REPAUZATUL INSPECTOR NARBON ACŢIONEAZĂ

EDITURA ALBATROS

REPAUZATUL INSPECTOR NARBON ACȚIONEAZĂ

Culegere de schițe și nuvele alcătuită de
V. BOCȘANU,
cu un cuvânt înainte de VLADIMIR COLIN

virtual-project.eu
== aladrian ==

Desenul copertei:
GHEORGHE MARINESCU

Versiune 1.0 - Hunyade

EDITURA ALBATROS

1970

• *Cuvânt înainte*

Inițiatorii și realizatorii acestei antologii par a voi să răspundă unei obiecții formulate cândva de Kingsley Amis, cunoscutul scriitor și critic englez, în lucrarea sa „Universul științei-ficțiune". Într-adevăr, dacă Amis afirma: „E sigur că anticipația pare a fi pe punctul de a uzurpa funcțiuni ale romanului polițist tradițional căruia „îi e superioară prin calitatea mobililor, gama problemelor atacate și a soluțiilor propuse", el se grăbea să conchidă: „dar nu cred că introducerea acestor ingrediente polițiste poate duce la altceva decât la confuzie și dezordine. Anticipația nu se va ameliora lărgindu-și domeniul, ci consolidându-l pe cel de care dispune de pe acum".

Iată deci o cel puțin pripită condamnare fără drept de apel a tentativelor de a extinde sfera de preocupări a anticipației dincolo de ceea ce înseamnă, după autorul nostru, anticipația pură: *ideea considerată drept eroină a romanului. Sentința pare cu atât mai ciudată cu cât Amis însuși observase similitudinea dintre așa-numita anticipație „pură" și unele romane polițiste…*

Constatăm, astfel, o dată mai mult că purismul genurilor literare duce la impas și că excesele suscită în mod firesc o seamă de contradicții pe care criticul nu le mai poate concilia în cadrul sistemului arbitrar de referință pe care și-l impune. Și, învățând din greșelile aproapelui, să ne bucure, dimpotrivă, constatarea (admisă de altfel și de Kingsley Amis) „că se consideră în genere drept simptom de vitalitate faptul că un mod literar se desfășoară dincolo de propriile sale limite", cu atât mai mult (aș zice eu) cu cât limitele în chestiune sunt de la bun început, dacă

nu imprecise, măcar labile.

O simplă trecere în revistă a producției curente S F e de altfel suficientă pentru a ilustra vitalitatea genului, de vreme ce anticipația nu se exprimă numai în versul și proza tipărită, ci trece pe scenele teatrelor și ecranele cinematografelor, se afirmă în muzică și arta plastică, abordează toate genurile literare de la schiță la roman, toate modalitățile de la tehnicile tradiționale până la ultimele inovații stilistice, interesându-se de probleme sociale, politice, psihologice, de toate domeniile a căror sferă se interferează în mod firesc cu sfera artei. Iar dacă așa stau lucrurile - și așa stau - mi se pare evident că anticipația nu este (sau nu este numai) un gen, o modalitate sau un curent artistic, ea identificându-se cu un mod de gândire, o manieră specifică de abordare a realităților și intuițiilor lumii contemporane și configurând, în ce are mai elevat, temerile, aspirațiile, certitudinile, îndoielile și speranțele vremii noastre, ale omenirii ajunsă în pragul erei cosmice și pe declin conștientă de epoca răscruce pe care o trăiește, în sfârșit, marcând, prin eroii pe care-i promovează, generoase trăsături de caracter, sondând cu mijloacele literaturii întregul univers al sentimentelor și aspirațiilor umane.

Mi se va obiecta, poate, că toate cele de mai sus sunt cumva disproporționate față de obiectul considerațiilor de față - câteva exemple ale genului cel mai puțin pretențios în care anticipația se exercită, forme ale literaturii de relaxare, divertismente (fie și ingenioase) sortite - vai! - uitării după lectură. Și obiecția nu e lipsită de temei. Aș îndrăzni totuși să replic că anticipația e ades încă subapreciată și asimilată la repezeală de către cei ce o cataloghează fără s-o cunoască tocmai cu producțiile ținând de zona agrementului minor. Delimitările mi s-au părut oportune, căci dacă

nimeni nu subestimează romanul pentru că Edgar Wallace sau Raymond Chandler sunt autori de romane, destui mai strâmbă din nas la numele lui Ray Bradbury sau Philip K. Dick numai pentru că e vorba de autori de anticipații.

Firește, paginile ce urmează sunt de intensități și de valori diferite, vreo două povestiri nici nu țin de genul polițist propriu-zis și se integrează mai degrabă în categoria extraordinarului, câteva afișează deschis intenții parodistice. La un loc, ele vor reaminti, cred, că anticipația aduce un element inedit în tradiționalul proces al urmăririi infractorului, demonstrație de altfel strălucit realizată încă de geniul lui Edgar Allan Poe.

În sfârșit, inițiativa editurii „Albatros" de a alcătui o asemenea antologie se cuvine salutată. Amatorii vor aprecia cu siguranță și alte antologii de nuvele atent selectate și grupate pe teme ca umorul și dragostea, sau ținând de contactul dintre civilizații diferite, de reevaluarea miturilor, de aventura cunoașterii, de problema mutanților și de atâtea altele, în care anticipația a deschis drumuri fertile pentru imaginație și reflexiune.

VLADIMIR COLIN

Horia Aramă

• CIUMATUL

1

Apăsă mica manșă de culoarea fildeșului. Simți cum tălpile îi devin ușoare, se desprind, ca după un sărut prelungit, de mozaicul verde, lucios ca oglinda. Prin casca albă, zgomotul dinafară nu răzbătea supărător, se auzeau totuși atât muzica alertă cât și vocea spicherului. Iar undeva urca și cobora vuietul surd al unei mări artificiale - glasul mulțimii care-l privea.

Acum plutea în aer la un metru înălțime și continua să se ridice. „Încet, cu gravitate, îi recomandase regizorul secției publicitare, e un aparat serios, nu o jucărie cu oxigen." Îi vorbea de parcă intenționa să-i vândă unul, o făcea însă pentru a-l introduce pe Martin în atmosferă. Repede sau încet, pentru el era totuna, aparatul asculta docil comenzile, n-avea de ce să facă greutăți.

Se înălța drept ca un obelisc. Jos, mulțimea îl privea cu gura căscată, ceea ce, printr-un miracol, n-o împiedica totuși să țipe, în timp ce se agita și-i făcea semne. El defila vertical printre panourile albe, printre construcțiile suave, coloane dreptunghiulare deviind în arcuri neașteptate, jeturi arteziene în beton spongios, aglomerări de salturi verticale sugerând o lume de buildinguri scăldate în alb orbitor de un soare festiv, un soare de expoziție.

Se ridica solemn, și deodată largul culoar în care evolua fu copleșit de imaginea vastă a întregului. Sute de hectare se revărsară în bazinul ariei vizuale a lui Martin, purtând construcții de o grație ciudată, artificială, construcții de un sezon. Aglomerarea lor crea un haos plăcut ochiului, umanizat de mulțimea care se agita pe alei. Grăbiți și minusculi, oamenii păreau un pumn de mărgele de o culoare închisă, zvârlite pe un cristal, împrăștiindu-se în toate direcțiile, ricoșând, revenind, într-un neobosit avânt și recul, o adevărată mișcare browniană.

Martin apăsă din nou manșa. Programul prevedea o evoluție circulară, apoi spirală, cuprinzând o arie în fiecare moment mai largă, pe măsură ce înălțimea continua să crească. Zborul se realiză abia acum, simpla ridicare nu-i dăduse niciodată senzația de plutire. Curbele erau tot mai generoase, își simțea înaintarea prin aer, o haină obișnuită ar fi fluturat în vânt. Pe sub el se rotea o imensă scenă turnantă, burdușită cu decoruri și figurație, ca una dintre acele estrade pe care, în centrul stadioanelor, se joacă la aniversări grandioase piese istorice. Curbele erau largi, turnanta se rotea încet, sobru, evoca rotirea Pământului însuși, de aceea poate nu-l amețea niciodată.

Întoarse ochii spre cer. Nu vedea nimic altceva decât o pulbere de aur, nisip celest ningând fără încetare, imaterial. Simți din nou dorința de a evolua liber în acest spațiu care-și ascundea, provocator, sub un văl, farmecele. Un gest, o altă comandă transmisă manșei l-ar putea zvârli, proiectil viu, într-un arc voluptos tăiat în carnea supusă a cerului. Micul său motor atomic i-ar fi permis un zbor independent de o lună sau chiar mai mult.

Avea momente în care credea că n-o să

reziste ispitei, mâna îi tremura între două comenzi contradictorii. O mică beție a spațiului, împotriva căreia fusese prevenit de altfel, deși în mod inutil. Căzuse în cursă ca orice novice încrezător în reflexele sale. Se apăra greu pentru că delictul câtorva tumbe în plus îi părea lipsit de importanță. Dar cei care-l încurajaseră îi ceruseră formal, din rațiunea secretului de fabricație, să se țină riguros de itinerarul stabilit și el semnase asigurări în acest sens.

Altimetrul indica două sute de metri. La picioarele lui Martin se întindea orașul, gigantică reptilă scorțoasă, cu solzi primejdioși de turnuri și acoperișuri sclipind întunecat sub ploaia luminii. Orizontul se pierdea într-o ceață circulară. Avea senzația că se află în același punct ca și ieri, ca întotdeauna când ascensiunea atingea momentul culminant. Același punct, de parcă ar fi putut controla altfel decât aproximativ și în raport cu priveliștea locul unde se găsea. Pentru el era totuși același, locul unde se producea ruptura, din care coborârea nu mai putea fi amânată.

Trase mansa. O vie senzație de cădere, de pierdere a greutății îi urcă sângele în cap. Blestemă antrenamentele și antrenorii care nu-l ajutau să treacă peste punctele dificile ale baletului său.

2

Își croi cu destulă greutate drum prin mulțimea de copii care-l așteptau la ieșirea din pavilion. Printre cei mici, care-l urmăreau cu ochi rotunzi de admirație, se rătăciseră destui adulți. Surâse. Atmosfera evoca ieșirea artiștilor unui teatru unde, cu ani în urmă, își aștepta iubita, o iubire trecătoare. Beneficia, la

rândul său, de celebritatea actorilor. Autorii nu sunt recunoscuți pe stradă. La fel, inventatorul modelului redus al jetului atomic pe care-l prezenta în cadrul expoziției trecea neobservat. În schimb, fotografia lui Martin se vedea pretutindeni.

Îi plăcea, deși nu exagera importanța faptului. Nu era un curajos, nici nu credea că e cazul. Aparatul se dovedea sigur, nu trăda nimic din furtunile atomice pe care le ascundea sub mica sa carcasă de plumb.

Pe Martin îl cunoștea acum întregul oraș, era o celebritate simpatică, populară, una căreia puteai să-i întinzi mâna pe stradă, să-i oferi o țigară, să-l inviți în mașina ta. La un moment dat se simțise jignit de familiaritatea necunoscuților. Se temu că se bucură de tratamentul unui clovn de circ. Oamenii erau însă atât de binevoitori! Cât despre copii, aceștia îl venerau, iar el se dovedise extrem de sensibil la sentimentele lor.

Alergând cât o țineau picioarele peste peluza îngrijită, Audrey îi sări de gât. Martin era emoționat, ca în fiecare zi. Nu izbutea să se deprindă cu perfecta intimitate dintre cei care se iubesc, ea îi părea și acum de domeniul acelor minuni bune, domestice, lipsite de spectacol, dar nu de fantastic. Pe umeri cu fetița, intră în casă, o intrare triumfală, nu lipsită de primejdia unei lovituri de pragul de sus. Anie îl primi cu zâmbetul pe buze, dar se grăbi să-și salveze fiica din brațele zburătorului. După-masă, cei doi copii se jucară cu mingea pe pajiște, în timp ce Anie spăla vasele. Apoi porniră cu toții către expoziție. Copilul-tată avea să zboare din nou la ora șaptesprezece, iar după aceea vor merge cu toții la cinema.

Spre colțul străzii aștepta o mașină.

— Hei, nu cumva ești tu, Martin!

Cel care exclamase era Barry, un coleg de școală.

— Ce cauți în favela noastră, bancherule?

— La naiba, cu ce căutam. Te-am găsit pe tine, așadar te răpesc. Fetele astea frumoase îți aparțin?

— Sută la sută, se bucură Martin.

— Și nu se supără dacă le părăsim în mijlocul junglei ca să bem undeva o bere cu amintiri?

Anie își scutură buclele, fericită de atenția bonomului fost coleg al soțului ei.

— Du-te, Martin, o să te găsim acolo.

— O comoară de fată, aprecie Barry.

— Nu te înșeli.

Cei doi prieteni se bătură pe umeri, deși în mașină nu era tocmai comod.

Peste cinci minute sorbeau din câte un pocal uriaș de bere, în vreme ce-și povesteau ultimii ani de viață. Barry se ținea de micile lui afaceri fără rezonanță, în schimb totdeauna rentabile. Martin demisionase din armată, din cauza nervilor, fusese bolnav o jumătate de an, iar acum dispunea de un excelent angajament pentru toată vara la expoziție.

Era aglomerație, mulți îl recunoșteau pe Martin, îl arătau cu degetul, îi zâmbeau. Barry părea mândru de companionul său.

Martin se uită la ceas, mai avea patruzeci de minute; încă o bere.

Există oameni care au vocația amintirilor. Martin nu era dintre aceștia. Pentru el trecutul era trecut, pierduse adică dreptul la existență, murise lăsând câteva concluzii înțelepte, redactate în stilul inscripțiilor funerare pe care zburătorul atomic evita să le rostească. Barry însă era o comoară a experienței, un izvor de opinii asupra oricărui subiect. Martin îl lăsă să vorbească. Nu avea nici un sentiment pentru

cei alături de care chiulise la școală și făcuse caricaturi profesorului de greacă veche. Imaginația lui îl decapita pe Barry și punea peste gulerul zvăpăiat al acestuia fețișoara dulce a lui Anie. Undeva în preajmă ar fi trebuit să fie și Audrey, plimbându-se pe sub mese și printre picioarele consumatorilor.

Barry nu tăcea. Încerca să-l descoasă cu privire la mecanismul aparatului său de zbor. Era bonom și grosolan, nu credea că sunt necesare eforturi de fantezie, se comporta exact așa cum te puteai aștepta din partea unei mutre ca a lui. Martin se făcu a nu înțelege. Era mai comod. Decât să facă o scenă, să se indigneze ori să se tocmească... Nici o tranzacție nu-l interesa, oricât de avantajoasă s-ar fi dovedit. Își apăra tihna la care, după exigențele stagiului în armată și ale celui din sanatoriu, considera că are dreptul. Probabil că Barry o să-l creadă prost, adevărul era însă că Martin habar n-avea de principiile și tehnica aparatului său, nu-l interesau, nu-l interesa nimic în afara liniștei.

Fu sincer bucuros când Barry se ridică, după ce-și privise încruntat ceasul.

— Mai vorbim noi. Te duc până acolo.

Peste cincisprezece minute se ridica în aer pentru a opta oară în săptămâna aceea.

3

Aparatul era totuși în bună stare. Plutoniul în reacție se supunea controlului în mod normal. Ceva se întâmplase însă. O neregularitate moleculară, o impuritate provocase șocul. Jetul se oprise o clipă, mai puțin decât era necesar pentru ca Martin să înceapă să cadă. Apoi își revenise. Dar contorul Geiger continua să sune. Izolarea împotriva radiațiilor cedase.

Privi în jos. Nu mai recunoscu locurile. Pierduse direcția, se îndepărtase lateral de perimetrul expoziției.

Primul impuls fu să se întoarcă, să coboare, să zvârle de pe el încărcătura ucigașă. Abia pornit, se opri. Înapoi era Audrey, erau Anie, ceilalți.

N-avea nici un motiv să se grăbească. Era prea târziu. Fusese iradiat. Pe față, pe spinare, apa curgea șiroaie. Neajutorat între cer și pământ, aruncă priviri pline de panică în cele două direcții. Dedesubt, circulația în fluvii largi nu contenea o clipă. Deasupra zburau avioane rapide. Se afla între doi pereți de nepăsare.

Sângele îi năvăli în creier: era oare condamnat? Întemnițat aici, ca într-o închisoare fără gratii, inexpugnabilă totuși, o temniță fără început și sfârșit? Viața, sănătatea, tinerețea, totul se încheiase?

Simți dorința feroce de a coborî într-un raid ucigaș peste capetele inconștiente de jos. Să cadă ca un cuțit peste cheliile seci, peste coafurile care nu ascundeau nimic, să zgârie cu imaginea groazei sale retinele oarbe, stupide, care s-ar fi căscat la vederea lui. Avea să piară? Foarte bine, ei îl vor însoți.

Apăsă hotărât manșa de fildeș. Dar în altă direcție. Luă înălțime.

Ascensiunea dură minute lungi. Nu știa ce forță are iradiația, ce rază este periculoasă în jurul său. Urcă până simți că respiră greu, până ce, rătăciți în labirintul orașului, oamenii pieriră într-o negură incoloră. Acum era singur. Putea hotărî ce-i de făcut.

4

Cei de la pavilionul special nu-l văzuseră dispărând. În momentul în care erupsese

strigătul de alarmă al contoarelor, fiecare își căutase un adăpost. Urletele disperate înjunghiară mulțimea: „Radiații! Radiații!" Oamenii începură să alerge care încotro, schimbând în orice clipă direcția, încurcându-se de ceilalți și încurcându-i. Țipete ascuțite sfâșiau aerul - erau mamele care își pierduseră copiii, copiii care-și pierduseră mamele. Mai tare decât toți încerca să comande titularul pavilionului, dar nimeni nu-l lua în seamă. Când primul val părăsi locul, priveliștea care apăru era inedită. Un adevărat decor de teatru pentru o tragedie antică: ruine de placaj și material plastic. Între ele, câteva victime întinse; cei călcați în picioare, cei prea speriați ca să-și închipuie că se pot ridica.

Anie o mai strângea încă la piept pe Audrey. Singură ea nu-l scăpase din ochi atâta vreme cât îl mai putuse vedea. Și singură ea se gândise că primul lovit era Martin. Ceilalți răcneau acuzații împotriva lui: ar fi trebuit să fie mai atent, era un aparat sensibil, acum va trebui să plătească despăgubiri. Anie auzea, nu riposta însă, nu dorea decât să-l vadă pe Martin din nou lângă ea.

Scandalul organizatorilor luă proporții. Erau îngrijorați de plecarea lui Martin. Desigur, după ce defectase jetul atomic, dispărea cu el. Ce garanție vor mai avea că n-a divulgat patentul? De unde să știe ei dacă în acest moment aparatul nu este examinat undeva de o mână adversă? Dar dacă totul fusese pus la cale, o mică panică artificială pentru a câștiga o jumătate de oră de liniște? Era revoltător, trebuiau luate măsuri, anunțată poliția.

Anie nu se amesteca, Anie era binecrescută, clocotea însă de mânie în preajma acestor oameni care nu știau că stau foarte aproape

de un pachet cu dinamită. Audrey adăuga și ea tracasamentului clipei, trăgând-o de rochie pe Anie și întrebând-o de douăzeci, de patruzeci de ori în șir ce s-a întâmplat. Parcă i-ar fi putut explica cineva!

Anie avea ea însăși întrebări de pus: ce sunt radiațiile, în ce constă accidentul, cum se poate ca dintr-o dată bărbatul de nădejde pe care-l aleseseră ca să zboare, să nu mai fie om de încredere. Dar nu îndrăzni să deschidă gura în fața acestor domni furioși că li-e în joc aparatul și că s-au dat în spectacol, tăvălindu-și hainele bune în praf.

În curând pavilionul fu evacuat, poliția începu cercetările, iar Anie și Audrey fură împinse afară de un impunător bărbat de doi metri, îmbrăcat într-o uniformă foarte frumoasă.

5

Alarma era efectivă. Din toate direcțiile răsuna semnalul înfricoșător al contoarelor Geiger, de care expoziția, bogată în produse din raza energiei atomice, era plină. Martin îl auzea suind de pretutindeni, născându-se sub el când evolua într-o direcție sau alta, urmându-l ca o umbră funestă. Pretutindeni îl întâmpinau strigăte, îl arătau cu mâna, în timp ce se depărtau în fugă. Martin nu îndrăznea să coboare.

Hotărî să se depărteze, să părăsească imensul perimetru al expoziției, să ia înălțime și să caute să iasă din oraș. Din păcate, soarele se apropia de asfințit. Trebuia să se grăbească. Apusese, și Martin încă mai zbura pe deasupra cartierelor dense. Uriaș orașul acesta, fără sfârșit. Aparatul, deocamdată pur experimental, dispunând de o importantă forță ascensională, nu avea lateral decât o

viteză foarte mică.

Noaptea se lăsă brusc. Era îngrijorat. Se gândea la Audrey, la Anie. Se gândea la el.

Să coboare. Unde? Peste oamenii aceștia neștiutori, care-i făcuseră semn cu mâna câtă vreme fusese vizibil? Peste casa lui Barry și a familiei sale, peste propria sa casă?

Se întunecase de-a binelea. Plutea peste un covor de negură tulbure ca un fund de mare cu mâlul răscolit de o furtună. Sau mai degrabă peste un cer, căci albastrul închis și murdar era spart în mod constant de focurile de armă ale luminilor. Bezna se îndesa din ce în ce, ocrotitoare, moale ca o blană.

Martin nu coborî totuși. Ceva îl mâna mai departe, cât mai departe de tot ce fusese până ieri, până azi, până acum câteva ceasuri. Se simțea stigmatizat, purta urma fierului roșu pe frunte, era degradat pe vecie, scos din rânduri, exclus dintre semeni. O forță mistică l-a atins cu bagheta de foc și iată-l singur, mic și înfricoșător, opus omenirii, primejdios pentru ai săi, condamnat.

Care avea să fie soarta lui de acum încolo? Vedea încă mulțimea fugind îngrozită, cu mâinile în aer. În urechi, strigătele de oroare se repetau, se amplificau obsesiv, ca sub bolțile unei catedrale. Ceva se răsturnase în Martin, nu se mai recunoștea.

Și totuși în el rămăsese ceva din omul secolului. Căuta cheia neverosimilului care ținea să i se impună drept evidență, fisura prin care să vadă falsul, dorea din tot sufletul ca totul să se dovedească o farsă macabră, un joc al simțurilor. Era gata să riște pentru a-și inculca o iluzie. O mână străină obligă aparatul să facă, împotriva bunului-simț, cale întoarsă. Zbură o vreme în direcția ciudatului organism tentacular care-i întorsese spatele. Venea către el plin de iertare, de speranță,

pornit să uite și să întindă o mână loială sorții.

Intrarea în oraș era străjuită de o construcție dantelată de metal care forma pe deasupra șoselei un arc de triumf modern, eșafodaj necesar instalației de reclamă a celui mai mare cotidian. În fluviul cuvintelor luminoase care izvorau fără încetare anunțând vreme de douăzeci și patru de ore pe zi ultimele știri, Martin își citi numele. O dată, de două ori, de șase ori. Se afla în compania unor cuvinte care însemnau divorțul general, ostracizarea și moartea. Se opri și citi îndelung literele care curgeau ca o apă lunară aici, la poarta nădejdilor. Era târziu, foarte târziu în noapte când se desprinse de strălucirea murdară a ieroglifelor care consemnau într-un limbaj fără sens condamnarea sa.

6

La nouăsprezece minute de la accident, radioul și televiziunea dăduseră alarma. A doua zi, înainte de răsăritul soarelui, începu distribuirea în toată regiunea a contoarelor Geiger. Populația era prevenită să se ferească. La ceasul acela, Martin era cel mai celebru om din lume, cel mai temut și cel mai de plâns. În țările bântuite de foamete, oamenii se culcau lângă femeile lor. Cei din temnițe aveau drept la un acoperiș. Condamnații la moarte primeau hrană chiar și în zorile execuției. Numai Martin, singur el pe lume, era în afara tabieturilor lumii civilizate.

Dormise în aer. Niciodată n-ar fi ascultat altfel decât cu un zâmbet debitarea unei asemenea propoziții. Era purul adevăr. După coșmarul zilei trecute, îl cuprinsese prostrația. Abia desprins de lângă sinistrul arc de triumf, mai apucase să se ridice la o înălțime

neprecizată. Simțise deodată că nu se mai controlează. Dormea. Sub el, întunericul. Să coboare era riscant. Se fixă într-o poziție convenabilă, sfidând orice risc, se lăsă în voia soartei. Numai lipsa totală a vântului, în orele de mijloc ale nopții, îl făcuse să evite prăbușirea. Prima adiere a dimineții îi zdruncinase echilibrul, încât se trezise brusc, refăcut, cu reflexele la locul lor.

Se simțea normal. Îi era foame și sete. Porni în căutarea unei singurătăți fertile. Când zări o apă curgătoare, coborî și bău. Își spălă fața, după ce-și scosese casca spectaculoasă. Nu și-o mai puse, ci o agăță de centură. Aerul rece era tocmai ce-i trebuia.

Funcționa ca un mecanism. O voce surdă îi cerea un singur lucru, condiție minimă pentru a suporta orice: *nu te gândi.*

7

Martin zbura de-a lungul șoselei, la mică înălțime. În lumina nesigură a zorilor care apăreau timid, nu putea fi văzut. Panglica drumului era dreaptă, ca trasă cu linia. De-a lungul ei gonea o mare mașină hirsută, pe care, dintre formulele de reclamă, se distingea cuvântul „pâine".

O urmărea de mult. Coborâse anume. Cuțite sălbatice îi sfâșiau stomacul. Mașina oprise la un depozit de benzină și, după ce-și făcuse plinul, pornise mai departe fără măcar să fi deschis promițătoarele uși de metal care-i ocroteau încărcătura. Înghițea kilometri după kilometri și Martin nu știa cum să beneficieze de fericita întâlnire. Goneau, mașina pe șosea, omul în aer, într-un înfricoșător paralelism. Nimic nu-i unea, pasărea și ciudatul animal terestru refuzau să formeze o imagine coerentă.

La ora aceea, bărbații se deșteptau, pe tăcute, spre a nu trezi întreaga familie, își beau, îmbrăcându-se, cafeaua păstrată caldă în termos, aruncau o ultimă privire celor ce dormeau încă și plecau încuind ușa. În răcoarea dimineții, își dregeau glasurile atacate de tutun, se salutau cu vecinul, încălecau bicicleta ori scoteau prelata mașinii și porneau la lucru. În buzunar simțeau, caldă, cheia micului lor paradis și asta-i făcea să nu le tremure mâna pe volan sau pe ghidon.

Mașina intră cu toată viteza în așezarea de câteva sute de case care apăruse ca din pământ. Martin trase disperat manșa. Era tot mai multă lumină. Risca să fie văzut. Își mușcă buzele: dacă oprea...

Șoferul opri, într-adevăr, în spatele unui magazin. Trase la un fel de peron pe care patru vlăjgani care așteptau descărcară cutiile pline. De la o sută cincizeci de metri, Martin privea, blestemând. Sub ochii lui injectați, mașina fu golită.

Era furios. Ar fi vrut să se repeadă într-un picaj amenințător asupra celor de pe peron, care mânuiau cu nepăsare cutiile pline, să bage spaima în ei și, înhățând una din acele pâini de culoarea soarelui, o culoare vitală, să dispară în văzduh. Nu putea însă, așa că nu-i rămânea decât să se uite cum șoferul trântește cu o mișcare neglijentă ușile de metal și se așază la volan.

Mașina se puse din nou în mișcare. Martin o urmă mecanic. Porniseră înapoi pe același drum. Martin coborî. Împotriva oricărei logici, avea să încerce. Poate că mai găsea ceva. Înainte de orice, trebuia să vadă dacă putea deschide ușa. Această porțiune de drum pe care urmau s-o străbată omul și mașina trecea printr-o regiune puțin populată, era perfect

potrivită intențiilor lui.

Cobora mereu. Când ajunse la un metru de sol grăbi alura în măsura posibilului. Blestemă în gând încetineala aripilor sale. Respira greu. Era încordat ca un arc, de parcă ar fi înaintat pe baza efortului fizic. Inima îi bătea puternic, pumnii strânși făceau ca unghiile să i se înfigă în carne. Mașina gonea ca un drac, nu era ușor să țină pasul. Dimpotrivă, vedea cu ochii, cum se depărtează, indiferentă la strădaniile sale.

Era gata să abandoneze, când o văzu oprind... O barieră de cale ferată! Un mărfar se apropia. Minutul era prețios. Se năpusti înainte, renunțând la orice prevedere, păstrându-se doar în unghiul de invizibilitate al șoferului.

Trenul trecuse, dar bariera întârzia să se ridice. Martin zbura ca o rachetă. Era aproape, foarte aproape. Întinse mâna să prindă mânerul ușii. În același moment, mașina porni. Cu un dureros efort de voință, se aruncă asupra vehiculului și în clipa următoare strângea din toate puterile metalul rece al închizătorii. Rămase câteva clipe atârnat. Jetul nu-i folosea la nimic. Îl opri. Cu mișcări grele din cauza costumului și a încărcăturii din spate, răsuci mânerul. O ușă se deschise larg. Omul rămase atârnat în aer. Fu nevoie de un adevărat număr de acrobație ca să atingă cu talpa podeaua mașinii și să se tragă înăuntru. Izbuti. Stătu întins câteva clipe. Era epuizat. În jur nu se vedea nimic. După un timp începu să colinde în patru labe spațiul unde ar fi trebuit să se afle pâinea. Numai cutii goale. Folosi una spre a împiedica ușa să se închidă și să-l prindă ca pe un șoarece în capcană.

Controlă apoi cutie după cutie. Erau multe. Simțea revenindu-i disperarea. Cutiile nu

păstrau din pâine decât mirosul.

Furia îl făcu să uite orice precauțiune. Trântea cutiile fără să-i pese de zgomot, cu mișcări dezordonate, răzbunătoare. Degetele căutau înfrigurate, dar nu găseau decât bucățele de coajă prăjită, sfărâmicioasă nu mai mari decât o unghie. Le aduna totuși, le ducea la gură febril, pierzând jumătate printre degete. Abia sub ultima cutie găsi două cornuri strivite. Le apucă avid, le strânse puternic, precum adineauri mânerul ușii. Introduse cornurile în pieptarul costumului. Unica sa provizie.

Claxonul mașinii îl făcu să revină la realitate. Se năpusti spre ușă. Mașina înainta într-un cortegiu de biciclete și turisme care grăbeau în aceeași direcție. Era prins.

Ce avea de făcut? Să sară din mers, drept sub roțile mașinilor din urmă?

Un aer de resemnare îl cuprinse, cald, odihnitor. Se așeză, întinse picioarele, se lăsă moale. I se părea că aude sângele scurgându-i-se din vine. O senzație de fericire i se răspândi în corp. Închise ochii. Se predase.

Câtă vreme se lăsase dus? Avea impresia că dormise ore întregi. În urmă convoiul crescuse. La fiecare întretăiere i se adăugau alte mașini. Cele mai iuți se străduiau s-o ia înaintea altora. Un facil aer sportiv înviora dimineața oamenilor. În această formație, mereu schimbătoare, ansamblul înainta.

Și deodată mașina opri. Mânat de forțe pe care nu și le cunoscuse, Martin sări în picioare. Acum vor veni. Foarte bine, o să-i primească așa cum se cuvine.

Șuvoiul se scurse rapid prin stânga. Curând, în urmă nu mai fu nimeni. Atunci coborî. Era și timpul. Șoferul venea să închidă ușa care, nu știa cum, se deschisese singură. I-o strigase un confrate care îl întrecuse cu

cisterna lui de lapte.

Martin trase mansa și țâșni în aer, liber ca pasărea.

8

Întâlnirea lui Martin cu mașina de pâine avu neașteptate urmări.

Pe câmpul străbătut de șoseaua cea dreaptă nu avea cine să constate prezența radioactivității. Dar abia intră în oraș convoiul care-l urmase pe Martin că și începură să urle contoarele apărute pretutindeni. Mașinile se răspândiră pe străzi diferite și curând întregul orășel era în picioare, alarmat de semnalizatoare.

Posesorii vehiculelor erau interogați, ridicați cu forța și închiși în dube metalice, spre a fi transportați la clinicile de specialitate.

Mașina de pâine, care mai întârzie câteva minute, fu oprită imediat. În jumătate de oră se aflase pretutindeni de atacul zburătorului. Soarta victimelor era deplânsă pe străzi de către oameni, care lăsaseră orice ocupație spre a comenta evenimentul. Se cereau măsuri extreme, partidul de guvernământ era desființat, opoziția își freca mâinile, preconizând măsuri radicale. O oră mai târziu, în marile orașe apăreau ediții speciale, iar în aceeași dimineață președintele își chemă consilierii spre a discuta situația creată.

Palidă, în fața televizorului, Anie asculta cu sufletul la gură. Încerca o ciudată bucurie: așadar, trăiește. Acolo, în spațiul neprimitor, peste pământul ostil, singur și hăituit, Martin rezistă.

Porni la lucru cu fruntea sus, plină de o mândrie interioară de care se mira ea însăși. Cunoscuții o acostau, interogând-o asupra celor petrecute, făcându-i imputări, jignind-o.

În fața birourilor băncii la care lucra, lumea se îngrămădi în juru-i. Câteva voci isterice se întreceau, lătrând ascuțit, s-o batjocorească.

N-a știut niciodată cine a ridicat primul mâna. Și-a dat seama de cele ce se întâmplă numai atunci când toți o loveau. Se zbătu, țipă, dar singură nu putea să li se opună. Când izbuti, fugi spre intrarea băncii. Dar portarul, impozant, i se așeză în față. Știu că n-o să mai intre niciodată în marea clădire cu uși de bronz. Se întoarse pe jos către casă, cu îmbrăcămintea în dezordine, trecând penibil printre pereții de ură care o strângeau.

În aceeași seară, o piatră sparse geamul dinspre alee al casei lui Martin. Anie, care sta lungită pe patul strâns, de pe care nu coborâse de când se întorsese acasă după evenimentele de dimineață, sări în picioare. La cincisprezece metri de ușă se formase un mic grup care comenta liniștit, de parcă nu din mijlocul său zburase piatra. Nimeni nu se temea să fie văzut.

Anie ridică receptorul și chemă poliția. Un glas nepăsător îi recomandă să stea liniștită.

Trecuse o oră și picior de polițist nu se arătase, între timp grupul se mărise. Ar fi trebuit să plece, dar nu se îndura. Aici era tot ce aveau, fiecare lucru obținut cu greu după ce fusese îndelung așteptat. Era căminul lor, singura legătură a Aniei cu soțul ei. Unde se va întoarce dacă ea părăsește casa? Va încerca să rămână.

Pe urmă sună. Un polițist indispus o informă profesional că avea să petreacă noaptea acolo. Anie îl primi, îi făcu o cafea, stânjenită necontenit de privirile lui pline de dispreț și reproș. Femeia și uniforma stătură față în față ore în șir fără să doarmă, fără să vorbească. O vreme, de afară se auziră fluierături și aluzii jignitoare, dar nu primiră

nici un răspuns. La ora două, ultimii plecară, dezamăgiți, să mai prindă câteva ore de somn.

9

Nat se trezi în sunetul deșteptătorului. Întinse automat mâna să-i apese butonul, dar nu-l găsi. Atunci se ridică brusc în picioare, împotriva prescripțiilor medicului care-l vizita la fermă și care-l sfătuise să nu se dea jos din pat decât la un minut sau două după trezire, când circulația sângelui s-a normalizat. Avea o scuză: nu coborâse din pat, ci se ridicase de pe pledul pe care-și petrecuse noaptea. Ceea ce sunase, departe de a fi un deșteptător, era drăcia aia de Geiger care anunța când vine zburătorul.

Privi în jur cu palma streașină la ochii slăbiți. Nu se vedea nimic. Dintre cutele pledului, tubul Geiger se înverșuna să sune. Nat ridică pușca și trase un foc la întâmplare. Toți oamenii de la fermă primiseră arme și aveau consemnul să fie cu ochii în patru. Boss le explicase: acrobatul ăla n-avea decât să se ducă în altă parte. Aici erau ei și familiile lor și n-aveau chef să colinde spitalele acum, în plin sezon agricol. Nenorocitul ăla cu aripi nu trebuie nici să se apropie de pământurile astea, dacă nu voiau să iasă vorbe că recolta lor e vătămătoare sănătății și să rămână cu produsele nevândute. Dumnezeule, ar fi fost o nenorocire, ar fi trebuit să ardă tot ce făcuseră anul acesta și cine știe câți ani viitori, dacă nu să și trimită coaja cea mai fertilă a pământului undeva în mare sau în cimitirul atomic. Dacă se răspândea vestea că au fost iradiați, n-ar mai fi vândut niciodată un pumn de grâu și ar fi crăpat cu toții de foame. Desigur, nenorocitul ăla din cer n-are nici o vină, dar ei sunt mai mulți, trebuie să se apere, au datoria

s-o facă. Vorbea și se uita aiurea, spre pereții proaspăt vopsiți, spre bolta bine spălată de ultimele ploi.

Nat înțelese. Acum trăgea nu cu nădejdea de a-l pedepsi pe necunoscutul din aer, pe care nici nu și-l reprezenta ca pe un om, ci spre a alarma ferma.

Într-un moment, toată lumea era în picioare. Ici, colo sunau alte contoare. Le lăsaseră să sune, deși răspândeau un aer de sinistru, sau tocmai pentru asta. Îi făcea să simtă câte o mână strângându-li-se în jurul gâtului, ceea ce le dădea multă energie.

Boss țipa la toată lumea, împărțea ordine, inutil, deoarece fiecare își cunoștea locul. Oamenii se simțeau foarte bărbați, acum că aveau prilejul s-o arate, și fiecare se adresă cu o severitate inutilă alor săi, la plecare.

Martin se îndrepta către sud. Descoperise, în sfârșit, niște locuri mai puțin întesate de oameni, deși atât de intens cultivate, încât ar fi trebuit să se gândească de două ori înainte de a se hazarda într-acolo. Dar unde să se fi dus?

Hotărâse să folosească ceasurile confuze ale aurorei pentru a căuta un loc liniștit unde să coboare, să se descotorosească de bagajul primejdios pe care-l purta în spate și de unde să încerce să ceară ajutor.

Plutea de-a lungul șesului în calmul matinal. Ici, colo vedea acoperăminte improvizate. Sub umbrare se aflau, desigur, o masă și o bancă bătute în pământ. Terenul era curat, măturat parcă. Cât vedea cu ochii, brazdele se aliniau drepte, ca firele de păr pe un cap bine pieptănat.

Simți pe față primele raze de soare. Era răsăritul. Zbură către el.

Prima împușcătură n-o auzi. Se pierduse în straturile văzduhului care se încălzea. După un timp surprinse însă un ciudat nouraș de

fum, foarte palid, vizibil numai din cauza înclinației razelor solare. Apoi altul și altul. Apăreau ca din pământ, în cele mai diferite locuri. În sfârșit, auzi și bubuiturile. Realiză: trăgeau în el!

Era neverosimil. Poate alungau ciorile, poate...

Dar nu, erau salvele trase în cinstea lui. De după o brazdă văzu ridicându-se un om purtând pe cap o pălărie cu bor larg. Ținea în mâini o pușcă. O strângea la piept, de-a curmezișul, cu un efort inutil, automat, în vreme ce fugea din toate puterile. Martin venea spre el: fără grabă, aerian, intangibil ca un elf, amenințător.

Omul nu mai trăise niciodată senzația de a hăitui pe cineva.

Privea mereu înapoi, buzele i se diformau violent în strădania lor de a mima spaima, de a-i da materialitatea unui strigăt care nu izbutea să se nască. Sau poate striga. Era însă inutil, glasul pierea în aerul cutremurat de alarmă și zgomot, iar fuga peste brazdele proaspete nu avea spor. Căzu de câteva ori, bulgării mari îi săriră în obraz, îl atinseră, moi, umezi, cu o neașteptată familiaritate, încât o clipă uită împrejurarea, se cufundă în apa unei zile obișnuite, răcoroase. Apoi se ridică, fugi mai departe, fără convingere, cu încăpățânare, cu furie, până ce simți că nu mai poate și se prăbuși de bunăvoie, umplându-și arma de pământ, înfigându-și degetele groase în pământ, agățându-se de pământ, semănând în el fiorii care-l străbăteau ca niște reci fulgere, ca niște plante subțiri. Se lăsă să zacă acolo, printre bulgării sfărâmicioși, nesimțitori. Ridică tocmai la timp ochii pentru a-l vedea pe Martin trecând mai departe, ca printr-un trucaj de televiziune. Odată în spatele lui, prinse curaj. Ferit de privirile

arătării, ceva se răsturnă în el. Se simți plin de revoltă împotriva celui care-l mâna peste câmpuri și-l punea să execute culcări în brazde. Se ridică și duse arma la ochi. De pe oțelul încă plin de ulei, cădeau fărâme de pământ în care sticleau, rar, cristale de nisip. Degetele erau negre, unsuroase. Apăsă trăgaciul.

Martin simți o lovitură în piciorul stâng, care-i balansă. Când își dădu seama ce se petrece, se înspăimântă. Continuă să ia înălțime, fără să schimbe direcția. Câmpul se întindea nesfârșit înainte, fără nici un accident, parcă într-adins pregătit pentru asemenea vânători. Rotund și închis, orizontul părea o capcană.

Încercă să miște piciorul și reuși. Rana nu putea fi gravă. Nu-l durea.

Auzi un motor. Dinapoi veneau două mașini ușoare, de câmp, care încălecau brazdele fără nici o dificultate. Erau pline de oameni cu puști și, cum traversau șesul, păreau doi arici mari, neserioși. Numărul armelor era acum destul de ridicat, iar Martin, care lua înălțime, înainta încet. Începu să zboare în zigzag. Împușcăturile nu conteneau.

Era greu să-l mai atingă la patru-cinci sute de metri altitudine. Tremura totuși. Nu era numai spaima, ci mai ales mânia de a fi urmărit astfel, de a fi vânat, și ciuda de a nu putea riposta.

Mai presus de orice îi era rușine. Ar fi trebuit să aleagă cel mai agresiv grup și să cadă într-un picaj mortal asupra lui, condamnându-i pe micii infanteriști motorizați la o existență egală cu a sa. N-avea nici o aptitudine pentru a deveni un bun reprezentant al lui Lucifer și se simțea murind când vedea cu câtă convingere, uitare de sine, eroism se aruncă în contra lui oamenii pe

care-i salva. Vedea cum, sub asaltul neobosit, legăturile sale cu lumea se șubrezesc, minându-se fibră cu fibră, și era greu să prevadă până unde pot ajunge lucrurile.

De jos răpăiau împușcăturile, piciorul îl durea și simțea o sfârșeală despre care nu știa dacă e din cauza spaimei, a foamei sau a glontelui.

Peste câteva minute intră într-o zonă de liniște. Răpăitul puștilor scăzu în intensitate, până se șterse cu totul din auz. Crezu că leșină. Privi în jos. Câmp nesfârșit, brazde largi, de-a curmezișul celor de până acum. Tresări din tot corpul parcă ar fi căzut. Dedesubt, cât se vedea cu ochii, oceanul.

10

Era un act disperat, un gest de sinucigaș. Dar nu mai putea suporta, nu se mai controla. Dorea liniște. Valurile lungi cât orizontul, rostogolindu-se abia vizibil, îi provocau un sentiment de împăcare, de veșnicie.

Plană astfel între cer și apă un timp nedefinit. Păsări mari îl înconjurară cu strigăte dizgrațioase. Martin dădu din mâini ca să le alunge, dar curiozitatea lor era mai puternică. Îl părăsiră, dar numai ca să revină, primejdioase, agasante. Îi cârâiau în urechi, holbându-și ochii rotunzi, dornice să pipăie cu ciocul. Veneau mereu altele, dându-i ocol, încât devenea tot mai dificil să le alunge. Le primi cu blesteme pe care furia le prefăcu în sunete nearticulate. Inutil. În fiecare clipă, o pasăre sau alta nimerea în dreptul jetului, care le arunca în jos cu putere. Acelea reveneau isteric, năpustindu-se asupra agresorului, care înregistră primele ciupituri. Aveau ciocuri tari și reci ca piatra. Martin începu să-și agite cu disperare mâinile și picioarele, să se dea peste

cap, rostogolindu-se deasupra deșertului de apă ca într-o încleștare cu diavolul. Păsările fură mirate de reacția confratelui lor și îl părăsiră, pe rând, lăsându-l epuizat, umilit de lupta inegală. Își simțea nervii ca pe niște zdrențe.

Și în acel moment Martin crezu că vede în solemna și necontenita înaintare a oceanului un punct nemișcător. Nu se gândise că ar putea întâlni o insulă. Și totuși iat-o în față, un punct abia vizibil de la înălțimea lui; exista totuși, putea fi văzută, atinsă. Coborî către ea. Se materializa sub ochii lui. Punctul incert căpăta contururi, își trăda asimetria, căpăta certificatul de realitate. Pe măsură ce se apropia, valurile creșteau în amplitudine, zgomotul îl apăsa, greoi, sufocant.

Era o stâncă de câțiva metri pătrați, piatră seacă, două-trei muchii lustruite și o suprafață centrală mâncată ca de vărsat. Aici puse Martin piciorul pe teren solid prima oară după ore și ore de zbor. Se lăsă să cadă, se întinse pe această masă grosolan tăiată, aplecată într-o parte, gata să-l verse în ocean, Desfăcu brațele în cruce și încercă să respire. Nu putea. Ochii îl usturau. Atunci, ca ploaia pe un ținut secetos, veniră lacrimile. Primele fură dureroase ca un acid. Pe urmă nu mai ținu seama de nimic și plânse îndelung.

Își revenise. Oceanul își sălta valurile ca pe o minge pe care o arunca și o prindea înapoi, necontenit. Fața i-o uda o bură sărată a valurilor sparte în stâncă.

Aparatul zăcea alături. O mișcare, și ar fi fost înghițit de apă, ar fi scăpat pentru totdeauna de cauza tuturor nenorocirilor sale. Dar nu trebuia. Nu putea să stea aici. Legați unul de altul, ca printr-un lanț nevăzut, aveau să rămână împreună până la capăt.

11

Dormise mult. Acum era întuneric. Se trezi ud la picioare. Rana îl ustura. Întinse mașinal mâna după aparatul de zbor. Nu se mai afla la locul său.

Nivelul apei se ridica. Era fluxul? Pășind în patru labe, plescăind în apa care acoperea porțiuni tot mai mari din insula sa, Martin căuta orbește. Nu putea crede că aparatul dispăruse definitiv, că avea să sfârșească aici, o dată cu creșterea oceanului.

Moartea în valuri. La asta nu se gândise niciodată. Sau dacă o făcuse, văzuse ziua verdele adânc al apei. Îl asista tăcuta populație a oceanului, peștii cu dungi, poate rechinii. În apă, lumina ar fi căpătat fastul unui apus de soare, iar moartea lui - solemnitate. Noaptea însă și singurătatea le refuza.

Își zdrelise mâinile, dar nu simțea. Nu mai știa în ce direcție fusese aparatul. Pierduse orice simț de orientare. Înainta mereu mai adânc în apă, cu disperare și tenacitate, hotărât să cotrobăiască tot fundul oceanului la nevoie.

Și, împotriva hulei, a fluxului, a întunericului, împotriva lipsei, de metodă, îl găsi, îl apucă strâns, îl ridică pe ultima palmă de stâncă încă neinundată și-și petrecu pe după umeri curelele. Avu o șovăială: și dacă nu mai funcționează? Se înălță în văzduh ca o lumânare.

12

Zburase în noapte de-a lungul coastei până descoperise această mare zonă izolată. Cu mii de precauțiuni, coborâse într-un luminiș. Noaptea era rece, dar vegetația îl apăra de

vânt. Rupse un maldăr de crengi și-și făcu un culcuș. Se întinse pe ramurile elastice, bogate în frunze, cu satisfacția cu care s-ar fi lungit într-un pat. Surâse în beznă. Ideea de confort nu dispăruse de pe paleta lui, își schimbase numai delimitările.

Nu putu dormi. În jur, tufișurile foșneau în misterioase mișcări și trosneau crengile uscate. Uneori izbucnea un violent fâlfâit de aripi sau vreun mic patruped executa un salt. Pământul însuși părea că respiră și multă vreme îl ascultă.

Frunzișul era des, dar aparținea unor arbuști nu prea înalți. Printre vârfurile lor se vedeau stelele. Luna lipsea.

Privi îndelung aștrii somnoroși. Tihna lor îl înduioșă. Păreau luminile familiare ale unor case de care fiece clipă îl apropia. Nici o lumină de pe Pământ nu mai avea pentru el o asemenea încărcătură intimă.

Se gândi la Anie, la copil. Ce făceau în momentul acesta? Era miezul nopții. Audrey dormea, fără grijă, și nu e sigur că printre ursuleții și arlechinii visurilor ei se amesteca și Martin. Anie însă veghea, fără îndoială. Trebuie că-i era greu în mijlocul acestei lumi ostile. Se gândește, desigur, la el, iar când aude soneria tresare de o speranță absurdă. Uneori privește, pe fereastră, cerul: cine știe...

Martin se răsuci, nervos, în așternutul său vegetal. Cum i-ar putea trece prin cap să se apropie de Audrey! Să-i transmită el însuși îngrozitoarea maladie a radiațiilor!

Martin într-o situație melodramatică - cine-ar fi crezut? Simțul umorului știe să dispară, pudic, în unele ocazii. Cel puțin la oamenii sănătoși.

E drept, sănătatea lui Martin rămânea o legendă. Nervii lui nu aveau să mai reziste mult. Uneori și-i simțea flasci, atârnând ca

niște frânghii prea largi. Alteori îi stăteau gata să plesnească. În fine, piciorul...

Nu mergea prea rău. Starea de continuă alertă a organismului îi pria. Împotriva așteptărilor, neglijența totală și poate apa de mare făceau rana să evolueze bine.

Martin își examină cu obiectivitate calmul. Era grețos, teatral. O situație imposibilă trebuie curmată cu mijloace violente, exterioare ei. Un impas își află ieșirea în abordarea problemei dintr-un alt punct de vedere. Avea nevoie de un reviriment, de o răsucire interioară. O întrezărea, dar o refuza. Știa, ar fi fost de ajuns să schimbe situația sa de vânat hăituit cu cea ofensivă, de răzbunător. Nu era prea greu să se imagineze pe sine prăbușindu-se ca o plagă asupra centrelor populate, infectând orașe și ape, urmărind copiii, transmițând amenințări și punând condiții. Un bărbat întreprinzător ar fi preschimbat situația sa disperată într-o platformă. Vreme de câteva săptămâni sau ani ar fi fost stăpânul lumii, bărbatul a cărui privire ucide, omul mortal. Un cuvânt, și cele mai alese daruri ale Pământului s-ar fi expus pe mese întinse pentru el. Un altul, și cel mai orgolios palat l-ar fi adăpostit. Ar fi avut totul, fie și pentru o zi. După care ar fi știut să-l arunce în aer, să-l otrăvească, să-l înece.

Nu era omul. Nu ar fi putut și nu s-ar fi bucurat să obțină toate acestea. Desigur, nu era nici omul aventurii sale, omul care să petreacă nopți în șir sub cerul liber, care să doarmă în aer sau pe o stâncă scăldată de valuri. Acestea cel puțin îi fuseseră date, el n-ar fi putut să le schimbe pentru ceva tot atât de aventuros, dar de o amploare sporită. Era omul resemnării, al defensivei, un laș poate, de care sportivul care se crezuse până ieri ar fi râs.

Își aminti cu dezgust senzația fizică a curajului pe care o încercase la prima ascensiune, de probă, cu aparatul. Se simțea un adevărat cosmonaut, căruia spațiul i se pliază, supus la picioare.

Ridicol. Cunoașterea de sine nu-i servea la nimic. Avea să crape la fel de bine ca un ignorant sau un negustor în prăvălia lui. Să crape și să nu le mai vadă pe Audrey și pe Anie.

Stelele dispăruseră pe nesimțite. Un gri-albăstrui scălda cerul cu o leșie odihnitoare. Martin se ridică, făcu câțiva pași. Părăsi luminișul, traversă încă o porțiune împădurită și deodată se văzu în preajma unei construcții ciudate.

Un gard înalt o înconjura, betonul fiind continuat cu sârmă ghimpată. Îngrădirea delimita un teren imens. Apoi, ici și colo, se vedeau părțile superioare ale unor clădiri. O închisoare, desigur.

Prima reacție a lui Martin fu să fugă. Rămase totuși. Ciudat, distanța până la trista instituție nu era prea mare și totuși nici un semnal nu-i anunța apropierea. Nu cumva îi scutiseră de contoarele Geiger pentru faptul că aici se aflau răufăcători? Atunci ar fi avut o șansă.

Reveni în pădure. Căută îndelung până află o scorbură potrivită. Ascunse acolo aparatul și costumul. Rămase în tricoul de lână și pantalonii care ar fi putut trece drept sportivi. Și astfel, cu mâinile goale, dădu ocol zidului de beton în căutarea porții.

Descoperi o intrare foarte simplă, fără nici o inscripție. Sună și i se deschise. Un paznic îl cercetă din priviri. Martin făcu tot ce putu pentru a nu se lăsa intimidat.

— Cauți de lucru? îl întrebă, firesc, omul.

Se înțeleseră imediat. După un ceas de

așteptare, un grăsun foarte energic îl puse să spargă lemne și să le care.

— Aici ne gospodărim singuri, sporovăia acela. Statul nu ne dă decât o subvenție. Controale - din an în paște. E prea departe de centru. Și nimănui nu-i face plăcere.

Martin nu fu prea harnic. După câteva brațe de lemne, simți că se pierde. Îl culeseră de jos leșinat.

— Foamea, explică atunci când putu să vorbească.

— Ce nu spui, omule! se supără grăsunul.

În timp ce mânca, înghițind cu greu noduri dureroase, șeful îl întrebă:

— De unde dracu ai evadat?

Martin îl privi cu ochii în alarmă.

— Stai liniștit, băiete, aici nu te caută nimeni! râse grasul. Dar să știi că ai haz!

Martin râse și el. Evident, din punctul de vedere al grasului era spiritual un evadat care se ascunde într-o închisoare.

În aceeași seară gustă deliciile unei băi calde și ale unui așternut veritabil, deși cazon.

13

Din copilărie Martin nu mai cunoscuse o asemenea perioadă idilică. Revenise către o viață de o simplitate amețitoare: muncea, se hrănea, se odihnea. Nevoit să-i ocolească pe curioși, era respectat în această dorință a sa atât de cei care-l credeau o companie periculoasă, cât și de ceilalți, care-l socoteau mai prejos de pretențiile lor. Pe urmă, oamenii aceștia aveau o viață constituită. Familiști sau nu, toți se aflau aici de ani lungi, aveau obiceiuri statornicite.

Martin dormea enorm. Cu toate acestea nu arăta prea bine. Desigur, era departe de scheletul, numai ochi și nervi, care sunase

într-o zi la poarta penitenciarului. Dar simțea măcinându-l un rău ascuns. Îl cunoștea. Viața continua totuși să-i pară frumoasă. În zilele prigoanei învățase să aprecieze prezentul și acesta îi era favorabil. Ar fi trebuit să vadă un doctor, dar nu-și putea permite luxul. Ar fi fost imediat descoperit.

Într-una din zile, grasul îl sui într-o camionetă și plecară împreună în orășelul cel mai apropiat. Martin fu cuprins de neliniște. Grasul îl calmă:

— N-ai nici o grijă, ești cu mine...

Făcură târguielile hotărâte, iar Martin încărcă în mașină lăzi și pachete de tot felul.

De la primul contact, orașul îi plăcu. Recunoscu aglomerația umană, ritmul fericit al trecătorilor având un țel ușor de numit și o viață normală. Un aer de inocență îi învăluia pe acești naivi preocupați de treburi zilnice, grăbiți să muncească, grăbiți să ia prânzul printre ai lor, grăbiți să prindă un meci ori să se instaleze în fața televizorului. Reclamele celor câteva cinematografe țipau de naivitate și nu lipsea circul.

Martin folosi câștigul primei săptămâni pentru a-și completa garderoba. Pe o aripă a camionetei scrise câteva rânduri:

Dragă Anie,

Arde imediat această scrisoare. Vreau doar să-ți spun că trăiesc și sunt în siguranță. Îmi pare foarte rău că ți-am adus atâtea necazuri. Te sărut și o îmbrățișez pe Audrey. S-ar putea să nu ne mai vedem niciodată. Orice s-ar întâmpla, fii binecuvântată.

Renunță să semneze. Închise plicul și scrise, cu o mână tremurătoare, adresa binecunoscută. După ce zvârli plicul în cutia poștală, degetele îi întârziară pe metalul rece, ca o mângâiere.

La întoarcere adormi pe locul său, legănat de mersul mașinii. Grasul râse protector și-l lăsă în pace.

14

Într-o zi profită de un drum în afară, pentru a controla dacă aparatul se află la locul său. Era neatins. Mai departe descoperi un mic râu. Se dezbrăcă și păși în apa călduță. Rana de la picior se închisese. Pielea îi era bronzată și lucea sub soarele puternic. Pășea pe fundul pietros, având o savuroasă senzație de înțelegere, de împăcare cu natura, cu viața. În sfertul acela de oră îi fu greu să creadă că este iremediabil bolnav. Gândul îl fulgeră totuși. Observă fără nici o tresărire că liniștea lui pune în primejdie pe cei din jurul său. Consemnă faptul că nu se simțea responsabil. Urmărirea îndelungată îi atenuase simțul moral? Etica celui dezavantajat de soartă e totdeauna elastică. Și apoi toate astea nu făceau să pălească lumina soarelui, cerul rămânea de un senin absolut, aerul bun se cerea tras adânc în plămâni. Gol ca la judecata de apoi, o făcu fără nici o remușcare.

La întoarcere ieși din pădure într-un punct pe unde nu mai trecuse. Descoperi că penitenciarul are o latură pe care nu i-o știa. Zidul de beton se întrerupea aici pentru a se deschide o poartă masivă, înfricoșătoare cu plăcile ei de metal terminate în sulițe ascuțite. Pe nicăieri nu puteai arunca o privire în interior. Își aminti că nici accesul în instituție nu-i permisese să vadă mai mult decât bucătăriile și încăperile personalului.

Se apropie. Deasupra porții, o placă ce lipsea intrării lui, pentru simplul motiv că aceea era intrarea de serviciu.

Tresări cu atâta violență, încât se trezi cu

un pas mai departe decât fusese cu o clipă înainte. În același timp își simți picioarele amputate, absente. Dintre cuvintele seci ale inscripției, ochii săi încremeniseră pe unul: „Leprozeria..."

15

Era departe, la celălalt capăt al pădurii, așteptând, nu știa nici el de ce, înserarea pentru a se opri și a judeca situația.

După ce fusese orb și surd opt zile în șir, întâlnise acum chiar și pe una dintre potecile pădurii inscripția: „Atențiune, vă apropiați de o leprozerie". Desigur că pe șoseaua pe care trecuseră către și dinspre oraș străjuia o inscripție mult mai vizibilă. Nu o văzuse la dus pentru bunul motiv că placarda trebuie că-și avea fața spre oraș. Iar la întoarcere dormise...

Rațiunea încerca zadarnic să-l oprească, picioarele îl duceau singure. Nu, asta nu, spunea totul în el. Și totuși acolo aflase tihnă și nepăsare, adică ceea ce prețuia mai mult pe lume în acest moment.

Cum se explică, își spunea, că n-am auzit pomenindu-se în atâtea zile cuvântul lepră? Era lesne de înțeles. Cei de acolo trebuie să evite cuvântul blestemat la fel cum credincioșii evită să rostească numele diavolului pentru a nu-l invoca.

O vie senzație de scârbă îl urmărea. Se simțea fanat, infestat, deși nu văzuse nici un lepros. Își simțea pielea străină, murdară, avea impresia că ar putea-o sfâșia de pe sine, într-o purificatoare năpârlire. Nu suporta să se atingă cu propriile sale mâini și se spăla în fiecare izvor întâlnit, cu senzația totuși că atinge o apă impură.

Plecarea lui era absurdă. Leproșii erau cea

mai bună companie pentru un ciumat. Nu se putea însă opri să fugă, să pună distanțe cât mai vaste între el și aceia în care refuza să se recunoască. Niciodată nu ne asociem cu plăcere ființa de a unor condamnați, nici atunci când pieirea noastră e mai aproape. Nici chiar într-o situație pozitiv similară nu admitem că am avut aceleași mobiluri și am suferit același eșec. În materie de rău, omul are mai mare nevoie de originalitate decât în bine. Nu există o ființă pierdută care să nu creadă și să nu spună: „Eu sunt un caz special...”

Seara veni enervant de încet, sosi totuși, iar Martin se putu întoarce spre sine, așa cum hotărâse.

Care era situația lui? Avusese un accident nefericit, care făcuse din el un purtător al pericolului pentru oricine l-ar fi întâlnit. În primul moment ar fi putut evita conflictul general aruncând la întâmplare funestul aparat devenit un furios răspânditor al morții și supunându-se tratamentelor de rigoare. Un orgoliu stupid îl făcuse să creadă însă că nu are dreptul să azvârle oriunde pachetul său de plutoniu, că trebuie să-l scoată dintre ai săi, să-l depună la loc sigur și să se ascundă el însuși ca pe un izvor al răului. A fost o reacție de moment, o aberație umanistă, lipsită de baza solidă a egoismului.

Apoi a fost prea târziu, pierduse momentul, gestul său fusese interpretat pe dos. Salvatoarea sa îndepărtare era unanim înțeleasă ca un act de sfidare, de agresiune, fuga sa tracasantă, cu bruște apariții în locurile cele mai felurite, gândită ca un război al individului față de societate. Nu pricepuseră, era prea simplu, la îndemâna oricărui părinte care-și iubește copilul și, cel puțin intențional, e gata să se sacrifice pentru

el. Oamenii nu-și recunosc decât cu greu unii altora bunele intenții, mai curând le răstălmăcesc, oricât de fortuit, în rău. Numai câteva ore trecuseră de la nenorocire, și Martin nu se mai putuse face înțeles, el și lumea vorbeau limbi diferite. Bruschețea acestei prefaceri ar fi înstrăinat pe oricine. După două zile, Martin nu se mai simțea responsabil, și dacă pentru el Dumnezeu n-ar fi existat, l-ar fi inventat spre a putea face apel la un judecător imparțial al nevinovăției sale.

Situațiile false falsifică însă. În dreptatea lui, Martin se opunea totuși societății, era de partea cealaltă. În situația dată, coexistența devenea prin forța lucrurilor o luptă. Fiecare bucată de pâine și orice gură de apă se obțineau printr-o mică încălcare a intențiilor sale inițiale, printr-un compromis cu inocența sa, încât, la sfârșitul încercării, Martin se găsea la fel de vinovat ca în viziunea lumii despre zburătorul singuratic.

Ce avea de făcut? Ultima suflare de inteligență i-o repeta: să se întoarcă printre leproși. Dar Martin rămăsese om și prin aceea că nu totdeauna era în stare să prefere ceea ce e rațional. Cum totul îl alunga în direcția opusă înfricoșătoarei oaze ce i se oferea, își continuă drumul fără popas.

16

Norii înaintau la mică înălțime. Plumburiul închis contrasta cu viteza lor de păsări informe, grăbite spre înfruntări catastrofale.

Bolta se acoperise pe neașteptate, ca uneori vara, surprinzându-l pe Martin în plină evoluție aeriană. Traversarea norilor îi păru o experiență amuzantă, o ațâțare neobișnuită îl determină să încerce aceste perne gigantice care ispiteau către joc.

Se repezi cu capul înainte, râzând cu dinții strălucitori, în magnificul perete care măsura câțiva kilometri. Părea o trenă albă cu neregularități moi, bine delimitată în spațiu, și care trebuia să se dovedească elastică. Pătrunse în vălul abia transparent cu bucuria rea a copilului care rupe o floare. Se trezi într-o zi cenușie, într-o ceață banală și rece. Era dezamăgit. Fastul exterior promitea delicii, dar dincolo de aparență regăsea o stare apropiată de a sa: lipsa de integritate. Se lăsă o vreme în voia gândurilor. Ziua artificială, ziua dinăuntrul norului scădea fără încetare, se topea într-un amurg înghețat. Vedea repezindu-se, dându-i ocol și venind asupră-i suluri de vapori denși, dragoni fără formă, și mai întunecați decât restul acestei lumi fără culori. Era o fierbere, o mișcare condusă de mobiluri ascunse, asista, intrus, la un mister al naturii.

Simți o apăsare. Era muntele alb, prin ale cărui temelii rodea ca un cariu.

O lovitură bruscă, de o violență nimicitoare îl copleși. Avu senzația materială că se prăbușise cerul. Mase compacte de materie dură îl strângeau din toate direcțiile, strivindu-l ca sub niște fabuloase ruine. Când își recăpăta auzul, înțelese: fusese tunetul. Mai răsuna încă, departe, rostogolul ecoului.

Martin începu să se agite. N-avea chef să-l prindă furtuna. Se aruncă în direcția dinspre care abordase norul. Nu putea fi prea adânc implântat în substanța lui. Zbură îndelung, dar nu izbuti să părăsească ființa pufoasă, acaparatoare, care-i ascundea ieșirile. Se repezi într-o altă direcțiile, fără mai mult succes. Întunericul se făcea tot mai dens. Un nou tunet îi sfâșie timpanele îndurerate. Sub răpăitul imenselor tobe cerești, vibra cu tot corpul, ascuțit, dureros.

Un fulger incendie întregul spațiu cu o flacără orbitoare, albastră. Epicentrul fusese departe, dar Martin se simți ars. Prin extremitățile corpului său se scurgea, cu înțepături, electricitatea. În contrast cu scânteia fantastică ce crăpase cerul în blocuri asimetrice, întunericul se prefăcuse în beznă. Martin începu să coboare. Simțea pe obraz bicele aerului care suia, uneori fierbinte, din apropierea vetrei fulgerelor, alteori rece, semănat cu țepi microscopici de gheață. Cobora, cobora, dar masa cețoasă părea că inundase spațiul, se identificase cu el, devenise o realitate fără început și sfârșit. Peste creștetul său, zeii băteau iarăși tobele în timpi anarhici și jucau torțele ca niște jongleri. Bacanala devenea mereu mai gălăgioasă, rotirea silfidelor în dansuri bezmetice antrena ceața în vârtejuri pline de eleganță. Era înfricoșător.

Martin pierduse noțiunea spațiului, dimensiunile nu-i mai spuneau nimic. Se afla oare la sute de metri în aer sau gata să se frângă de pământ? Încetini, prudent, coborârea.

Tresări. Cineva îl atinsese pe umăr. O atingere hotărâtă, însă ușoară. O picătură de ploaie. Surâse și o sparse cu mâna. Era mare și caldă. Acum îl izbeau picături invizibile în ceața neagră, care topea orice contururi. Își plecă pe spate capul, cu ochii închiși, lăsând apele cerului să-i spele fața. Apoi bău îndelung, fără sete.

Și deodată ploaia se dezlănțui. În suspensia tăcerii dintre marile prăbușiri sonore, se auzeau stropii unindu-se. Într-o clipă fu ud până la piele. Își desfăcu anevoie casca plină de apă, și-o puse pe cap. Un violent răpăit de mitralieră răsună în sfera metalică. Ploaia îl apăsa, îl antrena în căderea ei vertiginoasă,

încât Martin trebui să-i răspundă trăgând manșa la maximum. Era o luptă surdă între ploaia care, cu brațe de apă, se agăța de omul cu aripi, îngreunându-l, sfâșiindu-l, geloasă, și elanul zburătorului spre înălțime. Un duel inegal, în care cascadele ploii aveau avantajul. Martin se înăbușea în sfera sa fără aer. Apa din jur îl apăsa ca un munte răsturnat. Gâfâia, îndârjindu-se împotriva stihiei, părându-i-se că astfel ajuta forțele care-l mențineau în aer să străbată, prin însăși carnea agresorului, la un liman. Urca sau cobora? Nu putea s-o știe. Trecea într-un sens nedefinit printre umbrele ceții, străbătea vaporii fierbinți din preajma fulgerelor, carbonizat de lumină, spulberat de zgomot, - o fărâmă nesigură de existență rătăcită printre ciclopii dezlănțuiți. Ploaia cădea ca un singur masiv de apă, cădea fără preget, grea și plină de coeziune, antrenând totul. Fulgerele cădeau și ele, ceața cădea, și deodată Martin țâșni deasupra furtunii, țâșni din materia zbuciumată, ca un suspin de pe buzele muribundului. Peste Sahara întinsă și albă a norilor, soarele netezea un nisip auriu de lumină.

17

Brusca dispariție a lui Martin nu făcu decât să intrige și mai mult lumea. Gazetele îi acordau același spațiu imens ca și în zilele în care publicau comunicatele de război. Acum spațiul îl ocupau în majoritate speculațiile belicoase, presupunerile cele mai înfricoșătoare, născute anume spre a se vinde și care erau cu o repeziciune de necrezut asimilate de masa consumatoare. Odată trecute prin această fază, invențiile deveneau fapte și se putea scrie din nou despre ele, cu amplificările de rigoare, ca despre manifestări

de opinie publică.

Agresiunea lentă a cartierului împotriva Aniei lăsase în curând loc amenințărilor fără rețineri. Prezența poliției nu liniștea lucrurile. Într-o zi, Anie fu chemată la un for superior al acestei instituții, unde i se puseră în față acte noi pentru ea și fetiță, pe un alt nume, și două bilete de avion pentru o localitate din partea opusă a țării. Era tot ce se putea face pentru ele. Anie se simți arsă de rușine, protestă, refuză să-și părăsească astfel soțul, dar sfârși prin a primi de dragul copilei.

Plecă fără să mai treacă pe acasă, fără nici un bagaj.

După două zile, locuința părăsită fu obiectul unui bombardament cu pietre. În aceeași seară, o ceată de băieți hotărâți sparseră ușa și devastară totul, spărgând mobilele, despicând tapiseriile, sfâșiind tapetele, după care dădură foc casei. Întregul cartier veni să privească, iar pompierii nu îndrăzniră să se apropie.

La această adresă sosi misiva lui Martin. Poliția o întoarse pe toate fețele, descifră sensurile cele mai ascunse și deduse, elementar, că ștampila poștei indică regiunea în care se ascundea răufăcătorul.

Atacurile la adresa conducerii statului determinară măsuri totalitare. Armata inundă sudul. Populației i se distribui arme. Dar cel căutat se vârâse în gaură de șarpe.

Murise poate? Nu era prin aceasta mai puțin periculos. Undeva continua să existe sursa de radiații. Inundația de contoare Geiger, marfa cea mai căutată a sezonului, nu mai părea eficientă. Omul se ascundea în regiuni slab populate.

Aviația fu mobilizată. Înzestrată cu aparataj special, executa zboruri de mică altitudine de-a latul întregii țări. Numeroase surse de

iradieri fură depistate și înlăturate cu această ocazie. În curând avea să vină și rândul lui.

18

Se hrănea cu rădăcini și bea apă, după care vărsa totul. Stomacul refuza vegetalele neprielnice, iar apa i se părea că vine din ținuturile abia părăsite. Se simțea din ce în ce mai slăbit. Șira spinării îl fulgera și avea halucinații. De câteva ori se trezi în alte locuri decât se culcase. Viața devenea de neîndurat. Suporta totuși, temându-se să nu se abrutizeze, să înceteze a mai înregistra timpul și suferințele, încurajându-și absența.

Într-o dimineață i se păru că aude zgomot. Undeva, departe, se auzeau focuri de armă. Erau poate vânători sau fermieri care împușcau ciorile, sau un poligon de instrucție. Zgomotul se apropia. Își aminti că în zilele din urmă auzise în repetate rânduri zbor de avioane. Dar ele nu puteau să aibă nici o legătură cu Martin.

Împușcăturile se apropiau cu încetineală, dar necontenit. La un moment dat se distinseră voci.

Martin intră în alarmă: era din nou hăituit. Îl dibuiseră. Își mușcă pumnii pentru că nu rămăsese la leproși, acolo n-ar fi îndrăznit să-l caute. Și dacă totuși... Doar lepra nu se scurgea prin aer, el însuși pătrunsese fără primejdie, așa ar fi putut și ei...

O expresie de șiretenie își făcu loc pe fața lui Martin. N-aveau decât să răscolească pădurea. Nu-l vor găsi.

Căută un luminiș. Fără cel mai mic zgomot, își trase pe umeri aparatul de zbor. Se ridică în aer, cât mai sus. Când socoti că jetul nu mai putea fi auzit de jos, porni în direcția urmăritorilor. Privi cu ochi de vultur către

aceia care nu-l mai căutau în aer. Îi zări trecând printre coroanele turtite ale copacilor. Întârzie asupra lor, strângând dinții, cu o nemaigustată satisfacție. Părea că vede razele ucigașe traversându-i ca pe niște siluete goale și înfigându-se în pământ. Apoi îi depăși, lăsându-i să întoarcă pădurea cu susul în jos.

Era din nou în văzduh. Desfăcu brațele, respiră adânc. O bucurie ciudată îl învălui. Aici, la înălțime, totul era altfel. Urmărit sau ba, nu mai era un fugar. Pădurea i se pleca la picioare, apele îl priveau cu ochi umezi, orizontul îi întindea mâinile. O adevărată beție îl cuprinse. Se lansă în spirale savante, pe care le crezuse uitate, valsă cu aerul și cu vântul, lăsându-se șfichiuit de viteză, curățat de tot ce acumulase josnic și meschin în veșnica dare înapoi care e apărarea. Dansa inconștient sub cumulușii spectaculoși, mângâind cu palma crestele îndepărtate ale unor munți necunoscuții. Cu el dansau, apropiindu-se, depărtându-se, covorul stufos al pădurii, văile râurilor, drumurile întretăiate. O totală lipsă de griji însenina lumea de care se găsea din nou atât de legat.

Și atunci apăru elicopterul. Martin își amintea că scăpase cu bine din lupta cu păsările, de aceea nu se temea câtuși de puțin.

Aparatul șovăi în aer. Îi reperaseră, și asta îi speria. Făcură un ocol respectuos, la o distanță apreciabilă. Între timp raportau. Martin nu simțea nici o îngrijorare. Cumulușii se roteau, iar copacii săltau către el tot atât ea explozii verzi.

Elicopterul se apropia. Trăgeau de zor, dar nu-l nimereau. Apoi armele tăcură și aparatul se năpusti singur asupra omului-pasăre. Dar Martin nu mai avea poftă să fugă, nu mai voia să se lase hăituit, era bine dispus, ținea să fie lăsat în pace. Rămase pe loc.

Elicopterul avea botul rotund și lucios, în el se oglindeau diform cerul și soarele. Era frumos. Curând putu să distingă mișcarea din cabină. Trei oameni se agitau, dând din mâini, făcându-i disperat semne. Martin nu se clintea. Botul de plexiglas se năpustea drept asupra sa și el privea cu un fel de liniște apropierea lui și imaginile reflectate în el, care se măreau din ce în ce. Era un joc de culori, de reverberații, odihnitor, feeric. Singurul element distonant putea fi socotit zgomotul formidabil al motoarelor, care se prăbușea peste el ca un perete. Îl simțea înaintând, împingându-l cu undele sale invizibile, un adversar nevăzut și greu de învins.

Și deodată botul elicopterului trecu razant peste el. O roată fu gata să-l decapiteze, dar în clipa următoare aparatul era departe. Mânat de rațiuni care aveau să-i rămână secrete, părăsea câmpul de bătaie. Martin obținuse încă o inutilă victorie.

Aceasta îl întristă. Nu avea ce face cu ea. Se simți neglijat, plictisit. Porni, fără chef, drept înainte. Dedesubt defila iarăși verdele câmp de bătaie al pădurii. Apoi începu șesul pustiu. Zbură astfel o vreme. Deodată văzu că pe sub el trece patrulaterul leprozeriei. Fluieră lung, în semn de salut, și putu să vadă cum oamenii dintre complicatele îngrădituri care împărțeau terenul priveau către el. Continuă să planeze în aceeași direcție.

Ziua se apropia de sfârșit când apăru oceanul. Îl revăzu cu calmul întoarcerii acasă. Nici măcar nu căută din ochi insula de piatră, greu de regăsit în negura înserării. Zbură înainte, fără oprire, multă vreme, până ce noaptea cuprinse totul și stelele apărură din nou; și atunci trase iarăși de manșa de fildeș a aparatului său și porni într-un zbor hotărât către ele.

Dorel Dorian

• ALERTĂ DE GRADUL „ZERO”

Într-una dintre primele zile albastre ale anului 197-R.N., miercuri 26 aprilie după vechiul calendar gregorian, postul de radio pirat „OMNIA” se interferă pe lungimile de undă ale posturilor oficiale, de îndreptățită tradiție, pentru a transmite binevoitorilor săi ascultători „o primăvară plăcută”. Cea de a treia zi albastră a anotimpului *LOVE*, poate nu-i inutil s-o spunem, era considerată de adepții calendarului biologic - astăzi unanim acceptat - drept începutul primăverii psihice. Pe atunci însă, cel puțin două treimi dintre ascultători n-au văzut în amintita urare decât preludiul, la fel de conformist în esență, al unui nou serial radio pentru incurabilii adolescenți întru dragoste. Se înșelau, se înțelege, deși a doua zi, exact la aceeași oră, emisiunea avea să fie reluată... și nu fără deliciile unui veritabil serial imprevizibil ca desfășurare.

Ziarele cu milioane de exemplare tiraj din marile metropole publicară și ele, încă în aceeași zi, informări riguroase privind apariția, programul și orele de emisie ale noului post. Abia pe urmă, practic mult prea târziu, avea să se afle că toate aceste informări fuseseră introduse în ziare - chiar în pagina întâi - mult după ce tehnoredactarea lor fusese încheiată. Deci exact în cele 45 de

secunde care separau în timp închiderea formală a ediţiiilor de retransmiterea lor în eter (şi secundele în anotimpul *LOVE* erau de două ori mai scurte decât în oricare altă perioadă a anului!).

Oficialităţile, justificat alarmate, declanşară imediat o anchetă care avea să angajeze, în mai puţin de 24 de ore, câteva milioane de entităţi selective. (Un obişnuit agent informator, cu experienţă medie, era cotat în noul sistem de evaluare a capacităţii criminalistice în jurul a 0,7-0,8 entităţi-etalon, diferenţa de valoare selectivă fiind compensată de regulă printr-un indice de 1,2-1,3 la norma de obedienţă). Nu trebuie să mai demonstrăm, cred, că ne aflam în faţa unei veritabile desfăşurări de forţe.

Eşecul investigaţiei a fost însă total. Postul de radio „OMNIA" funcţiona simultan pe absolut toate lungimile de undă posibile, iar localizarea emiţătoarelor - operaţie clasică în depistarea unor posturi pirat - în cazul dat se dovedi irealizabilă. Emiţătoarele plasate (probabil) la bordul unor sateliţi de o construcţie cu totul specială îşi schimbau coordonatele cu o viteză care, tehnic vorbind, ridiculiza aparatajul de urmărire a entităţilor specializate în detectare rapidă. (S-au înregistrat, de altfel, pentru a preciza dimensiunile exacte ale acestui moment de derută, aproximativ 25.000 de emisii într-o singură zi, ceea ce, chiar la gradul superior de orgoliu al acestor entităţi, trebuie considerat a fi un eveniment şi o cifră record. Pilulele de antiorgoliu aveau să fie introduse după vreo nouă ani.)

Alarma avea să crească totuşi în intensitate - iar pentru marele public în spectaculos - o dată cu emisiunea nr. 4 a postului, în care se explica pentru prima oară menirea principală

a acestor emisii-pirat. Și anume: deconspirarea absolut publică și efectiv totală a celor mai importante acțiuni, investigații, concluzionări, date statistice, prospectivări, ipoteze, intenții conceptuale etc. deținute până în acel moment, în exclusivitate, în faimoasele seifuri cenușii ale Centrului de Investigare și Stocaj Informațional - C.I.S.I. - creat la cererea și cu finanțarea expresă a unui mare număr de institute specializate.

Emisiunile 5-6-7 - ,,OMNIA" transmitea 7 programe pe zi - au constituit (trecerea timpului ne îngăduie această apreciere) un veritabil regal informațional. Explicitările gratuite, tributare de obicei suficienței, cât și nuanțele cenușii, griurile fără contur în stare să desfigureze imaginea - în condițiile recepționării acelorași emisii pe canalele de televiziune - deveniră un fel de accident cu o probabilitate de unu la un milion. Urmărirea video se dovedi preferențială; și - trebuie să o spunem - informațiile, printr-o inspirată selecție a pandantului coloristic, se constituiau, în limitele ecranului, în veritabile realizări picturale. Acompaniamentul melodic deschidea porțile unor foarte diverse distilări emotive. În felul acesta, noutatea unor informații greu de perceput din cauza gradului lor avansat de tehnicitate percuta înțelegerea nespecialistului prin intermediul emoției artistice sau al raționamentului adiacent. Numărul ascultătorilor, stabilit pe baza variației câmpului cerebral, măsurat înainte și în timpul emisiei, depășea cu mult previziunile oficiale. Informatori obiectivi, de recunoscută competență, semnalară în repetate rânduri crearea unei zone de interes atingând tensiuni de mii de albertini (unitate post-einsteiniană) și a unei efervescențe spirituale extinsă mult spre roșu (într-o

expansiune similară expansiunii galactice). Știrile despre imunizarea totală antivirotică, bunăoară, ca și cele privind înregistrarea cunoștințelor de specialitate direct pe circumvoluțiunile preșcolarilor, provocară, sub impulsul totalei deconspirări, veritabile confruntări de opinii. Se puse în discuție însușii principiul selecției naturale prin intermediul acțiunii virotice, se pledă pentru eficiența exercițiului de instruire prenatal, definitor pentru personalitatea individului și se organizează, în sfârșit, veritabile acțiuni de susținere și, respectiv, de protest împotriva acestor idei. Desfășurarea vieții familiare sub controlul stimulativ al unui calculator - „secunda mater" - întâmpină o dezaprobare atât de unanimă, încât autorii proiectului renunțară să-l mai susțină în fața opiniei publice. Ingineri care se aplatizaseră profesional începură din nou să revendice un plasament creator. Oficiul ideilor publice înregistră numai în câteva zile milioane de noi propuneri. Se publică un manifest împotriva strâmtelor galerii ale superspecializării, viața redeveni trepidantă, căsătoriile - o selecție ideatică; iubirea reînflori. Un soi de nou romantism cuceri tineretul. O tânără compozitoare lansă un imn „OMNIA", iar numărul poeților ajunse din nou din urmă numărul calculatoarelor (a fi poet în condițiile anului 197-R.N., indiferent de profesie, însemna: a *excela*.... poetic).

*

Trecuseră câteva zile de la apariția postului „OMNIA", dar nimeni n-ar fi putut să admită că urmările imprevizibile ale emisiunilor ar fi fost și scopul lor real. Investițiile (fără exagerare uriașe) pe care le implica

funcționarea acestui post - obținerea, trierea și selectarea informației, ca să nu mai vorbim de retransmiterea ei în eter - presupuneau o finanțare neîntreruptă din partea unor mari interesați departe de tipul fizionomic „Mecena". „OMNIA" nu încasa abonamente, nu avea susținători și nu era la adăpostul legii. Auto-protecția (evitarea contramăsurilor oficiale) însuma la rândul ei costuri nu mai puțin uriașe. Or, în acest caz, cine subvenționa„OMNIA"? Care era mobilul real al acestei totale deconspirări? Cine era beneficiarul final al tuturor informațiilor care, părăsind seifurile cenușii ale Centrului de Investigații și Stocaj, puteau fi oriunde și oricum folosite?

*

Directorul Centrului - celebrul Arheo Vlastia - preluă încă din prima zi conducerea tuturor contramăsurilor de apărare a tezaurului cenușiu al C.I.S.L- ului, operațiune supranumită în toate documentele criminalistice ale epocii contraatacul „A.O." - ceea ce nu însemna însă „ANTI-OMNIA" cum ar fi fost poate de presupus, ci „ALERTA de gradul O", situație care justifica, o dată cu promulgarea ei, folosirea oricăror mijloace de intervenție, iar lui Arheo Vlastia - ca organizator al acțiunii - îi conferea puteri discreționare. (Elementul acesta se cere neapărat reținut în interpretarea evenimentelor care aveau să urmeze și în considerarea rolului jucat de inițiatorul moral al acestei contraacțiuni).

Spirit clarvăzător și cavaler al replicii loiale - cel puțin așa îl cunoscuse semnatarul acestor rânduri în tinerețea sa - Vlastia avea toate atuurile unei intervenții spectaculoase,

prompte și, ceea ce era decisiv, siguranța omului care nu pierduse încă nici o partidă. De altfel, la sugestia sa, obiectivul principal ai acțiunii „A.O." a încetat să se mai identifice cu limitarea și distrugerea postului de emisie „OMNIA". Ideea fundamentală a contraatacului o constituia detectarea mijloacelor și căilor prin care „OMNIA" își obținea informațiile aproape simultan cu marile calculatoare ale C.I.S.I.-ului. Și nu întâmplător: „OMNIA" - fapt evident pentru un specialist de talia lui Arheo Vlastia - nu putea să-și obțină informațiile pe temeiul unor investigații proprii, independente. Ar fi însemnat să aibă la dispoziția sa un al doilea centru, câteva zeci de mii de calculatoare, câteva sute de mii de circuite informaționale în dublu sens, câteva milioane de entități selective. Ceea ce, exceptând din nou imensele fonduri bănești, ar fi presupus o organizare prelungită în timp și imposibil de efectuat practic în condiții de clandestinitate. Singura ipoteză plauzibilă - și analiza programelor venea să o confirme - era deconspirarea informațiilor C.I.S.L cu concursul, dacă nu chiar din inițiativa unui grup din interiorul C.I.S.I.-ului. „Cineva" sau „ceva", asemeni unui informator cu dublu rol din perioada de mult depășită a spionajului militar și cu eficiența unei adevărate oglinzi reflectorizante, comunica în afară unui releu intermediar sintezele informative ale Centrului. De aici pornind: a întrerupe activitatea postului „OMNIA" însemna înainte de toate întreruperea acestei activități (conștiente sau accidentale) de deconspirare. (Arheo Vlastia, după cum se va vedea ulterior, manifesta o adevărată repulsie față de termenul consacrat în criminalistică de „spionaj tehnic").

*

În mai puțin de câteva zile de la declanșarea operației „AO" serviciul de suspicionare totală, automată a întregului personal de concepție, sinteză și control C.I.S.I. comunică primele concedieri preventive. Cei rămași în funcțiuni erau invitați să răspundă periodic unor teste-fulger, organizate de marile ordinatoare antifurt ale Centrului. Surprinderea în flagrant psihic a celor bănuiți de opinii fluctuante și a celor cu un grad incert de conștiință a fost încredințată unor foto-modele neuronale de maximă perspicacitate anchetativă. Calculatoarele Centrului au trecut și ele, rând pe rând, printr-o operație de dezintoxicare a circuitelor de programare, reținându-se ipoteza că sub impulsul unor programări exterioare dominante aceste circuite ar fi putut evolua spre o anume unilateralitate selectivă sau spre autonomie. Specialiștii Centrului modificară totodată sistemele de răspuns tehnic ale ordinatoarelor, pentru a exclude posibilitatea ca o serie de ordinatoare identice, de la mare distanță, să înregistreze prin „simpatie" - un mod curent de copiere telepatică - răspunsurile secrete ale Centrului la o problemă sau alta. Câmpul izolant de anticomunicare cu exteriorul care înconjura Centrul - acesta fiind un veritabil oraș cu câteva milioane de locuitori - își spori tensiunea de reținere a particulelor mobile și a undelor de orice natură fizică, până la crearea unei zone de stagnanță totală. E de la sine înțeles că accesul din și spre Centru nu era îngăduit decât cu permisiunea specială a lui Arheo Vlastia.

Cele mai strălucite entități criminalistice se constituiră simultan într-un organism cu inervație reciproc creatoare și cu interconexiuni sugestionale.

*

...Și totuși, emisiunile postului „OMNIA" continuau să se desfășoare netulburat. Ba mai mult, fiecare nouă măsură de limitare a deconspirării era anunțată și comentată pe larg de crainicii criminaliști ai postului. Ridicolul depăși însă orice limită, atunci când „OMNIA" se angajă să ofere ea însăși unele sugestii concrete pentru buna desfășurare a contraacțiunii „A.O.". Propuse înlocuirea unor eminențe îndoielnice, recomandă promovarea unor tineri de indiscutabil talent, combătu ideea dăunătoare a suspicionării permanente și se declară profund surprins de faptul că în comandamentul „A.O." nu a fost inclus și semnatarul acestor rânduri - iertați-mi aparenta lipsă de, modestie, e vorba de un citat - „vechiul criminalist cu apreciabile state de serviciu, dl. Teo Celan". Și în continuare, după o caracterizare copiată *ad literara* din Marea Enciclopedie Criminalistică (reiau citatul): „Să presupunem oare că domnul Arheo Vlastia nu este chiar atât de interesat în rememorarea publică a acelui moment de început al carierei sale, când împreună cu domnul Teo Celan puseseră bazele primului birou de investigații automate VLASTIA - CELAN? De ce să fim orgolioși, domnule Vlastia? Și de ce să limitați posibilitățile de acțiune anchetativă ale frontului general „ANTI-OMNIA" prin neantrenarea în investigații a cunoscutului colaborator al lui Teo Celan, apreciatul S.H.?"

*

Aflat în fața postului de radio-recepție și surprins de desfășurarea evenimentelor - cum nu mi s-a mai întâmplat de mai bine de douăzeci de ani, - am încercat totuși, trebuie să recunosc, o satisfacție neașteptată. După un lung șir de ani în care fusesem aproape cu totul uitat, un post de radio - nu se știe de cine condus și în numele căror interese - mă elogia. S.H. părea și el surprins și totodată amuzat.

— După cum vezi, dragă S.H., am devenit două personaje citate de specialiștii în criminalistică ai postului pirat „OMNIA". Se pare însă că au omis că dumneata nu ești înzestrat cu un circuit de orgoliu.

— A fost, cred, prima lor eroare... îmi răspunse S.H.

— Și prima lor greșeală psihologică. Nu m-ar surprinde ca domnul Arheo Vlastia - contrar previziunilor „OMNIEI" - să dea curs favorabil sugestiei privind colaborarea cu noi.

*

Revenind la operația „A.O." și la elasticitatea remarcabilă cu care era inițiat și condus contraatacul C.I.S.I., va trebui să recunoaștem aici, înainte de toate, meritele lui Arheo Vlastia care, în pofida celor cincisprezece-douăzeci de ani de funcții oficiale, nu pierduse nimic din intuiția și rigorile unui excelent anchetator.

Nereușind să afle direct cine deconspiră secretele Centrului, Vlastia organiză o întreagă rețea de urmărire a tuturor celor care ar fi putut eventual beneficia de această deconspirare. Institutele neafiliate la C.I.S.I. au devenit astfel obiectul unor supravegheri insistente, după cum o serie de sateliți

Interpol, lansați încă în prima zi a contraacțiunii, urmăreau de la înălțimea unor orbite extraterestre eventualele extinderi și transformări ale marilor sindromuri industriale.

Anchetatorii nu excludeau, se pare, nici existența unui maniac ajuns în fruntea unui organism tehnico-științific sau a unei societății iluministe de inspirație aterestră. Dar în absolut toate cazurile, problema finanțării nu putea fi evitată. Cineva oferise „OMNIEI" posibilitatea de lansare a unor sateliți de radio-comunicație și cineva - mai ales - organizase o rețea ireproșabilă de deconspirare, transmitere și, în paralel, de urmărire a reacției publice. Iar opinia publică, informată plenar, se manifesta tot mai mult ca o a treia forță, aliată declarat „OMNIEI". Pe nisipul suficienței și al indiferenței, impulsionată de miile de deconspirări reapăruse floarea curiozității.

*

După șaptezeci și patru de zile de investigații sterile, Arheo Vlastia organiză un colocviu internațional „A.O.", la care, alături de cei mai reputați criminaliști, a avut onoarea să fie invitat (într-un fel la sugestia postului „OMNIA") și autorul acestei relatări. Stenogramele colocviului atestă de altfel existența unei intervenții Teo Celan de circa 6 minute, după cum pe planul de situație al sălii un „X" roșu, în primul rând al balconului, indică locul rezervat de organizatori domnului S.H. Dar, în sfârșit, toate acestea sunt simple amănunte.

Colocviul își desfășură lucrările timp de câteva zile, cu ușile închise, măsură absolut gratuită deoarece - spre disperarea

organizatorilor, ridiculizând din nou toate măsurile de precauție - intervențiile celor prezenți au fost preluate în direct de către tehnicienii și aparatele invizibile ale postului „OMNIA".

Colocviul se dovedi totuși util, iar pentru Vlastia - discreditat oarecum de insuccesul contraatacului - un mod de a demonstra instituțiilor specializate care finanțau activitatea C.I.S.I. că nimeni n-ar fi putut să realizeze, în locul lui și în situația dată, mai mult.

Locves, un criminalist scandinav, propuse comunicarea periodică spre Centru a unor informații eronate. Reluate de către „OMNIA", ele ar fi condus într-o anumită măsură la discreditarea postului, lipsit, după cum se părea, de un aparat critic în stare să discearnă calitatea informațiilor. Transmiterea unor informații eronate ar fi putut totodată să pună în evidență verigile tehnice cele mai frecvent antrenate în deconspirare.

Armonius, un teoretician surprinzător de tânăr, lansă ipoteza unor legături telepatice, inconștiente, între entitățile cele mai de încredere ale C.I.S.I.-ului și un mediu acceptor al postului pirat.

Kaltsehr, un expert în sondajele publice, riscă ipoteza unei mișcări provocatoare menită să tulbure organizarea socială existentă. După același Kaltsehr, o activitate prelungită a postului pirat ar fi putut conduce la o situație în care, ulterior, deconspirarea ar fi devenit o necesitate, iar comunicarea publică a tuturor informațiilor C.I.S.I. - obiectul unei legiferări.

Personal, înclinat spre soluționările foarte concrete, am propus studierea atentă, statistică, a programelor „OMNIA". După observațiile mele, postul amintit selecționa

totuși informațiile deconspirate. Or, după mine, criteriile și particularitățile selecției ne-ar fi putut vorbi cel mai exact despre organizatori, beneficiari și intenții. Pe de altă parte, S.H., solicitat și recomandat de mine, puse la dispoziția celor prezenți câteva statistici mai mult decât semnificative. Astfel, după cum menționă S.H., sub impulsul avalanșei informaționale declanșată prin intermediul postului „OMNIA", cota de participare a individului mediu la viața spirituală a colectivității crescuse în 74 de zile cu 11 procente; interesul pentru eveniment, tradus într-o resuscitare vitală, spori rezistența organismelor umane la îmbolnăviri cu 18 la sută; și, în sfârșit, concluzionare deosebit de semnificativă: în cele 74 de zile nu avusese loc nici un act criminal premeditat. Elementele turbulente, înclinate spre acte antisociale, fuseseră antrenate spre alte activități, în aceeași perioadă, într-un raport de 72 la sută. În încheierea comunicării sale, S.H. își exprimă convingerea că din cei 321 de participanți la colocviu, cel puțin unul este angajat în coordonarea operației „OMNIA" (sau cel puțin unul manifestă o simpatie activă față de consecințele operației „OMNIA".) Dacă cei prezenți, considerând această jignire colectivă drept o ipoteză de lucru, ar admite să treacă prin fața unui detector radio-neuronal, problema„OMNIA" ar fi putut găsi o rezolvare, după părerea sa, încă înainte de terminarea colocviului.

*

Propunerea lui S.H., inadmisibil de simplă, aproape anumană, declanșă o adevărată furtună de proteste. Din biroul lui Vlastia, care ne invitase la el pentru unele concretizări

procedurale, spectacolul acesta - urmărit prin intermediul unui canal video - ni se păru apocaliptic. Fiecare participant, speriat dintr-un motiv sau altul de expertiza neuronală, căuta să câștige timp, să amâne radiografierea activității sale psihice, pentru că de respins, totodată, nimeni nu îndrăznea. Armonius îl acuză pe Locves de oportunism, Koltsehr se închise într-o tăcere melancolică, alți trei participanți considerară că singurul reprezentant posibil al „OMNIEI" ar fi cel mult inițiatorul propunerii. În cele din urmă, prin vot secret se admise controlul radio-neuronal. Dar în același moment, o explozie puternică transformă sala în care se desfășura colocviul criminaliștilor într-un morman de dărâmături, 16 morți, 82 de răniți. Ideea controlului radio-neuronal în acest nou context nu-și mai găsea justificarea. Afectat de atentat, Vlastia păru să fi uitat de prezența noastră în birou. Într-un anumit sens, invitația sa ne pusese la adăpost.

— Ai fi bănuit explozia, Vlastia?

— Am considerat-o posibilă, dar nu aș fi putut presupune că nu mă voi afla - sau nu ne vom afla - printre dărâmături.

Dar nu era cazul, firește, să-i mulțumim și nici să ne felicităm.

*

— Aș dori foarte mult să conlucrăm - spuse Vlastia. Vă pun la dispoziție toate posibilitățile Centrului. Nu cred că instituțiile care ne finanțează vor mai tolera multă vreme existența atât de ultragiantă a „OMNIEI" și, implicit, nici pe cea atât de compromisă a Centrului. Și poate că nu fără un anume temei: Centrul C.I.S.I., indirect, e sursa lor de informație. Astfel că, desființând Centrul, va

dispare și „OMNIA”... Mă întreb dacă nu cumva acesta e drumul care ne va duce la reînființarea vechiului nostru birou „Vlastia-Celan”.

Nu i-am răspuns imediat. Știam amândoi, cât se poate de bine, că vremea micilor birouri individuale trecuse. Dar știam tot atât de bine că valorile reale apar și se dezvoltă mai greu în interiorul unui asemenea dinozaur uriaș cum era Centrul de investigare. Prea multe dependențe, prea multă tehnică, prea puțin răgaz pentru meditație și solitudine. Vlastia, reputatul conducător al C.I.S.I.-ului, nu ar fi devenit figura marcantă a investigației moderne, urcând răbdător treaptă cu treaptă ierarhia profesională. Geniul său izbucnise meteoric, acolo, într-o noapte de concentrare febrilă, în micul birou „Vlastia-Celan”. Privindu-l, mă bucuram să constat că experiența, profesia, vârsta - și deziluziile chiar - ne fac mai înțelepți, poate, dar nu mai puțin sentimentali decât am fost cândva. Mascăm mai bine - ține de experiență -, ne cenzurăm mai adânc (devenim mai circumspecți), ne înverșunăm împotriva oricăror răbufniri afective, opiniile ni se modifică dar noi înșine, firea, datele structurale...

— Nu! Altceva cred că voiam să remarci, S.H.: Vlastia fusese prietenul meu... Îmbătrânise și Vlastia.

— E numai obosit - îmi comunică telepatic S.H. Are fizionomia și reacțiile unui om care n-a dormit 36 de ore.

— A împlinit 52 de ani, dragul meu! Și a asistat la un atentat care putea să-l coste chiar viața.

— De 35 de ore și 20 de minute nu a închis un ochi - perseveră S.H. Indicele de congestionare al cristalinului și cel de dilatare

al irisului... Urmară câteva cifre precise. Și, în continuare: La atentat nici măcar n-a tresărit real.

Va să zică așa, Vlastia... Ai început să nu dormi! Nu mai tresari când explodează bombe...

*

Pregătit pentru reîntâlnirea cu Vlastia, am scos din portvizit o veche fotografie: noi doi în ziua terminării primei noastre anchete. S.H. schiță un surâs - oh, doamne, cum de l-am putut reprograma să fie atât de sceptic! - iar eu mă pomenii explicându-i lui S.H. că Vlastia și cu mine am fost cândva prieteni... Și biroul nostru se bucurase pe atunci de un frumos renume...

— Cred că Vlastia e un bun psiholog - mă întrerupse S.H. Observ pe fața lui o anumită destindere.

— Mult mai simplu, S.H. Se bucură și el de firea noastră; datele structurale, nebunia și spaimele, câte am avut la început, tot atâtea ducem întreaga viață cu noi...

Apoi, am scos la iveală un bilețel, ultimul bilețel pe care mi-l trimisese Arheo Vlastia în preziua retragerii sale definitive din criminalistică: „Enigmele, dragă Teo, până și ele, au devenit plicticoase. Marii infractori au murit. Inventivitatea celor rămași în viață vizează doar interesul, nu arta... Nici contrainfractorii altruist de demenți nu mai au astăzi haz... Sunt speriați și decad. Iar viața, așezându-ne pe amândoi de aceeași parte a baricadei, le-a răpit și ultima șansă. Dacă ai nevoie de mine, vreodată…”

— Și după douăzeci și unu de ani, Vlastia - tu înțelegi, S.H.? - el a avut nevoie...

— De ce abia acum? păru să întrebe S.H.

— Pentru că n-am dormit de 36 de ore! interveni Vlastia, pe neașteptate, în dialogul nostru tacit. Pentru că am uitat să tresar la explozia bombei - ceea ce lui Arheo Vlastia nu i s-ar fi întâmplat altă dată, măcar din conformism... Și chiar dacă azi, în realitate, nu mai tresar la nimic...

— ...Deci ne-ai urmărit, dragă Vlastia, absolut toate reflecțiile - constatai cu totală gratuitate.

— Dar evident - recunoscu Vlastia. Conduc, în fond, cel mai mare Centru de Investigare și Stocare Informațională. Or, dacă gândurile oamenilor i-ar rămâne necunoscute, mă întreb dacă un asemenea Centru s-ar mai justifica? Iar dacă gândurile acelorași oameni nu s-ar împrospăta și înălța zi de zi - indiferent pe ce căi - și dacă n-ar deveni mai avide de viață, am ajunge să investigăm numai plictisul, nemișcarea, suficiența... Dar tu înțelegi toate acestea și singur, dragă Teo Celan!

*

Vlastia ne puse în față ultimul buletin de informări val C.I.S.I.-ului, aprinse un teleinformator - peste câteva minute urma să înceapă o nouă emisiune în culori de pe satelitul de telecomunicații pirat și - invitându-ne să confruntăm buletinele C.I.S.I. cu cele ale postului „OMNIA” - se pregăti să ne părăsească.

— Spune-mi, te rog, Vlastia, crezi că atentatul a fost retransmis și el în direct?

— Mă îndoiesc - îmi răspunse el. I-ar fi discreditat. Îi bănuiești, totuși, de a fi avut vreun amestec?

— Exclus! Unul dintre participanți, speriat de ceea ce s-ar fi aflat despre sine, a aruncat

sala în aer. „OMNIA” e cu totul în afară, deși - Vlastia avu o ezitare - n-ar fi putut exclude suspiciunea.

— Crezi că în următoarea ediție a ziarelor - am mai întrebat eu - va apare ceva?

Vlastia reveni lângă panoul de informare vizuală.

— Să cercetăm.

Pe un ecran de dimensiunile clasice ale ziarelor de odinioară se perindară rând pe rând primele pagini ale marilor cotidiene. Atentatul era menționat peste tot cu majuscule.

— Și nu l-am putea elimina din ziare? am sugerat eu. Cel puțin pentru o zi...

— Te bănuiam mai subtil, dragă Teo... Dar am să-ți fac pe plac; mai avem 11 secunde.

Vlastia retrase toate informațiile despre atentat, le înlocui cu altele fără semnificație și reveni spre noi:

— Mai aveți întrebări? Putem expedia ziarele în eter?

S.H. se apropiase în vremea aceasta de un ecran pigmentat de îndepărtate străluciri stelare. Interesat, l-am urmat.

— Văd că ți-ai adus cerul până și aici, în mijlocul acestor zeci de aparate care știu să numere, să preschimbe, să aleagă, dar nu pot ști niciodată ce numără. Mai ai timp, Vlastia, să te uiți la cer?

— Seară de seară, Teo. Și dacă apăs pe acest buton, mi se oferă și spectacolul realmente mirific al celor aproape 15 000 de creiere omenești... dacă admitem că în spatele fiecărui satelit a existat un creier. Și mai pot asista, dacă vreau, la lansarea celor care aspiră la singura libertate accesibilă lor: aceea de a trece de pe o orbită pe alta...

— Și lansarea sateliților „OMNIA”? Ai avut prilejul s-o vezi?

— Ești metodic, Celan. Și aș putea să evit încă o dată răspunsul... Dar nu: am urmărit-o atent. A durat 12 zile. Sper că nu mai aveți întrebări.

— Ba da, Vlastia. Mă gândesc la oamenii pe care a trebuit să-i concediezi preventiv... Oameni excelent pregătiți și pe care, fără să-ți dai seama, i-ai remis „OMNIEI”...

— Întrebarea, te rog!

— Pe vremuri îți plăcea să joci de unul singur șah. Tu împotriva ta. Te-ai mai perfecționat, Vlastia?

— Evident, dragă Teo. De orice parte aș juca, nu mai pierd niciodată... Intru în șah etern.

*

Vlastia părăsi încăperea exact în clipa în care „OMNIA” își începu obișnuita sa emisie în culori. Spectacolul era de-a dreptul feeric. Liniile de fugă ale știrilor se întrețeseau într-un arabesc de culori și sonorități euforice. Incandescența noilor idei percuta conformismele; din confruntări germinau noi valori, iar mulți din cei care, asemeni nouă, asistau la spectacol, dobândeau capacitatea regăsirii propriului lor potențial; voința dăruirii de sine.

Da, Vlastia rămăsese un criminalist excelent și un genial infractor!

S.H. descoperi între timp că postul de teleinformații pe care îl urmărea, de o construcție cu totul originală, poartă un număr de fabricație cu zeci de cifre. Și fusese recent fabricat.

— Îmi închipui că întreprinderea care a lansat acest nou receptor - observă S.H. - a câștigat fantastic!

— E de înțeles, dragul meu, i-am răspuns.

Emisiunile „OMNIA” presupun cheltuieli fabuloase.

— S-au golit însă seifurile cenușii ale Instituțiilor Specializate - mai protestă S.H.

— Ideile noi, milioanele de idei care nu s-ar fi născut fără „OMNIA” vor umple alte seifuri.

— S-ar părea că „OMNIA” găsește admiratori...

— Îi avea, presupun, încă înainte de a fi luat ființă.

Circuitele de integrare deductivă ale lui S.H. lucrau febril.

— Nu te înțeleg, dragă Teo. Ești la un pas de a numi cu numele lui real pe organizatorul acestei mari acțiuni și, contrazicându-te, dintr-un sentimentalism lamentabil, începi să filozofezi.

— E adevărat... Și e vina mea, S.H., că nu te-am programat să detectezi și rațiunea superioară a faptelor umane.

Câteva clipe S.H. nu-mi răspunse. Abia pe urmă, depășindu-și limitele programării sale inițiale - ceea ce e esențial într-o anchetă și decisiv pentru un robot al mileniilor viitoare - încercă să fie și el subiectiv. Și reuși să înțeleagă astfel că un om aflat în fruntea unui dinozaur uriaș de forța acestui C.I.S.I. poate să ajungă într-o zi la revelația în stare să-i contrazică întreaga activitate de până atunci. Și anume că: mai periculoasă decât moartea biologică, termică, termoionică este stingerea lentă a curiozității umane față de ceea ce se întâmplă în jur. Și înțelegând, distrugând dinozaurul care ucide curiozitatea, să reincite el însuși dorința și forța omenească cea mai puternică: dorința de a ști.

— Dar așa cum am ajuns noi la concluzia că singurul organizator posibil al „OMNIEI” este Arheo Vlastia, vor ajunge și alții. Nu-ți

dai seama, Celan?

— Depinde de noi, S.H.

— Nu vom putea inventa un alt conducător al acțiunii! Faptele vor demonstra oricând...

— Putem câștiga însă timp. Și e singurul lucru de care Vlastia are realmente nevoie.

— Dacă este așa, s-ar fi cuvenit să anunțe oficial că ne cedează continuarea anchetei.

— A așteptat, dragă S.H., să fim mai întâi de acord.

În același moment „OMNIA" își reluă emisiunea și anunță că celebrul cuplu de anchetatori Teo Celan - S.H. se angajează ca în timp de trei luni să descopere...

— Și după aceste trei luni, dragă Teo?

— Centrul se va desființa... Vlastia va fi cu siguranță uitat... Celebrul nostru cuplu va fi considerat o ficțiune. Dar fulgerarea de o clipă a „OMNIEI", chemarea unei voci parvenită de undeva de departe, asemenea legendelor, va dăinui prin timp.

— Și dacă nu l-am fi înțeles pe acest bătrân domn Vlastia? mai întrebă S.H.

— O, s-ar fi întristat foarte tare...

— Atât?

— Știu și eu? O explozie involuntară se poate produce oricând.

Cecilia Dudu

• REPAUZATUL INSPECTOR NARBON ACȚIONEAZĂ

1

Sergentul Dumas medita. Asta nu i se întâmplase în ultimul deceniu aproape de loc. Își răsucea între degetele neîngălbenite de tutun mustața dreaptă, încet și apăsat. Din când în când îi întindea - prin extensie laterală - extremitatea subțiată și albă, până lua forma unei orizontale perfecte și perpendiculare cu antena stângă a aceleiași aparaturi personale de reflexii profunde. Repetă operația cu încăpățânare ca și cum ar fi vrut să-i smulgă o miraculoasă inspirație, dacă nu categoricul răspuns de care sergentul Dumas avea - în acel moment al vieții și activității lui personale și profesionale - atâta trebuință.

Să se ducă?... Să nu se ducă?...

Dacă se gândea bine, și astăzi și mâine era de gardă la postul V 314. „Lipsa nemotivată din post a unui organ oarecare de poliție se pedepsește conform articolelor...” Nu mai știa care articole, dar își aducea aminte bine că se pedepsește rău de tot. Cu o lună de zile înainte de pensie, să facă tocmai el - care nu făcuse nimic (34 de ani și 11 luni) - o boacănă

ca asta, așa... ca un mare detectiv?! Prea ar fi fost de tot (și de râs)!

Dar la postul V 314 nu se întâmplase absolut nimic de nouă ani! Nimic până mai ieri. (Precis: acum douăzeci și patru de ore când...)

Ce-ar fi să se ducă? Dacă nu...

Extras din fasciculul orizontal, un fir lung și rigid se chinuia, prins între degetele albite de strânsoare, rotindu-se în spațiu ca o antenă detectoare de direcție.

„Bun! hotărî în sfârșit sergentul Dumas. Va să zică, am gândit și am analizat bine toate aspectele înainte de a lua decizia" (chiar așa cum îl instructase repauzatul Narbon...).

Ehei! ce mai polițai (ce mai copoi - dacă permiteți cu respect) a fost șeful... repauzatul Narbon! Detectiv „adevărat", cu revolver - da! Cu revolver! Ce mai! Era un tip for-mi-da-bil, Narbon, domnule! Ce roboți! Ce... auzi dumneata: „creier electronic!" Păi, dacă-i vorba, avea șeful un creier, o electronică întreagă, domnule! Cică pui creierul ăsta în buzunar și gata treaba! Totul se dezvăluie.

Hotărât lucru; s-a zis cu toată poezia meseriei noastre *nobile* cum bine spunea repauzatul. Parcă nici nu-ți vine să mai prinzi pe careva! Asta se cheamă că *l-ai prins tu?* Or fi bune mașinile, nu zic nu, dar cu poezia se cheamă că s-a isprăvit.

Sergentul Dumas își reținu un oftat adânc, deoarece se vedea la anii pensiei, cu nepoții pe genunchi, cum văzuse el la un film frumos, care i-a plăcut.

Ce să le povestești? Cum au pus mașina aia la o priză și încă la una... Și gata!

Noroc de repauzatul Narbon. De la dânsul dacă mai știe Dumas câte ceva pentru nepoți…

2

Coborând din supersonicul fără aripi, sergentul Dumas se cutremură, apoi se încruntă nițel, trecând prin fața unuia cu șapcă în toate culorile, care se tot uita la el cam nu-știu-cum.

Ei și, ce o fi vrând? Să mă duc eu la domnișoara Jaqueline fără ținută de gală?

Își potrivi cu demnitate profesională și eleganță de mușchetar circumferința de lac „șamoa" a centurii pe ecuatorul emisferei ventrale și - plin de indiferență față de unele elemente funcționărești nedelicate - se îndreaptă spre ieșirea din stânga, singura nenumerotată.

Refuză cu un gest de suverană distincție oficiile ghidului și - ca unul care ar mai fi umblat pe acolo de atâtea ori - se îndreptă spre stația tramvaielor cu cai (în total - scria în Guide Bleu - două sau trei, după sezon).

Totuși, citi, spre deplină încredințare, pe placa albastră, dedesubtul unei săgeți roșii îndreptate spre sud-vest: Exania 19. Apoi plăti, fără să clipească, în hârtii de o sută, un loc la „imperială". Se mai făcu a nu observa zâmbetul de îngrijorare a starostelui de drum, în timp ce, arcuind sub el scara de lemn, escalada biruitor rampa superioară.

Pe drum zâmbi afirmativ în șapte limbi străine, cu privire la frumusețile peisajului de nedescris, iar la stația de frontieră se grăbi să coboare printre primii ca să poată oferi de aici - cu respect - sprijinul său unor doamne robuste, având dificultăți la escaladarea balustradei imperiale.

Mai departe, încărcat de bagaje care nu erau ale lui, sergentul Dumas, din brigada sedentară nr. 73, ajunse și în clădirea vămii, unde se instală, cel din urmă, pe un capăt de

bancă, așteptându-și rândul la control.

Exania 19 era una dintre cele mai moderne și vizitate conservații retrotemporale ale secolului XXII.

De fapt, succesul ei, mondialul ei succes se datora nu atât marilor revoluții tehnico-politico-sociale ale secolului XIX, cât inimii romantico-eroico-patetice, plină de vitalitate și convingere, de sublim și ridicol care fusese a aceluiași secol.

Doctorii (în medicină) o recomandau pentru toate variantele spleen-ului și asteniei, dar toată lumea cultă era convinsă că o cură de romantism autentic la *Exania 19* avea efecte salutare asupra tuturor maladiilor sufletești: de la blazarea prematură la suprarealism și de la delirul cibernetic la inspirația artistică - oricât de scump ar fi costat ziua de viață în acest loc al timpului static.

Vameșii - curtenitori și amabili de altfel - exercitau un control foarte riguros înainte de acordarea ultimei vize de intrare. Toate obiectele și bunurile aparținând civilizației secolelor XX, XXI, XXII și viitoare trebuiau declarate și depuse în păstrarea depozitului de tranzit al vămii.

Oaspeții erau apoi conduși la primul magazin universal al stațiunii, de unde își puteau procura ultramodernismele secolului: gramofoane, cu uriașele lor pâlnii festonate roz, bleu sau lila, aparate de daghereotipie, becuri Edison și zvelte lumânări de spermanțet, lămpi cu veritabil ulei de rapiță, sau: lornioane, brelocuri, evantaie și atât de prețioasele sticluțe cu săruri; mătăsuri de mătase, lâneturi de lână și veritabile postavuri...

Plecarea către diversele puncte interioare era asigurată grație atât de serioasei companii C.F. Stephenson-Rackett, de trei ori pe zi, cu

peste 30 km. pe oră!

Sergentul Dumas trecuse aproape nevămuit. Ba, unul din funcționarii gării îl întrebase dacă a venit acolo pentru angajare. Oferta l-a măgulit nespus (observase el de la început că avea de-a face cu funcționari serioși!), dar chibzui să amâne pe după pensie sau... dacă i s-o întâmpla ceva cu povestea asta care-i intrase lui în cap!

Acum avea alte treburi, fapt pentru care își mai verifică o dată ținuta de gală și mustața verticalascendentă în fața unei vitrine „deuxiéme-empire".

Vila domnișoarei Jaqueline Evariste o descoperi singur. În fața ușii de intrare își spuse că era mai prudent să apese respectuos pe butonul soneriei electrice (cu clopoțel Bell și pile Leclanché) decât să atragă atenția scuturând de zăbala leului de bronz învechit.

3

— De cum v-am revăzut - permiteți-mi să afirm cu respect, domnișoară Jaqueline - mi-am zis că secolul XIX vă prinde... vă prinde foarte bine! Cum să vă spun? Pentru că, după cum îmi făcusem eu planul meu... eu am venit... vă prinde de minune moda, domnișoară Jaqueline! Ziceam... Am venit că aici nu intră știrile noi și dumneavoastră nu știați că...

— …

— Nu vreți să mă ajutați, domnișoară Jaqueline, așa, în conversație?... Domnul Derry a murit! A fost omorât, domnișoară Jaqueline. Ancheta...

— S-a și terminat. Cibernetic!

— Mulțumesc... Ați știut! Îmi pare rău... Va să zică eu...

— Spune-mi, Dumas, de ce ai venit?

— Păi, mi-am adus aminte de o vorbă de la repauzatul Narbon... V-am mai spus-o, mi se pare. Zicea el: „Dumas, când într-o *afacere* probele și alibiurile sunt absolut perfecte, să știi că ceva...” Chiar așa, domnișoară Jaqueline! Ceva e suspect. Ori dacă am stat eu și m-am gândit mult (antenele verticale ale mustăților începură să-i vibreze), aici lucrurile s-au terminat chiar așa.

— Absolut perfect!

— Adică, eu fiind de gardă la postul V 314 (știți dumneavoastră de vreo zece ani) „cazul” s-a întâmplat pe raza mea și m-am pomenit întrebat în tot felul. Căci eu și înaintasem Cartela-Raport, perforată la pătrățelul „nimica de semnalat”, cum poate cunoașteți că făceam de atâția ani, și nu a fost niciodată să nu fie cum spuneam. De unde era să știu că s-a întâmplat, dacă domnul Derry mă sunase numai cu un ceas mai înainte să-i cumpăr pachetul lui de țigări *Naturale* cu filtru! Asta îmi plăcea mie la el. Întotdeauna îmi spunea: „*Oncledumas* vezi să nu fie de la automat”. Voia numai din cele date cu „mână de om”. Eu mă duceam până la marginea postului cu toată dragostea, știți dumneavoastră, mai e acolo o tutungerie adevărată...

La un sfert de ceas i-am adus pachetul. Și mai avea domnul Derry una bună, că zicea: „lasă restul pe altă dată”. Și eu de unde să știu că s-a mai întâmplat ceva! Am completat raportul, ca să-l am de cu vreme și gata. Toate astea le-am „relatat” eu șefilor și le-au trecut ei și în raportul lor, dar îmi păreau tare nemulțumiți că nu băgasem de seamă mai multe, și nimica despre... roboții lui domnu' Derry.

— Se spune ci-ber-no-freni, Dnmas!

— Se spune, domnișoară Jaqueline, da' cum nu li s-a tot spus! Până la urmă, nu tot

roboți se cheamă că sunt?

... Cum spuneam, „cazul” fiind în raza mea și eu în post... De ce mă priviți *așa*, domnișoară Jaqueline? Se cheamă că eram în post, nu?

Știți cum e legea, lege - a trebuit să văd și să iscălesc și eu raportul final de anchetă *cupropriomanum* cum se prevede... Și asta tot de la repauzatul Narbon o știu. Atunci mă pomenesc eu deodată că zic: „Ehei!” Tot o vorbă... Că poate asta m-a luminat pe mine: „Ehei!” Că domnu Derry îmi era tare simpatic... și dumneavoastră, domnișoară Jaqueline - permiteți cu respect! După care m-am gândit eu că nu puteți să știți aicea nimica și ar fi bine să vă aduc... copia aceasta... Adică: „Raport final asupra”... Dar dacă văd că știți, eu...

— Nu știu nimic de raportul final, Dumas.

— Nu? Atunci poate că-i bine!

— Dar șefii dumitale știu de... copie?

— *Nu știu, domnișoară*, că la sergenții din posturi nu se dau. Ia, am și eu un... cum ziceați? Ci-berno-fren.

Domnișoara Jaqueline zâmbi un pic și asta îi plăcu foarte mult sergentului Dumas.

— Tom Ricas a trecut în ziua *aceea* pe la Derry?

— De asta nu am cunoștință, domnișoară. Atât că aș fi vrut să vă fac și serviciul acesta, da'...

Domnișoara Jaqueline Evariste zâmbi din nou.

— Acuma, eu...

— Tu, ce? oncle Dumas...

— Lipsa nemotivată din post…

— V 314. Brigada...

— Exact! Dacă spuneți dumneavoastră, domnișoară Jaqueline... De unde rezultă că eu, dacă permiteți, ce să fac?

— De unde rezultă că sergentul Dumas se va duce îndată la postul...

— V 314?

— Iar la ora 16,30, ca de obicei, se va duce la...

— Tutungerie! Domnișoară Jaqueline, asta e culmea! Chiar așa s-au petrecut faptele.

— Dumas...

— Nu azi, domnișoară Jaqueline! Îmi pare rău! Nu! Chiar a doua zi după... *crimă.*

— Și?

— Și jur că nu mi s-a părut! Când i-am spus: „Un pachet *Naturale* cu filtru" a făcut niște ochi!

— Era aceeași vânzătoare, Dumas?

— Era. Dar nu mai este.

— De când?

— De imediat *după...*

— Și pachetul? Îl ai?

— Natural! Că l-am plătit! Numai că, să vedeți, eu unul când sunt în post umblu *cu mănuși...*

— Perfect!

— Dumneaei mi l-a dat cu...

— *...mână de om.*

— Chiar așa. Dar să știți, domnișoară Jaqueline, că eu mai am încă un pachet de *Naturale* cu filtru!

— Perfect!

— Pachetul pe care l-am cumpărat lui domnu1 Derry. *Original*... Știți, „cazul" fiind în raza mea, a trebuit să iau parte și la „constatarea domiciliară". Șeful a zis: „Hm!" Apoi: „E neînceput. Nu-i interesant!" Eu am zis: „Dacă nu-i interesant, să-l fumez eu". Șeful: „Nu sergent! Locuința și toate obiectele trebuie să rămână intacte și la locul lor". Parcă nu cunoșteam eu regulamentul...

— Atunci?...

— Asta e! Că eu tot *Naturale* cu filtru obișnuiesc...

— Și?

— Păi, se putea, domnișoară Jaqueline? O ultimă amintire de la domnu Derry!... Pe care nici măcar nu rămân amprente!

— Tot bătrânul Narbon...

— Tot, domnișoară Jaqueline... Acum să facem noi o mică socoteală. Pusese mâna pe el: vânzătoarea (eu, nu mai zic, că eu cu mănuși), domnu Derry, că doar cu mâna mea l-am pus în mâna lui și îl mai pipăise și domnul șef al anchetei! Da'naintea lui - dacă am văzut eu bine, și am văzut - chiar și înaintea mea, mai încercase unu care era numai sub-șef. Asta e...

— Și la urmă iar tu.

— Cu mănuși, dacă permiteți...

Ajung la el acasă. Mă uit eu la aparat - nici un pic de amprentă! Hai la tutungerie. Mai iau un pachet...

— Hai cu el acasă...

— Ce să vezi, frumusețe de amprente. Pusese mâna tutungița...

— Că tu, cu mănuși...

— Și zic: Asta nu-i lucru curat. Hai cu el la domnișoara Jaqueline, nu?

— Da!

4

Jaqueline, pierdută în adâncurile abisale ale fotoliului victorian, nu știa încă ce hotărâre luase.

Așa sau altfel, raportul final tot trebuia să-l citească.

Descriind aerian voluta unei spirale, cu o mișcare abilă și lenește, însoțită de o distinsă și nostalgică bătaie de aripă a mânecii, *Lady Hamilton* așează evantaiul de ivoriu încrustat

cu zeci de mici rubine, diamante și smaralde, perfect sintetice (altfel s-ar fi aflat la British Museum) pe măsuța (desigur și ea victoriană) de alături, între un Byron („La Misolonghi") și un Lamartine („Candidat la președinție"), legați în piele de Cordoba, pare-se autentică.

Așadar:

Miercuri 15, la ora 17 și 31 de minute, pantocomputerul central al poliției cibernetice de pază domiciliară (adică: PCC al PCPD) este apelat prin canalul „nenorocire" și conducta„crimă" de către Harry B, cibern of renul casei Funk, rondul 32, caroul S 310.

Remarcă: Apelul nu venea de la gardianul din post (V 314).

La 17,35 (după trei minute și cincizeci de secunde!) sosește „la fața locului" grupa detectivilor de serviciu, vii și automați, condusă de inspectorul (cl. II) Clauss și subinspectorul A.A., Adolf Anatol (cl. IV), împreună cu toată aparatura de specialitate cibernodetectivă a secolului XXII. În același minut al acțiunii este descoperit, în sala de gimnastică și masaj a locuinței, cadavrul inginerului freno-cibernist Derry Funk, iar pe parcursul minutului următor se determină atât cauza cât și momentul morții sale.

Derry Funk fusese electrocutat, ca urmare a unui scurt-circuit la borna automatului de box. Moartea, stabilită prin metoda cardio-izotopică, survenise aproape instantaneu, tensiunea curentului fatal fiind de 7 000 V pe durata de 129 de secunde.

Între timp fotolaserele, declanșate automat de pantocomputerul central al poliției chiar în secunda alarmei, filmaseră atât interiorul cât și împrejurimile locuinței. Filmul developat concomitent și analizat de cebefeul[1] detectiv (seria Ac, Nr. 15.02.09) indica fără dubiu că nici o persoană vie sau automată - în afară de

inginerul Funk și cei ai locuinței lui - nu se afla atunci în casă, ori în împrejurimi și - bineînțeles - nimeni nu intrase, nici nu ieșise.

Ipoteza unei neglijențe oarecare din partea inginerului se excludea evident prin faptul că automatul de box era condus și supravegheat tot de Harry B, cebefeu livrat și garantat printr-o asigurare pe viață de către consorțiul A.N.D.

De aceea, concluzia primei anchete, încheiată la 17,43 (după efectuarea analizei magneto-programului domestic pe ziua de miercuri 15 ale lui Harry B), stabilea indubitabila vinovăție a cebefeului și obligația firmei A.N.D. - ca urmare a prevederilor expuse în contractul de asigurare - de a opera, în termen de trei zile, rambursarea către Familia Funk a contravalorii actualizate a unei vieți de inginer cibernist, necăsătorit și sportiv, ceea ce, conform evaluării numeratorului axiologic al Curții Supreme înseamnă - în radium-valută - suma de:

$$1{,}731\ P.V. + 0{,}221\ M. - 0{,}032\ S - W/5;\ Ny^2$$

în care, conform standardelor în vigoare: P = greutatea corporală nudă a persoanei asigurate, exprimată în miligrame; V = vârsta ei, în minute; M = media la examenele de maturitate, licență, doctorat etc., în miimi de puncte; S = timpul petrecut în sanatorii, în secunde, și W = valoarea celorlalte asigurări pe viață în (Ny) scadente, ca urmare a decesului.

Înlocuind literele din formula oficială cu datele numerice corespunzătoare lui Derry, Jaqueline încerca să calculeze în minte totalul sumei pe care A.N.D. trebuia să o achite... „beneficiarilor".

Poate de aceea, poate amețită de

imensitatea rezultatului, nu auzea ciocăniturile de la intrare, nici țârâitul insistent al clopoțelului Bell, care se alternau de câteva minute, trecând impertinent prin catifelele duble ale salonașului victorian.

Poate se mai gândea Jaqueline, că o asemenea sumă astronomică depășea cu mult posibilitățile financiare ale A.N.D.-ului, chiar ținând seama de propria lui asigurare la D.N.A., și de aceea A.N.D. ar putea să încerce o manevră fie prin K.W.D. ori F.I.B. interesând și holdingul D.N.A... „Oricum - își spunea, ridicându-se și mergând către ușa de la intrare - până la termenul de trei zile nu mai erau decât trei ore... Dacă nu și mai puțin."

5

Inspectorul Gars calcula:

Harry B provoacă, la ora 16 și 38 de minute, moartea inginerului Derry Funk, deși acesta se afla sub protecția sa.

Tot Harry B, la ora 17 și 31 (după 53 de minute!) apelează poliția automată, indicând clar: CRIMA.

Harry nu putea fi atât de prost, încât să-și închipuie că, precizând el însuși „crimă", poliția nu-l va fi descoperit ca autor al ei.

Harry fusese deci perfect conștient că va fi descoperit când apelase poliția. Nici măcar urmele crimei nu erau șterse.

Era imposibil ca *cineva cibernetic* să fi reacționat de maniera aceasta stupidă până la absurd sau invers, după vreun program. După orice program „rațional" imaginabil. După rațiune...

Atunci? După *ce* a reacționat Harry B?

Inspectorul Gars calcula cu încăpățânare.

Era evident: Harry B nu chemase poliția

din cauză că așa fusese programat. O chemase sub imperiul unor remușcări electronice care se născuseră în el însuși, crescând, în cele cincizeci și trei de minute până la irezistibil.

Inspectorul Gars constată fără niciun calcul că îl durea capul. O durere care... îi amintea ceva: laboratorul de experiențe cu unde telepatice. Goni gândul.

— Domnul-chestor general! Ce mare bucurie! Ce mare favoare îmi face Excelența-Voastră acordându-mi onoarea acestei vizite...

— Stimată doamnă... cetățeană, onoarea este...

— Vă rog din suflet, Excelență, să mă iertați dacă, poate ați așteptat... Dar fata în casă este singurul privilegiu al secolului nostru pe care nu știu cum să-l apreciez. Sunt fericită, fe-ri-ci-tă, Excelență, de vizita dumneavoastră. Desigur, aveți autorizația legală a guvernatorului... O nu, nu era nevoie! Eram sigură. Dar poftiți! Poftiți, vă rog... *Vă rog,* intrați, Excelență...

— Vreți să spuneți *cetățene.*

— Oh! Iertați-mă, locuința mea este în stil victorian.

— Totuși, dumneavoastră: Lady Hamilton!

— Pentru întregirea secolului...

— Privindu-vă, îmi spun - distinsă doamnă - cetățeană, că nu numai pentru acest motiv. Sunteți chiar divina Lady Hamilton! Regret că nu pot fi inegalabilul Nelson...

— ...?

— E un defect pe care sper să nu mi-l reproșați când vă voi spune - oficial - că aparatele de radiorecepție-transmisie, mai ales sub forma lor „micro" și milimicro, sau variantele „psicho" și „telepato", aparțin, după părerea noastră, unor secole viitoare...

— Aproape sigur...

— Și... în consecință, sunt sigur interzise în

Exania 19.

— Evident, Excelență! Sunt interzise!... ca și toate aparatele de radio-gonio cu care le-ați detectat... Nu?

— ...?!

— Ori, în Exania 19 toți cetățenii sunt - *conform legii* - egali în fața aceleiași *legi.* E un deliciu, o încântare care îmi place mult, infinit mai mult decât fata în casă pe care, cu atâta amabilitate și discreție, mi-ați trimis-o zilele trecute, chiar fără să v-o fi cerut...

— Domnișoară Evariste, cred că uiți calitatea mea *oficială!*

— Sau, nu uit pe nici una dintre ele, domnule Matton!

Zâmbetul „onorabil" al chestorului scăzu cu o nuanță.

— Oricum, va fi un proces de contravenție foarte interesant, cel puțin „epocal". Dacă ar fi să vă gândiți numai la Agenția TAT... marea maestră în reclame negative.

Chestorul-general își spuse că era momentul să-și reconsidere zâmbetul onorabil, care ar fi putut deveni ridicol, după ce fusese stupid, înlocuindu-l prin altul, dacă nu complice, oricum, mai familiar.

— Pentru că vorbim de maeștri, Jaqueline, Byron ți-a plăcut întotdeauna? E și poetul meu preferat...

Descriind (cu mâini abile, albe și lenețe) două volute ale unor spirale spațiale, Jaqueline îi oferi cartea, reținându-și evantaiul, pe care îl închisese tot cu lene, tot cu grație și abilitate...

— Întotdeauna.

Chestorul îi mulțumi afabil. Deschise la întâmplare, ținând palma dreaptă pe una din pagini, gata să o întoarcă, nepăsător, cu vârful unui deget... Mână burgheză cu inele multe. Un rubin mare...

Evantaiul de ivoriu (cu rubine mici) se întredeschise ușor. Abia perceptibil (sau chiar imperceptibil).

Chestorul-general citea atent. Poate se făcea doar...

— La fel și... Derry îl prefera pe Byron?

Evantaiul s-a închis ceva mai repede de cum fusese întredeschis? Sau numai i s-a părut?

— Știu numai că Derry nu era un romantic.

— Chiar dacă prefera Exania 19?... Și, chiar dacă era atât de singur pe lume? *Singur pe lume*... Nici o rudă mai apropiată... Doar un prieten intim... Familia lui... E mult de atunci. Și nici azi nu se cunosc adevăratele cauze ale accidentului. Desigur *nimeni* nu le cunoaște! Avionul - un omniplan - era al familiei.

— Un Play 9, dacă nu mă înșel...

— ...se pare că pilota un frate sau jumătate frate, ceva cam încurcat...

— ...Iar Derry a reușit să se salveze! Singur, din valurile unui ocean înfuriat. Două sute de kilometri! Ce a povestit se poate crede, dar nu se poate admite...

Acum sunt sigur că îi plăcea Byron. Același stil! Aceeași manieră! Ascultă ce versuri frumoase, nemuritoare, ți-ar fi scris, dacă ar fi scris versuri:

„Te iubesc, Jaqueline, te iubesc".

Se găsesc și în Byron! Noi... Eu le-am găsit în răspunsul unui calculator analogic sentimental în care l-am modelat pe inginerul Derry Funk și l-am întrebat apoi ce ți-ar fi scris, dacă ți-ar fi scris, în ziua morții lui...

— Asta e tot?...

Evantaiul tremură abia.

— Mai era ceva. Nu chiar o poezie...

Evantaiul căzu pe covor.

Amabil și surâzător, Matton se aplecă să-l ridice. Întâlni degetele reci ale Jaquelinei.

Simți o ușoară apăsare, ca o strângere delicată de mână, și...

Ce spune Jaqueline?...

O ceață plăcută îl învălui... Un zâmbet vag... O imagine translucidă... Vrea să facă un efort și nu-l poate face. Nu el. El...

Pe măsuța victoriană se afla o carte frumos legată în piele de cordoba, vișinie... Probabil o ediție de lux. Byron?! La Miso... Miso...

Dar despre ce... despre ce...

Auzea un clopot. Da. Un clopot. Și un țârâit de sonerie... Dar atât de vag, de îndepărtat...

— E foarte cald astăzi, domnule chestor-general… Jaqueline surâdea încântător, agitând elegant și leneș un evantai adorabil, încrustat cu zeci de mici rubine, diamante și smaralde, peste chipul palid al unei *lady* Hamilton autentice.

Totuși țârâitul soneriei părea să fie aievea... Ar fi vrut să spună ceva deosebit, dar știa că nu va fi în stare, că nu va putea lega două vorbe. Era mai bine să plece.

Se înclină și încercă să murmure ceva.

Jaqueline îl conduse până la ușă.

Nu, nimeni nu sunase. În orice caz, nimeni nu era acolo... Natural. Totul era foarte natural...

— A fost poștașul - spuse Jaqueline, descoperind pe balustrada scării ultimul număr din „Curierul Ex secolului XIX".

— O-ma-giile me... stim... doamnă... *lady...*

— A Excelenței-Voastre supusă cetățeană!

7

Gars nu mai calcula. Apăsă comanda radio-spikerului. Formă succesiv: numărul, codul, cifrul. Dar, înainte de a primi confirmarea legăturii, închise aparatul.

O aprehensiune îi bâzâia în creier, vag și

insistent. Parcă hotărâse ceva important, foarte important - și nu mai știa... Chemată, din minte nu-i mai răspundea decât amintirea că hotărâse ceva. „Așadar, lobul cerebral și bosele C_9 nu-mi funcționează normal. Intoxicație telepato-hibridă. Hm!”

Auzi bătăi în ușa de la parter. Strigă, ca să fie auzit:

— Fantastic! Bătăi în ușă, în secolul XXII! Intră, sergent Dumas!

— Să trăiți, cu respect, domnule inspector-general! Un raport!

Scoase un plic din manșeta vestonului portocaliu.

— Un raport scris *de mână* în secolul XXII! Merită citit!

„Domnul Thomas Ricas a venit la crioînhumarea inginerului Derry F., dar de casa F. nu s-a apropiat în cele trei zile câte au trecut de la..

Introduse la loc hârtia în plic.

— Dumas, știi unde locuiește Ricas?

— Cred că da, domnule inspector.

— Vrei să-i duci o scrisoare încă în astă-seară?

— Dacă dați dumneavoastră dispoziție... Că lipsa din post...

Gars se întoarse către dactilograf. Ezită.

„Nu! Cu spațiile astea pline de unde-spioni... *Intoxicație telepato-hibridă!”* Scotoci două sertare, pipăi cu palmele, la întâmplare, buzunarele, masa...

Dumas zâmbi umbrit de mustața-i triumfătoare și, lovind din călcâie, peste regulament, scoase din cealaltă manșetă portocalie un plic cu hârtie, și, de după urechea stângă, un capăt de creion.

— Eu, mai de modă veche, dacă permiteți cu respect, domnule inspector.

Gars luă creionul zâmbind.

Dumas începu să-și răsucească, nepăsător, vârful stâng al antenei detectoare de mistere...

„Dragă Tom

Îți trimit numărul, codul și cifrul meu de abonat la numeratorul planetar pentru informatică mondială. Releul meu s-a defectat. Întreabă N.P.I.M.-ul, care sunt cele mai recente mijloace de programare și educație a calculatoarelor de orice categorie.

Te rog vino personal cu răspunsul. Mulțumesc. Gars."

……
……..

Ce zici de asta, Harry? Ciudat inspector de poliție, nu? I se strică instalațiile și nu i se repară nici în cinci minute!

Cibernofrenul lui Tom Ricas (tot un Harry B al firmei AND) îi răspunse imediat:

— Foarte ciudat.

— Poți verifica dacă releul lui cu N.P.I.M. este într-adevăr deranjat?

— Da. Nu este deranjat.

— Gars bănuie ceva cu privire la mine?

— Nu. Adică *încă nu.*

— Dar referitor la experiențele mele în domeniul programării calculatoarelor?

— Nimic. Rectific un răspuns: Releul lui Gars cu N.P.I.M. este deranjat.

— De când?

— De trei-patru minute.

— După trimiterea scrisorii, deci.

— Da, cu un minut.

— De ce i s-a deranjat releul?

— Încă nu pot afla.

Oricum, socoti Ricas, nu era bine să întârzie. Făcu legătura cu N.P.I.M. și transmise comanda cerută de Gars.

Citind răspunsul păli.

— Harry, de unde știe numeratorul planetar că eu, Thomas Ricas, experimentez

programarea voastră prin spin-inducție?

— Nu știu.

— Dar e nemaipomenit! Și numele lui Derry Funk nici măcar nu e menționat, Harry! Dacă nu i-aș comunica lui Gars decât o parte din răspunsul NPIM- ului? Dacă nu i-aș pomeni de lucrările mele?

— Riscant! Probabil te va verifica.

— Dar despre lucrările mele de care nici NPIM-ul nu știe, ar fi cazul să-i vorbesc?

— Cât unui prieten.

— M-ar verifica?

— Ca pe un prieten.

— În acest caz cum aș putea să-i explic tăcerea mea?

— Secretul unei teze de doctorat, al unei viitoare invenții. Modestia...

— Perfect. Mulțumesc Harry. Să vedem. În orice caz mai reflectează la afacerea asta.

— Prea puține date.

— Uite, îți mai spun tot ce știu...

8

Jaqueline îl descoperi pe scara de serviciu.

— Am văzut eu, de cum m-am gândit bine că înăuntru trebuia să se afle vreo Excelență reconstituită, dar era prea târziu. Apăsasem pe buton!

— Sergent Dumas, nu te știam lăudăros! „Am văzut eu…"

— Niște lucruri cu totul demodate, domnișoară Jaqueline, care l-ar face să râdă pe cel mai învechit ciberno... fren: Câteva urme proaspete de ghete negre cu elastic, „unele" semne pe zăbala leului de bronz, pe care palma Excelenței Sale (care uitase că în secolul XIX asemenea fapte se făceau cu mănuși) și-a lăsat toate nobilele ei linii de soartă și caracter.

— Știi să ghicești în palmă, oncle Dumas?

Jaqueline îi întinse o mână, parfumată și ireală.

Sergentul clipi energic.

— Se poate, domnișoară Jaqueline?! În secolul XIX!

— Să zicem că am fi în al XXII-lea.

— Îmi pare rău, dar nici atunci nu pot face eu așa ceva... Ghicitul în palmă este concesionat cu toate drepturile firmei „Oculta Nucleată". Dar vă puteți adresa cu toată încrederea la orice automat de ghicit electronic, când o să vă întoarceți în secolul XXII. Se găsesc în toate gările, porturile, aeroporturile. Introduci o fisă de 50 de cenți și în cinci secunde vă vine fisa cu destin și caracter cu tot.

— Nu are nici un farmec! Firma asta incultă o să dea faliment!

— *Ocultă* - dacă permiteți cu respect domnișoară Jaqueline. N-o să dea! Parcă nu știți dumneavoastră că, în toate secolele, femeile nu pot rezista tentației de a li se citi în palmă, măcar săptămânal, dacă nu de mai multe ori pe zi! Bărbații, la ei procentul e cu 1,23% mai mic. În problema asta sper să am în curând dovezi sigure...

— Dumas, eu credeam că tu trăncănești. Dar tu ești misterios.

— Mulțumesc, domnișoară Jaqueline, mulțumesc. Pentru un polițist misterul e, cum s-ar spune, ca bretelele la pantaloni, dacă permiteți cu respect: indispensabile. „Oculta" asta nu dă faliment domnișoară, că are dublă remunerație... O dată clientul... o dată *noi*... poliția... pentru colecția de amprente, asta e...

— Și mă trimiți pe mine...

— Aș! Că n-oți fi dumneavoastră fără nici o fișă... Dinainte de romantism!

Numai pentru palma Excelenței Sale „Oculta Nucleară" nu-mi face proces de

contravenție, că secolul XIX nu intră în contractul de concesiune. Drept care eu aș zice - judecând după unele semne - că nu ar fi om rău. Ba chiar pașnic... Ca profil psihologic, o fi el și chestor la Exania 19, dar arată a fi mai mult un funcționar, nici prea mare nici prea mic, la vreo firmă tip secolul XXII, nici prea mare, nici prea mică.

Dar era emoționat. Era domnișoară... Și plin de o curiozitate amestecată cu teamă. Nu că lăsa să se vadă, nu. Da zic eu așa... Aș zice chiar că se simțea amenințat în cariera lui... *Aceea...* nici prea mare, nici prea mică. Dar când a plecat de aici parcă arăta mai bine. Mai altfel... cum să spun?... Cum credeți că arăta, domnișoară Jaqueline?

— Arăta bine!

— Dar despre o anchetă suplimentară asupra cazului „Funk" v-a întrebat ceva?

— Asta nu se mai poate! O nouă anchetă nu ar fi legală.

— Spunea domnu' Matton? Chiar dacă ar interveni domnu' inspector-general Gars?

— Gars?! Poate... Dar nu văd de ce... Probele descoperite de poliție, totul e atât de complet, de...

— Se spune că suma care trebuie plătită familiei Funk ar depăși cu mult posibilitățile firmei...

— Dumas, te rog...

— Serios, domnișoară Jaqueline, firma AND a cerut o reconstituire a faptelor sub supravegherea numeratorului internațional.

Răspunsul îl aveți pe fotografia asta, că domnul inspector Gars m-a pus și pe mine să semnez. Mai mult așa, de formă, că se întâmpla în raza postului meu.

Jaqueline citi: „Concluzia primei anchete este bine calculată, dar numai în raport cu inteligența calculatoarelor polițiste de vârsta

anului curent.”

— Foarte bine! Și Gars - sau oricare altul - dispune de pe acum de un calculator polițist mai inteligent decât cei din anul curent?!

— Eu zic că nu!

— Atunci?

— Atunci, el zice că da!

Jaqueline ar fi vrut să nu tresară.

— Nu văd unde ar putea fi calculatorul acesta, Dumas.

Dumas zâmbea ca un Budha prevăzut cu mustăți telescopice.

— E, zice că... aici.

— *Aici?*

— Adică *aici*... Indexul drept al sergentului arăta insistent unde credea inspectorul Gars că s-ar putea afla acel ultramodern calculator, păstrând numai pentru el observația că domnișoara Jaqueline - atât de cultă și inteligentă și frumoasă - înțelesese nițel altfel... Chiar *aici,* dacă acesta ar fi capul inspectorului general Gars și nu al meu...

— Ești sigur, Dumas?

— Drept care am reușit să învăț și de la domnul Gars câte ceva... Deși, după repauzatul Narbon, nu mai credeam că s-ar putea să mi se întâmple mie ceva atât de modern.

— Ești sigur, Dumas?

— E drept că e vorba de un singur cuvânt sau de două... Știu eu? îi spune: SPININDUCȚIE.

— Spin-inducție. Două.

— Domnișoară Jaqueline, ați auzit dumneavoastră de asta? Eu nu, drept să spun. Și nici nu aș fi avut nevoie - pentru fericirea mea - dacă... permiteți cu respect. Da' el, Gars, zice că da. Adică zice că dumneavoastră ați putea să știți despre asta și că - vorba lui - „probabil” îl veți ajuta... din toată inima.

Jaqueline se juca cu evantaiul. Din când în când îi mângâia cu degetele, loburile de ivoriu, încrustate cu rubine, cu smaralde, diamante...

Dumas tăcu și el, de parcă n-ar fi vrut să întrerupă o conversație.

Cercetările oficiale s-ar fi oprit la concluziile primei anchete, urmând ca firma AND să se descurce cum va ști, dacă, inspectorul general Gars - șef al secției criminologice cibernetice - s-ar fi mulțumit și el cu inteligența cibernofrenilor din anul curent.

De aceea, și numai de aceea ordonase suplimentarea anchetei, fără nici o legătură cu cele 2105 acțiuni AND care le deținea prin cifru atât de secret, încât nici el însuși nu și-l putea aminti decât din când în când.

— Dumas, poți să-i spui inspectorului Gars că dorința mea de a-l revedea e destul de probabilă...

— Asta e „sigur", domnișoară Jaqueline!

— Dumas, învață să fii și cibernetic! De trei secole nu mai există nici Imposibil, nici Sigur. Numai Probabil.

— Sigur că probabil - vorba lui Gars!

— Îi vei face tu o vizită cât se poate de discretă. Îl găsești la Excelența Sa...

— L. V. Matton, prim-procurist al firmei AND...

— ...și chestor-general în Exania 19.

— Probabil sigur - vă iubesc prea mult, domnișoară Jaqueline.

9

Inspectorul Gars era un adept convins al eleganței de avangardă ultramodernă. Exania 19, ca și toate exaniile de altfel, nu-l interesa -

extravaganțe retrograde! Venise numai pentru o chestiune de afaceri; era grăbit și voia să fie concis și tranșant, dar tonul și ezitările senile ale lui Matton îl deconcertau. Începuseră chiar să-l enerveze. Ce i s-o fi întâmplat? Până și expresia feței nu mai părea aceeași... Ori era vreo indicație tactică a firmei AND, ca să obțină condiții mai ușoare?

— Matton, te prefaci, ori te faci că te prefaci, mi-e indiferent.. AND nu are ce negocia în afacerea asta, decât falimentul. Familiei Funk, ori Statului, tot va trebui să-i plătească asigurarea.

— Statului numai 33,5% - echivalentul virtualelor taxe de moștenire. Ar fi mai puțin catastrofal.

— Parcă ai spune „mai puțin mort”! Dar să mergem, dacă vrei, pe 33,5%.

Matton oftă sincer, fără diplomație. Gars îl privea contrariat. Să-l compătimească, sau să-l admire? Nu s-ar fi mirat să-l vadă și închinându-se.

— Din păcate, inspectore, și această speranță ne este umbrită. Dacă există cumva un testament pe undeva... Legea țării noastre zice: 66,1% i se dă moștenitorului, chiar dacă nu e rudă cu „testatorul”.

— În primul rând, de când încep afacerile cu „dacă”? În al doilea, există vreun testament?

— E tocmai ce voiam să te întreb eu, de vreme ce Jaqueline Evariste ți-e colegă întru cele ale chimiopsihologiei.

— Chimi-frenologiei.

— Fie. Nu insist. Știu că nu prestezi servicii gratuit. Iar eu...

— Tu?

— Eu, nu sunt *eu!*

— Asta se vede. Dar tu sau ne-tu mi-e egal, câtă vreme rămâi singura mea legătură cu

AND.

— Eh! Întreții legături cu morții?

— Numai cu muribunzii.

— În secolul nostru e greu de făcut deosebirea. Murim cu anticipație, sau retroactiv? Ce părere ai? E o chestie de jurisprudență. Foarte interesantă...

Gars reuși să se stăpânească. Vorbi blând:

— Să revenim la subiect, Matton. Vreau să fiu scurt, înțelegi?

— Perfect, dar... nu știu de ce nu reușești...

— Matton, ce-ar fi dacă AND nu ar avea de plătit nimic, nici 33,5%, nici 66,1, nici 100%. Nimic, înțelegi? Cât ar oferi AND pentru asta?

— Diferența dintre *mort* și *muribund.*

— Matton!

— Asta poate fi oricât, dacă eu...

— Ai fi tu! Notează: sunt singurul om din lume care vă poate găsi o astfel de soluție, absolut legală. Dar - reține - nu mă poate obligă nimeni să o găsesc. Ancheta inițială este perfectă și închisă.

— Perfect. Gars, accepți tu și o altfel de plată decât absolut secretă?

— Ce-ți veni?

— Atunci îmi pare imposibilă. Partea mea din cifrul tău secret am uitat-o! Nu mai știu decât că am știut-o.

— Matton, fii atent! Nu te crede invulnerabil! Nu mai știi decât că...

— Sunt foarte vulnerabil și...

Gars nu-l mai urmărea. „Nu mai știe decât că a știut-o."

Și dacă e *adevărat?*

— Matton, spuneai că tu nu mai ești tu...

— Așa... Încep să am certitudinea... Dar nu e cazul să te îngrijorezi. Nu e chiar atât de rău... Eu... Falimentul nu mă sperie. Nici Waterloo-ul, nici Sedanul... E atât de frumos secolul acesta al XIX-lea. Lupți pentru o idee,

mori pentru alta, îți comanzi singur plutonul de execuție. Uite...

Gars îl privea tot mai atent, cum ai studia o lamă sub microscop. Cazul i se părea cunoscut. Își consultă discret numeratorul brichetă.

— ...zic eu acum: săracii cu duhul, sau fără duh, nu vor falimenta în veci!

— Matton, trebuie să plecăm imediat de aici. Ești într-adevăr un om bolnav. Pot să te vindec. Cred că pot. Vrei, nu?

— Ca să fiu sincer, și da și nu. Da-ul și Nu-ul, dragul meu Gars, sunt două existențe ilogice, care nu pot exista una fără alta. Ții neapărat?

— Evident.

Mai mult împins de insistența lui Gars ajunse o dată cu el pe terasa scărilor dinspre grădina cu rodii și meri imperiali.

Gars se opri, pentru o clipă, vrăjit.

— A fost ideea mea! Vezi? Și ce parfum *natural!* Natural, auzi inspectore?

Inspectorul nu-l lua în seamă. O brumă de lumină acoperea grădina... Nu bătea vântul... Și totuși, acolo, la treizeci de pași crengile se legănau ușor. Gars coborî treptele în fugă. Văzu silueta unui om. Arunca mere într-un sac. Surprins, omul ezită o clipă. Apoi o luă la fugă, cu o repeziciune neobișnuită și nelăsându-și prada. Gonea spre gardul grădinii.

Gars își duse mâna la șold. Aiurea! De la zece ani nu mai purtase cu el Colt-ul. Și atunci era unul cu aer comprimat! Începu să alerge. Necunoscutul trecu gardul înalt cu o repeziciune de maimuță. Gars încercă să-l imite. Reuși, dar pierdu timp. Îl urmări în grădina vecină. Mai sări un gard. Se văzu în stradă.

Două felinare cu gaz aerian se luptau cu

noaptea la o sută de metri unul de altul. Privi în toate direcțiile...

— Mi-a scăpat! Ce detentă!

Așteptă, nehotărât încotro s-o ia. De după primul colț apăru o impunătoare și binedispusă siluetă, potrivindu-și o centură de piele peste vestonul portocaliu.

— Dumas!

— Să trăiți cu respect, domnule inspector. Eu, mă scuzați, un pahar de vin... Exania 19, dacă permiteți...

— Lasă astea, sergent! N-ai văzut un individ înalt, osos... alergând...

— Cu ghete...

— Cu un sac... cu mere.

— Cu mere? L-am văzut. Da' nu alerga de loc. Mergea ca omul, dar tot s-a izbit de mine. Ziceam că eu de el... Cât despre mere...

— Unde a dispărut?

— A intrat pe poartă, în casa aceea mare. O vedeți?

— Dumas, ești sigur că acolo a intrat? Acolo e reședința guvernatorului...

— O fi, domnule inspector, o fi...

Gars se întoarse. Chestorul îl aștepta mușcând cu poftă dintr-un măr. La șold Colt-ul i se legăna indolent.

— Matton! Asta e culmea! De ce nu ai tras?

— Pentru niște mere?! Nu te știam atât de meschin, inspectore! S-au mai întâmplat de astea. „La furat mere". E trecut și în *Guide Bleu*. Atracție turistică!

Peste un sfert de oră treceau granița fără formalitățile de rigoare.

Retras în camera lui din *Transițional Hotel,* Matton, aranjându-și în dulap uniforma, nu-și terminase încă șirul reflexiunilor personale. Era sau nu era cazul să-l ia?... Dacă nu-l lua, putea fi și mai rău! Desprinse pistolul și-l scoase din toc. Nu era chiar așa de mare!

Cercetă cadranele. Printre dinții strânși îi scăpă un șuierat și o înjurătură *tous siécles.*

Complet descărcat! Nici un miliamper în nici o baterie! Orice s-ar spune, Gars e un mare as...

În Exania, sergentul Dumas hoinărea agale, binedispus și meditativ. Azi, Duminică 19 August era învoit. Ajuns în dreptul catedralei contemplă marea cupolă poleită de aurul lunii, turnul, orologiul. „E 8 și 28 *post meridium"*!

Această din urmă reflexie avu darul să-i schimbe brusc atitudinea și cadența. Peste câteva minute era în fața vilei domnișoarei Evariste. Se opri și sună la ușa scării principale.

10

Departe de Exania, Tom Ricas pășea grăbit și gânditor. Cunoștea casa și intrările. Harry B nu va reacționa, Gars e plecat, iar nerodul de sergent lipsește până mâine.

Azi, 19 august, de dimineața, supravegherea casei Funk fusese redusă la normal.

Se uită la ceas: 8 și 28. Trebuia totuși să nu piardă vremea. Intră fără incidente neprevăzute, acționând fiecare încuietoare după cifrul ei bine știut. Ușile capitonate se deschideau tăcute, ca într-o poveste.

Ghetele cu tălpi de oxiburet se afundau neauzite în covoarele de iso-Ispahan, slăbiciunea lui Derry.

Toate păreau la locul lor.

Și totuși aici murise Derry Funk, prietenul său cel mai bun...

Își reținu cu hotărâre gândurile.

Ajunse în fața laboratorului de cibernetică.

De fapt aici era adevărata locuință a lui Derry.

Ușa era întredeschisă! Lipit de lambriurile izolatoare, privi înăuntru. În prima clipă nu știu dacă n-a strigat: Dumas!

Sergentul sta cu spatele, în picioare, în fața mesei de șah, aproape lipită de șoldul lui Harry. „Nerodul" nu părea prea familiarizat... Luă de pe masă un pachet de țigări. Derry fuma *Naturale* cu filtru - își aminti Tom. Îl puse în buzunar, apoi lăsă pe masă un alt pachet, identic. Îl așeză minuțios, exact pe locul celui dispărut în buzunarul lui.

Dintr-o mișcare - o adevărată piruetă de balerin - Ricas se pierdu în faldurile draperiei. (Toate ușile erau dublate cu draperii bogate, aerian de ușoare). Era și momentul! Dumas vină și aproape atingându-l cu umărul, trecu pe lângă el, apoi o luă spre terasă. O clipă mai târziu, de la fereastră, îl văzu pășind în cadență spre post.

„La asta mă voi gândi *după*. Trebuie să lucrez în viteză!"

Intră în laborator, adună faldurii draperiei, închise cu atenție ușa și păși spre masa de șah. Luă întâi pachetul de *Naturale* cu filtru, dar îl puse la loc imediat.

„Totul a fost fotografiat aici de onorata poliție cibernetică. Păcat!..."

Fără ezitări, apăsă cu un deget pe masa de șah, la „e4", apoi numără în gând până la 22 (data zilei plus 3).

Pe peretele din dreapta mesei, un Picasso autentic luneca tăcut. O mică ușă se deschise, cu un ochi ce privea în laborator, descoperind o nișă ascunsă în zid.

Tom Ricas văzu exact ceea ce voise să vadă. O casetă de metal emailat, cu totul obișnuită - cel puțin așa părea a fi. Dar Ricas o privea fascinat. *Seiful electronic cu cifru cibernetic al lui Derry Funk!*

Cu gesturi precise, scoase de sub haină un toc de piele, susținut de o curea trecută pe după gât și mascată și ea sub haină. Deschise cu grijă tocul, ca să scoată din el o casetă de metal identică celei care încă îl mai fascina.

Mereu grăbit, schimbă cele două casete și ascunse din nou sub haină tocul de piele. Cureaua, apăsându-i ceafa, îi provoca o plăcere imensă. Simțea nevoia să închidă ochii... Seiful lui Derry era la gâtul lui! Cu tot ce putea el conține...

Acum putea să închidă nișa și, în ea, copia seifului. Se întoarse la masa de șah. Cu siguranță și precizie apăsă succesiv pe careurile „d7" și „d5", numărând pentru fiecare 12 secunde. Auzi, satisfăcut, lunecarea ca de mătase a tabloului ce revenea la locul lui.

Mai trebuia șterasă memoria mesei de șah.

Schema dememorizării era ceva mai complicată: Ultimele trei mutări, ale partidei Alechin-Capablanca.

Încordat ca un arc, aplecat asupra mesei de șah, realiză perfect două mutări. Trecuseră 5 minute.

Tresări. *Știa* că trebuie să se întoarcă, dar nu știa încotro. Privi peste umăr. Nu! Nu acolo. Totuși lunecarea... Spre ușă! Se răsuci ca un automat, simțindu-și mușchii sfâșiați. Draperiile se deschideau, încet, singure.

Sub ochii lui, se îndepărtau *singure*, ca o halucinație. Adunate, ca două jumătăți de evantai închise, se deschideau, reveneau, ușoare, se desfăceau și iar se strângeau ca supuse unei chemări tainice... Ca și cum ar fi lăsat să intre în golul ivit o clipă între ele o ființă invizibilă.

Să strige?

Draperiile lunecau, tăcute, supuse. Draperiile terasei, ale dormitorului... Le

auzea, le simțea, le știa. Toate draperiile casei Funk, *defunctului Funk*, înviaseră, pluteau, deschideau aripi ireale.

Tom Ricas, încremenit, livid, cu ochii fixați pe ușa sălii de gimnastică, privea *prin* ușa sălii de gimnastică. Ușa se deschise. Din îmbrățișarea unduioasă a draperiilor înainta spre Tom, Jaqueline Evariste. Înainta neauzit, cu minusculul orificiu negru al browningului-bijou, țintind înainte, cu o mână albă, parfumată și sigură.

— Iartă-mă Tom, că am întârziat puțin în sala de gimnastică. Amabil din partea ta să mă aștepți atât.

Tom Ricas ar fi vrut să poată zâmbi.

— Fii sigur că e încărcat și „absolut" silențios. Douăsprezece focuri! Titlul îl cunoști: „Asasinul lui Derry Funk împușcat la locul crimei!"

— Nu sunt asasinul lui Derry!

— Nu? Și cum crezi că ai putea demonstra această teoremă?

— Jaqueline...

— *Ce voce caldă ai,* Tom! Să nu-mi cred urechilor. Dar poate nu ești *tu*... Hai Tom, încearcă! Dacă nu poți acum, după moarte e ceva mai greu.

— Jaqueline...

— Iartă-mă că te întrerup mereu. Îmi închipui că știi pentru ce am venit.

— Acum știu, dar nu te înțeleg, Jaqueline. De ce această înscenare ridicolă?

— Care totuși te-a speriat fantastic. Altfel, cum aș fi putut să ți-o iau înainte, Tom? Ție, campion fără pereche la tirlaser?

Tom Ricas schiță un gest vag.

— Nu mișca. Stai încremenit ca pe podium. Fă asta pentru mine.

— Jaqueline, știi bine că tot ceea ce fac e *pentru tine.*

— ...Tom, nu te mișca, dragul meu... N-aș vrea să se ivească vreun conflict între noi... Unde porți paralizatorul laser? Tot în buzunarul stâng?

Se auzi o șoaptă scurtă, ciudată, și ceva ca strivitul unei cutii pe care Ricas o simți în buzunarul stâng.

— Merçi, Tom. Sper că ești sănătos... Mi-au mai rămas nouă focuri. De fapt nu mai e nevoie. La jiujitsu îți sunt net superioară.

Jaqueline își prinse mica bijuterie-revolver în V-ul adânc al decolteului și incrustațiile colorate lunecau lumini calde pe albul imaculat al pielii.

— Mă mai iubești, Tom?

— Jaqueline...

— Dacă prezența ta aici, în această seară, vrei să rămână o taină numai a noastră ar trebui să te grăbești.

— Vrei să plec?

— Nu încă. Eu știu numai că seiful există. Tu știi și unde și cum se ajunge la el.

— Dacă asta e tot ce-mi ceri...

— Deocamdată.

— Aș putea să-ți ofer mult mai mult. Noi...

— *Noi* am venit aici pentru seiful lui Derry. Te rog, Tom!

— Bine, îl vei avea.

Ricas se întoarse. Îl văzu apăsând pe careul „e4". Jaqueline se încruntă.

— Tom! De ce nu refuzi? De ce, domnule Ricas?

Trapa nișei se deschise.

— Iată-ți seiful!

— Al lui Derry. Mulțumesc, Tom. Poți să închizi. Cred că va încăpea în poșeta mea. Poșeta mea din ren „liber"... Pari neliniștit, Tom?

— Jaqueline, e timpul să ne grăbim.

— Să *te* grăbești, eventual...

— Cum vrei, dar peste două, trei minute va trece nerodul de sergent în tura de control.

— Care nerod?

— Nu-l știi pe Dumas? Acum zece minute l-am văzut... De fapt, uite-l că se apropie.

Jaqueline privi pe fereastră.

— Bine, dar... Într-adevăr... Grăbește-te Tom!

Supersportul violet cabrase suplu, virând din autostrada magistrală într-o șosea laterală, mai puțin rectilinie.

Clar de lună, plopi tremurători - făclii verzi pâlpâind, argintându-se de raze și risipa de lumină...

Jaqueline încetini și opri. Trecuse de mult de marginea Rondului 32, și de 33, și 41 și... Casa Funk era la o mie de kilometri în urmă. Până la vama Exaniei 19, câteva minute... Privi în jurul ei, inexpresiv, ca trezită dintr-un vis.

Din poșeta de piele de ren liber scoase mai întâi seiful-casetă, așezându-l alături de ea, pe bancheta mașinii. Mai avea acolo o mănușă de box. Automatele boxau cu mănuși absolut identice cu cele ale oamenilor!

Caseta va trece. Va trece și mănușa... Doamnele vameșe ale Exaniei 19 erau întotdeauna amatoare de *Lacryma Cristi* și nu i s-a întâmplat vreodată s-o refuze. Mai ales când Jaqueline era atât de amabilă, încât desfunda ea însăși câte una din fermecătoarele sticluțe de 300 centimetri cubi... cu atât de varii efecte.

11

Deschise ușa de la intrare cu multă luare-aminte. Firul de păr era la locul lui, neclintit. Cel puțin pe acolo nu intrase nimeni... Aș!

Privi mai atent firul de „siguranță” și începu să râdă. Încărunțise!

Se îndreptă direct către oficiu. O întâmpină o aromă plutindă de *Fine Napoleon*, împletită cu alte felurite arome, tot atât de fluide și convingătoare.

— Dumas! Ce ai căutat astăzi la postul tău?

— Eu! După cum vedeți și dumneavoastră...

— Pe la ora opt și jumătate! V 314...

— Eu ca eu, dar ce ați căutat dumneavoastră la postul meu?!

— De ce schimbi vorba, sergent?

— Caut una mai... sigură, domnișoară Jaqueline.

— Ai fost acolo.

— La o mie două sute zece kilometri de aici.

— Te-am văzut eu!

— Văzuuut!? Pe *mine*, sergent Dumas din... Și, oare, de ce nu v-am salutat cu respect?... Domnișoară Jaqueline! Hai să uităm trecutul - și nu mă priviți iarăși *așa*, că eu am acum să vă spun ceva nou, ce mi se pare că v-am mai spus: rar om, dar mai ales femeie, care să reziste la ispita cititului în palmă.

— Dumas!

— Asta e o lege pe tot pământul. Mondială! De le-ar înșira câte în lună și în stele...

— Mai ales *Trei Stele!*

— Cum vă spuneam odată, automatele astea de ghicit în palmă - că au și un nume: chiromatroane - sunt o taină dulce, învelită în foiță de afacere transparentă. Bani de ici, bani de colea... Câștigă *Oculta Nucleară*, câștigă binișor...

— E târziu, Dumas.

— Inspectorul Gars a plecat cu Excelența Sa chestorul Exaniei 19 ca să-l trateze de... neaducereaminte.

— De ce să-l trateze?

— De... o jumătate a cifrului său - a inspectorului - cu privință la fondul absolut secret al firmei AND. Dar nu despre asta voiam eu să vă povestesc. Era vorba de...

— Matton.

— Nu! Excelența Sa nu mai are nici o importanță, vă spun eu. Nu știe, adică „nu mai știe" nimic. Sau - vorba lui - știe numai că a uitat. Cât despre testament, spunea doar „dacă ar exista" - atât! Nu mai știe nimic, vă spun eu... domnișoară Jaque... Dar nici eu nu mai știu! Ba nu! Sigur! Era vorba de... domnișoară Jaqueline, asta-i bună... Despre ce era vorba? Nu mai știu decât că... am știut! Și mai știu că era foarte important... Ce e drept, am consumat numai *Trei Stele*, dar nu pe toate.

Jaqueline privi atent sticla de pe masă.

— Tocmai pe asta, din douăzeci posibile!

— Am încercat eu și altele... dar asta s-a lipit!

— Nu face nimic, Dumas. Trei sferturi din *Trei Stele* e chiar cât îi trebuie oricui ca să uite despre ce era vorba.

— Le-am făcut praf... stelele, domnișoară! Dar era ceva foarte important.

— În secolul XIX exista o vorbă: „Cui pe cui…"

— „... se scoate"! Mi-o amintesc perfect. Să mai beau un deget, domnișoară?

— Mai! Dar din alt... cui! Dumas, stai jos și lasă pereții în pace. Mă duc dincolo și vin imediat cu leacul...

Jaqueline se întoarse cu o sticluță numai bună să încapă într-un buzunar.

— *Lacryma Cristi*, domnișoară?!

— Da, dar cât o lacrimă, Dumas...

— Cât credeți dumneavoastră, domnișoară...

— Ți s-au cam rotunjit ochii, Dumas...

— L-am prins! L-am prins! domnișoară Jaqueline. Mai bine zis am prins-o! Despre asta era vorba! Stați, stați, să vă citesc ce scrie aici, în scrisoarea asta.

Scrisoarea ieși la iveală din manșeta vestonului portocaliu.

„În rondul urbanorural A 64 din... a fost descoperit, printre amprentele preluate de la chiromatronul seria Q 915, etc. etc.... un clișeu identic cu cel trimis de dumneavoastră. Cercetările poliției locale au condus la concluzia că amprentele în cauză aparțin numitei Tamara Lens, domiciliată în etc. etc.... O anchetă ulterioară a stabilit că T.L. are și alte identități, printre care și Suzanne Grenne, pe când gira tutungeria din rondul 32, caroul etc., menționat în ordinul dumneavoastră din... etc... etc..

— „Ordinul dumneavoastră?" De când, sergent Dumas?!

— De când cunoaștem cifrul și îl știm a-l iscăli pe domnul inspector Gars. Tot metode din cele învechite tare, domnișoară.

— Bine, Dumas, dar acesta e chiar scrisul tău!

— Al meu, cu siguranță.

— Îți scrii ție scrisori și mai vrei...

— Dacă doriți neapărat v-o ofer pe cea „autentică"

Din aceeași manșetă miraculoasă și portocalie sergentul trase cu grijă, de un capăt, o altă scrisoare.

— O citesc eu, sau o citiți dumneavoastră?

— O citesc eu!

„Dragă unchiule,

Noi suntem sănătoși și îți dorim...

— Dumas, asta e o glumă?

— Nu domnișoară! E numai o metodă cam învechită, că mai trebuie scrisă o dată.

Cu un fel de capăt de creion, pe care nu-l purta în manșetă, ci după ureche (știe cititorul), Dumas, pe un colț de masă, rescria cu migală textul suprapunând cuvânt peste cuvânt. Jaqueline, furând câte ceva din meseria de sergent, discret și indiferent, trăgea cu coada ochiului și cerceta pereții.

— Lăsați pereții, domnișoară, uitați-vă atent...

— Faci tot felul de semne...

— Tot felul, dar nu ori și ce fel! Și acum, gata!

Prinse hârtia de un colț și o apropie de urechea Jaquelinei. Hârtia șoptea: „În Rondul urbanorural A 64 din..

— Nu e chiar așa de învechită metoda asta...

— Repauzatul Narbon spunea că strămoșii chinezilor o știau; acum zece mii de ani...

— Scrierea cu acul magnetic. De, *oncle* Dumas, o fi, dacă spunea repauzatul Narbon...

— Oricum, dacă veți primi de la sergentul Dumas vreun raport... să nu vă supărați că o să vi-l spună la ureche. Acum, eu, domnișoară, dacă permiteți, am plecat.

— Dumas, stai!

— Vreo reclamație?!

— Nu. Stai, Dumas, cred că am și eu nevoie de...

— ... un păhărel! Păi, spuneți așa, domnișoară! Stau, că nu se cade a se lăsa o doamnă, dintr-o atât de înaltă societate, singură, în compania unei atât de iresponsabile sticle!

12

— Matton, gândește-te bine! Spuneai că ți-ai regăsit memoria intactă.

— In-ta-ctă!

— Imposibil! mai ales că nu văd ce te-ar... ce v-ar determina să mă mințiți. AND-ul este la podea.

— Regret, a-mar-nic, Gars. Jumătatea din cifrul care te privește nu se află printre amintirile mele.

— ...Ștergere, și „selectivă" și „ireversibilă" din memorie. Nu se cunosc încă asemenea substanțe.

— Ești sigur, Eduard Gars?

— Matton, prietene, încearcă odată. Povestește-mi ce știi din... ultimele tale zile.

— „Ultimele" zici? Fie! Deci, primo: îmi dau seama perfect care sunt amintirile regăsite și care sunt cele ce *nu le uitasem*. Parcă ar fi... marcate. Secundo: Uitasem și mi-am adus aminte că știam de la Harry B-ul meu despre intențiile inginerului Derry Funk de a-l folosi pe Harry B-ul lui la experimentări. Știi că toți Harry sunt...

— Știu. Ce experimentări?

— Pare-se un nou sistem de programare a roboților cibernofreni...

— Nou sistem sau noi unde?

— Nu știu, AND-ul se interesa de treaba asta numai pentru că - dacă se dovedea - Funk trebuia să ne plătească un plus de 21,3% la asigurare și de 18,1 la prețul inițial de livrare.

— Mai e și „terțio?"

— Evident. Tot Harry B-ul meu îmi comunicase impresia că Funk închidea toate tainele experiențelor sale într-un seif cu un cifru idiot, inventat de el cu cheie cibernetică, dar...

— Un seif, ai spus?

— Nu mă întrerupe!... Dar, spuneam - Harry B-ul meu, cu toată prietenia sinceră și cu tot arborele genealogic și cu toată admirația ce-l lega de Harry B-ul lui Funk, habar nu avea unde se află acest seif legendar și nici cum se umblă în el, adică ceva, cât de cât, despre cheia „infinitelor combinații finite", cum ar spune marii matematicieni ai secolului nostru matematic.

Matton tăcu. Își reamintise și de alte bănuieli pe care Harry al lui le avea cu privire la conținutul acelui seif. Dacă se gândea bine și dacă nu se înșela, își reamintea și jumătatea de cifru care îl pasiona pe inspector - ceea ce ar fi fost „quatro", dacă nu s-ar fi hotărât să și-l reamintească numai pentru el. Îl cunoștea prea bine pe Gars: Perfect bussines-man și tot pe atât de prea cinstit polițist! Putea să jure că Gars nu va rezista. Dacă a mirosit, într-adevăr, ceva, va merge până la capăt, cu sau fără comisionul firmei AND. Iar el, L. V. Matton, își va încasa prima cuvenită de la aceeași firmă, pentru economii excepționale la contul comisioane.

S-ar putea vedea și acționar principal... Ceea ce Gars era numai pe jumătate...

13

Tom Ricas, se afla din nou în fața mesei de șah. În nișa de perete, goală după *tête-à-tête*-ul cu Jaqueline, trebuia introdusă o nouă casetă-copie. Chiar și copoii cibernetici ar fi putut să aibă cine știe ce idei...

Apăsă un deget pe „e4", numără în gând cronometric... A fost o șansă că nu a apucat să șteargă memoria mesei de șah. Jaqueline nu și-a dat seama, sau...

Auzi deplasarea imperceptibilă a tabloului. Scoase de sub haină caseta-copie și se întoarse

către nișă...

...Vedea și nu credea! În interiorul nișei deschise - vedea clar - caseta. O strânse puternic pe cea din mâna lui, de parcă ar fi vrut să se asigure. Amețit, își trecu o mână peste față.

— Bună ziua, Tom Ricas! îi vorbi caseta din nișă.

O sfârșeală îi topea voința, turnându-i în creier greutăți de plumb. Îi era greață, o greață nesfârșită. Simțea că leșină, deși își făcuse injecția de curaj (B heroină levrogiră) doar cu un ceas în urmă.

— ...Se pare că nu prea ai încredere în buna mea urare - continuă caseta și începu să râdă. Ai face mai bine să te întorci cu fața la mine...

Ricas se răsuci, cu colțul buzelor prinse într-un rictus. În fața lui, surâdea Gars, ca un bun prieten ce i-a fost dintotdeauna.

— O glumă, Tom, nimic altceva. Termină cu tremuratul și fă ceva cu gura aceea, la naiba! Doar știi că toți programatorii-audio cunosc tot felul de trucuri. Chiar nu știi cum se creează un *suspense?!*

Ricas râse acru și gura i se schimonosi mai rău.

— Știam... da... dar nu văd gluma.

— Nu? Uite-o: Tom Ricas, în numele legii ești arestat?

— Acum o văd.

— Ba nu! Uită-te și tu la hârtia asta. Ce zici, e în regulă?

— Cred... că da.

— Un ordin de arestare. Tom, cu toate parafele. Urmează-mă!

— Gars! Nu fac un pas dacă nu-mi spui și acuzația. Mă crezi copil?

— Din contra, te cred un perfect cunoscător al legii și a multe altele - ca toți asasinii.

— Toți..

— Rectific: toții asasinii de profesie. Vrei să afli și acuzația oficială? Ascultă: „Omucidere săvârșită... mai vrei?... cu premeditare, asupra cetățeanului Derry Funk, având ca mobil furtul. Articolul 27, Codul Penal”.

— Gars?!...

— Da: 129 de secunde pe... „electrotron”!

... În secolul XXII să-ți lași amprentele pe pachete de țigări, să te lași fotografiat în casa asta de niște simpli agenți, să nici nu fi auzit de ventrilogi și să ții corpul delict la tine acasă!...

— Improvizezi, minți!

— ...La tine în laborator. Ori mozaicul cifrat din camera microscopului tău atomic e o „invenție” a mea?

Ricas îl vedea pe suplul și elegantul Gars, zâmbindu-i amabil.

— Nu eu l-am omorât, Gars.

— *Ce voce caldă ai, Tom.* Dar nu-mi pot permite să mă compromit. Nu!

— A, da! „Marele Gars”! Acest mit nu trebuie să dispară.

— Tom, e ora 16 și 10. Ești nevinovat? Și eu prost? Îți dau șase ore ca s-o demonstrezi. E tot ce pot face *pentru tine.* Și, reține, îmi risc cariera *pentru tine.* Dacă se află... Ei, Tom?

— Nu.

— Nu?

— Nu pot! Nu văd...

— Nu vezi? Atunci vezi mandatul!

— Gars...

— ...Îți indic o soluție... probabilă.

— Eddy...

— Lasă astea! Nu prea avem timp. Ascultă: o soluție probabilă ar fi să demonstrezi că Harry B a fost utilizat la experimentări... De exemplu, că în momentul crimei era programat prin... spin-inducție.

— ...Asta ar fi posibil! Derry chiar

intenționa să o facă. Poate chiar a și făcut-o.

— Poate, chiar știi sigur... de vreme ce ai reușit să-i deschizi seiful electronic. Sau pretinzi că nu?

— Numai în parte, Eddy. Numai sectorul secundar în care înregistra lucrările lui curente, închise cu un cifru obișnuit. N-am avut timp să-l traduc în întregime. Restul, adică seiful propriu-zis, știu eu...

— Îți mai trebuie timp. Doar e vorba de o cheie ultrarafinată, ca orice operă a lui Derry Funk. În sectorul secundar - cum spui tu - nu ai găsit cumva și un program bazat pe spin-inducție?

— Ți-am spus. Nu l-am tradus în întregime.

— Nu te interesa? *Altceva* căutai.

— Insinuezi.

— Tom, nu-ți pierde vremea cu meditații. Cele șase ore nu te așteaptă.

— Ar trebui să analizez sectorul secundar al seifului. Ai dreptate că poate fi o șansă, și încă mare.

— Bineînțeles. Și te mai rog ceva: controlează tu, „urechile" lui Harry de acolo. Vezi dacă e complet surd. Înțelegi, e mai prudent.

Ricas se aplecă peste cibernofrenul domestic al lui Derry, care din colțul lui îi privise impasibil, deși era autorul oficial al unei crime ultramoderne. Inspectorul îi urmări mișcările, atent, câteva clipe, apoi se gândi să se apropie. Poate s-a aplecat din mers în clipa aceea, dar gestul, scurt și rapid, nici cel mai experimentat observator nu l-ar fi înregistrat.

Ricas șopti apatic:

— E totalmente inofensiv.

— Perfect! Dacă e așa, uite, Tom, ți-am adus și șansa. O recunoști.

— Evident. Seiful lui Derry… Cel...

— ...veritabil! Asta ți-o garantez eu. Mă scuzi că mi-am permis să te vizitez în absență. Nu e vina mea că nu prea stai pe acasă.

— Acum e tot una. Dacă vrei, pot să-i deschid sectorul secundar.

— Te rog.

Gars nu-l lăsă să-și scotocească buzunarele. Prompt îi întinse exact ceea ce îi trebuia lui Ricas: ceva ca un creion, bine ascuțit, ce nu părea să aibă nimic neobișnuit în el.

Sub ochii inspectorului, Tom desenă pe capacul seifului un arabesc de figuri geometrice. Terminând, se opri să asculte, în timp ce număra abia auzit... nouăsprezece, douăzeci, douăzeci și unu... Gars tuși pe nepregătite și Ricas reluă formula.

— Ciudat! Ar fi trebuit să se deschidă... Gars...

Ricas își mușca buzele. Arabescul liniilor începu să-i joace în fața ochilor tulburi. Încercă un gest, vrând parcă să-l șteargă. Își simți mâna încleștată.

— Fii prudent, Tom dragă. Ai putea să cazi. Să nu te lovești.

Ricas lunecă încet, pe un scaun, ajutat cu multă grijă de prietenul său, care, după ce se asigură că orice posibilitate de accident trecuse și că o poziție cât mai comodă pentru somn îi era asigurată, se așeză la masa de șah, ca să facă doar câteva mutări cronometrate, printre care și ultimele trei din nemuritoarea partidă Alechin-Capablanca.

Nișa se închise docilă, urmată de acel Picasso autentic. Memoria mesei de șah se aruncă în neant, cu viteza luminii.

După o scurtă privire circulară, inspectorul Gars ascunse sub haină caseta și desprinse dintre degetele prietenului său Tom micul creionaș, pe care și-l strecură în buzunar.

În sfârșit, se retrase încet, ca o persoană educată, care nu voia să tulbure somnul unui om atât de obosit, încât adormise cu capul pe speteaza unui scaun.

14

Inspectorul Gars cunoștea, se pare, foarte bine drumul până la vila Jaquelinei Evariste din Exania 19; altfel nu ar fi ajuns atât de repede și fără să întrebe pe nimeni.

Urcă treptele impozante, de marmură verde, a intrării principale, și deschise ușa cu cheia pe care - probabil - o avea pregătită în buzunar.

Intrând, se îndreptă cu pași siguri spre micul budoar, și, în fața oglinzii, trase viguros de fermoarul invizibil al echipamentului complet: Gars Eduard, inspector de poliție. În apele albăstrii ale cristalului, apăru o Jaqueline albă și parfumată, așa cum se ivește un miez din învelișul unei coji dezghiocate.

Se privi. Era cam palidă... Oricât de perfecte erau măștile dermatoplastice, tot dezagreabile rămâneau,

Puțin *make-up?* Nu.

Rochia preferată „lady Hamilton", în nuanțele schimbătoare ale orizontului, aeriană, grațioasă și rafinată, părea că o așteptase, nerăbdătoare, ca un *alter ego*, pe speteaza fotoliului înalt. Mai mângâie cu privirea, în fugă, imaginea întoarsă de oglindă, când auzi sunând clopotul de la intrare.

Atât de curând?

Tresări surprinsă. Pe sub ușa budoarului, un plic luneca misterios.

Clopotul de la intrare insista. Strecură plicul în decolteu. Deschise. Zâmbetul îl învălui pe inspectorul Gars, cu un superb

buchet de trandafiri *Mareșal*.

— Omagiile noastre, domnișoară Evariste. M-am văzut intrând aici și... am venit să-mi fac o vizită, îmi permit să vă ofer...

— O, asta e foarte amuzant! Mai ales că domnilor nu li se aduc flori decât la catafalc.

— Domnișoară Jaqueline, vă felicit pentru talent, măiestrie, virtuozitate, dar, ca om al legii...

— ...și acționar principal al AND...

— „Principal" nu încă.

— „Probabil", pe curând...

— Probabil, da. Prin urmare, ca reprezentant al legii...

— Sunteți oare chestorul Matton sau chiar guvernatorul Exanei 19?

— Chiar dacă nu sunt unul dintre ei, până la urmă, tot legile secolului XXII...

— Desigur. Da „până la urmă" poate însemna și douăsprezece ore, chiar o zi... Într-o zi...

Gars o privea admirativ. Își aminti de trandafirii palizi, cu tija prelungă, dreaptă și mlădie... Rămaseră uitați pe măsuța din colțul salonașului. Cu gesturi pline de grație și încântare, Jaqueline îi mulțumise mult, dar nu se atinsese de ei.

— Vă asigur, sunt flori! Nimic dintr-un arsenal... Flori pentru Jaqueline Evariste. Sunt tot atât de adevărate ca și...

— ...sentimentele care v-au adus aici.

— Evident. Drept care, voi proceda la confiscarea unui trofeu care ar putea să vă creeze numai dezagremente...

— Într-adevăr, inspectore, ce frază înflorită! Într-atât, încât nu-i simt parfumul. Adică?

— ...adică seiful cibernetic al lui Derry Funk.

Jaqueline înălță capul cu privirea senină, surâzându-i ca reclama unui calmant.

— Trebuie să aduc un vas... deosebit, potrivit unor asemenea superbe flori, inspectore...

Îl lăsase singur! Deci, planul cu florile, pentru care eventual se va căuta un vas, reușise.

Nici în raportul informativ, nici în planurile vilei nu i se semnalase vreo instalație *spion*, între încăperi. Îl interesa o anume vitrină. Cea din colțul opus. O colecție celebră de flacoane și cristaluri...

În budoarul ei, Jaqueline parcurgea în fugă, cu un fel de creion în degetele-i fine și prelungi, caligrafia unei recente scrisori, pe care, apoi, grațios, și-o apropie de ureche: „Gars a reușit să vă intercepteze (în casa Funk) numai în parte și numai vizual. Jumătatea de cifru este: 10 K 73/A F 9 X. Matton l-a știut, nu l-a știut, iar l-a știut, și, acum, iar nu-l mai știe. Dacă e greu de înțeles, vă mulțumesc pentru o anume sticluță, numai bună să încapă într-un buzunar de sergent. Atenție! Gars nu trebuie lăsat nici o clipă singur. Un inspector de poliție nu poate fi percheziționat de o doamnă cu maniere elegante. Al dumneavoastră, cu respect, Dumas".

Jaqueline se încruntă și se însenină în clipa următoare, revenind în salonaș, înarmată pentru o nouă bătălie a surâsurilor.

— *Nu-mi iert, scumpe inspector, singurătatea în care v-am lăsat*... Adevărul e că nu a fost ușor să descopăr un vas demn de aceste minunate flori!

Aranjând trandafirii, fir cu fir, într-o perfectă simfonie niponă, degetele Jaquelinei, fine și prelungi, cântau parcă la o harfă nevăzută... sau cel puțin așa gândea inspectorul Gars, visător, în același fotoliu și în aceeași atitudine în care fusese lăsat câteva

minute în urmă.

„Am revenit la timp. Nu, Gars, nu pare să fi învățat ceva, din cele ale lui Narbon!"

Dacă Jaqueline ar fi fost un detectiv, cu cât de câtă „carte" de la repauzatul pe care tocmai îl pomenea în gând, ar fi observat că înclinația frumoasei chei aurite de la vitrina cu prețioasa ei colecție de cristaluri era cu zece grade mai la dreapta, chiar dacă acea minunată cheie aurită nu însemna unicul obstacol pentru cel ce ar fi răsucit-o, interesat fiind de conținutul acelor felurite cristaluri atât de prețioase.

— Vorbeam despre...

— Seiful atomic - precizează Gars.

— Și dacă aș refuza?

— Aș aplica rigorile legii. După Trafalgar, publicitatea a fost un rău mai mare pentru lady Hamilton decât rigorile legilor.

— Domnule inspector, asediul unei femei nu e întotdeauna un gest cavaleresc.

— Desigur, dacă ar fi vorba de o capitulare fără condiții. Dar...

— Bine. Vă ofer seiful, cu condiția...

— De a vă admira la nesfârșit.

Jaqueline îi întinse seiful cu gestul înmânării unui trofeu.

Plecând, inspectorul Gars, dacă ar fi fost un detectiv măcar din epoca lui Conan Doyle, ar fi observat o urmă de pas pe covor. Destul de mare ca să nu fie a lui și de pământie ca să se poată deduce că era a unuia ce nu venise pe alee și scara de marmură verde și impecabilă a intrării principale. Și purta un veston portocaliu.

15

Era de bănuit că nișa - sau una din nișele secrete ale lui Tom Ricas - se putea afla în sala

microscopului atomic sub mozaic.

Jaqueline intuise mai de mult acest secret. Cu ani în urmă, lucrase timp îndelungat, împreună cu Tom, la microscopul atomic. Dar, dacă Tom nu și-ar fi pierdut capul până într-atât, la ultimul lor *randez-vous*, bănuiala despre locul nișei lui ar fi rămas doar o bănuială, o ipoteză pe a cărei probabilitate nici Gars cel adevărat nu ar fi mizat.

Ce e drept, Jaqueline nu intuise și cifrul nișei lui Tom. Deschiderea ei părea încă o problemă. Dar în fața a N ipoteze bine gândite plus un calculator analogic de buzunar și - mai ales - în tovărășia acelui faimos *Fachlexikon für Einbrecher Leherlinge*[3], care mai era cifrul în stare să reziste?!

Așadar, să mergem, domnișoară Evariste! E momentul. Orbita e liberă. Până ce distinsul inspector Gars îl va trezi pe Tom vor trece câteva ore. Și chiar dacă îl va trezi! Acolo e vorba de un cap ce trebuie limpezit...

Dar, s-ar putea ca, amabil cum e întotdeauna, să-l conducă până acasă. Asta ne-ar putea deranja. Deci, să ne grăbim. Să luăm cel mai superb cupeu, demn de cea mai fermecătoare lady a secolului XIX. În galop până la granița Exaniei! De acolo, Jaqueline vei merge singură. Mustangul violet va cabra suplu...

Mai tonic ar fi să te gândești pe drum la altceva. De exemplu, la marele Napoleon. De la care nu poți spune că nu ai învățat destule în romantica Exanie 19. „Să-ți ataci inamicii înainte de a se uni... Să te infiltrezi pe linii interioare... Să realizezi surpriza.”

Bon chance, Jaqueline!

16

În fața mesei de șah alături de Harry B,

Ricas dormea încă în fotoliul în care îl instalase cu atâta grijă prietenul său Gars, sau prietena sa Jaqueline - să aleagă cititorul.

Inspectorul îi privea gânditor fața destinsă. Lombroso ar fi spus - din ochi - că omul acesta nu poate fi un asasin, fără să mai consulte un milion de tabulatoare electronice. Cât de pure îi sunt trăsăturile în somn...

Injecția pe care i-o administrase între timp începu să-și facă efectul.

— Ricas, băiatule, nu e destul să fii deștept și cult ca să-ți meargă bine pe lume! Cum te cheamă - știi?

— Tom Ricas, doctorand în științe cibernetice.

— Bravo! Poate îți aduci aminte și ce ai discutat mai adineauri?

— Cu tine?

Inspectorul tresări sub chipul impasibil.

— Da, cu mine...

— Ce vorbeam?

— De exemplu, ce vorbeam noi în timpul acestor secvențe.

Un microaparat proiecta pe peretele din fața lor acțiunea unui film mut în care un Tom Ricas, părea să-și dispute cu inspectorul Gars o misterioasă casetă, în fața unei nișe deschise nu departe de o masă de șah și a unui Harry B apatic...

— Nu-mi aduc aminte.

Dacă Gars ar fi fost un inspector de poliție din cei atât de melancolic amintiți pe parcursul acestor pagini ar fi scos acum o înjurătură din acelea atât de aclamate de cititori. Dar inspectorul nostru nu era un asemenea „sfânt" personaj. Așa că noi vom trece peste entuziasmul miilor de trăsnete al miilor de bombe și chiar al miilor de pipe, pentru că inspectorul nostru se mulțumi doar să murmure:

— Era de așteptat. Licorile din colecțiile Jaquelinei!

— Cum te mai simți, Tom?

— Bine nu! Așa, ca într-un scrânciob. Când în sus, când în jos...

— Ți-am adus o licoare fermecată. *Lacryma Cristi* - recolta 2158!

Gars scoase la iveală o sticlă numai bună să intre într-un buzunar de inspector, mânuind-o cu gesturi de iluzionist emerit.

Ricas ridică paharul plin, privindu-l visător. Îi tremurau îmbătate, și nările și privirile.

— Ed, de unde ai tu vinul acesta?

— Bea întâi. După aceea vom vorbi noi...

— O sticlă ca asta... numai în vitrina Jaquelinei... Bău. Ed, „eu" nu l-am omorât pe Derry; „eu" o iubesc pe Jaque'ine...

17

Subinspectorul A A (Adolf Anatol) era de serviciu în centrala poliției cibernetice. Asta îl indispunea întotdeauna, fiindcă devenea unicul cap care nu trebuia să gândească între atâtea milioane de capete pline de activitate și inteligență electronică.

Pe lângă aceasta, mai era și singur cuc. Onorata conducere supremă apreciind (sub influența altor milioane de capete - luminate și electronice - și mai supreme) că nu era nevoie de doi funcționari „naturali" de serviciu, pe o singură centrală. Nu aveai cu cine să schimbi o vorbă! Iar dintre funcționarii electronici, niciunul nu concepea să stea de vorbă în timpul serviciului - decât, poate, ca să te toarne.

În pragul disperării, privea tabloul celor douăsprezece semne de sinteză și control general (unica sarcină a subinspectorului de

serviciu), apelpisit de moarte că totul mergea - pare-se la infinit - absolut perfect și sigur.

„Ar fi mai bine, gândi, numai ca să nu piardă această proprietate, dacă Gars și creierele lui auxiliare ar termina-o și cu postul acesta. În secolul XXIII (și nu mai era mult până atunci) polițist în carne și oase nu va mai exista decât la poarta raiului. Pe teren e cu totul altceva. Se mai delectează omul cât de cât. Mai are diverse rosturi și misiuni de la unii, de la alții..

Înregistră clipind, surprins foarte plăcut, apelul videofonului. Oricum, era o variație. Fie și stereotipă. Apăsă butonul oftând prelung. Auzi, pe nerăsuflate:

— Postul V 314! Sergentul Dumas. Vă salut cu respect. Pot să vă depun un raport confidențial strict?

A A, gata să strige: „Da stație Tele n-ai, gradat?" fu foarte mulțumit că s-a putut reține. În definitiv, avea dreptul să-l primească. Cine ar fi renunțat la un asemenea divertisment în plictiseala asta de moarte?

Stațiile Tele erau cuplate direct doar cu creierele de pe pereți. Numai ele nu se plictiseau.

— Vino imediat, Dumas *dragă!*

Apăsă pe butonul de emitere a permiselor de intrare „speciale și excepționale".

Aștepta nerăbdător când, în sfârșit, ușa se deschise. Sergentul cu mâna la chipiu se încadră în ea, mărime, naturală, apoi intră.

— Să trăiți cu respect, domnule subinspector!

A A făcea eforturi să rămână serios.

— Vă rog să mă scuzați că am întârziat. M-am rătăcit prin capul poliției centrale. Prea e mare și complicat. Nu zic, deștept, electronic,... Da' eu...

— Nu-i nimic, Dumas. Se întâmplă,

interveni A A, binevoitor, mai ales că sergentul avusese și buna inspirație să se așeze între el, și tabloul de sinteză și control general, scutindu-l de priveliștea plicticoasă a celor douăsprezece semne, mereu aceleași. Spuneai de...

A A începu deodată să râdă. E drept, nu văzuse când l-a scos, și de unde, dar Dumas îl amenința - certamente - cu un pistol adevărat.

— Fii serios, omule! Ești în creierul poliției! Aici ți-ai găsit?

Sergentul făcu un pas într-o latură, apoi, cu degetul mare (de la mâna stângă), îl invită, peste umăr, să se uite la tabloul, unde nici un bec din cele douăsprezece nu clipea măcar în semn de alarmă. Totul mergea absolut perfect și sigur.

A A râse din nou. Dar altfel.

Într-adevăr! Numai niște calculatoare nebune ar fi putut prevede așa ceva în secolul XXII și încă în plin cap al poliției cibernetice. Grozavă chestie...

Pumnul lui Dumas (o stângă de pe vremea lui Casius Clay) îi întrerupse meditația justă, trimițându-l spectaculos la podea și în lumea viselor, sub ochii milioanelor de capete electronice, care își vedeau în continuare de treaba lor strict repartizată și inteligentă.

Fără o vorbă, se aplecă asupra lui A A și, dintr-o mișcare, îl așeză pe după gât, păstrând echilibrul încărcăturii, cu o mână pe chelia unicului funcționar natural de serviciu, iar cu cealaltă pe extremitatea încălțată și lustruită a acestuia.

Astfel echipat, sergentul Dumas o luă din nou prin labirintul complicat al creierului mare al poliției centrale, foarte recunoscător ușilor moderne ce i se deschideau singure în cale, scutindu-l să se aplece până la clanță cu un subinspector pe cap.

18

Mozaicul multicolor juca în ochii Jaquelinei în timp ce opera - cu mișcări de expert - ultima ușă care o mai despărțea de microscopul atomic.

Dar ușa se deschise mai ușor decât ar fi crezut. În ochii Jaquelinei apăru aievea mozaicul din jurul microscopului. „Ceva nu e în ordine", își spuse fără să clipească. Pe mozaic, în două fotolii confortabile, într-un alegoric „picior peste picior", Ed Gars și Tom Ricas. Între ei o măsuță cu toate cele necesare unui... *five o'clock* între domni.

Se ridicară și îi zâmbeau ospitalier.

— Tocmai ne îngrijoram de întârziere, spuse Gars cu un gest dezinvolt. După cum vezi, o cupă de *Lacryma Cristi* e întotdeauna bine venită, nu?

Gars întoarse ostentativ sticla, cu eticheta ei seculară, către Jaqueline.

— E un vin atât de miraculos, încât am socotit că nu e un păcat să ți-l fur personal, și nici umilitor să folosesc în acest scop metode de acum trei veacuri...

— Nu e nevoie de introduceri revanșarde. Observ „domnule reprezentant"... al legii.

Oricât de identică părea sticla de *Lacryrna Cristi* cu toate celelalte de aceeași marcă, era totuși una dintre acelea care Jaqueline ar fi preferat să nu-i fie subtilizată din colecție.

— Să fim cât mai concișI, inspectore. Cu ce o pot răscumpăra?

— Foarte concis: cu nimic.

— Nici chiar cu o jumătate dintr-un cifru „absolut secret" și pierdut?

— Nici. Gars înălță din umeri arătându-i semnificativ sticla de pe masă. În prezent, după cum vezi, nu ar fi prea greu de găsit...

Gata să continue pe același ton, Gars se

opri suspendat în ochii Jaquelinei. Erau tulburi - ochii aceștia, totdeauna fiorduri. Nu păreau să mai vadă.

Jaqueline se așeză pe unul din fotolii. Simțea apropierea oboselii. Oboseala aceea vagă și grea ce o invada, ce se năpustea ca o furtună tot mai des în ultima vreme. Tot mai des după moartea lui Derry. Oboseala aceea subită, când îi treceau, aprinse prin minte acele *nechemate imagini.*

...Era o fetiță. Se gătise și se privise nerăbdătoare în oglindă. Cincisprezece ani ca și împliniți!

„Așa se merge la dans, nu în parc." Dar ea plecase, visând, poate la dansul universului... sus în Parcul Orbitelor, la cota +500 km. În parcul cu alei fondate pe formule matematice exacte, minunate și fără rost... Își vedea pletele arămii desfășurate în spațiu. Își vedea picioarele, goale, alergând, călcând în neștire relativitățile einșteiniene. De ce nu uita?

— Jaqueline... eu... de fapt... nu voiam... decât... să vii... Nu voiam... să te întristezi...

Tom vorbea tărăgănat, făcând pauze după fiecare cuvânt, ca orice om cumsecade ajuns în faza de beție umanitară.

„Firește, Jaqueline zâmbi fără să-i răspundă, numai cu o doză fortisimă de *Lacryma Cristi* ar fi putut inspectorul Gars să-i restituie o memorie atât de deteriorată!... Am fost învinsă. Cu propriile mele arme. Jaqueline Evariste învinsă!" Zâmbi. Privirile limpezi, fiorduri, întâlniră ochii lui Gars.

O privise tot timpul, tăcând.

Jaqueline Evariste învinsă! Absurd! Colecția ei de frenoactive - amnezifore, amnezicide, generate, selective, parțiale etc. etc. - un adevărat anti creier, putea fi nesfârșită, imbatabilă.

De fapt, după moartea lui Derry Funk jun.,

Jaqueline Evariste rămăsese singură stăpână pe aceste săbii cu atâtea tăișuri. Își aminti nu prea îndepărtatele coloane de gazetă, entuziaste cortegii de titluri, de fotografii.

Anul 2160. Premiul Nobel pentru pace: „Dr. Derry Funk jun. - Dr. Jaqueline Evariste. Un premiu și cea mai mare emoție mondială. Ultimul premiu pentru pace a fost decernat. Ultimul pentru că e Pacea însăși"! declara entuziast, *Mondial Post.* În *Mondial Scientific Buletin* omagii: „Familia Funk, senior triumfă în Funk-junior"! sau în *Pacific Post: „*Un secol de cercetări închinate păcii! Cine este Jaqueline Evariste? Contribuția Jaquelinei Evariste la descoperirea RAR-ului. Da. Jaqueline Evariste înseamnă cele șapte miliarde de fiole RAR, inoculate întregii populații a planetei. Înseamnă amnezia nucleară. Uitarea Hiroshimei, căci simpla încercare de a gândi numai la reconstituirea tehnologiei unor explozibile nucleare provoca inoculaților cu RAR idiosincrazii organice, atât de acute, încât creau un reflex de respingere totală."

... Dar inventatorul RAR-ului n-ar putea inventa și antidotul lui? Gama frenoactivelor pare nesfârșită. Apoi, cine ar jura că în 2159 fuseseră inoculați toți oamenii, dacă el însuși - inspectorul general al siguranței planetare, care avea această supremă misiune - nu ar fi putut să jure...

Gars își citea gândurile în fiordurile din ochii Jaquelinei.

— Jaqueline, crezi că ar fi cineva capabil să descopere antidotul RAR-ului? Să zicem, „anti-RAR-ul".

— În orice caz, numai cineva neinoculat... Gars, crezi că au mai rămas asemenea oameni?

— Da. Derry și tu! Acum... numai tu.

— Cu autorizația specială nr. 2, semnată de inspectorul siguranței planetare, Eduard Gars. Era necesară o rezervă strategică umană. Perfecționarea RAR-ului... ereditatea... Luptă cu cei „probabil" sustrași inoculării...

— Jaqueline, tu lucrezi - da sau nu - la anti-RAR?

— Nu... Eu lucrez... Noi *lucram* la anti-anti RAR!

— ...Acesta e *seiful cibernetic?*

— ...Poate mai mult. Căci va fi nevoie de o serie infinită de *anti*. La fiecare *„anti"* se va adăuga mereu încă unul. Știm noi dacă ei nu l-au și găsit pe „anti-anti-anti…"

— Care *ei,* Jaqueline?

— Ei bine, inspectore, asta ar trebui să te întreb eu, nu? Tu ești „paznicul Terrei!" *Ei,* adică neinoculații fără autorizația ta specială. *Ei,* care îți parazitează ție mintea; *ei,* care îmi fură mie... sau își prepară singuri...

— Jaqueline! Meseria mea e bănuiala.

— Te sfătuiesc s-o păstrezi! Apropo, pe tine te-ai exclus?

— Încă nu.

— Inspectore, meseria mea e curiozitatea!...

— Dacă e așa, înseamnă că nu te așteptam aici pentru război. Să facem pace, Jaqueline.

— Așa ar fi trebuit să fie de la... de la bun început! interveni Ricas, cu glasul încă nu prea sigur. O alianță! Da, Jaqueline?

— Interesant. Foarte interesant...

— O triplă alianță! reluă Tom cu nestăvilit entuziasm - care ar putea începe chiar acum.

Împingând ușor sticla de *Lacryma Cristi* cu dosul palmei, depuse pe masă o cutie cu tentă de email transparent peste luciul metalic: seiful cibernetic. „Este cel autentic"!

— Și „autentic" închis, murmură Jaqueline.

— Până acum am reușit să-i deschid doar un sector secundar. Un fel de registru anexă.

Tom vorbea, gesticulând larg.

— Prea puțin pentru ce ne trebuie... nouă! Adevăratele taine sunt sub cifrul cibernetic, în sectoarele lăuntrice.

Anti-anti-anti... la puterea infinit, părea să-și spună Gars, în unghiul din umbră în care se retrase.

— În fond, continuă Jaqueline, ce ar putea să însemne un cifru cibernetic? Tom! N-ar putea fi o teză de doctorat?!

Jaqueline nu aștepta un răspuns. Își repeta un obsedant refren, de mult ascuns în gând: *Nu mai știu decât că... l-am știut!*

19

„Protestez! se auzi - pe el însuși - urlând cu un glas ce nu era de loc tunător, subinspectorul A A - Adolf Anatol.

Sechestrare de persoane! În secolul XXII!"

Se afla închis într-o cușcă mare, cât o încăpere spațioasă, în întregime de sticlă, cu vedere la stradă și la cer.

Într-un fel avea de toate: pat, masă, birou, fotoliu. Probabil și covoare și tablouri, draperii... Dar totul din cea mai transparentă sticlă, ceea ce îi transforma spațiul locativ într-o casă a insidiilor unde, de peste tot, îl putea pândi cineva invizibil, și peste tot putea da de ceva... tot invizibil.

Se convinsese că sticla era perfect opacă dinafară înăuntru. Nimeni nu-l vedea! Și mai rău: nimeni nu-l auzea! Strigase, strigase după atâția câți i se păreau cunoscuți. Nici un răspuns!

— Să trăiți cu respect, domnule subinspector.

— Protestez!

— Se poate? Domnule subinspector...

— Este ilegal!

— Se poate, să...

— Înnebunesc!

— Îîîî... prânzul a fost mulțumitor, domnule sub...

— Gangsterii!

— Fazanul... Domnul Smith ar fi încântat să vă știe mulțumit.

— Cine e... animalul ăsta?

— Și vinul v-a plăcut, nu?... *Lacryma Cristi,* de!

— Asta e culmea! Să te închidă într-o cușcă și să-ți dea *Lacryma Cristi!* Sadism! Perverși...

O stângă de pe vremea lui Casius Clay părea că i se pregătește. Faptul avu un efect calmant asupra interlocutorului. Dar stânga îi întinse ultimul număr din *Mondial Post* de după-amiază.

— Mulțumesc, *dragă* Dumas, mulțumesc... O țigară ai?

— Domnu' Smith spune că fumatul reduce memoria. Da' eu dacă nu mă spuneți...

Stânga îi întinse discret un pachet de *Naturale* cu filtru.

Subinspectorul își retrase mâna ca ars, fără să-l atingă, rămânând în atitudinea unuia care ar suferi de fobia microbilor, sau, poate, numai a amprentelor.

— Vă rog, luați tot pachetul! Și sergentul Dumas, îl puse - cu respect - pe masa invizibilă.

Uitând de proteste, de gangsteri și chiar de țigară, subinspectorul A A înghițea cu o foame nesățioasă; de-a valma, titlurile și coloanele din *Mondial Post.*

„Moartea savantului Derry Funk jun. într-o nouă lumină. Harry B nu este vinovat de crimă. Declarațiile directorului-general al firmei AND! Poliția va plăti daune uriașe pentru compromiterea reclamei și prestigiului comercial!

...Inspectorul-general Eduard Gars, deschizând o nouă anchetă, a identificat în laboratorul defunctului un seif special - nedescoperit la prima anchetă.

În secundarul acestui seif a fost găsit un proiect de programare prin spin-inducție a cibernofrenului Harry B, proprietatea savantului, care - după cum se știe - era, până astăzi, considerat autor al crimei."

Speculând suspansul, articolul vorbea în continuare de marea pierdere a întregii omeniri prin moartea unuia din autorii RAR-ului până ce revenea la:

„Noile investigații au putut dovedi, cu concursul cunoscutului expert cibernetician și intim prieten al defunctului, Thomas Ricas, că programul proiectat a fost realmente experimentat chiar în laboratorul electronic din casa Funk, și chiar în memoria și creierul cibernofrenului Harry B, la data de miercuri 20 august, între orele 16,20 și 16,28, ceea ce coincide cu ziua și premerge, doar cu trei minute, momentul omuciderii. Dar, reanalizând algoritmul programului conceput de inginerul Funk, Thomas Ricas și inspectorul Gars au reușit să-i descopere (în decursul zilei de ieri) o eroare de calcul. Momentul revelator a survenit azi, la reconstituirea care a avut loc în prezența autorităților de resort și a presei.

Deși eroarea de calcul era, teoretic, neînsemnată, când a fost din nou comandată cibernofrenului Harry B, ea s-a dovedit fatală!

Sub impulsul ei cibernofrenul a provocat scurtcircuitarea curentului electric în sala de gimnastică, fapt care - se știe - este cauza morții regretatului savant. O grabă inexplicabilă l-a făcut să „greșească".

A A citi sfârșitul frazei dintr-o privire. Îl repetă în gând. Apoi într-un murmur confuz.

Apoi într-o înșiruire de țipete strangulate:

— Fantastic! De necrezut! De necrezut! Așadar, Funk jun. era o victimă a lui însuși! O neglijență! O sinucidere! Deci Harry B este complet nevinovat și acțiunile AND-ului... Fantastic! Dacă nu era Gars, AND-ul falimenta pe gratis.

Subit bine dispus și cu elan, se avântă către o ușă închipuită. Dar șocul întâlnirii cu invizibilul îi reîmprospătă revolta justificată:

— Gangsterilor, canaliilor! O să fiți voi mai tari ca inspectorul-general Gars? Vom vedea noi!

Clipea puternic, strângând din pleoapele albicioase și nu mai pricepea nimic. Avea în față un ins slab, complet ras sau chel și fără vârstă.

— Mă recomand: Smith.

20

— Așa era Derry. O minte fulgerătoare. Dar, ca și fulgerul, vedea prea multe dintr-o sclipire, disprețuind amănuntul.

— Tom, ești *sigur* că el a greșit?

— Regret, Jaqueline, știu că tu nu admiți nicio greșeală posibilă când e vorba de Derry. Dar asemenea greșeli nu sunt o raritate nici pentru cei mai buni calculatori.

— Nu a greșit.

— Doar ai asistat la recalculare și la reconstituire. Erai lângă automatul de box. Te obsedau mănușile...

— *M-au obsedat.* Acum am altă obsesie.

— Fără mănuși, n-ar rămâne decât: *Ce ar putea să însemne un cifru cibernetic?*

...Lucrau de atât ea zile și nu repurtaseră decât succese „spirituale". Mai întâi ipoteza lui Gars, care era fără îndoială foarte logică:

Cifrul folosit de Derry era o invenție, deci și descifrarea lui trebuia să fie tot o invenție.

Apoi Ricas reuși să calculeze seriile modulațiilor care trebuiau să fie aplicate pe o anumită undă purtătoare - adevărata cheie - pentru ca să poată pătrunde (printr-o zonă anumită, ce se dovedea sensibilă) în interiorul seifului.

De fapt cifrul fusese descoperit. O dovedea faptul că unda purtătoare intra ca o cheie în casetă și - păstrând comparația - se răsucea înăuntru.

Dar caseta nu se deschidea! Ceva se opunea de fiecare dată, în ultima fracțiune de micro-secundă.

— Un cifru cibernetic - reluă Jaqueline, ca răspuns la tăcerea lui Ricas - trebuie să fie un cifru ca oricare altul, care se modifică însă ori de câte ori este descoperit de un străin. Sau, dacă vrei, o cheie care, dacă nu e răsucită de adevăratul ei stăpân, nu mai deschide!

— Ca aforism, merge. Dar, practic, nu văd.

— Chiar dacă, să zicem, „cheia" aceea ar face parte din însăși ființa stăpânului ei?

— Alt aforism. Îl mai așteptăm pe Gars, ori începem fără el?

— Dacă vrei, putem începe. Scoți seiful din nișă?

Scoaseră caseta.

— Tom, cred că e cineva la ușă.

— Gars, probabil. E semnalul lui.

Jaqueline se duse să deschidă. Se întoarse întovărășită de sergentul Dumas. Același Dumas, în mare ținută portocalie, cu eghileți de argint.

— Domnu' inspector-general spune că din motive... Să-mi aduc aminte din ce motive... Da. Din motive „im-pre-vizibile" nu poate să vină decât mâine. Eu...

Ricas îl privea cu ostilitate, Jaqueline îi

zâmbea.

— *Oncle* Dumas, ce părere ai de caseta asta care nu se poate deschide?

— Poate nu o fi casetă. O fi dintr-o bucată. Eu când am o problemă grea încep s-o studiez din toate punctele de vedere. Dar eu... mai aveam de spus că domnu' inspector-general îl roagă pe domnu' Ricas să vină până la dânsul. Și dacă nu o să mă creadă să-i zic că... „Mâine dimineață nu va ploua”. Asta e.

Ricas făcu ochi mari. Era chiar consemnul... Cum naiba putea inspectorul să aibă încredere în specimenul ăsta din paleolitic!

— Bine, mă duc imediat.

Dumas își scoase mănușile. Cercetă, cu ochi care parcă nu făceau parte din făptura lui, caseta, răsucind-o încetișor între degete.

Jaqueline îl privea, curioasă și amuzată.

Dumas întoarse caseta, pe rând, pe toate șase fețele. Le pipăi, pe fiecare cu aceeași grijă, deși erau absolut identice, fără să se supere de zâmbetul domnișoarei Jaqueline. După un timp păru să nu-l mai intereseze. O așeză politicos pe masă și începu să-și caute mănușile.

— Apoi, eu mă duc - cu respect - domnișoară Jaqueline. Știți...

— Da... Lipsa prelungită din post...

21

— Gangsterilor! Canaliilor!

— Dețin informația că sunteți un pasionat al *Naturalelor* cu filtru. Serviți? A, refuzați. Curios! În seara de 19 august ați parcurs doisprezece kilometri și jumătate pe jos și ați intrat, forțând o fereastră, în casa Funk, numai ca să vă puteți procura un pachet cu țigările dumneavoastră favorite. Vă mai amintiți? Era lună plină... și creierul electronic al poliției

centrale tocmai găsise de cuviință să reducă la normal supravegherea casei Funk, dat fiind că dosarul cazului era „clar”. Atunci semănați grozav cu sergentul Dumas, nu?!

— Moartea lui Funk a fost... o neglijență, o greșeală de calcul. E clar!

— Și dacă, la această reconstituire, pe masa de șah, pe care o cunoașteți, nu s-ar fi aflat și acest pachet de *Naturale* cu filtru ce credeți că s-ar fi constatat?...

Subinspectorul A A nu păru capabil, cel puțin pentru un timp, să formuleze răspunsuri. Cu atât mai puțin unul atât de dificil ca acela care i se cerea. Probabil de aceea, înțelegător, nici Smith nu insistă să-l obțină.

— Nu ar fi înțelept să vă grăbiți cu răspunsul, dar pentru că tot ați citit *Mondial Post* de ieri - și cunoscându-vă unele înclinații literare - vă las aici *brouillon*-ul unui articol pe care, dacă eventual l-ați găsi destul de interesant, ca să merite a fi stilizat de dumneavoastră, l-am trimite spre publicare pentru mâine... sau astă-seară chiar. Depinde iarăși numai de dumneavoastră.

— Domnule...

— Smith.

— Dați-mi drumul.

— O, asta se aranjează! Nu vă enervați. Gândiți-vă la articol... Vă rugăm.

Smith dispăru. A A începu lectura.

„Adevăratul asasin al lui Derry Funk: subinspectorul A A Adolf Anatol, șef de serviciu la Centrala Poliției Cibernetice.

Redacția noastră a putut stabili următoarele fapte pentru care dispune de toate probele necesare. În ziua de 15 august, la ora 7 dimineața, numitul A A (Adolf Anatol), a înmânat vânzătoarei dintr-o mică tutungerie din apropierea casei Funk un pachet de țigări

Naturale cu filtru, ambalat într-o peliculă transparentă dintr-un material special, pe care era modelat, prin spin-inducție, un program-comandă ce putea fi indus de la o mică distanță în memoria cibernofrenului Harry B pe care - în aceeași zi și tot prin spin-inducție - urma să experimenteze inginerul Derry Funk un program propriu.

La ora 10, sergentul Dumas din postul V 314, cumpără, ca de obicei de altfel, un pachet *Naturale* cu filtru pentru victimă. Acesta, tot ca de obicei, îl pune pe masa de șah, la aproximativ un metru și jumătate distanță de Harry B. Restul este cunoscut cititorilor din articolele noastre anterioare.

Ce nu se știe este faptul că subinspectorul A A se afla în ziua fatală în casa Funk, ca membru al echipei de anchetă. Aici, intenția acestuia de a face să dispară corpul delict (pachetul de țigări), prin înlocuirea lui cu un altul, a fost probabil dejucat de o întâmplare banală. O gafă a sergentului Dumas, care figura și el printre membrii anchetei, dintr-un capriciu al legii de procedură (cazul se petrecuse „pe raza lui").

Probabilitatea a devenit certitudine în seara zilei de 19 august, ora 8,28, când subinspectorul A A, perfect costumat și transformat în „sergent Dumas" - profitând de lipsa prelungită a acestuia din post - se strecoară pe fereastră în casa Funk, a cărei supraveghere excepțională încetase în dimineața aceleiași zile, pentru simplul motiv că tot el luase această măsură - se înțelege, legală.

Astfel introdus în casă, subinspectorul-sergent procedează la înlocuirea pachetului de țigări incriminat (cel puțin așa credea el), printr-un pachet de *Naturale* obișnuit fără să observe ochiul magic al unui aparat de

fotografiat cu repetiție, foarte primitiv (tip Daguerre-Nièpce, secolul XIX), căci dacă ar fi fost mai modern, risca nu numai să fie sesizat, dar să i se voaleze și clișeele sub acțiunea radiatorului anti-foto pe care numitul subinspector îl poartă mereu asupra lui, chiar când îmbracă uniforma unor sergenți desueți.

Bineînțeles că declanșarea spionului nostru fotografic era comandată de asemenea foarte primitiv, printr-un demodat sistem mecanic, acționat chiar de apăsarea tălpilor domnului subinspector pe porțiunea de podea din fața mesei de șah. Asta pentru că împotriva celulelor fotoelectrice știm bine că domnia sa este de asemenea perfect apărat și riscam să ne compromitem fotoreportajul.

Sperăm totuși că printre rândurile de mai sus, cititorii vor afla că ghinionistul subinspector-sergent nu a reușit să sustragă pachetul de care se interesa (acesta se găsea de mult în posesia redacției noastre), ci unul de *Naturale* „naturale", pus acolo tot de un demodat reporter al ziarului nostru.

Concluzia ultimei anchete, condusă de ilustrul inspector Gars, este, fără îndoială, ceva mai strălucită decât precedenta ei, dar conține cel puțin o eroare fundamentală.

Toți Harry B - un produs modern al firmei AND - dispun de o bossă specială a circuitelor de siguranță și supercontrol, grație căreia - chiar dacă i se dă o comandă de natură să pericliteze viața omului pe care îl servește - cibernofrenul nu o execută.

De ce de data aceasta bossa de supercontrol din creierul lui Harry B nu a reacționat? Sau - nu a reacționat la timp?

Răspunsul se află - după cum ați bănuit - în programul de modulații spin-inducție imprimate pe suprafața peliculei de ambalaj a pachetului de *Naturale* cu filtru, așezat pe

masa de șah din chiar apropierea lui Harry B. Influxurile respective au paralizat și anihilat circa douăzeci și cinci de minute (timp în care Derry Funk boxa cu automatul) bossa de supracontrol a bravului său cibernofren domestic.

În numerele viitoare vom răspunde unor întrebări. De unde cunoștea subinspectorul A A obiceiul victimei de a-și ține pachetul de țigări pe masa de șah? De la cine sau cum a aflat că Derry Funk săvârșise o greșeală în algoritmul programului pe care urma să-l experimenteze în ziua aceea?

Departe de noi gândul de a insinua că domnul A A, Adolf Anatol, în calitate de înalt subaltern al numeratorului central al poliției de pază și supraveghere domiciliară, ar fi profitat de posibilitatea de a urmări pe calea undelor tot felul de amănunte din casa Funk…"

22

În micul budoar, Jaqueline asculta șoaptele unei scrisori.

Peste câteva minute, pleca din Exania 19 în mare grabă.

Mai puțin grăbit părea, la aceeași oră, sergentul Dumas, părăsind cu pași oficiali și solemni, panteonul criogenic, unde, în fața criptei defunctului inginer Derry Funk, păstrase - pe baza unei aprobări speciale - o îndelungată reculegere...

Am fi fost îndreptățiți să credem că se îndrepta către frumosul cartier din apropiere, în care locuia Tom Ricas, dar el se fofilă, scăpându-ne din ochi, în palatul cunoscut contemporanilor sub numele de „Coloana Soarelui".

Mai mult nu s-ar putea povesti despre ce

făcuse acolo, căci, deși de sticlă, Coloana Soarelui mai era cu totul și cu totul opacă privirilor dinafară...

Oricum, acest moment din viața sergentului Dumas va rămâne un mister.

Când ieși părea mult mai volubil, încât ultima parte a drumului către casa Ricas o parcurse cu pași mai puțin solemni.

Jaqueline îl aștepta de mult. Scoase și seiful de sub mozaic. Dumas îl găsi instalat pe suportul aparatului de emisie a undei purtătoare. În clipa în care ultima modulație a cifrului intra în casetă, sergentul Dumas ridică o mână înmănușată și apăsă cu un deget pe un colț al capacului. Dar nimic nu se petrecu.

— Ei, te-ai convins, iubite Sherlock Holmes? Seiful nu vrea să se deschidă nici chiar dacă ne purtăm cu mănuși!

— Îmi pare că și eu aș spune la fel dom'șoară Jaqueline. Da' tot nu avem altă treabă. Vă rog... cu respect...

Jaqueline repetă operația. Sergentul repetă gestul. Atinse caseta cu un alt deget, tot înmănușat. În clipa aceea, fără nici un fel de sunet, seiful se deschise, simplu, ca o cutie de bomboane.

În sertarele lui totul era aranjat într-o perfectă ordine. Sute de cuburi (nu mai mari de un centimetru cub) conținând microfilme - desigur lucrări pe care Derry voia să le apere de indiscreții. Deasupra lor, un medalion lucrat în filigran - ca o carte mică.

Jaqueline îl deschise. Degetele îi tremurau. Rămase ca împietrită, cu ochii ațintiți asupra unei fotografii din interiorul învechitei lucrături în filigran.

Trecu o clipă lungă și altele la fel de lungi.

Revenindu-și din contemplație, sergentul Dumas închise liniștit capacul seifului.

— Dumas! Nu avem nici o garanție că îl

mai putem deschide. De fapt, nici nu înțeleg... Cum de s-a deschis...

— Eu ziceam că asta nu mai are nici o importanță și că domnu Ricas, dacă nu și domnu' inspector general, ar putea să se întoarcă din minut în minut. Așa că nu ar fi frumos din partea noastră să lăsăm obiectele din casă deschise și nelalocul lor.

Jaqueline aranjă în grabă aparatul de emisie în poziția lui de la început și închise seiful în nișa de sub mozaic.

— Acum eu pot pleca, domnișoară, dacă permiteți cu... Știți, lipsa prelungită din post... Poate vine Ricas...

— La revedere *Oncledumas!*

……
…….

Tristețea și durerea adânceau trăsăturile lui Tom Ricas. Jaqueline și Gars îl ascultau tăcuți.

Aproape fără respirație, adunându-și în priviri ultimele fărâme de voință, continua pe același ton franc și istovit:

— ...Cel mai vechi și bun prieten al lui Derry... Colaboratori... Lucram împreună la... tot felul de studii, invenții... De obicei nu-mi luam copii. Nu ar fi avut nici un rost. Numai cu spin-inducția a fost altfel. Un domeniu cu totul nou. Derry s-a hotărât să lucrăm separat.

... Așa am ajuns să-l spionez... O ispită mai tare ca mine. Omenească. Aveam nevoie de al doilea doctorat. I se spune *laureatum.* Sună splendid... E o vanitate ilustră și...

— Încep să înțeleg... Da, înțeleg... îl întrerupse Gars. Programul experimentat de Funk în ziua morții lui...

— Îl copiasem cu două zile mai înainte. Pentru mine. De la Derry nimeni afară de mine nu l-ar fi putut copia. Nu... De la mine, însă, era mai simplu. Adevăratul asasin a

reușit să facă o copie după copia mea. N-am știut! Nu mi-am dat seama. Cineva abil... foarte abil și priceput...

Gars părea convins.

— Eu, continuă Ricas, nu am avut timp în cele două zile dinaintea experienței fatale nici cel puțin să studiez programul pe care... îl furasem. O fatalitate! Dacă l-aș fi studiat, descopeream greșeala lui Derry și atunci... Dar eram bolnav... ca să zic așa... bolnav. O ciudată criza de... amnezie. Parcă... parcă aș fi fost drogat cu... amnezifore.

— Ciudat, șopti Gars fără să vrea.

— Da, e ciudat. Și poate nu mă credeți. Dar nu știam nimic. Nimic. Mai ales, nu știam nimic nici de greșeala lui Derry. Vă jur!

— Nu e nevoie, Tom! Cel puțin pe mine m-ai convins! O, dacă ai fi știut!... Dacă ai fi știut!...

— Îți mulțumesc, Jaqueline...

— Dacă ai fi știut, nu l-ai fi otrăvit pe Derry Funk, în aceeași zi și la aceeași oră... Ar fi fost de prisos, nu? Alții îți făceau acest frățesc serviciu.

Ricas nu avu timp nici să clipească. Nici Gars nu observase lovitura Jaquelinei.

Campioana de jiu-jitsu îi trimisese în brațe un Tom Ricas autentic adormit.

— Jaqueline! Asta nu e tocmai... legal. Ar putea fi o lovitură mortală!

— Mă crezi prea caritabilă, inspectore! îi răspunse surâzând candid Jaqueline, în timp ce cu gesturi delicate își căuta în eleganta ei poșetă de ren „liber" batista parfumată ca să-și șteargă - probabil - degetele ei fine, prelungi și fragile.

— Gars, până termin eu, studiază te rog fotografia asta.

— ...Nu văd nimic deosebit. Un Tom Ricas ceva mai tânăr.

— Hm!

Gars întoarse fotografia. Citi: *Fratele meu, Robert Evariste.* Dedesubt semna: *Derry Funk.*

Inspectorul recunoscu semnătura.

23

— Domnule Smith, sunt pierdut...

— Uitasem. Nu vă faceți griji cu stilizarea articolului. Nu-l vom publica.

— Mulțumesc, dar la ora asta și Gars și AGC-ul au destule motive să mă curețe!

— Din păcate, au.

— Totuși, domnul Smith, sunt mai bogat decât credeți. Cât îmi cereți?

— Ca să vă ținem aici?

Subinspectorul dădu doar din cap, cu o expresie rugătoare în ochi.

— Fiindcă insistați... pentru cincizeci de miliarde am putea încerca.

— Cincizeci mi... Oricât aș fi de bogat, nu dispun de o asemenea sumă.

— Dar AGC-ul ar dispune!

— Probabil. Dar eu nu dispun de AGC.

— Mereu în pană de imaginație! Vreau să spun că AGC-ul ar fi dispus să dea suma aceasta dacă dumneavoastră ne-ați iniția asupra intrărilor secrete în amplasamentele subterane ale acestui ilustrisim trust al păcii.

— Cred și eu! Dar, din păcate... nu le mai știu! Adică, nu mai știu decât că *am știut.* Ceva foarte straniu... Asta s-a întâmplat de mult. Mai precis, chiar de la început, îndată ce m-au transferat în serviciile exterioare. Cred că așa procedează cu toții... Se zice că AGC-ul ar dispune de o gamă completă de frenoactive-amnezifore, amnezicide etc., foarte selective.

— Furate de la cine?

— AGC-ul nu fură! *Cumpără...*

— Scuzați-mă. A fost o scăpare... *Cumpărat* de la cine?

— Râzi de mine sau crezi că există mai mult de trei oameni pe lume care pot fabrica asemenea substanțe? Mai ales că, acum, cei trei sunt doi.

— În fine, să revenim la subterană și la intrările ei. Dacă, totuși, ai încerca?

— Domnule Smith! De necrezut! Ați avut dreptate.

— De necrezut, într-adevăr.

— Încep să-mi amintesc! Ba nu! Îmi amintesc totul! Sunt salvat! Notații tot ce vă voi spune. Repede! Repede! Re... Îmi amintesc toate amănuntele. Veți intra în subteranele AGC-ului ca în apartamentul dumneavoastră.

Recitind notele luate după dicteul lui A A, cu toate datele lui topografice, Smith surâse în felul lui.

— Perfect, domnule subinspector, sunt sigur că vom colabora cu mult succes. Un asemenea eveniment trebuie sărbătorit!

Smith plecă și reapăru purtând în triumf o sticlă de *Lacryma Cristi*, al cărui conținut le plăcu la amândoi foarte mult, de vreme ce peste o jumătate de oră nu mai exista.

„Strașnic vin, dom'le." Era tot ce mai puteau să-și spună reciproc în finalul acestei libații olimpiene. Și adormiră aproape în același timp. Adevărat că nu se treziră odată...

Subinspectorul părea odihnit și bine dispus.

— Bună dimineața, amice! îl salută familiar Smith.

— Cine ești dumneata?

— Cum, nu mă recunoașteți, domnule subinspector A A?

— Subinspector? Care? Care „A A"? Eu sunt...

— Cine sunteți?

— Cum „cine sunteți”! Eu sunt... Asta e! Cine sunt eu? Nu mai știu... Nu mai știu decât că am știut că... am uitat.

24

Instalat comod în fotoliul victoria, Tom Ricas privea visător în jurul lui. Totul i se părea făcut anume ca să-i placă. „Viața e frumoasă!” spuneau ochii lui senini, vorbind tuturor obiectelor din salonul Jaquelinei.

...Acum, Jaqueline era în fața lui. În celălalt fotoliu victorian, privindu-l drept în ochi.

— Mă mai iubești, Tom?

— Te iubesc, Jaqueline...

— Pe sora lui Derry Funk?

— Sora... Asta i-am spus-o lui.

— Și mie...

— Și fiecăruia în parte. Trebuia să ridic între voi *imposibilul.*

— *Robert Evariste,* ce vrei să spui?!

— După cum vezi, pe fața mea nu vei citi surpriza, Jaqueline. Robert Evariste... Da! Nu ești sora lui Derry, Jaqueline. Nu ești nici sora noastră. O simplă coincidență de nume care mi-a dat ideea. Nimic mai simplu în secolul XXII, decât să schimbi identitatea unui om.

În pupilele mărite ale Jaquelinei creștea disprețul înțelegerii.

— Atunci... Tom! Ce-ai făcut?!

— Atunci... Acum... Oricând... Nu are nici un sens... Iubirea e mai presus de orice. Cine neagă acest adevăr e nebun. Iubirea e celestă, e un *supremum*! Nu are nevoie de atestate morale.

— Monstruos.

— Desigur. Eu te înțeleg, Jaqueline. *Tu* nu înțelegi. Nici nu vei putea vreodată înțelege... Credeai că-l iubești pe Derry! Poate mai crezi

și acum. *Aici* e monstruozitatea. Monstrul ești *tu,* el, toți. *Voi,* nu eu!... Dacă îl iubeai de ce ai fugit, tu? Dacă te iubea, de ce a fugit, el? V-ați smuls din voi, fugind. De ce? Ați fugit, lașii, agățându-vă o mască. O mască - în loc de voi. Ați fugit pentru că eu v-am spus... pentru că de undeva, de pe un petec de hârtie se deducea că suntem frați. Te plâng, Jaqueline, pe toți vă plâng.

Biata planetă! Eră de automate mintale, de inimi electronice, de sentimente cibernetice! „Tabele de adevăruri"! Tu însăți nu mai ești, Jaqueline, decât un tabel de adevăr. Sărmani amputați, incapabili de Iubire! În voi e monstruozitatea! Lume de monștri! Eu, numai eu sunt *omul.* Singurul!

Ricas își striga vorbele în șoaptă, într-o șoaptă limpede, blândă, prelungă.

— Nu te uita așa, biată frumoasă Jaqueline. Eu sunt singurul om. Mi-am ucis familia! Te iubeam. Am încasat un miliard de la First Atomic Trust pentru mișelia asta. Te iubeam. L-am șantajat ani de-a rândul pe Derry. Te iubeam. L-am ucis! Nu-mi pasă pentru ce mi-a cerut-o First Atomic Trust-ul. Poate ca să scape de serurile voastre „pașnice". Mi-e egal. Te iubesc. Și dacă trustul acesta infam, care m-a plătit, va arunca din nou bombele lui termonucleare, ce-mi pasă! Te iubesc. Dacă ar fi să ucid pentru tine toate miliardele de monștri care nu știu să trăiască pentru Iubire, de pe Pământ, de pe toate planetele, de pe toți aștrii, aș face-o, Jaqueline.

— Nu vei mai ucide pe nimeni, Tom.

— Ba da, Jaqueline. Voiam tocmai să te previn. E inutil tot ce regizezi. Inutil. Nici substanțele frenoactive pe care mi le-ai pregătit, nici Gars nu mă vor face să vorbesc.

— Nici mănușa de box îmbibată de tine cu Kinta-Ra, găsită în camera de gimnastică a lui

Derry?

— Nici.

— Nici constatarea că această otravă prezintă simptome identice cu electrocutarea?

— Știai deci! Nici. Dacă vrei să afli totul, și mai mult decât totul, nu-ți cer decât să rămâi aici, pe fotoliul acesta, în fața mea. Singură cu mine.

Rămâi?

Dacă nu, poți aduce aici, nu pe un diavol ratat - cum e Gars - pe Lucifer personal. Nu va scoate un cuvânt de la mine.

Numai tu. Povestea mea e un dar pentru tine. Pentru că te iubesc.

Rămâi? Singură cu mine. Un ceas. Singură cu mine, rămâi?

Pe fața lui Tom, o lumină îi sidefa tâmplele, pleoapele, zâmbetul vag din jurul buzelor.

— ... Când te-am văzut erai o fetiță. Alergai desculță pe alei în Parcul Orbitelor din Cosmosul pământean. O fetiță cu plete arămii...

Eu eram foarte departe. „La mii de ani-lumină.” Te-am văzut pentru că, greșind pasul, ai căzut în orbita vizată de mine. Ai mei mă pregăteau pentru un drum foarte lung. Ori câmpul tău psihomagnetic, ori, poate bătăile inimii tale îmi deformau orbita cu câțiva gravitoni. Am primit ordin să te „evacuez” imediat. Dacă o făceam...

Nu te-am ucis. Și nu știu de ce ți-am trimis în ajutor o jerbă de gravitoni. Jerba aceea te-a susținut. Te-am însoțit, înlănțuindu-te, cuprinzându-ți trupul tău firav de fetiță.

Singuri. Un ceas. O viață - pentru mine.

Apoi, n-am mai fost lăsat să plec. Am fugit! Cine pleacă din lumea noastră... E un drum fără întoarcere...

Când am ajuns deasupra Pământului, fluxul meu vital se epuizase. Nu mai aveam

decât un strop. Un strop de *apă vie,* cum ziceți voi.

Nu aveam timp să aleg. Primul om care mi-a ieșit în cale era un oarecare Robert Evariste... Intrând în ființa lui, nu mai aveam dintr-a mea decât o ultimă picătură: Eu-l meu și Iubirea mea pentru tine.

A trebuit să accept tot restul - și mintea și firea și destinul - de la Robert. Așa m-am născut pe Pământ. Și tot atunci a început - în mine - lupta între eu și Robert Evariste... El își apăra idealul lui, existența lui. Era un ambițios maladiv. Un rău. Îl suportam totuși. Trebuia să-l suport. Dacă îl omoram n-aș fi putut să te mai văd, să-ți vorbesc, să mă gândesc la tine. Aș fi murit.

Robert mă specula. Mă șantaja. Pentru că *știa.* Așa am ajuns la primul asasinat: accidentul de avion al familiei Funk. Nu a fost un accident. A fost un complot împotriva lui Derry, al FAT-ului, al cărui instrument era Robert Evariste. Frate cu Derry - aveau aceeași mamă - îl ura. Îi ura mintea, gloria, averea. Fabuloasa avere a familiei Funk, după omologarea serului RAR.

Și am făcut a doua crimă: l-am ucis pe Thomas Ricas. Cel mai bun prieten al lui Derry. Și am devenit datorită unei operații plastice banale, Thomas Ricas, cel mai bun prieten al lui Derry...

Și am ucis din nou. Pe Derry.

Lui Derry i-ai fi urmat tu.

Era tot ce le mai stătea în cale FAT-ului și lui Robert.

Știi... amneziforele selective antiatomice te fac să uiți, dar nu să uiți că ai uitat. *Uitarea totală* nu se realizase încă. *La asta lucra Derry.* Și tu, Jaqueline. Dar și *ei.* FAT-ul...

Jaqueline! Caută în seif... Vei afla totul... Eu... nu voi mai vorbi. Nu voi mai vorbi...

Pentru că Robert Evariste moare. Aici, sub ochii tăi. *Eu* l-am ucis. Te iubesc, Jaqueline!

……
……

Se auzi clopotul la ușa de intrare. Deschizând, Jaqueline își invită oaspetele în micul birou alăturat salonului.

— E dincolo?

— E dincolo.

Liniștit din partea aceasta, sergentul Dumas mulțumi Jaquelinei care îi recomanda un vast fotoliu victorian. Îl umplu cu toată uniforma și persoana sa fizică, apoi - deși pe masă se afla deschis seiful cibernetic al lui Derry Funk - începu să caute un subiect de conversație.

— Dumas, amprentele de pe mănușa ta, cu care se deschide seiful sunt...

— Sunt ale lui Derry Funk.

La ușa de intrare se auzi insistent clopotul.

— E unul de-ai noștri. Se cunoaște după inima clopotului. Permiteți don'șoară.

— E inspectorul Gars. Jaqueline ezită o clipă. Dumas... te rog să rămâi aici. Da?

— Ca să nu vă mint, nici mie nu-mi veni în gând să mă retrag. Mai am un raport pentru domnia sa.

Accidentul familiei Funk era imprimat chiar pe primul fir al bobinei fonomagnetice din seiful lui Derry Funk. Peste câteva clipe, firul vorbea cu o stranie claritate:

„Robert Evariste, fratele meu, pilota alături de mine. Avionul, un Play 9, străbătea o densă pânză de nori."

Jaqueline se cutremură ascultând vocea lui Derry, deși, doar cu un ceas mai înainte o ascultase o dată, și încă o dată...

„Spectacolul era mirific... Eram vrăjit. Dar

cineva - absurd, nu era nimeni lângă noi și totuși am auzit o voce - mi-a spus să mă întorc.

L-am văzut pe Robby. Se catapulta! Clipa de uimire mi-a răpit timpul în care, poate, l-aș fi putut reține. Nu știu nici acum de ce am înțeles atunci totul. Totul într-o fracțiune. Atât, de cât depindea și viața noastră.

Am acționat picajul în maximum de viteză. Mizam pe șansa - infimă - ca explozia avionului să nu se producă în aer, așa cum fusese calculată.

Știu că am mai văzut valurile urcând spre mine. Apoi, am știut că înotam. Înșelam valurile, le învingeam.

Clipa de panică s-a înfipt în mine când, cu amândouă brațele desfăcute, făcusem un salt uriaș, umplându-mi plămânii cu aer.

Splendidul submarin al lui Robby, străveziu ca o apă limpede, - îl recunoscusem - plutea acolo, nu departe... Amețit, sufocat de pereții vineți de apă, groaza îmi era amestecată cu un bizar simțământ de îngrijorare. A izbutit Robby să se urce pe bord? Care bord? Totul se topea într-o pâclă... Submarinul dispăruse.

Inelul mi-l dăruise Jaqueline. De mult... A doua zi după prima zi în Exania 19. Niciodată nu m-am întrebat ce ascunsese ea sub piatra de smarald. Atunci, în căderea aceea fără contururi, am smuls-o cu dinții.

Nu am simțit nici o licoare miraculoasă (ce altceva ar fi putut ascunde acolo maestra substanțelor frenoactive?)

A fost totuși miraculos. Și am ajuns la coastă.

Ziarele publicaseră știrea tragicului accident în care pierisem cu toții. Mai târziu am fost anchetat sub acuzația de a-mi fi asasinat întreaga familie pentru cinci miliarde

moștenire.

Atunci l-am reîntâlnit pe Thomas Ricas și i-am fost recunoscător. Aveam nevoie de reazimul unui prieten, un om în ochii căruia să nu văd nici o umbră.

După un an dosarul s-a închis „din lipsă de elemente probatorii", dar umbra din ochii tuturor a rămas. Și în ai Jaquelinei.

Cu tristețe și fericire mă întorceam în calda bunătate a lui Tom. Spre ochii lui, fără nici o umbră.

Când am aflat de ce nu era nici o umbră în ochii lui Tom era prea târziu. Îl ucisese pe adevăratul Tom Ricas, sau profitase numai de moartea lui? Sunt întrebări, atâtea întrebări cu care trăiesc în preajma fratelui meu Robert Evariste, la care nu știu să-mi răspund. Încă nu știu. Oricum, fratele meu era un virtuos al crimei, dar rămânea fratele meu.

Jaqueline... Voi putea să-mi răspund vreodată și la întrebarea: Jaqueline?...

Clopotul de la intrare se auzi întrerupt și timid.

Jaqueline - puțin surprinsă - veni să deschidă.

În prag îi apăru sergentul Dumas din brigada 71, în toată splendoarea și autenticitatea lui portocalie, salutând „cu respect" și întrebând-o dacă, Jaqueline Evariste locuia acolo.

Jaqueline nu ezită mai mult decât o clipă. Apoi, însoțindu-și cu grație și amabilitate noul oaspete, se reîntoarse în micul birou.

— Dumas, te caută fratele tău.

Ar fi putut să-și lase măcar o mustață mai scurtă, ca semn de recunoaștere.

Dumas zâmbi binevoitor, în fotoliu, și tot Dumas, în urma unui „drepți" în fața lui Gars, înțepeni cu mâna la chipiu și vârfurile

ambelor branșamente ale mustăților, mai țepene ca niciodată.

Dumas, din fotoliu, zâmbi din nou.

— Am impresia că unul din noi e de prisos aici!

Se auzi un zgomot mic, ca o sfâșiere, după care sergentul Dumas, din fotoliu, dispăru.

În picioare, Brett Narbon, se ocupa cu plierea unei carcase, chipul și asemănarea sergentului Dumas, ce se vedea, cu disperare, împăturit și băgat în buzunar.

— Ultima idee a unui detectiv învechit!

— Dar parcă tu muriseși, Narbon?!

— Nimic mai simplu, în secolul XXII, decât să mori când ai nevoie! De când cu uriașele numeratoare electronice ale populației - o joacă! Mai ales dacă sunt de ale poliției centrale „complet cibernetizate", care „nu greșesc niciodată", și, mai ales, când „sunt de vârsta anului curent!" Recunoaște și tu, Gars, ce progres superb: Până mai ieri ne înșelam din prostie; acum ne înșelăm automat!

— Și crezi că... aveai nevoie să mori?

— Eu, ce e drept mai puțin! Onoratul concern AGC și altele - mai mult. Cerusem redeschiderea dosarului familiei Funk și reconstituirea exploziei de pe avionul Play 9...

— Ești chiar convins că autorul „invizibil" ar fi AGC-ul?

— De asta mai puțin decât faptul că își are reședința, *aici.* Aici, sub picioarele noastre...

Gars păși, fără să vrea, într-o latură.

— Vrei să spui că...

— Că vei fi destul de amabil să-l însoțești - cu cea mai bună brigadă de polițiști „necibernetici" - pe sergentul Dumas, care actualmente, ca urmare a unui „la stân-ga!" executat ca la carte, se află, cu dreapta pe chipiu, în fața mea, căutându-și în cap - cu respect - formula de prezentare, către un șef

decedat în condiții legale.

— Cum te-ai simțit în Exania 17, sergent?

— Bine, să trăiți...

— ...cu respect! Bravo, Dumas. Dar pe Excelența Sa, guvernatorul Exaniei 19, îl mai cunoști?

— Foarte bine, să trăiți...

— Și palatul?

— Și! Am făcut trei ani de gardă pe acolo.

— Mai faci o dată și gata! Te retragi cu pensia întreagă.

— Nu zic, ba, da' ce vă faceți cu cel din buzunar?

— Dacă o mai fi nevoie mai știi? Executarea, Dumas!

— Alerg! Numai să-mi dați consemnul, că fără el...

— Consemnul este: „Excelență, în numele legii ești arestat" și saluți cu respect. Apoi brigada domnului inspector general va ocupa toate intrările în subteranele Exaniei 19 și va coborî pe scara notată „Sec. XX", până se va da de ce caută, la 300 metri sub pământ.

— 'nțeles! Și după aceea?

— După aceea, vei păzi ca secolul de dedesubt să nu explodeze distrugând frumusețe de romantism al celui de deasupra, până când cel de-al XXII-lea ne va inocula pe toți (dar pe *toții* de data aceasta) cu noul RAR - absolut.

— Și după aceea?

— Și după aceea, ți-am spus: poți să ieși la pensie. 'Nțeles, sergent de modă veche?

— 'Nțeles, să trăiți cu respect.

Gars aștepta interogativ. Narbon îi puse în față un teanc de hârtii.

— Inspectore, uite planul palatului și al grădinii. Toate intrările în subteran sunt marcate vizibil. Le-am aflat de la un subaltern al tău, Adolf Anatol, dacă nu mă înșel. Uite și

scara sec. XX. Înțelegi, numai tu ai calitatea de a proceda „la cele legale" în asemenea ilustrisime domicilii inviolabile.

— Nu cumva tu preferi să rămâi „repauzat"?

— La asta am să mă mai gândesc. Oricum, e bine să-ți iei o gardă destul de numeroasă, chiar dacă, nefiind tocmai „de epocă", ai risca să compromiți reclama Exaniei 19 și... pachetul meu de acțiuni la această societate turistică atât de prosperă.

— Te înșeli, Narbon. Garda va fi cum nu se poate mai „de epocă"! Mi-o va da chiar Matton. În definitiv, e chestorul Exaniei 19.

— Și prim-procuristul AND-ului.

— Căruia prăbușirea AGC-ului îi cade tare bine și îi ridică acțiunile măcar cu trei și douzeci la sută.

— Gars, n-ar trebui să te grăbești? E destul de târziu.

— Totuși, Narbon, eu venisem aici pentru cazul Ricas.

— Tom Ricas. Sărmanul! Ce ghinion! Dacă ar fi știut că FAT-ul și AGC-ul sunt două sucursale ale aceleiași firme, și amândouă urmăresc să-l suprime pe Derry Funk, poate, făcea o crimă mai puțin. Nu te mai obosi, Gars. Și una și alta își au uzinele în același loc: aici, sub candidul romantism.

Gars plecă urmat - un pas în urmă - de sergentul Dumas, care nu pricepea nimic.

Alergă speriată.

... Tom Ricas era tot în fotoliul victorian, privind în infinit.

— Tom, de ce ai plecat?

Șoapta Jaquelinei ascundea un strigăt.

Narbon nu înțelegea. Gândea numai că murind, Ricas se schimbase mult. Unde dispăruse acea puritate și lumină sub care își

ascundea cu atâta artă cinismul și cruzimea? Rămăsese numai cruzimea.

Jaqueline coborî scările pe lângă clopotul de bronz învechit.

— Încotro, Jaqueline?

— În altă Exanie.

— Avem același drum.

— Merg singură.

— Vom merge împreună. Alături și singuri. Ca lumea întreagă.

ULTIMUL CAPITOL

se întâmplă tot la vila Jaquelinei, lângă vitrina cu băuturi multe.

Sergentul Dumas medita profund. Asta nu i se mai întâmplase în ultimul deceniu aproape de loc.

Își răsucea mustața între degetele îngălbenite de tutun, încet și apăsat.

Să-i zică?... Să nu-i zică?...

Dacă sta el și se gândea bine, mai avea 24 de ceasuri și - vorba șefului care a fost repauzat, nu zic, cu motiv! – ieșea „cu pensia întreagă".

Păi, tocmai acum să-l supere?!

Oamenii aceștia însemnați care scriu cărți polițiste sunt persoane nervoase și când ți-o mai fi și șef... Se cheamă că s-a dus pensia întreagă!

Care va să zică:

Să-i zică?... Să nu-i zică?...

Continuându-și meditația profundă, sergentul întorcea cartea lui Brett Narbon, când pe o parte, când pe cealaltă, ca la ghicitoarea unde mergea el la ocazii, să-i dea în cărți de bine.

Pentru că șeful, de treabă, i-o dăruise pe gratis cu dedicație. Zice: „Lui Oncle Dumas,

ca să aibă ce povesti la nepoți, cu pensia întreagă”.

Cartea o citise el - cu respect - pe toată, că se chema frumos: „Exania 19”. Nu? Ce crede șeful că n-a priceput? Ehei! Nu știa el, sergentul Dumas, ce înseamnă Exania 19? Ce mai coniacuri dom'le. Ce mai... Ehei!...

Nu zic, bună carte! dom'le șef, dacă permiteți cu respect, da' pe ici, pe colea...

Să-i zică?... Să nu-i zică?...

Că scrie aici de la bun început precum că eu (adică dumneavoastră, care vă faceți că erați eu, da' tot eu se cheamă că eram) scrie, zic, că eu îmi răsucesc mustața „cu degetele neîngălbenite de tutun”. Nu? Scrie! Dar acum, ia uitați-vă dumneavoastră colea - dacă permiteți, cu respect - la degetele mele, ce îngălbenite sunt de *Naturale* cu filtru!

Să-i zică?... Să nu-i zică?...

Și, nici tu, inspectorul-general Gars, nici tu A A, nici tu, Ricas, să nu bagi de seamă! Da' mite agenții AGC-ului și FAT-ului și Harry Be-urile!!

Ăștia ca ăștia, ce să le pretinzi? Cibernetici! Da' el, șeful lui, repau... Narbon, tocmai el, detectiv adevărat cu minte și revolver să nu se gândească la una ca asta? Păi...

Să-i zică?... Să nu-i zică?...

Că de dom’șoara Jaqueline, nimic de zis! Că spunea ea mereu: „Dumas dragă, ce sergent «bine» ai fi tu dacă te-ai lăsa de fumat!” și o fi crezut (cum e ea) că de asta...

Ce, pentru dom'șoara Jaqueline n-ar merita să te lași și de *Naturale* cu filtru? Că dacă se lăsa și domnu Derry n-ar fi murit! Asta e!

Să-i zică?... Să nu-i zică?...

Dacă mai sta și se gândea și mai bine la pensie, zice că să nu-i zică... Nici de asta nici de altele, care nu le prea pricepea el. Că dacă e vorba pentru nepoți, când o fi să le

povestească, le-o potrivi-o el mai cu o floricea, mai cu ce-o pune de la dânsu' numai să se vadă el cu pensia întreagă. Că așa se face povestea poveste de când e lumea! Nu?

Cum ar fi povestea cu criminalii - cei doi - și crima una singură. Cu otrava și cu cutarea „aia" electro că nu-mi intră în cap. Da', o fi greu de priceput sau, așa anume o fi adus-o șefu' din condei, vreo găselniță... Nu?

Cum ar mai fi povestea cu... adică, ce mai, cum fu de află domnișoara Jaqueline povestea cu otrava și mănușa...

Da eu... sergentul Dumas, tot în mine gândesc că ar fi mai bine să-l întreb chiar pe șef, pe repauza... pe Narbon, dom'le, că astea-s taine mari, vreo idee de-o altă carte, nu se vând așa...

Ce să mă bag eu - dacă permiteți cu respect!

...Cum ar fi și aceea, cu deschisul seifului cela, numai cu un singur deget de mănușă, nu prea pricep tot. Da' parcă dacă ai spune că eu - adică Narbon - când a fost la Crio-pantheon la domnu' Derry, i-a luat toate amprentele de la degete nu s-ar potrivi!

Ce, nu știa el că șeful avea niște mănuși din, cum îi spune?... Endodermit? Care copiază orice amprentă, de putea șeful să amețească pe toată lumea cu ele... Te duci la Turnul Soarelui, treci, clișeul de pe negativ pe pozitiv și gata. Asta e! Și chiar dacă n-o fi fost chiar așa... pentru nepoți merge!

Nici cu Smith nu e tocmai clar, da' parcă nu știa el, că tot șeful trebuia să fi fost! Când ieșea Dumas, odată își resufla carapacea, o băga în buzunar și... uite-l pe Smith!

Că Smith nu prea semăna cu șeful? Da' păi nu-l știa el pe Narbon?! Ce mai copoi! În ce nu se putea el face? Că eu, ăsta, nu eram pe acolo! Eu... în Exania 17 „pentru refacere", să

trăiți cu respect dom'le șef. Numai când îmi dădea câte un ordin cu Rosskopfpatentul, mai făceam și eu câte ceva, așa, ca pentru pensie.

— Bun și asta cu Smith! Da' și cealaltă cu privință la *Naturale* cu filtru nu e rea! Ce mai reclamă! Ce mai vânzare! Toată lumea: Naturale, Naturale! Bănet nu glumă! Halal acționari, cine or fi ei! Cine or fi dom'le?! Uite, asta, chiar rămâne încurcată!

Că pe mine mă roade altceva, cum să spun... De ce nu-i mai aresta dom'le?! Nici pe deșteptul A. A., nici pe drăguțul de Ricas! De ce! Că doar avea dovezi! Eu unul i-aș fi aaars! Ce mai!

Da' mă întorc și zic:

Dacă-i arde - ca mine - mai pune el mâna pe bârlogul AGC-ului și FAT-ului și amândouă la un loc?! Și-i mai ajunge șefului de-o carte?!

Asta e, Dumas tată! Nu degeaba n-ai ajuns tu inspector mare ca alde Narbon! Nu?

... Parcă dacă murea și Ricas și A A ce?... N-ar fi mers AGC-ul mai departe cu planul, cu bomba?

Doamne ferește! Și ducă-se pe pustii! Că el are nepoți...

Iarăși, bun!

Va să zică le-am aranjat noi pe toate care și cine sunt... Pe toate și nu chiar pe toate! Că persoana asta, *Lady Hamilton*, cine să fie?! Eu unul nu am cunoștință.

Se vede că sergentul Dumas se hotărâse înainte de pensie (încă douăzeci și două de ceasuri!) să nu se lase nelămurit. Mai ales că nu prea departe de vitrina cu băuturi multe - observase el căutând vitrina - se găsea un raft cu cărți și mai multe.

Parcurgând o linie dreaptă discutabilă, ajunse acolo și descoperi - ciudat de repede - cea mai mare carte cu poze. Căută silabisind

la H; Ha... Lady Hamilton!

Se opri, uimit asupra unei superbe fotografii ce ocupa aproape o pagină.

Păi, bine dom'le, asta e chiar don'șoara Jaqueline a noastră!

Bun!

Ehei, don'șoara Jaqueline! Cine poate fi ca ea de frumoasă și inteligentă, că m-a lăsat pe mine să-i păzesc vila... Unde s-o fi dus don'șoara Jaqueline?

Unde, neunde, de vreme ce-i scria lui - sergentul Dumas - se cheamă că era undeva și că ținea la el.

Că scria: „Dragă Dumas, șeful zice că pensia întreagă ți-ar ajunge”. Da, mai zice dânsa, mai departe, că după asta, îmi aranjează și postul: Paznic la Exania 19.

Asta plus pensia, ajunge!

Asta e!

Da' să nu uit de băuturile acelea vrăjite cu... cum le zice? Frenoactive!

Despre ele nu încape vorbă că erau vrăjite.

Dar tot astea, nevrăjitele, parcă-s mai vrăjite...

Încă nouăsprezece ceasuri fix.

Și bău Dumas până ieși la pensie și nu uită nimic.

Ion Hobana

• FURTUNĂ ÎN ADÂNCURI

La Vama Veche se poate ajunge fie pe șosea, fie pe o potecă îngustă care se supune tuturor capriciilor falezei. Lăsând șoseaua vehiculelor grăbite, drumeții bat poteca, degustând peisajul. În dreapta, viile își leagănă ciorchinii în bătaia brizei; în stânga, marea distilează miresme amețitoare ca vinul. Marea care, aici, nu seamănă cu aceea văzută de pe plajă. Înălțimea falezei îi subliniază nesfârșirea și stâncile, presărate până departe de țărm, se războiesc mai violent cu valurile. Uneori, pe fundalul acesta mobil se desenează și siluetele bărcilor de la cherhana - oază cu miros de votcă și de ciorbă pescărească.

Lângă această oază își așezase tabăra echipa profesorului Grindeanu, la sfârșitul unei veri cu toane care-i punea în încărcătură pe meteorologi. Înnorat dimineața, cerul se însenina către prânz; apoi se pornea o ploaie torențială, pentru ca peste jumătate de ceas canicula să fie în toi. Amatorii de plajă duceau într-o mână cearșaful și costumul de baie, iar în cealaltă impermeabilul sau umbrela. Priveliștea avea, desigur, hazul ei - dar nu pentru cei cărora norii le astupau reflectorul natural, soarele.

În primele zile, operatorii trebuiseră să se familiarizeze cu dimensiunile noi și stranii ale universului submarin. Datorită particulelor în

suspensie, vastul orizont terestru se preschimbă sub apă într-o sferă cu o rază de cel mult câteva zeci de metri. Sticla vizorului face și ea ca lucrurile să pară mai apropiate, mai mari. Se produce astfel o răsturnare a liniilor și perspectivelor, determinată și de aparenta dispariție a gravității.

Îndată ce coborau în adâncuri, operatorii se simțeau eliberați de obsesia verticalei. Bătând apa cu labele de cauciuc, zburau pe deasupra stâncilor submarine și făceau acrobații pe care le mai îngăduie doar imponderabilitatea pe bordul navelor cosmice...

Isprăvindu-și ucenicia, începuseră adevărata muncă de vânători de imagini. Plecau în zori, cu șalupa, către „platoul de filmare". Coborau sub supravegherea atentă a lui Grindeanu, împărțiți în echipe de câte doi, ca să se poată ajuta la nevoie.

Radu Gheorghiu își cunoscuse colegii abia în tabără, unde venise imediat după absolvirea unui institut de cinematografie din străinătate și după un concediu petrecut - spunea el - în satul natal din Munții Apuseni. Se legase mai mult de coechipierul său, Nelu Brujan, un uriaș căruia hainele îi pocneau mereu pe la cusături. Altfel, băiat sensibil, de o timiditate uneori agresivă.

În dimineața aceea, rezemat de balustradă, Brujan își fuma ultima țigară dinaintea cufundării. Era un ceas de liniște deplină, tulburată numai de țipetele slabe ale pescărușilor. Auzea parcă răsuflarea adâncă a mării; pătruns de o fericire calmă, se legăna o dată cu șalupa, sub mângâierea lenevă a hulei din larg.

— Ce faci, Nelule? Nu vii să ne îmbrăcăm?

Glasul lui Radu îl smulse din visare. Înțelese că a venit clipa să coboare din nou în împărăția „lui" submarină și se repezi spre

cabina în care se aflau costumele și aparatele. Își scoase tricoul cu dungi albastre - cumpărat de la un fost „lup de mare”, acum angajat al Salvamarului - și se chinui îndelung cu strâmtul combinezon de cauciuc. Apoi își prinse în spate baloanele cu oxigen, își puse centura căptușită cu plumb, înotătoarele semănând cu două labe de gâscă uriașe, ceasul și batimetrul-brățară. Radu, care isprăvise demult, se învârtea în jurul lui ca un bondar, zorindu-l.

În sfârșit, ieșiră pe punte, purtând pe umeri velocamerele argintii. Aparatele acestea de locomoție și filmare submarină sosiseră cu trei-patru zile în urmă, ambalate în lăzi cu inscripția „Fragil”. Aduceau la înfățișare cu niște torpile lungi de un metru. Motorul electric, alimentat de baterii ultra-ușoare cu argint-zinc, acționa elicea, furnizând totodată curentul necesar reflectorului și aparatului de filmat, aflate în corpul velocamerei. Îmbrăcat în scafandrul autonom, operatorul submarin n-avea decât să se lase purtat de aparat, îndrumându-l cu ajutorul unor mânere de direcție.

Cu o zi înainte, lui Brujan i se păruse că aparatul îl cam trage spre fund. Se apropie deci de compresor și trimise o porție suplimentară de aer comprimat în rezervorul velocamerei. Grindeanu se interesă imediat ce se întâmplase și-i făcu morală pentru neatenție, încheind ca de obicei:

— Și mai ales nu coborâți sub treizeci de metri!

Verificând încă o dată legăturile baloanelor cu oxigen, Brujan mormăi, cu o politețe cam plictisită:

— N-aveți nici o grijă, tovarășe profesor!

Își potriviră pe față măștile cu un singur vizor și coborâră repede scărița de fier ale

cărei ultime trepte se pierdeau sub valuri.

Se cufundau încet, pătrunzând parcă într-un văl de ceață alburie. Velocamera lui Brujan avea acum prea mult aer și îl trăgea în sus ca un balon. Dacă n-ar fi avut centura căptușită cu plumb...

Privi la batimetrul-brățară: șase metri adâncime. Velocamera zvâcnea de parcă ar fi fost vie, încercând să-i scape din mână. Apăsă pe butonul de contact și din pântecele aparatului începu să se audă un bâzâit molcom. Elicea cu trei pale se puse în mișcare, învolburând ușor apa. Prinzând zdravăn în palme mânerele de direcție, aprinse reflectorul și se lăsă purtat la voia întâmplării, iscodind împrejurimile.

Într-o lumină de vis, meduzele unduiau ca niște uriașe clopote diafane, colorate în galben, portocaliu, violet. Când le zărise prima oară, crezuse că sunt niscaiva plante ciudate, desprinse din rădăcini de furia valurilor și purtate aiurea de vânturi și de curenții marini. Apoi le văzuse de aproape, strângându-se și desfăcându-se ritmic, cu mișcări pline de grație, și-i înțelesese pe cei din vechime, care le spuneau „plămânii mării”...

Învârti în jos mânerul din stânga. Supunându-se comenzii, velocamera își înclină botul și începu să lunece pe un plan înclinat. Apa își schimba neîncetat culoarea, căpătând nuanțe tot mai întunecate. Și deodată, lumina puternică a reflectorului scoase la iveală covorul de alge de pe fund: foi mari și crestate pe margini, altele drepte ca niște săbii, filamente înguste, răsucite în chip straniu... Fără să se uite la batimetru, Brujan își dădu seama că se afla la hotarul primejdios al celor treizeci de metri, unde ultimele alge verzi se întâlnesc cu avanposturile algelor

brune și roșii.

Se pregătea să urce, când îl opri o viziune de coșmar. Câțiva crabi încremeniseră, pândindu-se cu o atenție feroce. Împlătoșați în carapacea lor de culoarea bronzului, cu cleștii puternici, întinși amenințător înainte, păreau niște cavaleri așteptând semnalul de începere a unui sângeros turnir. Cel mai mic dintre ei încercă, prudent, o mișcare de retragere. În aceeași clipă, adversarul său îl înșfăcă zdravăn cu cleștii și se apucă să-i sfarme carapacea. Croindu-și astfel drum către carnea lui, își înfipse în ea labele încârligate și porni să se înfrupte cu lăcomie, fără să se mai sinchisească de ceea ce se întâmplă în jur. Dar abia își începuse festinul și un alt crab, mai mare și mai puternic, îl prinse cu cleștii, exact în același fel, pătrunzându-i cu aceeași sălbăticie în adâncul măruntaielor. În tot acest timp, victima continua să smulgă și să înghită din carnea primului crab, până ce fu ea însăși devorată în întregime.

Brujan văzuse destule scene de „canibalism" submarin și filmase chiar pești prădalnici dând iama în cârdurile de hamsii și chefali. Asta întrecea însă orice închipuire!...

Porni spre suprafață, pe același plan înclinat, cu reflectorul încă aprins. Se opri în fața unui tufiș de alge în care își găsise sălașul o colonie de căluți de mare. Cu cozile încolăcite în jurul firelor verzi, tremurându-și fără încetare înotătoarele mici și transparente, abia vizibile, peștișorii se legănau vertical ca niște grațioase figuri de șah. Filmându-i, Brujan se roti în jurul tufișului. Și când ajunse în spatele lui, jetul de lumină desprinse brutal de pe solul submarin o siluetă umană.

*

* *

— Și spui că nu s-a găsit nici un act? întrebă Radu, cu un interes care părea mai mult politicos decât pasionat.

— Probabil că le avea în port-vizit, împreună cu banii, presupuse unul dintre comeseni, luându-i-o înainte lui Brujan.

Se aflau la Mangalia, pe terasa restaurantului de pe faleză. Mistuit de propria lui dogoare, soarele își plecase fruntea într-un amurg sângeriu. Băieții n-aveau însă ochi pentru el.

— Să-l fi dus în larg numai ca să-l jefuiască în voie? se miră Sandu Pintea, un lungan care avea în cap o întreagă bibliotecă de romane polițiste. Aici e altceva la mijloc!

— Miliția nu s-a prezentat încă la raport, îl informă Brujan, cu un aer foarte serios. Am să le comunic opinia ta.

— Bine că-ți mai arde de glume, mormăi celălalt, îmbufnat.

— Crezi că suspinele ar ajuta mai mult la prinderea asasinului?

— S-a stabilit că e vorba de un singur asasin? interveni Radu, oprindu-și o clipă în aer mâna cu care ducea paharul la gură.

— Ești la fel de isteț ca Pintea! replică Brujan, trădându-și nervozitatea ascunsă până atunci de o falsă dezinvoltură. De unde vrei să știu?

Grindeanu, care tăcuse până atunci, se uită la ceas și opri cu un gest răspunsul de pe buzele lui Radu.

— Să facem plata, hotărî el. Mâine vă scol mai devreme.

— *Mai* devreme? suspină cineva.

— Studioul ne grăbește, băieți. Trebuie să prezentăm filmul la Karlovy-Vary.

— Aș vrea să-i văd pe ăia grăbiții în locul

nostru! izbucni Brujan.

— Ei, n-o lua așa...

— Da' cum s-o iau, maestre? Ușor de zis: faună rară, scene tari... Mă rog, o scenă tare am filmat eu azi-dimineață. Da-n rest, unde te-ntorci numai guvizi și meduze. M-am săturat de meduze!

— Dacă am coborî sub treizeci de metri... începu Radu.

— N-am nevoie de operatori decorați post-mortem! i-o reteză profesorul. Ia vedeți pe unde-i ospătarul!

Ospătarul nu era nicăieri. Căutându-l din ochi, Radu descoperi în schimb o fată frumoasă. Specia aceasta e destul de răspândită pe litoral - și Radu nu-și pierdea cumpătul ușor. Privirea îi rămase totuși ațintită asupra chipului cu trăsături aproape severe, încadrate de părul lung, lăsat să cadă ca două aripi negre.

Necunoscuta era la o masă cu trei bărbați. Doi dintre ei se abandonaseră deliciilor unor fripturi apetisante. Al treilea - un om bine clădit, între două vârste - demonstra ceva gesticulând cu eleganță.

Șeful orchestrei se apropie de microfon și lansă clasicul „Vă invităm la dans!". Urmărind privirea lui Radu, Pintea îi dădu un ghiont amical:

— Ce-aștepți?

— Fii serios, Sandule! Doar nu suntem la bal!

Amatorul de romane polițiste surâse și se ridică, încheindu-se la haină. Făcu doi, trei pași, se opri lăsând să treacă spre ring câteva perechi de dansatori și, când să se încline ceremonios, descoperi că necunoscuta valsează cu interlocutorul ei de mai înainte.

Radu pufni în râs. Fata îl privi o clipă, apoi întoarse capul, ostentativ. Din fericire,

ospătarul își făcuse în sfârșit apariția.

*
* *

A doua zi, Grindeanu le dădu o veste neplăcută. Directorul Centrului experimental „Infrason", un vechi prieten al său, îi anunțase o furtună apropiată. Asta însemna o zi pierdută - și cei de la București îi bombardau cu telegrame: „Ce faceți? Când putem începe montarea filmului? Festivalul nu ne așteaptă!"

Hotărâră să folosească fiecare minut de lucru, înainte de a coborî pe scărița de fier a șalupei, Radu aruncă o privire spre larg și zări o siluetă prelungă, nemișcată. Nu i-o arătă lui Brujan - probabil ca să nu piardă timp cu comentariile.

Se cufundă repede, cu toate că velocamera, la a cărei stabilitate veghea de obicei cu multă grijă, părea să aibă prea mult aer. O durere vie îl săgetă în urechi. Înghiți de câteva ori, cu putere. Durerea se schimbă într-o senzație de apăsare și se pierdu apoi cu totul.

Brujan rămăsese undeva în urmă. Radu se bucură însă de tovărășia unei bande neastâmpărate de lufari, care îi astupau mereu vizorul, privindu-l ca ochii lor rotunzi și bulbucații. Îi gonea mișcând din cap; ei se risipeau o clipă și se strângeau iarăși, vrând parcă să dezlege cu orice preț misterul ființei acesteia venite din altă lume.

Își consultă busola și porni spre larg, ceea ce-i oferi prilejul de a filma câțiva delfini urmărind un cârd de scrumbii. Nici unul dintre operatori nu izbutise încă acest adevărat tur de forță. Căci delfinii se numără printre cele mai rapide viețuitoare marine.

Radu manevră mânerele de direcție,

mărind totodată viteza. Elicea începu să se învârtească din ce în ce mai repede și bâzâitul motorului crescu, făcând să vibreze întregul aparat.

Neliniștiți, delfinii își părăsiră prada. Întețind ritmul loviturilor de coadă, ei încercară să scape de urmărire coborând spre adânc. Radu trase până la capăt maneta de viteză și velocamera se cabră ca un armăsar nărăvaș, smucindu-l înainte. Apa se îndesise parcă, opunându-i o rezistență crescândă. Sângele îi bătea dureros în tâmple. În sfârșit, delfinii se risipiră, evadând din conul luminos al reflectorului.

Radu încetini viteza aparatului, încercând să se orienteze. Era foarte aproape de fundul mării, acoperit cu o adevărată pajiște de alge sângerii. Lunecând fără grabă, fâșia albă smulgea din întuneric holoturii, semănând cu niște castraveți înfundați în nămol, și scoici, nenumărate scoici, acoperind cu cochiliile lor întinderi uriașe.

Urechile îi vâjâiau și avea un gust de cocleală în gură. Îl cuprinsese o senzație stranie. I se părea că e dintotdeauna acolo, înconjurat de ființe familiare. O pisică de mare trecu încet pe lângă el, fâlfâind din tot trupul. Încercă să-i facă un semn prietenesc, dar brațul îi era ca de plumb. „De ce mi-o fi așa de somn?... Și tubul ăsta gros pe care-l țin cu amândouă mâinile mă încurcă, mă trage în sus... Ar trebui să-l las și să dorm, să dorm, să…”

O arsură bruscă îl dezmetici. Mânerele velocamerei se înfierbântaseră vertiginos, silindu-l să-și descleștеze palmele. Cu o mișcare instinctivă, înainte ca lumina reflectorului să se piardă în înălțimi, privi batimetrul și-l cuprinse groaza: urmărind delfinii, ajunsese la aproape șaizeci de metri

adâncime.

Șaizeci de metri!... Atunci gustul de cocleală și amețeala asta plăcută se datorau narcozei azotului... „beției adâncurilor”...!

Scuturându-se din amorțeală, Radu porni spre suprafață. Apa începu să-și recapete culoarea albastru-verzuie. Izbuti să citească pe cadranul batimetrului cifra 38, în dreptul căreia se oprise acul indicator. Peștii se distingeau din ce în ce mai bine. Dar ce fel de pești sunt aceștia care înoată pe spate? Și nici măcar nu înoată, ci urcă și ei, cu burta în sus, încercând zadarnic să-și reia poziția firească!?

Strânse tare pleoapele, vrând să se încredințeze că e treaz. Amețeala îi dispăru brusc. Și când privi din nou în jur, peștii se întorseseră cu burta în jos, dovedindu-se a fi stavrizi, hamsii și zărgani pe care-i poți afla în borșul și pe plita oricărui pescar vrednic de pe coastă. Să fi fost o halucinație?...

Urcând mereu, întâlni iarăși nesfârșitul cârd de scrumbii, curgând ca un fluviu albastru-argintiu în matca străvezie a mării. Deodată, fluviul acesta viu se învârteji, desfăcându-se în nenumărate șuvițe. Apa se întunecă și, ridicând ochii, Radu văzu deasupra capului o umbră uriașă, statornică. O forță căreia nu i se putea împotrivi îl smuci, îl trase, îl aspiră ca o ventuză uriașă. Încercă să se elibereze, făcând mișcări deznădăjduite cu picioarele, cu brațele - dar își irosea zadarnic puterile.

Cuprins de un val de slăbiciune, încetă să se mai zvârcolească. În fața ochilor i se înfiripă un cerc roșu, care se topi într-un alt cerc, galben... Apoi culorile începură să se amestece, rotindu-se într-un vârtej ametitor, până ce nu mai văzu și nu mai simți nimic.

*

* *

— S-a trezit!

Făcu un efort ca să-și dezlipească pleoapele și zări deasupra lui, într-un halo de ceață, chipul fetei de la restaurant. Avea acum părul strâns într-un coc greu și era îmbrăcată într-un halat alb, care-i sublinia bronzul cald al pielii.

Radu simți cum o brățară îngustă îi prinde încheietura mâinii stângi. Încercă să se ridice, să vadă ce se întâmplă, dar nu găsi energia necesară. O voce impersonală, metalică, pronunță rar, de undeva din stânga:

— U-ER 5. Comoție nervoasă consecutivă unei narcoze cu azot. Puls normal. Vindecat.

— Bravo, tinere! bubui o altă voce, joasă și vibrantă. Alții ar fi zăcut nu știu cât după o asemenea tâmpenie... Iartă-mă, Magda!

Radu își întoarse capul spre stânga, cu precauție, convins că stăpânul unei astfel de voci nu poate fi decât o matahală în genul lui Brujan. Văzu însă un omuleț rubicond, cu pince-nez, care tocmai îi desprindea brățara de la încheietură. Șnurul de care era legată brățara se pierdea într-un dulăpior pe rotile; ușițele deschise lăsau să se vadă un panou împănat cu manete, cadrane și beculețe.

— Cred că nu mai aveți nevoie de mine, spuse fata ridicându-se de pe scaun.

— Nu. Să știi însă că ți-ai greșit cariera. Ai fi fost o doctoriță... adorabilă!

— Mă faceți să roșesc...

Magda își scoase halatul, îl atârnă într-un cuier și ieși, fără să privească îndărăt. Radu rămase o clipă cu ochii la ușa glisantă, apoi începu să cerceteze încăperea. Nu semăna cu o cameră de spital. Mobilă elegantă, cărți, flori... Nici o fereastră vizibilă - și totuși, lumină de zi.

— Unde mă aflu? Ce mi s-a întâmplat?

Încercă să se ridice, din nou fără succes.

— Ai răbdare! îl certă doctorul, întorcând un comutator dinăuntrul dulăpiorului. N-ai auzit concluzia cibernosticului? Comoție nervoasă...

Se aplecă spre Radu, cu o mișcare bruscă:

— Erai la prima scufundare?

— Nu.

— Atunci cum naiba...?

Se opri, clătinând din cap, închise ușițele aparatului și-l împinse într-un colț. Apoi scoase din buzunarul vestei un ceas cu capace de aur.

— Am întârziat!... Închide ochii și încearcă să ațipești.

Se repezi spre ușă, dar se opri la jumătatea drumului, lovindu-se cu palma peste frunte. Din doi pași fu iar lângă pat și-i întinse lui Radu o pastilă învelită în celofan.

— O iei când te trezești. Apă găsești alături, în baie.

Ca să-l oprească, tânărul îl prinse, copilărește, de poala halatului:

— Spuneți-mi măcar cum am ajuns aici!

— Ai nimerit în zona pompei de absorbție și...

— Pompa de absorbție?

În cameră se auzi o sonerie de apel. Ecranul videofonului se lumină și imaginea Magdei îl apostrofă pe doctor:

— De obicei sunteți punctual!

— Am zburat!

Și omulețul dispăru.

*

* *

— Cât crezi că mai rezistăm?

— Trei, patru luni.

— Stăm chiar atât de prost?

— N-am nici-o vină, sir. Cargourile atomice umblă de două ori mai repede ca ale noastre. Și-apoi, de când cu boicotul...

— Mda...

Bătrânelul tăcu, sprijinindu-și bărbia în mâinile împreunate. Privirea lui înghețată trecu peste planisfera împânzită de liniile roșii ale itinerarelor maritime, întârzie asupra ferestrei îndărătul căreia se ghiceau siluetele vapoarelor din port și se întoarse la omul din fața biroului.

— Dumneata vezi vreo ieșire, Doyle?

Omul își trecu mâna prin păr, nesigur:

— Sir Francis, eu... Nu știu dacă...

Bătrânul continuă să-l fixeze în tăcere și Doyle păru să se hotărască brusc:

— Cargouri atomice au numai americanii și rușii. Americanii abia așteaptă să ne vadă crăpând. Vreți să faceți o comandă în Rusia?

— Nu-mi plac glumele proaste, Doyle.

— Atunci nu rămâne decât...

Warming râse. Un râs ciudat, care-i întindea fără zgomot buzele subțiri, palide.

— Cât ți-au dat cei de la „The Over-Seas Transport Company”?

Un val de sânge inundă chipul lui Doyle, care rămase câteva clipe țintuit în fotoliu, ca o statuie a indignării. Apoi se ridică încet:

— Mă bănuiți de vânzare... Eu, care nouă ani...

Warming scoase de undeva un magnetofon minuscul. Apăsă pe buton și în difuzor se auzi o voce străină:

„Dacă-l convingi, primești încă pe-atâta.

— Și dacă miroase ceva? întrebă vocea lui Doyle. E dat dracului, babalâcul!...

— Te sui în primul avion și vii încoace. Îți găsim noi ceva.”

Warming opri magnetofonul și spuse, calm:

— Regret, Doyle. Va trebui să te mulțumești cu prima rată.

— Să vă explic, sir!

Dar Warming se cufundase într-un dosar de pe birou.

Doyle ieși, încrucișându-se cu secretara - o femeie de vreo treizeci de ani, îmbrăcată cu o sobrietate dezmințită de neastâmpărul șoldurilor și de licărul ochilor verzi.

— M-ați chemat?

— Caută-l, te rog, pe domnul Grayson. Aș dori să fie aici peste cinci minute.

Privirea înghețată urmări lunecarea către ușă a secretarei și se întoarse asupra unei file din dosarul deschis. Era un text dactilografiat pe două coloane - în stânga originalul românesc, în dreapta traducerea:

„S-a constatat de multă vreme că energia cheltuită de un vas pentru a obține o anumită viteză este cel puțin de zece ori mai mare decât aceea cheltuită de un animal marin. Superioritatea animalelor se datorește facultății de a-și modifica formele în raport cu curenții provocați de deplasarea lor. Aplicarea acestui principiu la construcția navelor ar însemna o adevărată revoluție".

Warming se lăsă pe spate, sprijinindu-se de spătarul înalt al jețului său din lemn de palisandru.

*

* *

Radu găsise într-un dulap din perete haine care i se potriveau, cu oarecare indulgență. Din oglindă îl privea acum un tânăr palid, încercănat, potrivindu-și gulerul prea larg al bluzei.

— Arăți cam prost! îl certă el, și tânărul îi repetă mișcarea, amenințându-l cu degetul.

Dincolo de ușa glisantă era un coridor larg, cu pereții lăcuiți. Porni de-a lungul lui, fără grabă, simțind sub pași moliciunea mochetei albăstrii. Desfăcu draperiile în spatele cărora nădăjduia să găsească o fereastră și dădu peste o ușă. O întredeschise încet și zări o încăpere spațioasă, cu fotolii și măsuțe joase, moderne. Printre cei dinăuntru îl recunoscu pe doctor și pe Magda, care se întrerupse la jumătatea unei fraze:

— Pentru depistarea zăcămintelor de uraniu…

Toți se întoarseră spre ușă și Radu era gata să se retragă, dar doctorul îl încurajă:

— A, pacientul nostru! Intră fără teamă. E o discuție liberă...

Se așeză mai în spate, în timp ce un bărbat, în care-l recunoscu pe partenerul de dans al Magdei, repeta cu un glas de bariton în concediu:

— Pentru depistarea zăcămintelor...

— ...ar trebui explorate zonele de maximă concentrație a microbilor purpurii, continuă fata. Profesorul Kriss...

— Dă-mi voie, dragă Magda! o întrerupse un bătrânel înalt și slab, cu o coroană de păr alb în jurul cheliei lucitoare. Dumneata extrapolezi cu prea multă ușurință! Kriss, vorbind despre „nucleele radioactive”…

— Dacă-mi îngăduiți, interveni un tânăr cu ochelari, cred că ar trebui să stabilim mai întâi ce înțelege Kriss prin „nucleele radioactive”.

— Exact ce-ai învățat la cursurile mele, dragă Toncu. Iar dacă vrei definiții...

Radu se resemnase să asculte și o lecție de fizică, după un schimb de replici care i se păruse la fel de limpede ca sensul inscripțiilor etrusce. Îl salvă însă posesorul unei coame sure și al unor sprâncene foarte mobile.

— Nu e cazul, profesore, spuse el,

masându-și fruntea cu un gest reflex. Iar ipoteza Magdei merită oricum atenție.

— În definitiv, dragă Stoia - cedă celălalt - câteva contoare Geiger pe un cablu...

— Pe un cablu? Când avem la îndemână...

Radu nu apucă să afle ce aveau la îndemână participanții la această discuție pentru el fără cap și coadă. În încăpere răsună soneria videofonului și pe ecran apăru chipul unui tânăr încruntat, care citi fără să-și ridice ochii:

— Radiogramă urgentă: „Se semnalează o erupție cromosferică solară de mari proporții. Cantitatea de raze cosmice crește într-un ritm fără precedent. E de așteptat întreruperea temporară a legăturilor radiofonice".

— Rămâi pe recepție, spuse un bărbat chipeș, îmbrăcat într-o uniformă impecabilă.

Apoi schimbă legătura.

— Vă ascult, tovarășe comandant, gânguri de pe ecran o blondă melancolică, arcuindu-și buzele ca pentru un sărut.

— Prognoza, ceru comandantul, tăios.

— Masele de aer rece care au pătruns...

— Concluzia!

— Vânt, ploaie, ceață, suspină fata, muzical.

— Mulțumesc.

Ecranul se stinse. Comandantul stătu o clipă în cumpănă, apoi întrebă:

— Ce facem, Șerbane?

— O să alergăm după doi iepuri, răspunse Stoia: razele cosmice și zonele de maximă concentrație a microbilor purpurii. Dar, mai înainte, să prindem ceva puteri.

*

* *

Sufrageria părea desprinsă dintr-un tablou

de anticipație: câteva mese așezate pe un singur picior rotund - de fapt, tubul unui lift miniatural, prin care urcau tacâmurile și farfuriile cu mâncare. Curat, modern, practic.

Există o teorie - discutabilă, desigur - potrivit căreia la masă oamenii își dezvăluie caracterul. Oricum, agitația perpetuă a doctorului își găsea corespondentul în repeziciunea cu care ciugulea de ici, de colo, trimițând farfuria înapoi aproape plină. Contrastul flagrant îl oferea profesorul Arghir: își legase un șervet la gât și diseca meticulos fiecare bucățică de carne, căutând parcă definiția peptonei, Toncu, Stoia și comandantul erau cu gândul în altă parte - probabil la razele cosmice, sau la microbii purpurii. Iar „dansatorul", ziaristul Porojan, îi făcea curte Magdei.

În acest context, Radu hotărâse că momentul cel mai prielnic pentru a afla totul despre accidentul care-l adusese aici va fi la desert. Dar o dată cu salata de fructe își făcu apariția un lungan care anunță, placid:

— Am isprăvit, tovarășe comandant.

— Bravo, Cosmine! Apoi, către ceilalți: Am o surpriză pentru dumneavoastră. Ne întâlnim peste un ceas, în salon.

— Dacă vine furtuna... începu Arghir.

— Vine precis, dar ce ne privește pe noi? se miră comandantul.

Și, salutând circular, ieși împreună cu Cosmin, lăsând în urmă o adiere de lavandă. Arghir și Toncu îi urmară, discutând cu aprindere despre nucleele radioactive. Doctorul se ridică și el:

— Atunci, ne vedem peste...

— Nu uitați că îmi sunteți dator o explicație! îl întrerupse Radu.

— Să-ți explic eu, cu specialista de față? Ar fi un sacrilegiu!...

Și ieși.

— Mă întrebam cât o să mai aștepți, zâmbi Magda.

Radu ridică din umeri!

— Cu discuțiile dumneavoastră savante...

— Să recapitulăm, îl opri Magda. Te aflai sub apă...

— ...cuprins de,,beția adâncurilor", declamă ziaristul, care nu-și părăsise pozițiile.

Radu intui un accent ironic și preciză, aproape brutal:

— Eram intoxicat în asemenea hal, încât mi se părea că peștii s-au întors cu burta în sus. Dacă nu m-ar fi ars mânerele velocamerei...

— La ce adâncime s-a întâmplat asta? se interesă Magda.

— Cam la patruzeci de metri. M-am uitat chiar atunci la batimetru și...

— Patruzeci de metri!...

Magda se ridică brusc, îl apucă de braț și-l trase după ea, spre ușă. Trecură pe un alt coridor și se opriră în fața unui bec roșu aprins. Magda ridică o plăcuță și își apropie buzele de microfonul care devenise vizibil:

— Viorel!

— Lucrez! răspunse vocea lui Toncu, ușor deformată de difuzor.

— De asta am și venit!

Becul roșu se stinse, ușa lunecă fără zgomot în lăcașul ei din perete și se închise apoi în urma celor trei - pentru că Porojan nu-i slăbise o clipă.

Viorel Toncu stătea la o masă în formă de potcoavă, în fața unui perete acoperit cu draperii. Își ridică pe frunte ochelarii negri, de la care porneau două fire subțiri, și-i privi, nedumerit, pe intruși. Magda se repezi la un dulăpior pe rotile, asemănător robotului medical, și îl împinse către peretele acoperit cu draperii, lăsând să se desfășoare în urma

lui un cablu. Îi deschise ușițele, întoarse un comutator și pe ecranul rotund din mijlocul panoului se ivi o lucire mată, verzuie.

— Televiziune? întrebă Radu.

— Draperiile! comandă Magda, de parcă nici nu l-ar fi auzit.

Viorel vru să-și coboare ochelarii negri de pe frunte. Dar Magda îi opri gestul:

— Și cu oaspeții ce facem?

Tânărul încercă să se împotrivească:

— Ai vorbit cu profesorul? Folosirea filtrului...

— Pe răspunderea mea!

— Bine.

Trase o manetă și lumina din încăpere începu să scadă. Draperiile se desfăcură foșnind. Dincolo de ele era o suprafață mată, care începu să-și piardă treptat opacitatea.

— Filtru de ultraviolete, explică Magda.

— La ce folosește? se interesă ziaristul.

— Lumina obișnuită influențează comportamentul faunei marine, mormăi Viorel, afectat pe semne de tonul autoritar al colegei sale.

Fauna marină evolua dincolo de peretele acum străveziu. Erau tot vechile cunoștințe ale lui Radu, dar unghiul nou din care le privea - spectator și nu participant, fie și temporar, la viața submarină - le înzestra cu un farmec inedit pentru el.

Magda întoarse un alt comutator, în centrul ecranului se ivi o linie luminoasă orizontală, care vibra mărunt. Din ea crescură câteva ridicături ca niște dinți de ferăstrău. Radu se aplecă să le vadă mai bine, dar Magda îl apucă de umeri și-l răsuci către perete.

Operatorul scoase o exclamație de surpriză: mișcările peștilor își pierduseră grația firească; tot mai mulți urcau cu burta în sus, cuprinși de convulsii inexplicabile. Același

tablou din adâncul mării - dar de data aceasta nu mai putea fi vorba de o halucinație.

— Dacă ar ști profesorul... începu Viorel, lăsându-și fraza în suspensie.

— Ce să știe? îl îndemnă Magda să continue.

— Pe ce irosim curentul.

— Și dacă ți-aș spune că domnul Gheorghiu a văzut scena asta la patruzeci de metri adâncime?

— Patruzeci!?

— Și nu numai atât! urmă fata, oprind aparatul și eliberând peștii de sub acțiunea forței invizibile. A avut senzația că mânerele velomotorului îl ard!

— Asta s-a întâmplat cam la șaizeci de metri, simți Radu nevoia să precizeze.

— Erau de metal? întrebă Viorel, cu o voce brusc răgușită.

— Da. Cred că da... Dar ce rost au toate astea? începu să se supere Radu. În loc să mă lămuriți unde mă aflu și cum am ajuns aici, îmi arătați peștii din acvariu și...

— Acvariu? repetară ceilalți, privindu-se cu o nedumerire amuzată.

În aceeași clipă, vocea comandantului făcu să vibreze difuzoarele ascunse:

— Atențiune! Atențiune! Către toți membrii expediției! Pornim spre zona imersiunii abisale.

Aparent, nu se schimbă nimic. Radu nu simți nici o trepidație și podeaua îi rămase la fel de dreaptă sub picioare. Doar marea începu să curgă din ce în ce mai repede îndărăt, dincolo de peretele străveziu...

Viorel împinse maneta și peretele redeveni opac. Draperiile acoperiră iar suprafața lui mată. Și în tot timpul acesta lumina izvorâse de undeva, inundând acum încăperea.

— Totul e foarte simplu, spuse Viorel,

pivotând cu scaun cu tot spre oaspeți. Cu ajutorul ultrasunetelor, descoperim cârdurile de pești și urmărim cărările nevăzute ale migrațiilor. Experimentăm totodată pescuitul ultrasonic...

— Asta ce mai e? întrebă Porojan, care nota febril într-un carnețel cu scoarțe de piele.

— Sub acțiunea ultrasunetelor, peștii își pierd simțul echilibrului și sunt aproape paralizați. Este ceea ce ați văzut adineauri. Folosind o pompă de absorbție...

— Acum înțeleg ce spunea doctorul! exclamă Radu, surescitat. Dar de ce s-au înfierbântat mânerele?

Magda nu mai putu să rămână o simplă spectatoare.

— Pentru că ultrasunetele provoacă încălzirea metalelor, explică ea, cu un aer de parcă ar fi trebuit să demonstreze că Pământul e rotund. Numai că la adâncimea aceea... Înseamnă că generatorul nostru e foarte puternic. Toată stima pentru Arghir!...

Ziaristul puse punct și desenă titlul cu creionul, în aer, scandând:

— „O nouă biruință a științei românești!"

Apoi închise carnețelul și vru să-l bage în buzunar, în timp ce continua:

— Pagina-ntâi, cu aldine! Poate dăm și o fotografie!...

Dar Magda îi reteză elanul, întinzând spre el mâna, cu palma în sus. Porojan nu înțelese - sau nu vru să înțeleagă. Fata rămase însă neclintită, până ce primi carnețelul. Îl răsfoi, găsi ceea ce căuta și rupse două pagini, pe care le băgă în buzunarul pantalonilor ei pescărești.

— Duduie Magda! exclamă ziaristul.

— Aparatul e abia în faza experimentală. E prea devreme să ne lăudăm...

Porojan părea însă atât de dezolat, încât

fata adăugă:

— Îți promit că vei avea prioritate, când va fi cazul...

— Deocamdată aveți despre ce scrie, îl consolă și Viorel.

— Da' de unde! Cum întreb ceva despre submarin, mi se răspunde cu același refren: „faza experimentală", „încă nu e cazul", „așteaptă sfârșitul croazierei"...

— Răbdarea e una din virtuțile capitale! rosti Magda, sentențios.

— Depinde de miză! replică Porojan, privind-o și nu părea să se refere la informațiile promise.

*

* *

Căpitanul Danteș făcea eforturi disperate pentru a stabili identitatea mortului de pe fundul mării, care nu avea cazier judiciar. Își răspândise subordonații pe litoral și vizitase el însuși câteva hoteluri, înarmat cu o copie a aceleiași fotografii. La Mangalia, norocul îi surâse. Portarul de la „Marea Neagră" și-aducea parcă aminte de un cetățean care...

Danteș îl sui în mașină și-l duse la morgă. Îndată ce văzu chipul victimei, portarul nu mai avu nici o îndoială.

— A luat o cameră acum trei-patru zile, spuse el. Pe ce nume, nu mai știu. Vă dau registrul, să vă descurcați dumneavoastră.

*

* *

Comandantul Ionașcu și profesorul Șerban Stoia stăteau aplecați asupra unei scheme, în cabina celui dintâi. O schemă complicată, cu linii în mai multe culori, reprezentând

sistemul de locomoție al submarinului.

— Proba de foc, murmură Stoia, ridicându-se și începând să se plimbe prin cabină.

— Ai emoții?

— Nu se vede?

— Dar încercările preliminare...

— Acum se decide totul.

— Ascultă, Șerbane - se enervă celălalt - vrei să spui că n-ai încredere în aparatul ăsta care... Da' stai odată jos, că am amețit eu de când te tot învârți în jurul mesei!

Stoia se opri, clătinând din cap:

— Măi băiete, cu tine nu-i a bună! Ai repezit-o și pe fata aia care-ți face ochi dulci...

Ionașcu se scutură, scârbit:

— Poate nu știi că e logodită cu Sorin...

— Radiotelegrafistul?

— Da... și prostul ăsta vine la mine să mă ia pe departe: că el are intenții serioase, că ea e un suflet curat, dar naiv...

Stoia părea să se amuze copios:

— Și ce-ai făcut?

— Ce era să fac? L-am felicitat și așa, în treacăt, i-am arătat fotografia nevesti-mi.

— Argumentul era zdrobitor... Când vine Anca?

— Dacă termină filmările, o găsim la întoarcere la Constanța.

Tăcură amândoi. Stoia își frecă gânditor bărbia:

— Neplăcută chestie...

— Care anume? tresări Ionașcu din reveria căreia i se abandonase câteva clipe.

— Asta cu radiotelegrafistul.

— Foarte neplăcută. Am și cerut la bază să mi-i schimbe pe amândoi. Aștept răspunsul - cifrat, se-nțelege.

Stoia deschise gura să mai spună ceva, dar se răzgândi și începu să fluiere tare și fals „Ramona", bătând măsura cu degetele, în

scaun. Suferind vizibil, comandantul încercă să-l atragă pe un făgaș mai puțin zgomotos:

— Ce spui de povestea cu bacteriile și zăcămintele uranifere?

— E o ipoteză de lucru, declară Stoia, întrerupându-se o clipă.

— „Ipoteză de lucru”! îl îngână comandantul, strâmbând din nas. Parcă ți-aș fi cerut un referat cu parafă și ștampilă!...

Stoia se lăsă prins în cursă și își suspendă concertul, ca să riposteze:

— Ce vrei să-ți spun? Sunt om de știință, nu autor de anticipații...

— Va să zică, tu crezi...

— Nu cred nimic. Deocamdată mă preocupă elastitul. Chiar voiam să te rog să urcăm la suprafață.

— E o vreme cam afurisită.

— Tocmai de aia! Trebuie să verific încă o dată cu cât scade viteza. Dacă am putea compensa vârtejurile datorite diferenței de densitate dintre apă și aer...

Trase spre el schema cu linii colorate și, înainte de a se apleca iar asupra ei, spuse repezit, de parcă Ionașcu ar fi susținut contrariul:

— Și să știi că ipoteza Magdei e foarte interesantă!

*

* *

Chipul lui Grayson devenise inexpresiv pentru că așa-i cerea meseria. Învățase să-și ascundă sub pleoape ochii iscoditori, renunțase la mustața ambițiilor juvenile și își înecase buclele rebele într-un ocean de briantină. Acum îi spunea lui Warming, cu o voce neutră:

— Omul nostru a trebuit să recurgă la

mijloace extraordinare...

Bătrânul înlătură cu un gest neglijent acest amănunt:

— Important e că a ajuns acolo. Bineînțeles, dacă merita osteneala.

— Avem informații sigure, sir. De altfel, și articolul... Îmi dați voie?

Grayson luă de pe birou textul dactilografiat pe două coloane, îl parcurse rapid și se opri la pasajul care-l interesa, citind rar și apăsat:

„Poate că rezolvarea problemei o va da noua masă plastică produsă în laboratoarele uzinei de la Săvinești. Botezată elastit datorită excepționalei sale elasticități, ea are totodată un coeficient de rezistență foarte ridicat. Încercările efectuate până acum au dat rezultate deosebit de promițătoare".

— Nădăjduiesc să ai dreptate, Grayson. Am compensa concurența cargourilor atomice... și ocolul care trebuie să-l facă vasele noastre, de când cu boicotul...

Warming deschise o cutie de pe birou și scoase o țigară de foi. O mirosi, o învârti între degete și îi vârî capătul într-o mică ghilotină de aur.

— Pot să plec, sir?

— Da. Să nu uiți de Doyle!

— A recunoscut?

— Mai era nevoie?

— Atunci...

Cuțitul ghilotinei căzu, cu un mic zgomot sec.

*

* *

Încăperea cu care începuse Radu explorarea submarinului fusese transformată în sală de proiecție. Un întreg perete era

acoperit cu un ecran alb, metalic. În fața lui, fotoliile rânduite în semicerc.

— Suntem toți? întrebă comandantul.

Se încredință însă singur, din ochi, și ridică mâna, așezându-se și el într-un fotoliu. Pesemne că operatorul îi pândise gestul. Lumina se stinse. Pe ecran se ivi un tufiș de alge.

— Mi-ați developat filmul! se alarmă Radu.

— Am fost siliți, replică Ionașcu. Velocamera a avut și ea un mic accident... Dar nici o grijă: Cosmin e un adevărat maestru!

Între timp, imaginea de pe ecran se schimbase, stârnind rumoare în sală: pe solul submarin apăruse o siluetă umană.

Se auzi glasul Magdei:

— Credeam că e vorba de un film documentar...

— Am luat velocamera lui Brujan, murmură Radu și-i răspunse fetei: E o poveste ciudată...

— S-o auzim! exclamă doctorul.

— Nu știu dacă am dreptul. Câtă vreme miliția...

— Ce naiba, tovarășe Gheorghiu! interveni Porojan. Te afli între oameni de încredere!

Explicațiile lui Radu fură primite cu un sentiment general de stupefacție. Doar ziaristul se arătă entuziasmat:

— Ce superb început de roman!

— Nu pierde ocazia! ripostă Magda. Nu se știe de unde sare Nobelul.

— Mulțumesc pentru idee. Dar deocamdată trebuie să scriu despre dumneavoastră. Și nu s-ar spune că vă face mare plăcere...

— Exagerezi, tovarășe Porojan! interveni Stoia. Prudența noastră are cu totul alte cauze.

— Știu, dădu din cap ziaristul și începu să numere pe degete: „faza experimentală", „nu

avem încă destule date", „să așteptăm sfârșitul croazierei"... Am ajuns să cunosc refrenul pe dinafară!

Se întoarse către Radu, cu o mișcare bruscă:

— Și dumneata trebuie să fii prudent?

— Nu prea-nțeleg...

— Aș vrea să trimit la București un articol despre filmarea sub apă. Că-n ce-i privește pe dumnealor, slabă nădejde!

— Mă rog, încuviință Radu. Cu toate că mare lucru...

*

* *

— Deocamdată trebuie să așteptăm, își încheie raportul căpitanul Danteș. Când vom primi răspunsul de la București - și-l vom primi curând...

— Și filmul? îl întrerupse colonelul Preduț, continuând să deseneze pe blocnotesul deschis. L-ați developat?

— N-am mai avut ce developa, tovarășe colonel. Gheorghiu a luat velocamera lui Brujan. Din greșeală.

Preduț își ridică privirea, întrerupând finisarea unui dragon cu aripi de liliac și coadă de păun.

— Din greșeală, repetă el. Și acum e pe submarin...

— Credeți cumva că...?

Preduț îl întrerupse:

— L-ai invitat pe... Se uită în blocnotes, pescuind dintre două contururi nedefinite numele de care avea nevoie.... profesorul Grindeanu?

— Dacă-i punctual, va fi aici peste cinci minute.

— Să sperăm că-i punctual. De altfel, probabil că nici n-au ieșit astăzi în larg. Și

arătă cu capul spre fereastra prin care se vedea cerul acoperit cu un zăbranic de plumb.

*
* *

Păhărelele se ciocniră cu un clinchet prelung.

— Pentru romanul dumitale!

— Pentru cea de-a șaptea artă! răspunse ziaristul. Până la fund!

Radu goli dintr-o dată păhărelul, cu un gest stângaci și începu să tușească.

— Ai să te obișnuiești, îl încurajă ziaristul.

— Trebuie neapărat?

— Un lup de mare...

— De acord! Dar nu un operator cinematografic.

— Lasă, c-am cunoscut niște colegi de-ai dumitale care-ar ține piept unui echipaj de pirați!

— Or fi lucrând pe uscat...

Porojan vru să-i umple, din nou păhărelul, dar se răzgândi și-și turnă numai lui, mormăind:

— Mai bine să nu te vadă comandantul amețit. Ce-a pățit bietul Sorin...

— Sorin?

— L-ai văzut pe ecranul videofonului. Radiotelegrafistul.

Radu își potolea arsura cu un pahar mare de apă, așa că nu putu să încuviințeze decât dând din cap.

— E logodit cu fata de la stația meteorologică. Iar gurile rele spun că ea și comandantul...

Radu puse paharul pe masă, cu mai mult zgomot decât ar fi fost firesc.

— Bârfelile... începu el.

— Nici vorbă! se grăbi ziaristul să-l aprobe.

Ți-am spus-o doar așa...

Sorbi ultima picătură de votcă din păhărel și schimbă discuția:

— Ai văzut „Lumea tăcerii”? Continuă, fără să aștepte răspunsul: Ce secvențe admirabile!... Ce colorit!...

— Pasiune și experiență, murmură Radu.

— Și totuși, colegul dumitale l-a tăiat pe Cousteau! declară solemn Porojan.

— Să nu exagerăm...

— Pe cuvântul meu! Scena cu cadavrul de pe fundul mării e absolut genială! Parcă tot nu-mi vine să cred că e filmată „pe viu”.

— Adică am mințit? se burzului Radu.

— Nici nu mi-a trecut prin cap!

Și ca să-și dovedească bunele intenții, vru să toarne votcă în paharul oaspetelui său. Radu întinsese mâna să-l oprească, dar nu mai fu nevoie. Cabina se plecă brusc într-o parte și gâtul sticlei se ciocni de pahar, răsturnându-l.

— Ce-a fost asta? întrebă operatorul.

— Primul sol al furtunii.

— Are maniere cam brutale. Dacă și stăpână-sa o fi la fel...

— Biruitorul adâncurilor se teme de furtună?

— În adâncuri e liniște, suspină Radu.

Își înăbuși un căscat, repetând:

— Liniște...

— Mi-e teamă că n-ai să prea dormi, clătină din cap ziaristul.

*

* *

Căpitanul Danteș se întinsese pe divanul de piele din biroul său, încercând să aținească. Presimțea că va avea de petrecut o noapte albă și voia să prindă puteri. Dar gândurile îi

roiau în jurul acestui caz neobișnuit, căutând o explicație pentru ceea ce părea inexplicabil.

Victima fusese narcotizată, legată și dusă în larg. Acolo - sau poate pe mal? - i se goliseră buzunarele și fusese aruncată în mare, cu un bolovan de gât. Își revenise în contact cu apa și făcuse eforturi supraomenești ca să se echilibreze. Legăturile îi săpaseră adevărate șanțuri în carne...

„Jaf?”... Era o soluție prea facilă. În definitiv, trupul fusese găsit printr-o întâmplare. „Dacă operatorul acela nu s-ar fi oprit să filmeze căluții de…”

Gândurile i se învălmășiră, încercând să urmeze simultan pistele pe care le întrezărise: „Trupul a fost scufundat numai pentru a face să dispară urmele crimei? Sau asasinul urmărea și altceva - de pildă, să-și asigure pentru un timp libertatea de acțiune?... Și riscase el să transporte trupul cu o barcă?”

Danteș sări de pe divan și alergă la telefon. Formă febril numărul Institutului Meteorologic, trânti receptorul în nasul unei domnișoare care-i mărturisise că-i „casă particulară”, dar că se plictisește singură și nimeri, în sfârșit, la meteorologul de serviciu. Convorbirea nu-l satisfăcu însă decât pe jumătate. Vru să cheme plantonul de pe sală, se răzgândi și telefonă acasă. Află de la soția lui că în urmă cu două nopți fusese lună plină și că, dacă memoria nu i-ar fi fost supraîncărcată cu „istorii criminale”, și-ar fi amintit de plimbarea lor pe faleză. Îi ceru scuze, o asigură că nu uitase nici una dintre clipele petrecute împreună și o sărută, cu îngăduința centralei automate. Apoi își aranjă ținuta și se năpusti spre biroul colonelului, ca să-i comunice că trupul nu putuse fi transportat decât pe sub apă și că, deci...

— Citește, replică scurt Preduț, întinzându-

i două radiograme.

*

* *

Radu se trezi pe jos, în mijlocul cabinei. Abia reușise să se ridice, agățându-se de un scaun, și se văzu silit să descrie ciudate figuri de dans, ca să-și păstreze echilibrul. Trăia un adevărat coșmar; podeaua îi juca sub picioare, căutând parcă să-l răstoarne cu orice preț, pereții se aplecau gata să-l strivească, trosnind din toate încheieturile. Și mai înfricoșător era vuietul care venea de pretutindeni, mereu același sunet adânc și grav, crescând și scăzând cu aceeași ritmică și exasperantă monotonie: U-u! U-u! U-u!...

După multe bâjbâieli zadarnice, izbuti să-și găsească hainele și să se îmbrace pe dibuite. Renunțase la gândul de a aprinde lumina, ceea ce ar fi însemnat o nouă și riscantă expediție în căutarea comutatorului. În sfârșit, ieși pe coridor, sprijinindu-se de pereți și se îndreptă spre turelă.

La lift se întâlni cu Magda și cu Porojan.

— Ți-am spus eu că n-o să fie chip de dormit! râse ziaristul.

— Asta numai pentru că Stoia vrea să mai facă o verificare, replică Magda. Dacă am fi navigat în imersiune...

Din turelă se vedeau luminile de poziție ale submarinului și fâșia strălucitoare a proiectorului, care mătura întunericul din fața navei. La răstimpuri scurte, se auzea și mugetul puternic al sirenei de alarmă.

Radu se încleștase de parapet. Totul se zbuciuma în jurul lui: valurile, urcând la înălțimi de necrezut, aerul prefăcut într-o forță care căuta să-l doboare, norii de smoală, întrezăriți la pâlpâirea înfricoșată a

fulgerelor...

Cred că-i de ajuns, spuse Stoia, într-un moment de acalmie.

— Mulțumit? se interesă comandantul.

— Oarecum. Viteza n-a scăzut sub limita previzibilă.

— Și ce-ai fi vrut mai mult? Am pulverizat toate recordurile!

— Mda...

— Am spus eu că exagerezi!... Voicule!

Secundul se apropie în tăcere.

— Intrăm în imersiune. Spune-i lui Sorin să transmită coordonatele la bază. Să anunțe că întrerupem legătura pentru câteva ceasuri.

Voicu intră în lift și vru să închidă în urma lui ușa dublă, etanșă. Comandantul îl opri:

— Cobor și eu!

Stoia îl urmă. Porojan se întoarse către Magda:

— Vii?

— Nu-ncăpem toți.

— Atenție la tangaj!

Liftul începu să coboare.

— Îi cunoști mai de mult? întrebă Radu.

— Pe cine?... A, pe Porojan!... De două zile. De când a venit la noi.

— Credeam că... E atât de familiar cu... cu toată lumea...

— Așa-s ziariștii: se adaptează rapid la mediu.

— Mi se pare că și mediul s-a adaptat la...

— Ți se pare! tranșă Magda, deschizând ușa liftului care revenise.

Și nu mai scoase o vorbă până ce ajunseră în holul unde se strânseseră toți membrii expediției.

— Să facem planul de bătaie, spuse Stoia. Submarinul va coborî la mare adâncime. Trebuie să deschidem ochii! Aparatele se pot lipsi de supravegherea noastră...

Voicu ieși din cabina radiotelegrafistului, cu o hârtie în mână și se apropie de Ionașcu.

— Totul e în ordine, tovarășe comandant.

— Și asta? întrebă Ionașcu, arătând cu capul spre hârtie.

— O „cifrată" de la Constanța.

Ionașcu o luă, o învârti pe toate părțile și-i spuse încet lui Stoia:

— Ar putea fi răspunsul în chestiunea despre care ți-am vorbit. Apoi, tare, către Voicu: Preia comanda imersiunii cât timp descifrez!

— Am înțeles! Preiau comanda imersiunii!

Secundul se răsuci pe călcâie și plecă spre postul de comandă. Ionașcu se îndreptă grăbit către cabina lui. Iar Stoia își ridică în dreptul ochilor brațul îndoit de la cot și hotărî:

— Ne întâlnim în sala filtrului, exact peste zece minute. Să ne potrivim ceasurile. E ora zece și jumătate.

*

* *

Pe cadranul pendulei moderne, acele arătau ora zece și treizeci și unu. Colonelul Preduț stătea în fotoliu, cu capul rezemat de spetează și cu ochii închiși.

Respectându-i parcă odihna, soneria interfonului scoase un sunet slab, înăbușit. Preduț deschise ochii, bâjbâi pe birou după ochelari și apăsă o clapă.

— Da. Cum?... Să se trimită imediat o nouă radiogramă, cu același conținuți Raportezi de executare!... Notează: să se transmită în clar „F. F. Urgent"!

Închise aparatul, murmurând:

— Numai de-ar ajunge la timp...

Se lasă iar pe spate, dar după câteva clipe nu mai avu răbdare să aștepte nemișcat un

răspuns îndoielnic. Se ridică, se apropie de fereastră și o deschise. Vântul umfla perdelele albe și aducea în răstimpuri stropi de ploaie care-i răcoreau fruntea înfierbântată.

Interfonul bâzâi iar.

— Submarinul nu răspunde, comunică o voce în care tremura o undă de neliniște. Probabil că a intrat în imersiune imediat după ce a transmis coordonatele.

— Mulțumesc, rosti mașinal Preduț. Și formă imediat un număr de telefon. Se auzi soneria de la celălalt capăt al firului, un declic... La aparat, colonelul Preduț. Dă-mi-l, te rog, pe tovarășul contra-amiral!... Ce ședință? Nu pot să aștept! E o chestiune de maximă urgență!

*
* *

Domnișoara Norton urmase conservatorul de artă dramatică din Capetown, înainte de falimentul tatălui său - „Norton and Norton, Instrumente muzicale" - să o determine să-și caute o slujbă. Acest amănunt cântărise greu în cumpăna alegerii ei dintr-un grup de postulate: Warming iubea arta și în îndepărtata lui tinerețe, înainte de a emigra în Uniunea Sud-Africană, jucase rolul lui Hamlet pe scena unui teatru de amatori.

La ora zece și treizeci și șapte, domnișoara Norton citea cu glas tare unul dintre sonetele lui Shakespeare. Era lectura preferată a lui Warming, care asculta punctând fiecare sfârșit de vers cu un gest aerian al mâinii lui mici, îngrijite.

Secretara își trase răsuflarea și începu sonetul XXII.

— O clipă, domnișoară! o opri Warming.

Și repetă primele două versuri:

„Cum îmi voi citi bătrânețea în oglindă,
Când Tu și Tinerețea veți fi mereu surori?"

Fosta elevă a conservatorului roși feciorelnic, spunându-și că patronul ar trebui să fie mai întreprinzător. Vru să continue, dar Grayson o întrerupse chiar de la prima silabă, precipitându-se în încăpere, fără să bată la ușă:

— Am primit...

Văzu că bătrânul nu e singur și se opri brusc.

— Mulțumesc, domnișoară, spuse Warming. Vom continua altă dată.

Secretara închise cartea și ieși, filtrând o privire enigmatică printre genele ei false. Grayson se apropie de birou și rosti încet:

— Submarinul a intrat în imersiune. Radiograma cu coordonatele a fost interceptată.

— Să se acționeze imediat ce va fi cu putință!

*

* *

La ora zece și patruzeci, membrii expediției se aflau în fața peretelui transparent. Nu se vedea decât pustietatea lichidă a mării.

— E un spectacol dezolant, declară Porojan, care stătea între Magda și Radu. Citisem undeva că fauna și flora persistă la cele mai mari adâncimi.

— Nu în Marea Neagră, răspunse Magda. Sub două sute de metri, formele complexe de viață dispar, datorită hidrogenului sulfurat.

Ziaristul se răsuci spre ea, cu mirare:

— Atunci de ce ne pierdem timpul?

— *Noi* nu ne pierdem timpul!

— A, da... microbii purpurii...

Radu hotărî că e mai bine să-și mărturisească ignoranța, decât să nu înțeleagă nimic din ceea ce se întâmplă.

— V-aș fi recunoscător dacă m-ați lămuri ce-i cu microbii ăștia, spuse el, încet. „Discuția liberă" era la un nivel inaccesibil pentru mine și...

— Foarte simplu! se grăbi ziaristul să-i explice. Savantul sovietic A. E. Kriss a ajuns la concluzia că microbii purpurii își extrag energia din descompunerea nucleelor radioactive. Un fel de... radiosinteză! Apoi, pe alt ton, către Magda: Am învățat bine lecția?

Radu nu părea însă mulțumit:

— Bine, dar radiațiile sunt dăunătoare! Sau e vorba de o doză inofensivă?

— Microbii purpurii nu constituie singura excepție, interveni Magda. Au fost descoperite bacterii până și în apa grea din interiorul reactoarelor nucleare. Și acolo, radiațiile sunt...

Ceea ce o făcuse să se întrerupă era apariția unei forme nelămurite dincolo de peretele transparent. Un fel de substanță globulară care pulsa, modificându-și mereu conturul. Submarinul își continuă coborârea și globul rămase undeva, deasupra.

— Să oprim! strigă Arghir, gângăvind de emoție. Să ne întoarcem! Nu poate fi o meduză!

Vocea i se stinse. Dincolo de peretele transparent se iviseră alte globuri mobile. Păreau să aibă o luminiscență stranie pâlpâitoare.

— Stingeți reflectoarele! comandă Stoia. Ridicați filtrul! Cuplați contoarele exterioare!

Peste declicul slab al manetelor se suprapuse pârâitul contoarelor Geiger. Suna ca o nesfârșită salvă de mitralieră, vestind prezența unor corpuri radioactive în întreaga masă de apă înconjurătoare.

Apoi, universul întunecat al mării se preschimbă într-o feerie de constelații tremurătoare. Pretutindeni pulsau globuri translucide și lumina pulsa o dată cu ele, crescând parcă din adâncul lor misterios.

— E un vis, murmură Arghir.

— Contoarele nu visează, remarcă Viorel Toncu.

— Dar ce să caute aici profuziunea asta de organisme pluricelulare? Gândește-te că ne aflăm la... De fapt, la ce adâncime ne aflăm?

Se auzi un declic și o voce pronunță rar, cu sonorități metalice:

— O mie șase sute treizeci de metri. O sută șaizeci și trei de atmosfere. Nouă grade. Salinitatea, treizeci și cinci de grame. Viteza curentului, zero.

— O mie șase sute de metri! exclamă Arghir. De opt ori sub limita recunoscută de...

— Nu vă dați seama că e o nouă formă de viață? izbucni Magda, ridicându-se din fotoliu și făcând un pas către peretele transparent. Metabolism pe bază de sulf, energie extrasă din descompunerea nucleelor radioactive...

— Să nu ne pripim cu concluziile! o întrerupse Toncu. Mai întâi fotografii, probe, analize... delimitarea zonei...

Stoia bâjbâi prin întuneric până la videofon. Peste o clipă, pe ecran apăru chipul întrebător al secundului.

— Dă-mi-l pe comandant! ceru Stoia.

— Nu e cu dumneavoastră? se miră Voicu. Doar nu i-or fi trimis un rebus, de la Constanța!

— Sună-l dumneata și spune-i că-l

așteptăm.

— Îndată, tovarășe profesor.

Ecranul se-stinse. Stoia se-ntoarse într-acolo unde ar fi trebuit să se afle Toncu:

— Draperiile, Viorel!

Becurile ascunse înviară. Membrii expediției se priveau cu o expresie de neîncredere în ochi.

— Da, murmură Stoia, ca pentru sine. Va trebui să ne revizuim părerile.

Cuvintele lui spulberară vraja. Începură să se încrucișeze exclamații, opinii, rezerve...

— Descoperirea asta e chiar atât de copleșitoare? o întrebă ziaristul pe Magda, cu jumătate de voce.

— Dacă se va verifica, înseamnă că viața poate exista și pe alte principii decât cele cunoscute pe pământ. Și atunci...

— Îmi place înflăcărarea dumitale! Oamenii de știință sunt de obicei mai prudenți.

— Prudența nu are nimic de-a face cu conservatorismul. Și dacă unii...

O întrerupse soneria videofonului.

— Comandantul nu răspunde la apelul sonor, îi anunță Voicu. L-am căutat peste tot. Nu poate fi decât în cabină - și ușa e încuiată. Am bătut, am strigat... Să mai încerc.

Secundul era atât de agitat, încât uită să închidă aparatul.

— Și dacă i s-a făcut rău? interveni ziaristul.

Doctorul avea ureche fină. Cu toate că se afla în celălalt capăt al camerei, împreună cu Toncu, se întoarse și ripostă:

— Așa, din senin? Nu mi s-a plâns niciodată de nimic!

— Ciudat! Nu știu dacă am dreptul să... Doctore, vino te rog. Și dumneata, profesore!

Ieșiră toți trei pe coridor.

— Dacă e vorba de secretul profesional... începu Porojan.

Doctorul era gata să se supere:

— Nu înțeleg de ce insiști! Am spus și o repet: comandantul...

— Atunci n-are rost să fiu discret. Am un prieten la Institutul de Oncologie. M-a condus la aeroport și... în sfârșit! Comandantul nu trebuia să se îmbarce înainte de a primi rezultatul unei biopsii!

Chipul îi oglindea îngrijorarea. Ceilalți doi încremeniseră.

— Să mergem! îi îmboldi ziaristul. Mi-e teamă ca nu cumva radiograma...

Se repeziră spre cabina lui Ionașcu, ciocnindu-se cu secundul care își desfăcu brațele, neputincios:

— Nu răspunde...

Porojan încercă ușa. Era, într-adevăr, încuiată. Bătu și el, strigă - zadarnic. Îl întrebă pe Voicu:

— De unde se stinge lumina pe coridor?

— Comutatorul e chiar lângă ușă, în dreapta dumitale.

Când se obișnuiră cu întunericul, zăriră o licărire slabă în gaura cheii. Porojan ezită o clipă, murmurând:

— Nu-i prea elegant, dar...

Se aplecă brusc, privi și scoase un țipăt înăbușit, ridicându-se. Stoia îl dădu la o parte și se aplecă, la rândul lui, ca să-l vadă pe Ionașcu prăvălit peste birou.

*

* *

Preduț trase draperia, cu un gest sec și precis. Lumina din spatele hărții Mării Negre se aprinse, proiectând parcă în afară liniile

albe ale pătratelor și liniile albastre ale curbelor de adâncime.

— Danteș.

— Ordonați!

— Poziția dinaintea imersiunii!

Căpitanul se apropie, scoase din buzunar carnetul în care-și notase coordonatele transmise de submarin și începu să apese clapele cu cifre ale unei claviaturi încastrate în rama hărții. Când isprăvi, un punct roșu, strălucitor, se ivi destul de departe de linia țărmului.

Preduț trase la loc draperia și se uită la ceas.

— Peste zece minute să fii în port, cu doi oameni. Până atunci își termină pregătirile și pilotul. Spune-i să se grăbească! Și când ajungeți, știi ce ai de făcut!

Danteș salută și vru să plece.

— Stai! N-ai o țigară?

— Tovarășe colonel!

— Una singură! Măcar jumătate!

Danteș clătină din cap, mustrător, scoase un pachet de „Jubiliare" și rupse în două o țigară, întinzându-i lui Preduț partea cu filtru.

— Asta-i un sfert! protestă colonelul.

Danteș rămase neclintit. După plecarea lui, Preduț privi multă vreme „sfertul", ca și cum gândurile i s-ar fi învârtit doar în jurul lui. Până la urmă, îi dădu un bobârnac, exclamând furios:

— Și totuși, cifrata trebuie să fi ajuns înaintea imersiunii!... Ce naiba or fi făcut cu ea?

*

* *

Warming prinsese pe scurte „Missa

Solemnis” și-i părea rău că n-o reținuse pe domnișoara Norton, ca să asculte împreună. Fata asta era un amestec excitant de rafinament și candoare. Avea și un nume straniu: Enid. Cum ar fi sunat „lady Enid Warming”?...

Tresări, dându-și seama că interfonul lansase câteva apeluri. Îl deschise și auzi vocea lui Grayson:

— Nu vom avea știri decât peste câteva ore, sir. Blestemata asta de erupție solară...

— Ești îngrijorat?...

— Am pregătit totul cu atenție, sir.

— Nu uita că răspunzi de oamenii dumitale! Dacă dau greș...

Difuzorul rămase mut.

— Ce s-aude cu Doyle? reluă Warming.

— N-o să se mai audă nimic, sir!

Peste acordurile grave ale orgii se suprapuse țipătul alămurilor unei orchestre de jaz. Warming se grăbi să regleze butonul aparatului de radio, bombănind:

— Ce barbarie!

— Ați spus ceva, sir?

— Nu vorbeam cu dumneata, Grayson. Ai lucrat bine în cazul lui Doyle. Când vrei, lucrezi bine.

— Și oamenii mei se descurcă, sir.

— Nădăjduiesc, Grayson! Pentru ei... și pentru dumneata!

*

* *

Originalul radiogramei dispăruse. Când mecanicul deschise, în sfârșit, ușa încuiată pe dinăuntru, o hârtie lunecă de pe biroul lui Ionașcu până la picioarele ziaristului. Acesta o ridică, o citi și i-o întinse lui Stoia. Erau doar

câteva cuvinte, scrise cu litere de tipar: „REZULTAT NEFAVORABIL. OPERAȚIA ABSOLUT NECESARĂ”.

Împins nu numai de instinctul profesional, doctorul se repezise spre trupul de pe scaun. Dar chiar înainte de a ajunge, înțelese că nu mai e nimic de făcut.

Rămase nemișcat, împietrit, privind - peste capul comandantului - fotografia de pe birou. Chipul femeii îmbrăcate într-un costum de epocă, îi era cunoscut de undeva. Ca o reacție involuntară la șocul care-l țintuise, începu să-și scormonească memoria. Își aminti că o văzuse jucând principalul rol feminin într-un film istoric și că o chema Anca Marosin Ionașcu.

Auzi zgomot de pași, țipătul înăbușit al Magdei și se întoarse. O clipă, i se păru că între Porojan și Voicu se află un străin. Apoi îl recunoscu pe Stoia, gârbovit dintr-o dată, tras la față, încercănat ca după o noapte de nesomn. Știa că fusese prieten cu comandantul. Abia acum însă își dădu seama ce însemnase pentru el această prietenie.

Se hotărî să acționeze și spuse, pe un ton care nu admitea replică:

— Vă rog să mă lăsați singur! Trebuie să întocmesc raportul medical!

Stoia părea să nu-l fi auzit. Ziaristul îl luă de braț și îl scoase încetișor din cabină. Plecară și ceilalți, afară de secund.

— Am și eu de întocmit un raport, rosti el cu greutate, arătând cu capul spre seiful deschis.

Doctorul ridică din umeri și se îndreptă spre cadavru. Avea de îndeplinit o simplă formalitate. Găsiseră ușa încuiată pe dinăuntru și cu cheia în broască; radiograma explica, dacă nu justifica, gestul fatal; arma, din care lipsea un glonte, se afla în mâna lui

Ionașcu și-i aparținea - după mărturia secundului. Pe deasupra, văzuse de la prima aruncătură de ochi că marginile rănii erau arse și înnegrite de pulbere, așa cum se întâmplă când glonțul e tras foarte aproape.

Aceste elemente ar fi fost de ajuns pentru un prim raport, mai ales că doctorul nu practicase niciodată medicina legală. Examenul pe care-l întreprinse scoase însă la iveală că poziția degetelor pe revolver era cam nefirească. A doua observație, mai subtilă, se întemeia pe o amintire din anii facultății. În urma cercetării unui mare număr de cazuri, s-a stabilit că este foarte greu să te sinucizi cu un glonț în tâmplă, dacă nu ții arma întoarsă. Altfel, reculul determină ridicarea țevii și glonțul zgârie doar pielea capului. Admițând o excepție, glonțul ar fi trebuit să iasă prin creștet. Or, direcția rănii arăta că pătrunsese de sus în jos...

Stoia, care-și mai revenise, clătină din cap cu îndoială:

— Iartă-mă, doctore, dar argumentele dumitale mi se par fragile, pe lângă dovezile sinuciderii: revolverul, scrisoarea, ușa încuiată pe dinăuntru... Pe unde ar fi putut să iasă... asasinul? Doar nu suntem într-un castel cu trape și coridoare secrete!

— Totuși...

În clipa aceea, Magda dădu buzna în cabină. Își întoarse ochii de la trupul acoperit cu un cearșaf și spuse, dintr-o suflare:

— Comandantul nu s-a sinucis!

Se aștepta, desigur, la cu totul altă reacție decât întrebarea lui Stoia:

— Ai vorbit cu doctorul?

— De ce să vorbesc? Nu-i nevoie de diplomă ca să-ți dai seama că un stângaci n-ar fi ținut revolverul în mâna dreaptă!

Raționamentul acesta simplu avu mai mare

efect decât demonstrația doctorului. Stoia începu să-și frângă mâinile, traumatizat din nou:

— E de neconceput!... Cine putea să...? Și în ce scop?

— M-am gândit și eu la asta, murmură doctorul și se adresă secundului: Ce-i cu seiful?

— Nu lipsește nimic: documentele de bord, cifrul, banii...

Alarmat deodată, Stoia se năpusti aproape asupra lui:

— Și planurile? Planurile sunt la locul lor?

— În raftul de sus, dreapta.

— Atunci...

Stoia voia să abandoneze, dar îl săgetă deodată amintirea discuției pe care o avusese cu Ionașcu înaintea imersiunii. Radiotelegrafistul!

— Mulțumesc, Magda, spuse el, deodată foarte calm. Te rog să nu vorbești cu nimeni despre descoperirea dumitale!

— Dacă vă pot fi de folos cu ceva…

Cum se închise ușa, secundul sări de pe scaun!

— Am să pun mâna pe el, chiar dacă ar trece prin ziduri!

— Mai întâi trebuie să știi pe cine să pui mâna! observă doctorul, cu îngrijorare în glas.

— Poate că eu am un indiciu, spuse Stoia, încet.

Ezita încă, la gândul că ar putea să acuze un nevinovat. Și atunci, o tulburătoare asociație de idei îl făcu să tresară. Vru să-i verifice imediat consistența și reluă:

— Să nu subestimăm rolul radiogramei.

— Dacă nu e vorba de o sinucidere... începu secundul.

— Stai puțin! îl întrerupse doctorul, surescitat. Dacă înțeleg bine, profesorul se

referă la posibilitatea ca asasinul să fi profitat de sosirea radiogramei pentru a înscena sinuciderea!

— Ar fi trebuit să știe despre ce-i vorba în radiogramă! ripostă secundul.

— Poate că știa! aruncă Stoia.

Îl priviră amândoi cu încordare, așteptând precizări. Profesorul bătu iar în retragere:

— Să presupunem că știa.

Secundul ridică din umeri:

— Doar dacă a intrat în cabină după descifrare.

— Deci codul de cifru...

— Un singur exemplar, închis în seiful comandantului. E intact.

— Atunci m-am înșelat, recunoscu profesorul. Credeam că și radiotelegrafistul...

— De ce tocmai el? se miră Voicu.

Stoia nu mai avu încotro și le relată discuția lui cu Ionașcu. Avansurile pe care le făcea meteorologa comandantului nu erau un secret pentru cei de pe submarin. Nu le dăduseră importanță, știind că rămân fără urmări. Dar intervenția radiotelegrafistului căpăta o greutate neașteptată, în lumina tragică a crimei.

— Nu pot să cred! exclamă secundul. Îl cunosc pe Sorin de zece ani. Am fost colegi de institut. Poate să fie orbit de pasiune, dar nu să...

— Impulsivitatea... începu Stoia.

— Tocmai asta-i! sări doctorul. Un impulsiv n-ar fi înscenat cu atâta minuțiozitate sinuciderea!

— Minuțiozitate? Revolverul pus în mâna dreaptă a unui stângaci...

Voicu avu deodată o revelație:

— Și dacă asasinul îl cunoștea pe comandant de prea puțină vreme ca să fi reținut acest amănunt?

Tăcură câteva clipe, înfiorați, explorând noua pistă. Simțeau cum se pierd într-un hățiș de ipoteze, căutând zadarnic cheia pe care le-ar fi dat-o numai cunoașterea mobilului crimei.

Stoia îi întoarse pe tărâmul solid al faptelor:

— Dumneata, doctore, îl cunoști mai de mult pe comandant... ca și mine, de altfel...

Doctorul încuviință, cu un gest.

— Și totuși, Magda a fost aceea care ne-a semnalat nepotrivirea!

Secundul se înclină, recunoscându-și înfrângerea.

— Asta nu-nseamnă că Sorin e singurul culpabil posibil! se grăbi Stoia să adauge. Cred însă că n-are rost să mai continuăm jocul deducțiilor. Să-i lăsăm pe specialiști să-și facă meseria.

— În cât timp ajungem la suprafață? întrebă doctorul.

Voicu făcu un rapid calcul mental:

— O mie șase sute de metri… Cam un sfert de ceas!

— Și la Constanța?

— Cu viteza maximă, în trei ore. Dar îi putem chema să ne iasă în întâmpinare.

Și prevăzând obiecția lui Stoia, secundul continuă:

— Mă descurc și eu cu radioemițătorul.

— Bine, atunci să pornim, hotărî profesorul.

Voicu se ridică, își luă chipiul și se îndreptă spre ușă. Era atât de grăbit și încă atât de tulburat, încât se împiedică de un scaun. Ca să-și păstreze echilibrul, făcu câțiva pași repezi și răsturnă coșul de hârtii, din care se rostogoli pe podea un pachet de țigări. Blestemându-și stângăcia, așeză coșul la locul lui. Când luă și pachetul, îl văzu nedesfăcut

și-l simți parcă ceva mai greu. I-l întinse lui Stoia, care nu înțelese:

— Vrei să mă apuc de fumat?

— Nici comandantul nu fuma...

Doctorul crezu că e momentul să mai destindă atmosfera:

— Cum văd, investigațiile au început, totuși...

Secundul rezistă tentației de a zvârli pachetul la coș. Îl desfăcu, vru să scoată o țigară, nu reuși, se încăpățână și trase din ambalaj un paralelipiped de material plastic și metal, având montate pe partea superioară capete de țigări.

— Ce-i asta? se precipită doctorul.

Voicu era prea ocupat ca să-și ia revanșa. Spuse, încruntându-și sprâncenele:

— Un microfon ultrasensibil. Cineva a ascultat toată discuția noastră.

— Și ascultă încă, murmură Stoia.

*

* *

Submarinul își începuse ascensiunea și secundul se afla la postul de comandă, când Radu veni să-i anunțe dispariția velocamerei și a echipamentului. Îi fuseseră încredințate după proiecție și le pusese în dulapul din cabina sa.

— O veste proastă, spuse Voicu. Foarte proastă!

— Cred și eu! încuviință Radu, furios. Ar trebui să facem o percheziție generală!

— Doar nu-i nebun, să le țină în cabina lui!

Radu se răsuci pe călcâie, bombănind.

— O clipă! îl opri secundul. Cu velocamera și echipamentul se poate ajunge la țărm?

— Depinde de distanță.

— Să zicem... două sute de kilometri.

— În nici un caz! În butelii mai este aer comprimat pentru cel mult o jumătate de oră.

Secundul simțea că-i plesnește capul. Hoțul și asasinul păreau să fie aceeași persoană. Dispunea poate de o barcă pneumatică pliabilă, cu care spera totuși să ajungă până la țărmul străin. Către cine să-și îndrepte bănuielile? L-ar fi șters pe Radu Gheorghiu de pe lista suspecților, cu toate că vizita lui putea fi doar o manevră îndrăzneață, menită să-i asigure retragerea. „Ar fi trebuit să mă gândesc la asta și să-i cer velocamera și echipamentul. Dar la ce să te gândești mai întâi?... În definitiv, tot zevzecul de Sorin e mai…”

Hotărî să cerceteze toate locurile de acces public, în căutarea lucrurilor dispărute și ordonă unui om de încredere să supravegheze cu discreție deplasările radiotelegrafistului. Continua să creadă în nevinovăția lui, dar nu voia să-și reproșeze, poate, mai târziu, că nesocotise avertismentul lui Stoia.

*

* *

Radu vru să intre în sufragerie. Auzi însă zgomot de voci și trecu mai departe, spre cabina lui Porojan. Îl găsi privind fotografia unui adolescent care-i semăna leit și își ceru iertare pentru vizita neașteptată.

— Ia loc, te rog! îl pofti ziaristul. O votcă?

— Nu, mulțumesc! Ai văzut-o cumva pe Magda?

— Acum un sfert de ceas. Dar de ce...?

Radu nu-l lăsă să sfârșească. Întrebă, arătând spre fotografie:

— Fratele dumitale?

— Băiatul.

— Parc-ați fi gemeni... E student?

— La biologie. Pasiunea mea din tinerețe.

— O pasiune statornică, replică Radu, văzând pe masă un microscop portativ.

— Mă mai apucă, din când în când.

Operatorul trase spre el microscopul și începu să urmărească sarabanda ființelor minuscule dintr-o picătură de apă. Părea pe deplin satisfăcut de această ocupație, dar ziaristul nu se lăsă înșelat:

— Și-acum, spune-mi ce ai pe suflet.

— Ce să am? protestă Radu, cu o vehemență cam suspectă.

— Mă rog, poate m-am înșelat.

Radu își dezlipi ochiul de ocular și împinse microscopul, cu o mișcare bruscă:

— Pe dumneata nu te irită atmosfera asta?

Porojan își aprinse o țigară, lăsă chibritul să ardă până la capăt și-l aruncă, o dată cu un rotocol de fum:

— Mai puțin ca pe alții.

— Cum adică? Ce vrei să spui? strigă, aproape, operatorul.

— Vreau să spun că ești suspectul numărul unu.

— Suspect?...

Uluirea lui Radu era atât de reală, sau atât de bine jucată încât ziaristul se aplecă spre el, pândindu-i reacția:

— Chiar nu știi că Ionașcu a fost ucis?

— Ucis? repetă operatorul. E absurd!

— Așa i-am răspuns și eu... persoanei de la care am aflat. Se pare însă că există dovezi.

— Bine, dar ce legătură am eu cu...?

— Ce legătură? îl întrerupse ziaristul. Să presupunem că accidentul dumitale era voit. Un submarin care face o sută cincizeci de kilometri pe oră merită o ușoară comoție, nu?

— Și mai departe? Ce să fac cu namila asta?

S-o ascund în buzunarul de la vestă?

— Trebuie să fie niște planuri, pe undeva.

— Mda... Și de ce l-aș fi omorât pe comandant?

— Pentru că radiograma cifrată te demasca. Haide, trebuie să recunoști că felul în care ai apărut...

Radu păru să cântărească raționamentele ziaristului și spuse, mai calm:

— După toate astea, mă mir că nu ți-e frică să stai de vorbă cu mine.

Porojan râse:

— Dacă n-aș fi înghițit un vagon de romane polițiste...

— Nu văd legătura.

— Există o regulă fundamentală: personajul cel mai suspect e nevinovat.

— Să lăsăm gluma!

— S-o lăsăm. De fapt, pur și simplu, intuiția îmi spune că nu ești dumneata. De asta ți-am și împărtășit ceea ce constituie deocamdată un secret.

Operatorul trase din nou spre el microscopul, ca să învârtească fără noimă rozetele de metal.

— Cine poate fi? reflectă el cu voce tare.

— Oricine! Stoia, Toncu, Arghir... Radiotelegrafistul, cu gelozia lui maladivă...

— Nu-mi place filozofia asta! Să n-ai încredere în nimeni...

— Ești tânăr, operatorule! Sau poate mă-nșel...

Radu se ridică de pe scaun, oftând:

— De-am ajunge mai repede la Constanța...

— De-am ajunge! accentuă ziaristul.

*

* *

În sufragerie nu se mai afla decât un om de serviciu, care ștergea mesele rotunde.

— Bună dimineața, spuse Radu, intrând.

— Măcar de-ar fi mai bună ca noaptea asta blestemată!... Doriți ceva de mâncare?

— Dacă se poate...

— Bucătarul a pregătit sandvișuri și cafea fierbinte. Luați loc la o masă și...

Făcu gestul apăsării pe buton.

— Știu, spuse operatorul, lăsându-se să cadă pe un scaun.

— Bine că nu v-ați așezat alături!

— E rezervată? încercă Radu să glumească.

— Aș rezerva-o eu pentru cine-a rupt butonul și n-a suflat o vorbă! Acu' trebuie s-aștept pân-oi găsi vreun mecanic liber...

Radu începu să mestece alene un sandviș. Părea cu totul lipsit de vlagă, dar, cum rămase singur, se repezi la masa cu butonul rupt. Scoase un creion, cu care făcu contactul. Se auzi bâzâitul gros al motorașului electric suprasolicitat și din deschizătura centrală răsăriră încet velocamera și piesele echipamentului de scafandrier autonom.

*

* *

Prima imagine pe care o zări Voicu prin periscop fu aceea a unui vas în flăcări. Bărcile de salvare fuseseră coborâte pe apă și oamenii începuseră să vâslească pentru a se depărta de locul dezastrului.

Când submarinul se apropie, se putu vedea că incendiul nu coborâse mai jos de suprastructura vasului, al cărui nume strălucea în litere aurii la prova: „Santa Maria”. Secundul ordonă radiotelegrafistului să transmită, sub supravegherea lui, două

radiograme. Una cifrată, pregătită încă din timpul imersiunii, prin care anunța bazei moartea comandantului și alta vestind tuturor vaselor dimprejur incendiul de pe „Santa Maria”. Primiră imediat două răspunsuri. Baza le cerea să aștepte sosirea unui hidroavion aflat în zbor către ei, iar cargoul sovietic „Tbilisi” îi înștiința că se îndreaptă spre locul catastrofei, cu maximum de viteză.

Ușurat, Voicu ieși în turelă, împreună cu Porojan, Toncu și Arghir. Bărcile înțesate de oameni se apropiau rapid de submarin.

— Rămâneți pe loc! spuse el, la megafon. Nu vă putem lua la bord. Dar marea e liniștită și un vas e pe drum.

Abia isprăvise, când întreaga porțiune incendiată a vasului se prăbuși în mare, lăsând să se vadă suprastructura intactă și un tun cvadruplu ațintit asupra submarinului. Iar lângă tun, un bărbat îmbrăcat într-o pelerină neagră, care strigă prin portavoce:

— Vă sfătuiesc să vă resemnați! Altfel...

Și bătu cu palma una din țevile lucitoare.

Cei din turelă, ca și Magda și Radu, care urcaseră după ei și rămăseseră în lift, amuțiseră. Doar Arghir exclamă:

— Pirați în secolul XX! De necrezut!

Toncu își recăpătă și el graiul:

— Ce facem? Nu putem sta cu mâinile-n sân!

— Dac-am avea măcar o mitralieră! scrâșni Porojan și, înnebunit parcă de o furie neputincioasă, se repezi la megafon, urlând: O să putreziți în închisoare, ticăloșilor!...

Radu nu-l mai ascultă. Se aplecă spre Magda și o întrebă în șoaptă:

— Ultrasunetele se propagă și în aer?

Fata se uită la el, neștiind ce să creadă:

— Da, dar...

— Și generatorul poate fi adus în turelă?

Magda tresări și o sclipire de înțelegere i se aprinse în ochi. Închise încet ușa liftului - din fericire, erau mascați de ceilalți - și apăsă pe butonul de coborâre.

— Ne trebuie un cablu, spuse ea. Știu unde să-l caut!

Liftul ajunse jos. Îl lăsară cu ușa deschisă și porniră în fugă pe coridor. Magda se opri în fața unei uși.

— Adu generatorul!

Și dispăru.

Radu goni mai departe, până la sala pe care o cunoștea, intră, aprinse lumina, căută din ochi generatorul și-l scoase pe coridor. Dulăpiorul de metal luneca ușor pe rotile. Îl împinse către lift și-i găsi acolo pe Magda și pe Cosmin. Un cablu șerpuia pe podea și se pierdea în cabina din care ieșiseră. Celălalt capăt, cu o rezervă de multe zeci de metri, se afla în mâna lui Cosmin.

Cei doi bărbați urcară generatorul în lift și abia atunci își dădură seama că ușa nu se poate închide din pricina cablului. Magda, care se urcase și ea, își frângea mâinile, dar Cosmin o liniști scoțând din buzunar o șurubelniță și făcând contactul.

— Dați-i drumul!

Liftul începu să se înalțe - mult prea încet față de nerăbdarea celor doi tineri. Ca să câștige timp, Magda întoarse comutatorul și pe ecran se aprinse lucirea verzuie. În sfârșit, ajunseră la capătul drumului. Radu întredeschise ușa etanșă, în timp ce Magda întorcea al doilea comutator.

Porojan se izolase pe nesimțite de ceilalți și privea spre una dintre bărci, care ajunsese chiar lângă submarin. Auzi un zgomot în spate, se-ntoarse și văzu generatorul. Își aduse aminte de experiența la care asistase, simți primejdia și duse mâna la buzunarul

interior al hainei, mârâind:

— Lăsații prostiile!

Dar Magda mări intensitatea, cu o mișcare imperceptibilă. Porojan începu să se clatine, ca un om beat. Secundul și Toncu îl imobilizară.

Dimineața era destul de rece. Cei din turelă se simțeau însă cuprinși de o febră care le împăienjenea privirea. Arghir își trecu dosul palmei peste fruntea îmbrobonată de sudoare și scoase un strigăt: carcasa metalică a ceasului îl arsese de parcă ar fi fost încinsă în foc. Iar doctorul își juca ochelarii în palme ca pe un porumb copt care-ți frige degetele, dar nu te înduri să-l arunci.

Radu era și el amețit, dar, la semnul Magdei, împinse generatorul afară din lift și-l îndreptă asupra celor care se pregăteau să se urce pe submarin. Răsunară câteva serii de împușcături. Cei din turelă se ghemuiră, crezând că se trage asupra lor. Dar împușcăturile conteniră și unul dintre ocupanții bărcii strigă spre „Santa Maria”:

— Automatele s-au descărcat singure! Ce facem?

— Vă tremură mâinile, lepădăturilor! răcni „șeful”, aplecându-se peste parapet. Urcați, că vă ia dracu!

Încet, fără voie, oamenii porniră să urce pe scara de fier. Primul, ajuns la mijlocul scării, își luă mâinile de pe barele care-l frigeau și căzu în apă. Al doilea, la fel.

— Va să zică „tovarășii” rezistă! urlă șeful. Dacă nu vă băgați mințile-n cap, vă dăm hrană la pești!

Vasul se apropie și mai mult de submarin. Încurajați de prezența lui, cei din barcă se pregătiră din nou de asalt.

— Ochesc tunul și dau intensitatea maximă, spuse Magda, cu fața golită de

sânge.

— E primejdios, spuse încet Arghir. Ați văzut că generatorul nu e perfect izolat.

— Trebuie să încercăm! izbucni Toncu. Doar n-o să-i lăsăm pe bandiții ăștia...

— Dă-i drumul, Magda! hotărî secundul.

Se retraseră toți în spatele generatorului. Porojan făcu un efort disperat și inutil ca să scape din strânsoare. Apoi Magda răsuci butonul până la refuz.

Omul cu pelerină neagră făcu doi pașii spre tun, se împletici și căzu, strigând: „Foc!" Dar servanții nu se putură atinge de comenzile care-i ardeau și se rostogoliră și ei pe punte. Asta îi salvă. Căci obuzele din încărcătoare începură să explodeze, aruncând în văzduh frânturi din învelișul lor de alamă.

Cu ochii încețoșați și buzele uscate, Magda opri generatorul.

— Cu ăsta ce facem? întrebă Toncu, arătând spre falsul ziarist.

— Îl închidem într-o cabină, hotărî Voicu. Dar cum naiba coborâm?

— Arată-le tu, Radule! spuse Magda.

Secundul și Toncu intrară în lift, cu Porojan între ei. Radu făcu contactul cu creionul care-i mai slujise într-un scop asemănător.

Jos îl găsiră pe Cosmin, foarte agitat:

— Ce se-ntâmplă acolo? Am auzit strigăte, împușcături!...

— Acum totul e în ordine, răspunse Voicu. Vedeți ce faceți cu canalia asta! Eu mă duc să dau o radiogramă. Ia revolverul, Toncule!

Secundul plecă în fugă. Ceilalți doi ezitară o clipă.

— Să-l ducem în cabina mea, propuse Cosmin. E mai aproape.

Străbătură holul și se opriră în fața unei uși. Cosmin descuie și lasă cheia în broască. Toncu îl împinse înăuntru pe Porojan cu țeava

revolverului și spuse, fără să-l piardă din ochi:

— Percheziționează-l!

Cosmin goli pe masă buzunarele falsului ziarist. Strânse la un loc tabachera, stiloul, bricheta, batista, pieptenele și-i întinse portvizitul lui Toncu:

— Îl predați dumneavoastră celor în drept. Și-acum să-l legăm.

Își roti privirile prin cabină și se opri asupra cravatei lui Porojan. I-o desfăcu de la gât fără menajamente și-i încercă tăria.

— Mătase naturală, încercă falsul ziarist să braveze.

— Ce ți-aș mai pune una de frânghie! scrâșni Cosmin, legându-i mâinile la spate, foarte strâns.

Apoi deschise dulapul din perete și luă o curea cu care legă și picioarele lui Porojan, trântindu-l pe pat, ca pe un obiect oarecare.

— Cam asta ar fi, declară el, satisfăcut.

Ieșiră pe coridor.

— Rămâi deocamdată aici, spuse Toncu, dându-i revolverul. Încuie și ușa. Dinăuntru tot nu poate fugi. N-are decât să se dea cu capul de toți pereții!

Cosmin întoarse cheia de două ori în broască.

La lift, Toncu îl găsi pe secund.

— Am luat legătura cu hidroavionul, îi comunică acesta. Trebuie să sosească în câteva minute. Ce-ați făcut cu...?

— Fii fără grijă! N-are cum să scape!

*

* *

Falsul ziarist își blestemă gustul pentru cravate de mătase naturală. Încercase zadarnic să-și rupă sau măcar să-și slăbească legătura

și acum zăcea extenuat, gâfâind. Privirile lui, care scotoceau febril cabina, în căutarea unei soluții, se opriră asupra brichetei.

Cu mișcări penibile, rostogolindu-se, târându-se pe podea, izbuti să ajungă lângă masă și să se sprijine de ea, ridicându-se în picioare. Se întoarse cu spatele și bâjbâi cu vârful degetelor până ce apucă bricheta. O aprinse, inspiră o dată adânc și își puse mâinile legate deasupra flăcării. Cravata luă foc, arzându-i și pielea, dar Porojan rezistă, încleștându-și dinții ca să nu țipe. În sfârșit, legătura cedă. Fără să țină seama de arsuri, Porojan se aplecă și desfăcu și cureaua.

Așteptă să-i treacă amorțeala, se descălță și smulse brantul unuia dintre pantofi. Într-un lăcaș săpat în talpa dublă se afla un clește lung și subțire pe care-l scoase cu băgare de seamă. Se apropie fără zgomot de ușă, introduse cleștele în broască, apucă strâns capătul cheii și răsuci ușor spre dreapta.

*

* *

Palancurile vasului ridicaseră bărcile pe punte. Rămăsese una singură: cea care făcuse tentativa de abordare a submarinului. Se afla și ea destul de aproape de „Santa Maria", când în văzduh se auzi un zgomot de motor.

— Ai noștri! strigă Voicu, agitând brațele frenetic.

Omul cu pelerină neagră văzuse și el hidroavionul.

„Santa Maria" începu să descrie o curbă largă, depărtându-se de submarin și, totodată, de barca ai cărei ocupanți vâsleau cu deznădejde. Unul dintre ei se ridică în picioare și amenință cu pumnul, strigând:

— Porcilor! O să vă dăm în gât!

Pe puntea vasului-pirat, „șeful” duse la umăr o carabină. Cei de pe submarin auziră împușcătura după ce-l văzură pe omul din barcă bătând aerul cu mâinile și prăbușindu-se în mare.

— Ăștia nu-s oameni! scrâșni Magda, răsucind încă o dată până la capăt butonul de intensitate.

„Șeful” zvârli carabina și se mistui în adâncul vasului.

— Trebuia să nu-i slăbesc nici o clipă! reluă Magda, continuând să țintească vasul.

Hidroavionul trecu în zbor razant pe deasupra bărcii și ameriză. Din pântecul lui se desprinse o barcă pneumatică. Peste câteva secunde, Danteș urcă rapid scara de fier, împreună cu doi ostași înarmați cu automate. Salută scurt, întrebând:

— Unde-i Porojan?

— Într-o cabină, sub pază, răspunse Voicu.

— Duceți-mă la el!

Coborâră cu liftul, recurgând din nou la serviciile creionului lui Radu, străbătură holul și o parte din coridor și se opriră în fața cabinei. Secundul se înnegura:

— Cosmin și-a părăsit postul...

Îl strigară fără succes. Și cum cheia dispăruse și ea, mai pierdură timp și căutând alta care să se potrivească. Pătrunseră, în sfârșit, în cabină. Pe pat, o formă încremenită. Secundul răsuflă ușurat. Dar când aprinse lumina, îl văzu pe Cosmin, legat fedeleș cu șnurul de la draperii și cu un căluș în gură.

După expresia feței lui Voicu, Danteș își dădu seama de cele întâmplate.

— Mai există vreo ieșire? întrebă el, nerăbdător.

— Două. La provă și...

— Le putem supraveghea din turelă?

— Da.

Ajunseră în turelă în clipa în care Porojan, îmbrăcat în costumul de scafandrier autonom și cu velocamera în mână, sărea în mare.

— A șters-o, blestematul! exclamă Voicu.

Danteș smulse automatul unui ostaș și-l armă.

După plonjon, falsul ziarist reapăru la suprafața apei, bătând zadarnic apa cu înotătoarele. Danteș ridică la umăr automatul.

— Nu trageți! N-are cum să scape!

Danteș se uită nedumerit la Radu.

— Centura de balast e la mine! explică operatorul, triumfător.

*

* *

— Ideea tovarășului Gheorghiu a fost excelentă, spuse Preduț. Spionul ne trebuia viu!...

— Acum că toate s-au sfârșit cu bine... începu Arghir.

— Toate? suspină Magda.

În încăpere pluti, o clipă, chipul comandantului.

— Nu-nțeleg cum a reușit Sotir! exclamă Voicu. Doar comandantul știa cu cine are de-a face! Ori nu descifrase încă radiograma?

Preduț deschise un dosar aflat pe birou, îl răsfoi și scoase din el o foaie de hârtie dactilografiată:

— Vă citesc un pasaj din depoziția lui Sotir: „După proiecția filmului, am înțeles că demascarea mea e doar o chestiune de timp. Primirea radiogramei m-a hotărât să acționez. Am intrat în cabina comandantului și i-am cerut să-mi aprobe să transmit un articol prin stația de emisie a submarinului. M-a refuzat,

dar eu i-am întins totuși stiloul, pentru semnătură…”

Colonelul se opri, lăsă foaia pe masă și scoase din sertar un stilou. Continuă, arătându-l celorlalți:

— Nimeni nu se așteaptă ca din el să țâșnească o mică săgeată, cu vârful muiat într-un narcotic cu efect fulgerător. Sotir a folosit arma asta și cu adevăratul Porojan...

Radu se cutremură, închipuindu-și trupul crispat în încercarea deznădăjduită de a rupe legăturile care-l condamnau la o moarte cumplită. Vru să spună ceva, dar Stoia i-o luă înainte:

— De ce n-a luat Sotir planurile submarinului, din seif?

— Sunteți sigur? zâmbi Preduț, punând stiloul la loc în sertar.

Secundul sări de pe scaun:

— Le-am văzut cu ochii mei! În raftul de sus, dreapta!...

— Desigur, desigur, îl potoli Preduț. I-ar fi fost și greu să umble cu planurile în buzunar. Pe când așa...

Lua din dosar o fotografie și le-o arătă. Radu se aplecă s-o vadă mai bine.

— Băiatul lui Porojan... adică Sotir! exclamă el.

— Sotir n-are copii, precizează colonelul. E o fotografie de-a lui, din tinerețe. Cercetați-o cu atenție!...

Fotografia trecu din mână în mână.

— Nimic deosebit, rezumă Toncu opinia tuturor.

— Și totuși, e singurul lucru găsit într-un buzunar impermeabil al spionului, în momentul arestării.

Se stârni rumoare. Capetele se aplecară din nou asupra fotografiei.

— Nu vă mai chinuiți, spuse colonelul.

Oricum, ochii dumneavoastră nu pot concura cu microscopul.

Ceru fotografia și indică un punct, cu vârful creionului:

— Iată planurile dumneavoastră, tovarășe Stoia!

Profesorul zâmbi, ca și cum ar fi auzit o glumă bună.

— Vreți să veniți o clipă?

Stoia se apropie de birou și se uită la copiile mărite pe care i le întindea colonelul. Zâmbetul i se șterse de pe chip.

— O tehnică destul de complicată, spuse Preduț. În primul rând, e nevoie de o emulsie cu grăunte atât de fin, încât microscopul să n-o disocieze. Apoi, cu un microscop întors, se face o reducție fotografică a obiectului, până la jumătate de milimetru pătrat. Această reducție se plasează în locul lăsat anume liber pe o fotografie.

— Ingenios, murmură Stoia. Și groaznic...

Se înserase. Danteș se ridică și aprinse lumina. Oaspeții colonelului se treziră parcă dintr-un vis rău, risipit o dată cu penumbra din încăpere. Secundul își aprinse o țigară, urmat fără întârziere de Toncu. Stoia își trecu de câteva ori mâna prin păr. Magda deschise poșeta și se uită pe furiș în oglindă. Numai doctorul socoti că tăcuse prea mult și exprimă cu glas tare gândul poate nelămurit al celorlalți:

— Cum de n-a izbutit un plan atât de bine pus la punct?...

Colonelul răspunse cu o întrebare:

— Cunoașteți povestea „cărții perfecte”?... Se spune că un editor hotărâse să scoată o carte fără nici o greșeală de tipar. Tocmi pe cei mai buni corectori și-i puse să citească și să recitească fiecare rând, fiecare cuvânt din șpalturi. Paginile fură supuse și ele aceluiași

examen minuțios. În sfârșit, cartea intră sub teascurile tipografiei și apăru pe piață. Nu cuprindea, într-adevăr, nici o greșeală - în afară de o eroare grosolană chiar în titlul scris cu litere de-o șchioapă pe prima pagină. Era atât de bătătoare la ochi, încât nici unul dintre nenumărații corectori nu o băgase în seamă...

Preduț își turnă apă într-un pahar, bău puțin și continuă:

— Ținând seama de rapiditatea cu care a trebuit să acționeze, Sotir s-a dovedit un adevărat maestru al amănuntelor. Cadavrul lui Porojan a fost descoperit doar printr-o întâmplare. Apoi, când întâmplarea l-a servit și pe spion, arătându-i pe ecran că precauțiile lui au fost zadarnice, lucrurile s-au precipitat. Sosirea radiogramei l-a determinat pe Sotir să comită o nouă crimă și să pregătească într-un timp uluitor de scurt o înscenare aproape perfectă. Gândiți-vă la psihoza creată de radiograma falsă și de povestea cu cancerul. Dacă doctorul ar fi fost mai puțin conștiincios, dacă tovarășa Magda s-ar fi lăsat copleșită de acest eveniment tragic... Sotir ascunde un spion electronic în cabina crimei, într-un mod care mă face să cred că a citit „Scrisoarea furată" a lui Poe. Apoi, își pregătește o eventuală retragere, cu ajutorul aparatelor tovarășului Gheorghiu...

Preduț se întrerupse iar, ca să-și umezească buzele.

— Deci, amănuntele s-au înlănțuit aproape fără greș. Dar, la fel ca în povestea „cărții perfecte", Sotir a făcut o eroare grosolană. El n-a ținut seama de oamenii cu care avea de-a face, crezând că nu veți fi în stare să descoperiți crima și ascunzătoarea aparatelor furate. Iar împotrivirea dumneavoastră finală l-a surprins și l-a silit să se demaște cu un minut mai devreme. L-a surprins, deoarece i

se părea o nebunie să-ți riști viața pentru altceva decât pentru bani.

Tăcu, obosit.

— Îmi permiteți, tovarășe colonel? spuse Danteș, de lângă ușă.

— Poftim.

— Până acum i-am lămurit noi pe savanți. Ar trebui ca savanții să ne lămurească, la rândul lor, misterul respingerii bandiților de pe „Santa Maria"!

— Nu-i nici un mister, răspunse Magda. Ultrasunetele au provocat o asemenea încălzire a cartușelor și obuzelor, încât pulberea s-a aprins fără a se mai acționa asupra focoaselor.

— Ar putea fi o extraordinară armă defensivă! exclamă Radu. Închipuiți-vă că încărcătura de bombe a unui avion ar exploda în văzduh, la mare înălțime, departe de granițele statului atacat!...

— Eh, tinerețe înflăcărată! suspină glumeț Arghir. Generatorul a acționat pe o rază de treizeci, patruzeci de metri, poate ceva mai mult...

Preduț îl amenință cu creionul:

— Datorită lui ați scăpat de la moarte! În barca pe care am capturat-o se afla un explozibil foarte puternic. Bandiții aveau de gând să scufunde submarinul cu întreaga expediție, ca să-și acopere mârșăvia. Bineînțeles, după ce ar fi luat câteva mostre de elastit.

— Și n-am pus mâna pe toți! strigă doctorul. I-am lăsat să ne scape!

— N-o să le meargă prea bine, îl asigură Preduț. Vasul a fost reținut, la cererea noastră. Echipajul va fi judecat pentru piraterie. Și chiar dacă sentința nu va fi destul de aspră, cei care i-au trimis vor fi necruțători.

*

* *

Warming citea actul de fuzionare cu „The Overseas Transport Company”. Vizitatorul său își scosese haina și stătea pe birou, folosind ventilatorul ca un duș de mână. Mesteca chewinggum și făcea reflecții care vădeau o colosală lipsă de tact:

— Neplăcută chestie. Am auzit că au apărut și niște articole, în presa străină...

Warming îi aruncă o privire scârbită și se întoarse la „Dispozițiunile finale”, murmurând:

— Ar trebui să apară niște articole de lege împotriva pirateriei în afaceri...

— Bună! hohoti celălalt. Ai haz! Mă bucur că o să fim asociați!

Bătrânul lepădă actul pe birou:

— Asociația dintre cal și jocheu...

— Am fost destul de generos! protestă americanul. Cargourile dumitale nu mai sunt bune decât pentru cabotaj!

Warming vru să riposteze, dar se răzgândi. Detesta discuțiile inutile.

— În forma asta, accept cu o singură condiție, spuse el. Vreau să te ocupi de Grayson și de cei de pe „Santa Maria”.

— Așa cum te-ai ocupat dumneata de Doyle, nu? precizează celălalt. Nici o grijă! Fuzionarea se extinde și asupra datoriilor de onoare!...

*

* *

Colonelul îi conduse până în stradă, oftând:

— Ce vă pasă, fericiților! Vă întoarceți în

împărăția voastră submarină!

— Eu nu, suspină Radu. Filmul e gata. Redevenim tereștri. Cine știe când o să mai cobor în adâncuri!...

— Depinde numai de dumneata, spuse Stoia.

Radu se-ntoarse spre el, nedumerit.

— Abia acum vom începe asaltul universului radioactiv din adâncul mării, continuă profesorul. Și avem neapărată nevoie de un operator cinematografic.

Radu privi în jur, căutând parcă un sprijin. Întâlni ochii Magdei și câteva clipe nu mai știu că trebuie să dea un răspuns. Auzi doar vocea profesorului, venind parcă de la capătul lumii:

— Atunci, peste o săptămână îmbarcarea.

Eduard Jurist

• MISTER LA -179°C

Comisarul Perkins trânti portiera mașinii.

— Dă-i drumul, Bill!

— Crimă? întrebă sergentul Bill Hops, șofer de mare viteză.

— Habar n-am.

Bill zâmbi.

— Așa spuneți de fiecare dată și până la urmă tot arestați pe cineva. Acum pe cine veți aresta?

— Habar n-am.

Cu două degete, comisarul își împinse pălăria de pai pe ceafă. Bill puse motorul în funcțiune.

— Găsiți dumneavoastră pe cineva, nu se poate. Mergem drept înainte, la stânga sau la dreapta?

Perkins spuse printre dinți:

— Ia-o pe șoseaua 52.

— Deci drept înainte, apoi la stânga și pe urmă la dreapta. Sunteți înarmat, comisare?

— Ca de obicei.

— Cu pistol?

— Cu răbdare, Bill.

Sergentul era băiat isteț. Înțelese că șeful nu avea chef de vorbă, așa că urmă:

— Poate că nu e nimic grav. Uneori oamenii alarmează poliția pentru te miri ce. Acum o lună un vecin de-al meu m-a trezit la miezul nopții ca să-mi spună că nevastă-sa

încă n-a venit acasă și că e îngrijorat. L-am sfătuit să mai aștepte. Cui nu i se întâmplă să mai întârzie?! Omul m-a ascultat și s-a dus să se culce. Alaltăieri m-a trezit din nou. Cică tot nu venise și nu mai știe ce să creadă. Își făcea omul tot felul de gânduri...

Acul indicatorului de viteză oscila între 70 și 80 de mile. Șoferul conducea fără greș, ocolind prin dreapta și prin stânga vehiculele pe care le depășea. Avea o adevărată pasiune pentru volan. Îi plăceau în special urmăririle. Când putea să folosească viteza maximă, îl cuprindea o adevărată beție. S-a întâmplat odată să urmărească o mașină cu gangsteri. După o serie de viraje amețitoare prin oraș, bandiții s-au angajat pe șosea. Distanța dintre poliție și gangsteri se micșora văzând cu ochii. Bill gonea cu o viteză îndrăcită. Comisarul își spunea cu satisfacție că nu va trebui să deschidă focul din mers. Pentru asta era necesar să coboare fereastra și se făcea curent. Ori Perkins suferea de sinuzită cronică. Vor obliga mașina din față să oprească și-i va soma să se predea. Bill se apropia vertiginos. Îi mai despărțeau de mașina urmărită cel mult cincizeci de metri. Douăzeci. Zece. O roată. Apoi se angajă în depășire. O depăși și, până să se dezmeticească Perkins, o lăsă cu mult în urmă. Accelerând mereu, pusese ochii pe o altă mașină care gonea în fața lui, hotărât s-o ajungă cu orice preț. Din întâmplarea asta, se alesese cu un avertisment drastic și cu o duminică de arest. Dar ce era a lui, era a lui. Era un șofer cum puțini găseai în toată poliția!

Bill aprinse radioul. Se transmitea muzică de jaz.

— Dacă vă enervează - spuse el comisarului - pot să sting.

— Nu, nu. Lasă-l. Mai bine, lasă-l - încuviință Perkins.

— Să-l fac însă mai încet că nu vă mai aud. Ce spuneați?

— Nimic.

— Dumneavoastră când nu spuneți nimic, vă gândiți la o mulțime de lucruri. Totdeauna v-am admirat. Fiecare frază pe care o rostiți are rostul ei. Niciodată nu v-am auzit spunând prostii.

Perkins își împinse pălăria de pai pe frunte. Bill continuă:

— Sunt unii care vorbesc într-una. Le merge gura ca la crainicii sportivi. Nu mai poți să spui și tu un cuvânt. Așa e văru-meu, Staff. O dată a pus rămășag cu mine că poate recita toți psalmii într-o singură oră. A trebuit să-i plătesc și două rânduri de bere, supliment. I-a rămas timp să spună și *Tatăl nostru*. E un flăcău și jumătate, Staff ăsta. Când n-are un chior în buzunar se duce la berărie și face pariuri. Îi scurge pe toți de bișitari și vine beat acasă...

— Oprește! spuse comisarul.

— Gata, am tăcut. Vă rog să mă iertați dacă v-am obosit. Eu...

— Oprește mașina, Bill!

Șoferul frână atât de brusc, încât Perkins își turti pălăria de parbriz.

— Ce facem aici, comisare? Văd că-i un șirand.

— Rămâi în mașină și fii cu ochii în patru. Dacă observi ceva suspect, pentru numele lui Dumnezeu, nu claxona.

— Am înțeles, boss. Dacă aveți nevoie de mine, trageți două focuri de pistol. Nu de alta, dar s-ar putea să ațipesc. Pe căldura asta...

Comisarul - supranumit de colegii săi *omul cu nervii de oțel* - coborî din mașină, își scoase pălăria de pai și începu să-și facă vânt cu ea. Era o zi toridă de august și nimic n-ar fi fost mai potrivit ca o baie răcoritoare în undele

albastre ale lacului. Comisarul încă nu știa cât de curând i se va împlini această dorință arzătoare.

Perkins aruncă o privire scrutătoare pe lac. Câteva yole se legănau cu pânzele moi. Ceva mai departe se zărea mica insulă de pe care se avânta spre cer flacăra verde a pâlcului de eucalipți. Porni spre debarcaderul pustiu și bătu în geamul casei de bilete. Casierița moțăia, toropită.

— Poliția criminală - spuse Perkins, întorcându-și reverul hainei de alpaca sub care avea prinsă insigna de comisar.

— Câte bilete? tresări casierița pe care n-o interesau profesiunile amatorilor de plimbări cu barca pe lac.

Comisarul își puse pe cap pălăria de pai și rosti cu autoritate:

— Fiți, vă rog, atentă la ce vă întreb și răspundeți cu claritate. Am primit de aici un telefon de la un necunoscut...

Casierița îl întrerupse fără să-și ascundă antipatia:

— Dacă dumneavoastră nu-l cunoașteți, noi cu atât mai puțin. De altfel, singurul telefon e la bar.

Comisarul duse un singur deget - de obicei folosea două - la borul pălăriei în loc de „vă salut” și se îndreptă spre pavilionul cochet, ascuns privirilor de frunzișul bogat al copacilor.

Înăuntru era foarte plăcut. Jaluzelele pe jumătate lăsate reținеau cea mai mare parte a luminii, păstrând încăperea în penumbră. Un ventilator ca o elice de elicopter trimitea din tavan o briză răcoroasă. Comisarul, experimentat în acțiunile nocturne, se obișnui imediat cu semiîntunericul din local și prinse dintr-o privire tot ce se petrecea în bar.

În bar nu se petrecea nimic. La o masă, într-

un colț, un consumator ședea cu spatele spre ușă.

Perkins se adresă barmanului:

— Hello, Joe, dă-mi ceva rece.

— Mă cheamă Sam. În afară de gheață mai doriți ceva?

— E-n regulă. Nu știu cum nu mi-am dat seama de la început că te cheamă Sam. Joe e înalt și slab. Dă-mi un whisky cu lămâie și o informație. Sunt comisarul Perkins de la poliția criminală.

Sam clătină din cap cu compătimire:

— Chiar și pe căldura asta. Ce meserie, dom'le!

Perkins se aplecă peste tejghea și-l privi pe Sam în ochi:

— Cine mi-a telefonat de aici? arătă cu capul spre cabina telefonică.

Barmanul rămase pe gânduri. Apoi șopti:

— Să vă dau întâi whisky-ul și pe urmă informația? Sau să vă spun mai întâi tot ce știu?

— Vorbește. Ai văzut pe cineva?

— Când ați primit telefonul?

Comisarul se uită la ceas.

— Acum o jumătate de oră.

— Bănuiam. Exact acum o jumătate de oră nu eram aici. Am plecat cu un cuter pe insulă să duc niște sticle. Am acolo câțiva clienți.

Perkins se așeză pe un scaun înalt, fără să-l slăbească pe barman din ochi.

— Alibiul e perfect. Rămâne să-l verific la nevoie. Crezi că a fost cineva pe aici în timp ce lipseai?

Sam răspunse fără să clipească:

— Categoric, nu!

— Pe ce te bazezi?

— L-am întrebat pe dumnealui - arătă spre consumatorul care stătea cu spatele. În afară de el n-a fost nimeni azi aici.

Comisarul coborî de pe scaun și se apropie de consumatorul singuratic. Se aplecă peste umărul lui.

— Nu vă supărați, e vreun loc liber la masa dumneavoastră?

Consumatorul răspunse fără să se întoarcă:

— De când așteptam această frază inteligentă, care nu poate aparține decât abilului comisar Perkins.

Abia acum privi peste umăr și cu un zâmbet plăcut îl invită:

— Ia loc.

— Timon! exclamă surprins comisarul, lăsându-se pe un scaun. Ce dracu faci aici?

— Caut și eu un colțișor răcoros. Orașul e un adevărat cuptor. Ți se coc creierii, nu alta.

— Nici nu știi ce bine îmi pare că te întâlnesc.

— Ba știu. Mai mult decât atât, știu și ce cauți și pot să te ajut.

Perkins răspunse acru:

— Nu-mi strica plăcerea revederii. Știi doar că te-am rugat să nu te bagi în treburile poliției.

— Nici nu mă bag. Bei ceva?

— N-am timp. Trebuie să stau de vorbă cu un individ.

— Și cine te împiedică? Stai.

Perkins luă cu atenție o scobitoare și cercetând-o ca pe un corp delict, întrebă:

— Ascultă Timon, de când ești aici ai văzut pe cineva dând un telefon?

— Bineînțeles.

— Cum arăta? Poți să mi-l descrii?

— Cu oarecare aproximație. Era un tânăr de vreo douăzeci și opt de ani, foarte bine legat. Părul castaniu, tăiat scurt. Ochi verzi. Purta o cămașă sport cu gulerul desfăcut și mâneci scurte. Pe brațul drept, mai sus de ceas, avea o cicatrice de la o lovitură de cuțit.

Uite asta.

Comisarul trase o înjurătură.

— Tu mi-ai telefonat?

— Te rog să mă ierți că te-am deranjat, dar m-am gândit că e ceva care te interesează.

— De ce nu mi-ai spus la telefon?

— Dacă știai că te caută Timon Semplar îmi închideai telefonul în nas.

Barmanul aduse whisky-ul și comisarul goli paharul dintr-o înghițitură. Apoi băgă bucata de gheață în gură și începu s-o sugă ca pe o acadea. Închise ochii pe jumătate ca să vadă mai bine scobitoarea:

— Trebuie să ne înțelegem de la început. Dacă e, într-adevăr, ceva serios, ori tu, ori eu.

— Nu știu dacă e ceva serios. De aceea te-am și chemat. Știi bine că nu sunt amator s-o fac pe detectivul. Dar mă scoateți de fiecare dată din sărite cu gafele voastre. Ca ziarist am destulă treabă și așa. Dacă ne întâlnim mereu nu eu sunt de vină. Noi gazetarii umblăm peste tot și aflăm fel de fel de întâmplări, în timp ce voi polițiștii stați în birou și așteptați să sune telefonul.

Perkins oftă. Timon avea dreptate. Uneori trecea o săptămână întreagă până să sune telefonul pentru el. Mai erau și alți comisari și toți se repezeau să înșface ceva de lucru. Când li se încredința o afacere, li se dădea o primă de periculozitate și puteau să treacă în cont cheltuieli neprevăzute.

Perkins mușcă scobitoarea. Era mentolată așa cum bănuise.

— În orice caz, îți mulțumesc, Timon, că te-ai gândit la mine.

— E-n regulă. Și acum, hai să mergem. Și așa venim cam târziu.

Făcu un gest care exprima întreaga sa îndoială.

La debarcader, Perkins întrebă:

— Crimă?

Timon ridică din umeri:

— N-am idee.

— Ai găsit vreun corp delict?

— Da.

— Unde?

— În apa lacului.

— Și de ce nu l-ai scos afară?

— Trebuie să chemi un medic legist. Nu știu despre ce delict e vorba. Am văzut doar corpul.

Comisarul fluieră.

— Bărbat? Femeie?

— După îmbrăcăminte... costum la două rânduri, pantaloni negri, ghete înalte... Mai mult nu știu.

— Așteaptă-mă. Mă duc să telefonez după specialiști.

Se întoarse în bar și chemă medicul legist și câțiva scafandri.

Timon Semplar îl aștepta la cârma unei bărci de mare viteză. Comisarul se urcă și *papucul* făcu un salt, împroșcând stropi de apă. Motorul huruia atât de tare, încât orice discuție era imposibilă. Timon făcu un ocol larg. Pe mica insulă se vedeau instalate câteva corturi, câteva șezlonguri și câteva umbrele de soare. În partea opusă, insula nu era abordabilă. Avea malul înalt, abrupt. Iar în apă se ridica o perdea deasă de păpuriș. Se vedeau și câteva trunchiuri de copaci putreziți. Timon opri motorul și barca continuă să plutească în virtutea inerției.

— Dimineața am făcut puțin canotaj pe aici. E un loc destul de pustiu. Cei care vin pe insulă nu ajung pe partea asta, locul fiind cu totul nepropice pentru înot. Nici cei care se plimbă cu barca nu se apropie de mal din cauza rădăcinilor. Apa nu e prea adâncă și e destul de primejdios...

Papucul aproape că se oprise. Păpurișul răsuna de larma unor păsărele, subliniind și mai mult pustietatea locului. Timon se încruntă.

— ...Și la un moment dat l-am văzut... Ca să fiu sincer, n-am ținut să mă apropii prea mult. Am vrut cândva să fac medicina, dar din cauza disecției am renunțat. Nu pot să văd acest spectacol. Fii atent, Perkins!

Îi arătă un trunchi cioturos și negru ca un monstru al apelor din vechile legende.

Perkins înghiți în sec. Spectacolul era, într-adevăr, oribil. Unda molcomă venită din larg legăna trupul înecatului care executa parcă un dans macabru și ireal.

Timon puse din nou în funcțiune motorul și *papucul* se avântă în larg.

— Asta e. Păcat de bieții viligiaturiști de pe insulă. Habar n-au ce-i așteaptă - spuse el.

Comisarul încuviință din cap. Va trebui să-i interogheze. Se duce omul să caute puțină liniște și dă de belea.

O barcă mare cu motor având trei oameni la bord le venea în întâmpinare. Era medicul legist însoțit de două ajutoare. Comisarul le dădu instrucțiunile necesare.

— Eu nu țin să fiu de față - spuse Timon. Plec. Am să-ți telefonez mâine. Poate-mi dai ceva pentru gazetă. Dacă merită.

Perkins îi aruncă o privire șireată.

— Nicio grijă, Timon. Dacă merită... nu scoți nici un cuvânt de la mine.

Semplar râse cu poftă și, ridicându-se în picioare, întinse mâna. Comisarul începu și el să râdă satisfăcut și-i întinse mâna cu elan. În ultima secundă, Timon se răzgândi și băgă mâna în buzunar. Comisarul zbură în apă. Timon porni motorul și *papucul* se lansă vijelios spre debarcader. Sări sprinten pe pasarela de lemn. Acolo, în larg, scafandrii

poliției îl ajutau pe comisar să iasă la mal. Medicul legist constată că mai era în viață.

Timon parcă mașina în fața clădirii și urcă scările în fugă. Ajuns la etajul 16, unde locuia, se opri și recită monologul lui Hamlet, urmărind secundarele cronometrului său. Suflul era bun. Spuse textul în ritmul elisabetan, punând cezurile ca însuși Lawrence Oliver.

Introduse cheia în broască și descuie ușa. O împinse încet și făcu precaut un pas în cameră. La al doilea pas, se răsuci fulgerător și trimise două directe și un upercut intrusului aflat în spatele ușii. Acesta scăpă pistolul din mână și rămase rezemat de perete. Timon îl privi cu satisfacție. „Intrusul" era un manechin de antrenament, prevăzut în dreptul buzunarelor de la piept cu două cadrane. Pe unul Timon verifică forța loviturii aplicate, pe celălalt timpul în raport cu declanșarea armei ucigașe. Lovitura atinsese manechinul înainte ca pistolul să fi putut fi descărcat de prezumtivul atacator.

Semplar intră în camera de baie și se pregătea să dea drumul la duș, când răsună soneria telefonului. Timon ridică receptorul:

— Alo?

De la capătul celălalt auzi o voce tânără și emoționată:

— Mister Semplar, trebuie să vă vorbesc...

— Vă ascult...

— Nu pot prin telefon. Trebuie să vă văd. Am foarte puțin timp la dispoziție.

Tremurul glasului necunoscut îi trezi curiozitatea pe care niciodată nu și-o putea înfrânge.

— Să ne vedem la o cafenea - propuse el.

— Imposibil. Sunt urmărit.

Semplar reflectă o secundă.

— Bine. Fii atent. În strada paralelă cu fațada blocului în care locuiesc e capacul conductei de canalizare. Îl găsești chiar în spatele automatului de țigări.

Cobori scările de fier și, ajuns jos, pornești spre stânga până la a treia gură de ieșire. Ai să nimerești în spatele clădirii. Urci cu liftul de serviciu până la etajul 34. Acolo e o terasă pentru scuturat covoare. Ai să vezi o scară de incendiu. Cobori pe ea până la etajul 16 și bați în fereastra din stânga de două ori lung și o dată scurt. Îți dau 12 minute.

— Vă mulțumesc. Dacă nu mă înec în conducta de canalizare și nu cad de pe scara de incendiu, voi fi punctual.

Lui Semplar îi plăcea disciplina. Îi fixase necunoscutului 12 minute pentru ca să nu se lase tentat să zăbovească mai mult sub apa rece. Reconfortat după duș, își puse un maiou și un pantalon de pânză, se pieptănă cu grijă, își verifică pistolul pe care-l așeză la îndemână în sertarul al treilea al biroului, sub un vraf de manuscrise, își pili puțin unghiile și-și controlă cronometru! Secundarul trecea de minutul al doisprezecelea. Semplar clătină nemulțumit din cap. 15 secunde... 30 de secunde... 45 de secunde...

În clipa aceea auzi o voce:

— Nu pot să bat cum mi-ați cerut, pentru că ați uitat fereastra deschisă. Pot să intru, domnule Semplar?

— Firește. Vă așteptam.

Întâi apăru un picior încălțat într-o sanda ușoară, apoi al doilea. Când se adăugă și restul, Semplar reconstitui un tânăr care respira din greu.

Vizitatorul sări în încăpere.

— Vă rog să mă iertați pentru întârziere. Dar a fost un drum atât de neobișnuit încât... Trebuie antrenament, nu glumă!

Timon zâmbi.

— Cu antrenament se execută în 4 minute și 30 de secunde. Aveți vreo armă de foc asupra dumneavoastră?

— Nu, domnule.

— Aveți vreo armă albă?

— Nu, domnule.

— Nici de altă culoare?

— Ba da. Verde. O fiolă cu otravă.

— Bine. Păstrați-o. Luați loc și spuneți-mi motivul vizitei dumneavoastră.

Tânărul își scutură varul de pe haină și funinginea de pe pantalon, își îndreptă părul care-i cădea pe frunte și spuse puțin stânjenit:

— Înainte de toate ar trebui să mă recomand.

— Nu e necesar.

Timon îi indică fotoliul cu spătarul din chingi împletite.

— Sunteți Buck Savor, tânărul nostru campion de tenis. V-am văzut la ultimul meci în care l-ați învins pe australianul acela.

— Vă mulțumesc, domnule Semplar. Ați urmărit meciul?

— Nu. L-am urmărit pe australian. Făcea contrabandă de stupefiante. Așadar?

Buck Savor se posomorî.

— Am să vă spun pe scurt povestea mea. Nădăjduiesc să mă ajutați...

Buck avea cel mult douăzeci și doi de ani. Palma dreaptă ca și bicepsul brațului drept trădau jucătorul de tenis. Nu era ceea ce se numește un băiat frumos. Dar bărbia voluntară și ochii visători, amestec de bărbăție și delicatețe, îi asigurau fără îndoială succesul necesar. Își trecu mâna peste frunte ca pentru a alunga un gând obsedant.

— Prima parte este simplă și banală - începu el. La antrenamentele de tenis am cunoscut-o pe Judy Blostom. O fată adorabilă

de care m-am îndrăgostit fulgerător. Ne-am întâlnit de câteva ori și am văzut că nici eu nu-i eram indiferent. M-am ocupat de perfecționarea ei. Judy făcea progrese uimitoare și foarte curând între noi s-a născut o dragoste puternică. Am hotărât să ne căsătorim la toamnă. Poate vă întrebați de ce tocmai la toamnă? Judy împlinește 21 de ani abia la 25 octombrie.

Timon își aprinse o țigară. Ridică privirea peste flacăra brichetei.

— Deci o căsătorie împotriva voinței părinților...

— Da și nu. Judy n-are părinți. Adică, firește, a avut. Au murit când avea 5 ani. În schimb are un unchi, fratele tatălui ei, care îi este tutore până la majorat.

Făcu o pauză. Timon îi citea în privire o expresie de ură și teamă totodată. Ridică o sprânceană, arătând că așteaptă continuarea.

— Acum începe partea a doua a poveștii care mă face să-mi ies din minți. Judy, naivă și cinstită, i-a mărturisit unchiului ei intenția de a se căsători cu mine. A urmat o scenă îngrozitoare în care unchiul a pălmuit-o, sfătuind-o să-și scoată din cap astfel de prostii. A îndrăznit să afirme că ea se va căsători cu cine hotărăște el. Apoi a închis-o în casă. Dar Judy a reușit să evadeze și să se întâlnească cu mine la sala de antrenamente. Am hotărât împreună să avem răbdare până la toamnă, când nu va mai avea nevoie de nici o aprobare și vom putea fi în sfârșit fericiți. Ne-am înțeles cum să ținem legătura în secret, făcând totodată să se creadă că am uitat unul de altul. Au trecut însă câteva zile și n-am primit nici o veste de la ea. Înnebunit de grijă, am început să dau târcoale casei în care locuiește. În schimbul unei bancnote de zece dolari, un individ care spunea că e portar mi-a

comunicat că domnișoara Blostom a plecat într-o călătorie din motive de sănătate. Am rămas înmărmurit. Speram ca pentru această sumă să-mi dea măcar un bilet de la Judy. Nu puteam literalmente să înțeleg cum plecase fără să mă pună și pe mine în curent. M-am gândit că desigur unchiul ei caută un mijloc pentru a o îndepărta de mine.

Câteva nopți la rând, mânat de frământări, răscolit de tot felul de temeri, m-am plimbat prin fața casei blestemate. Și așa am observat că în fiecare noapte, pe la orele două, se aprinde lumina într-o cameră de la mansardă. Am convingerea, domnule Semplar, că e sechestrată și mor de spaimă pentru soarta ei. M-am gândit să pătrund în vreun fel în casă și să mă conving personal de cele ce se petrec acolo. Dar portarul m-a sfătuit să mă las păgubaș, întrucât ușa e păzită de el. De câteva zile am observat că sunt urmărit și mi-e teamă că eșecul unei astfel de acțiuni o va pune pe Judy într-un pericol și mai mare.

Timon ascultase totul cu foarte multă atenție. Acum când tânărul isprăvise de povestit, se sculă de pe scaun și se duse la frigider. Aduse o sticlă cu limonadă și două pahare. Întrebă:

— Și fiola cu otravă pentru ce o aveți asupra dumneavoastră? Doreați să vă sinucideți?

— Da' de unde, domnule Semplar! Dragostea îți ia mințile. Vă rog să nu râdeți de mine. Căutam un mijloc să-l suprim pe acest tutore dând aparența că s-a sinucis.

— Ești bun să-mi arăți și mie fiola?

Buck duse mâna la reverul cămășii și scoase o fiolă lungă și subțire. Timon o privi în zare și zâmbi. Reteză vârful fiolei cu pila de unghii. Apoi răsturnă conținutul ei în cele două pahare de limonadă. Îi întinse unul lui

Buck.

— Să bem...

Tânărul sări de pe scaun cu un strigăt de groază:

— Domnule Semplar, nu...

Timon îl opri cu un gest calm și-și sorbi paharul până la fund.

— Poți să bei fără nici o grijă. N-are nici un efect.

— Cum... dar farmacistul m-a asigurat că e... se bâlbâi băiatul, îngălbenindu-se la față.

— Înțeleg. Omul ți-a luat pe puțin o sută de dolari pe apa asta colorată, dar pe de altă parte nici nu vrea să înfunde pușcăria pentru o sumă derizorie. Fiolele cu acid prusic au un semn pe care numai poliția și fabrica îl cunoaște. Bineînțeles și eu. Vezi, dar, ce s-ar fi întâmplat dacă ai fi reușit să-l inviți pe viitorul dumitale socru prin adopțiune să bea o cafea? Ai fi fost judecat pentru tentativă de asasinat.

Cu dinții clănțănind tânărul dădu peste cap paharul cu otravă.

— Ei, acum te simți ceva mai bine? îl întrebă Timon.

Buck oftă. Licoarea era răcoroasă și totodată liniștitoare.

— Am să-ți dau rețeta. E pe bază de lămâie și ceva tranchilizante. Mda - continuă Timon. În ce privește povestea dumitale, iată-ne în plin ev mediu. O biată orfelină și un unchi autoritar. Un tânăr fermecător se îndrăgostește de fată... Mda... Un Romeo și Julieta într-o versiune modernizată, la cererea editorului. Bine. Am să mă gândesc.

Timon începu să se plimbe prin cameră construind un mic plan pentru începutul acțiunii.

— În primul rând, dă-mi adresa casei Blostom.

— Franklin Avenue, vila florentină...

— Hm, asta înseamnă că sunt oameni avuți.

Lui Timon nu-i scăpă roșeața care apăru în obrajii băiatului.

— Dă-mi și adresa sălii unde-ți faci antrenamentele. Voi veni să te caut. Vom juca o partidă și îți voi spune la vestiar dacă am ceva pentru dumneata. Poate va trebui să îndeplinești unele acțiuni.

Buck trase adânc aerul în piept și se ridică de pe scaun.

— Vă mulțumesc foarte mult. Sper că nu s-a întâmplat nimic grav cu Judy și toate se vor termina cu bine.

Timon încuviință. Se apropie de fereastră și aruncă o privire în stradă. Într-o mașină albastră îl recunoscu pe agentul poliției însărcinat să-i supravegheze toate mișcările. Clătină din cap. Poliția, în loc să-i urmărească pe borfași, îl urmărea pe el pentru simplul motiv că reușea să rezolve cazurile cărora unul ca Perkins nu le dădea de capăt. Buck întrebă:

— Să mă întorc pe același drum?

— Nu e nevoie. Vei folosi un altul mai simplu. Urci cu liftul principal până la terasa clădirii unde e o piscină și un bar. Vei zăbovi acolo vreun sfert de oră, după care poți coborî liniștit în stradă. Da, era să uit. Ai cumva vreo fotografie a logodnicei dumitale?

Tânărul scoase din port-vizit o fotografie mică în care erau amândoi, zâmbitori, cu rachetele de tenis în mână.

— E într-adevăr foarte drăguță - confirmă Semplar. Îi vine foarte bine costumul de sport.

După plecarea lui Buck, Timon telefonă la gazetă. Îi răspunse secretarul de redacție:

— M-a căutat cineva, Mac?

— Da, Buchanan, impresarul marilor

spectacole de pe Brodway.

— Ce mai vrea și ăsta?

— Îți oferă 1000 de dolari pentru o afacere. I s-a furat un elefant.

— Pariez că era un elefant alb.

La capătul celălalt, Mac scoase o exclamație de uimire:

— Extraordinar! De unde știi, Timon?

— Foarte simplu. De vină sunt scriitorii care pun în circulație tot felul de idei. N-ai citit „Răpirea elefantului alb" de Mark Twain?

— Cum să nu! Dar nu mi-ar fi trecut așa ceva prin cap.

— Pe asta s-au bazat și răpitorii. Pasează-i-o lui Bruce. Spune-i că l-am sfătuit să se intereseze mai întâi dacă elefantul nu era cumva asigurat. În caz că da, să-l caute la fabrica de conserve.

*

Comisarul Perkins trânti portiera mașinii.

— Dă-i drumul, Bill!

— Crimă? întrebă Bill Hopps.

— Habar n-am.

— Așa spuneți de fiecare dată.

— Păi dacă știi, de ce mă mai întrebi?

— Cine-i mortul?

— Habar n-am. Și nu mai pune atâtea întrebări.

Bill apăsă pe accelerator și mașina porni ca o săgeată, strecurându-se pe artera aglomerată.

— De ce-ai luat-o pe aici? mormăi comisarul.

— Am vrut să vă întreb unde mergem, dar mi-ați ordonat să nu mai pun întrebări.

— La morgă.

— O.K. - spuse Bill făcând un viraj în loc. Azi e mai răcoare afară - reluă după câteva

minute de tăcere dureroasă. Cred că o să plouă. Perkins nu răspunse. Știți că Mathews l-a arestat pe Dadds?

— Habar n-am.

— Daa! A fost o luptă grozavă. Comisarul are falca umflată. Al dracului Dadds, știți unde era ascuns?

— Habar n-am.

— Într-un seif. Au trebuit să aducă un specialist care să-l deschidă. Murea dracului sufocat și nu mai putea să facă mărturisiri complete. Știți că tot Dadds a furat și patentul avionului fotonic?

— Habar n-am.

— Da. Acum comisarul Mathews va încasa și premiul din partea uzinelor Lang & Long. 25 000 de dolari! Ce-o să facă cu atâția bani?

— Habar n-am.

— Dumneavoastră ce-ați face cu ei?

— Habar n-am.

Și comisarul se gândi cu ciudă că niciodată nu avusese norocul să i se dea pe mână o astfel de afacere. Merita să-ți umfle falca pentru 25 000 de dolari.

— Eu dacă aș avea atâția bani aș ști ce să fac cu ei. I-aș băga în vreo zece taximetre și într-un an mi-aș deschide un mic bar pe lângă o stație de benzină. Ar fi o chestie, zău! Dar nu dă beleaua asta peste mine! Păcat. Eu aș ști ce să fac cu banii. Nu ca bețivul de Frank, o rudă de-a mea. A câștigat 30 000 de dolari la loterie și și-a cumpărat o fermă. Muncește din zori și până-n noapte și de-abia izbutește să-și plătească impozitele.

— Și de ce-i bețiv?

— Păi, nu mai e. După ce și-a luat ferma s-a lăsat și de băutură!

Mașina opri în fața morgii. Comisarul coborî. Un agent îi raportă că-l așteaptă doctorul Brown, medicul legist.

— Salut, doctore!...

Perkins își aruncă pălăria pe o masă.

— Hello, Harway!

Erau vechi prieteni și doctorul îi spunea lui Perkins pe numele mic.

— Tocmai îi făceam fișa de înregistrare.

— Citește-o. Cu scrisul tău de medic, mi-ar trebui un expert grafolog.

Doctorul Brown își lăsă ochelarii pe vârful nasului, schimbându-și din pricina asta timbrul vocii:

— 1. *Când s-a descoperit cadavrul*: Joi, 7 august a.c., orele 10 a.m.

2. *Sexul:* bărbătesc.

În privința punctelor 3 și 4 care se completau pe baza semnalmentelor exterioare, între cei doi începu o controversă acerbă.

— 3. *Naționalitatea:* mexican - citise doctorul.

— Cum o să fie mexican?! exclamă comisarul. Mexicanii sunt înalți și slabi. E mai curând peruvian.

— Peruvian în nici un caz. Peruvienii sunt ei înalți, dar grași, pe când tipul nostru e slab și de statură potrivită.

După compararea cu datele de laborator, privind analiza hemoglobinei, a pigmenților ș.a., trecură în cele din urmă „norvegian cu elemente panamaneze congenitale”. Doctorul citi punctul următor:

— 4. *Ocupația:* fabricant de sardele.

— Fabricant, poate - spuse comisarul - dar de ce tocmai de sardele? De ce nu de galoși?

— Uite ce-i, dragă Harway, punctul patru e oricum ipotetic. Aici n-avem expertiză de laborator. Să trecem fabricant, pur și simplu. S-ar putea să fi fost comerciant sau acționar, sau mai știu eu ce. N-are nici un rost să ne certăm pentru atâta lucru. Morții cu morții și

viii cu viii.

— Fie - acceptă Perkins. Citește mai departe.

— 5. *Când a survenit moartea:* cu 10 până la 12 ore înainte de descoperirea cadavrului.

6. *Cauza morții...*

Doctorul își scoase ochelarii. Perkins îl privi mirat. Se aștepta să audă „prin înec".

— Partea cea mai ciudată e că victima nu prezintă simptomele caracteristice de moarte prin înec. Moartea a fost provocată de un atac de cord. Foarte probabil în timp ce înota.

— Crezi că e posibil ca un fabricant de sardele să înoate îmbrăcat când suferă de inimă?

Perkins părea sincer mirat de afirmațiile medicului legist.

— Deducțiile nu sunt specialitatea mea. Atacul de inimă a fost stabilit precis. Restul te privește.

Și doctorul continuă să citească fișa în care mai erau trecute: „locul unde a fost descoperit cadavrul, descrierea semnalmentelor exterioare după principiul «portretului vorbit» și descrierea îmbrăcămintei".

— La punctul zece trebuie completat organul care a descoperit victima. Îl treci pe Semplar? întrebă el.

— Cum o să-l trec pe Semplar? se răsti comisarul. Ce fel de organ mai e și ăsta! Organul sunt eu! Poliția criminală! Semplar e un simplu informator, dacă nu și mai rău, a cărui declarație o vom trece în dosarul judiciar.

Doctorul îi puse mâna pe umăr. Omul cu nervii de oțel era congestionat și ochii i se agitau în orbite.

— Ascultă, nu e pentru prima oară că ești în fața unui caz dificil. N-are nici un rost să te enervezi. Ți-ai măsurat colesterolul? Ar trebui

să te mai îngrijești și tu. Oamenii decedează și-n condiții normale, nu numai de pe urma violenței.

Comisarul se potoli.

— Ești un prieten bun. Ai dreptate. Îmi fac sânge rău. Dar înțelege-mă, i-am interogat pe cei de la ștrand ca și pe vilegiaturiștii de pe insulă. Nimic interesant! Nici un indiciu. De unde să apuc povestea asta încurcată? Dacă era o crimă, era mai simplu. Porneam de la natura leziunii și arma cu care a fost provocată. Dar dacă e un atac de cord atunci cum a ajuns omul în apă?

— Poate a căzut dintr-o barcă? sugeră doctorul.

— Care barcă? Nu s-a găsit nici o barcă. Nimic suspect. Pe urmă de ce nu s-a semnalat nici o reclamație din partea familiei, a rudelor?

— Mda, încurcată poveste. Cine știe ce familie mai avea bietul om! Poate sunt bucuroși că au scăpat de el. Ce să mai cheltuiască și cu înmormântarea?! Dar ce-ar fi să dai un anunț la ziar? Poate se găsesc ceva martori.

Perkins scutură din cap.

— Deocamdată în nici un caz. Se găsesc imediat vreo două duzini de martori care-ți dau atâtea detalii că nu mai ieși la liman în cinci ani.

Perkins își luă pălăria, făcu un semn de salut și părăsi morga. Se urcă în mașină și trânti portiera.

— Unde mergem, boss? întrebă Bill.

— La dracu!

Bill demară în cea mai mare viteză.

*

Era trecut de miezul nopții când Timon

Semplar își făcu apariția în Franklin Avenue. Reperase vila florentină încă din timpul zilei. Acum era cufundată într-un întuneric total. Era o construcție luxoasă cu grădină. Avea un singur etaj, ceea ce nu-și putea permite decât un om foarte bogat. Timon cercetă cu privirea strada. Era pustie. Fără nici un efort sări gardul și căzu elastic pe pământul moale. Își îndreptă cravata și-și scutură pantalonii. Seara nu ieșea niciodată fără cravată. Dacă ar fi fost obligat de împrejurări să intre într-un local, n-ar fi fost primit în cămașă sport și sandale fără ciorapi.

— Căutați pe cineva? auzi lângă el un glas energic.

Întoarse capul fără grabă și văzu un bărbat scund, dar voinic, care avea în mână un Colt ațintit asupra lui.

— E încărcat? întrebă Timon indicând arma cu arătătorul.

— Nu e frumos să arăți cu degetul. Am nouă gloanțe în butoi și unul pe țeavă. Dar să nu ne luăm cu vorba că uităm de la ce-am pornit. Căutați pe cineva?

Timon încuviință. Se gândea că acesta trebuie să fie portarul de care-i pomenise Buck.

— Aș dori să vorbesc cu domnul Blostom. Nu știți, doarme?

— În ce chestiune?

— Sunt în posesia unui document de cea mai mare importanță pentru el.

— E vorba de un cec?

— Nu, de alt document.

— Alte documente nu au nici o valoare pentru el.

— Sunt sigur că domnia-sa va fi de altă părere.

— De ce nu l-ați prevenit telefonic de vizita dumneavoastră?

— Documentul mi-a parvenit abia acum un ceas și nu mi-am permis să-l sun la o oră atât de înaintată.

— Ascultă, domnule - i se adresă bărbatul înarmat - îți imaginezi cumva că ai în fața dumitale un imbecil?

— Evident! spuse Semplar, expediindu-i fulgerător un pumn în plex.

Omul scoase un geamăt înăbușit și-i căzu în brațe ca o scândură, pe care grijuliu o rezemă de zid.

Timon prinsese pistolul din zbor și-l puse în buzunar. Se uită la ceas. Era două fără câteva minute. O lumină se aprinse la fereastra unei încăperi de la parter. Semplar așteptă. Lumina se stinse. La două fix se aprinse o altă lumină. De data aceasta la o ferestruică sub acoperiș. Strecurându-se pe lângă ziduri, Semplar ocoli clădirea. Găsi o ușă și, cu ajutorul unui briceag, o deschise fără efort și fără zgomot. Cu briceagul său putea deschide orice fel de cutii de conserve și uși cu încuietori oricât de complicate. Acolo unde alții foloseau guri de lup sau perforatoare electrice, Timon utiliza briceagul său care avea marele avantaj de a fi mult mai ușor la purtat.

Calculase bine. Ușa dădea pe scara de serviciu. În vârful picioarelor ajunse la mansardă. Urechea sa fină distinse un murmur de voci.

— Draga mea - spunea o voce bărbătească răgușită - doar știi că-ți vreau binele. De ce nu-mi asculți sfaturile părintești pe care ți le dau?

Timon auzi plesnetul sec al unei palme, urmată de hohotele de plâns ale unei fete. Inima i se strânse de milă, dar își impuse să asculte în continuare. Nu trebuia să-și dezvăluie prezența înainte de vreme.

— Vezi, acum plângi - continuă individul cel răgușit. Îți strici ochii aceștia frumoși. Nu-i păcat? Uite, stai închisă în casă de mai bine de o săptămână. Ai obrajii palizi. Ai să te îmbolnăvești.

Și o nouă palmă răsună sec dincolo de ușă. Fata izbucni cu ură în glas:

— Degeaba, unchiule! N-ai decât să mă bați și să-mi faci morală. Mai bine mor.

— Da, asta e și părerea mea. Numai că nu e așa de simplu. Dacă ai muri de moarte naturală, toate bune. Dar o fată zdravănă ca tine o să mai reziste mult și bine. Nu se moare așa cu una, cu două. Iar ca să te omor nu-mi convine. O să mă descopere și n-are nici un rost să înfund pușcăria pentru că tu ești o mică încăpățânată și nu înțelegi cine-ți veghează fericirea și vrea să te împiedice să-ți faci singură rău.

Timon închise ochii. Intuise just. O nouă palmă răsună pe obrajii fetei. O clipă cumpăni, întrebându-se dacă să nu intre pe neașteptate și să someze bruta cu pistolul. Avea desigur avantajul surprizei, dar și un mare dezavantaj. Individul îl va vedea la față. Iar dacă-l va reclama la poliție, îl va ferici pe comisarul Perkins. Acesta va da mai curând crezare declarațiilor unui tutore legal decât plânsului unei minore cu gărgăuni de măritiș în cap. Semplar n-avea nici un drept să intervină, la o oră atât de târzie, în sistemul de educație folosit de un cetățean respectabil, răspunzător de destinul pupilei sale.

— Degeaba faci și greva foamei. Mâncarea se strică și trebuie s-o arunc de fiecare dată. Îmbucă și tu câte ceva. Să te mai întremezi. Oricum, până la 25 octombrie nu vei ieși de aici. Ai să slăbești îngrozitor, dacă n-ai să mănânci nimic două luni de zile. Fii ascultătoare și totul va fi ca înainte. Voi da

uitării micile supărări pe care mi le-ai pricinuit. Îți dau cuvântul meu. Ai putea să ai încredere în unchiul tău care te-a crescut cu atâtea sacrificii 15 ani! Ca să mă ocup de tine nici nu m-am însurat. Și uite care ți-e recunoștința! Ei, am plecat. Mai stăm de vorbă și mâine... Noapte bună. Am uitat, ți-am adus o carte ca să ai ce citi ziua. Te mai iei cu gândurile...

Timon se lipi de perete. Auzi zgomotul comutatorului și clanța apăsată în jos. Ușa se deschise și unchiul făcu un pas în coridorul cufundat în întuneric. Semplar prinse momentul favorabil, se întinse ca un arc și tutorele fetei recepționă o lovitură de ciocan în plex. Cu un oftat ca un căscat somnoros, se lăsă moale în brațele lui Timon. Acesta îl rezemă de balustrada scării și intră în încăpere. Bâjbâi pe întuneric după comutator. Aprinse lumina. Era o cameră mică în care nu se afla decât un pat îngust de lemn. Pe o pernă scăldată în lacrimi erau răvășite buclele blonde ale fetei.

— Domnișoară Judy - șopti Timon cu căldură.

Fata nu se mișcă.

— Domnișoară Judy, vin din partea lui Buck.

Judy Blostom se întoarse cu o vioiciune care-l miră și pe Semplar.

— Cine sunteți dumneavoastră?

— Asta n-are acum nici o importanță. Puteți avea toată încrederea.

Scoase din buzunar fotografia pe care i-o dăduse Buck.

— O recunoașteți?

Fata începu să plângă.

— E făcută în ziua în care i-am luat prima partidă de tenis. Atunci de fericire am acceptat să ne logodim.

— Veniți, domnișoară, și o să-mi povestiți totul pe larg. Trebuie să ne grăbim. Pe aici sunt doi oameni care au primit câte un pumn al cărui efect nu depășește douăzeci de minute. Unchiul dumneavoastră, în vârstă cum e, s-ar putea să nu reziste la al doilea round.

Judy își șterse urmele lacrimilor de pe obraji și încercă să-și aranjeze părul. Timon o înțelese și zâmbi:

— La ora asta n-o să vă vadă nimeni. De altfel vă stă atât de bine!

Ieșiră în grădină și Semplar o ajută să treacă gardul. „Scândura" rezemată de zid începuse să se miște. Trebuia, așadar, să mai întârzie o clipă. Îl sprijini pe portar ca să se poată ține pe picioare, îi aranjă haina șifonată și-i aplică un pumn sub bărbie. Apoi escaladă și el gardul.

— Porția asta e pentru încă o jumătate de oră - îi spuse el fetei, explicându-i pentru ce zăbovise.

Se urcară în mașina pe care o lăsase într-o stradă lăturalnică. Timon conducea cu eleganță, privind cu atenție strada, prefăcându-se a nu observa că fata îl cercetează cu coada ochiului. Curiozitatea ei era legitimă.

— Acum, domnișoară Blostom, vom merge la mine. Acolo veți fi în siguranță.

Judy își țuguie buzele.

— Nu știu dacă fac bine. N-am fost niciodată la un bărbat acasă la o oră atât de înaintată.

— Nu trebuie să fiți îngrijorată. Eu mă voi duce să dorm la redacție.

— Sunteți ziarist?

— Din când în când. Când am despre ce să scriu.

Lui Judy îi plăcu apartamentul. În afară de

manechinul de la ușă, care-i reamintea de unchiul ei.

Timon își luă cu el doar periuța de dinți.

— Vă rog foarte mult - îi spuse în prag - să nu vă folosiți de telefon. Deocamdată Buck nu trebuie să știe că ați reușit să scăpați din arest. Mâine vom sta puțin de vorbă ca să lămurim lucrurile și vom vedea ce e de făcut. Ne-am înțeles?

Judy încuviință cu o expresie drăgălașă. Timon îi ură noapte bună și plecă cu regret să doarmă la redacție.

Cam la aceeași oră comisarul Perkins se plimba prin biroul său mușcând nervos dintr-un salam subțire și piperat. Îl mânca fără pâine.

Poftim, trecuseră mai bine de 48 de ore de la descoperirea cadavrului și ancheta nu progresase cu nimic. Îi era teamă că va trebui să claseze afacerea. Ori o astfel de soluție nu putea să ducă la avansarea lui. Recapitula pentru a nu știu câta oară faptele. Va să zică un bărbat de vreo 30-35 de ani vine la șstrand. Nimeni nu-l observă. Nimeni nu-și amintește de el. Omul ia o barcă și, în mijlocul lacului, face o criză de inimă, cade din barcă și se înează. Bun. Dar atunci unde este barca? Părăsită brusc de ocupant, ea ar fi continuat să plutească singură, atrăgând la un moment dat atenția asupra ei. Nu e semnalată nicăieri. Nimic anormal. Să presupunem că omul a făcut anume ca să nu fie văzut, că voia să se sinucidă... Dar cum putea ști că o să-l apuce criza de inimă care-i va fi fatală. *Primo*. *Secundo*: cum ar fi putut, în cazul acesta, după înec, să ducă barca la loc? Deci sinuciderea e puțin probabilă. Atunci, accident? Dar barca? Cine a dus barca înapoi? Am putea presupune că omul n-a venit singur. I s-a făcut rău, s-a

înecat și celălalt... Celălalt ar fi trebuit imediat să dea alarma. N-a făcut-o nici imediat, nici mai târziu. Poate nu avea nici un interes să-l salveze. Ar fi putut atunci să sesizeze cu o oarecare întârziere... Să reținem acest punct. Mai departe. Însoțitorului i s-a făcut frică și a fugit. Se întâmplă. Dar nu fără motiv. Poate chiar el l-a aruncat în apă... Dar omul a murit de inimă. Atunci? Au avut o discuție aprinsă, omul a făcut o criză de inimă, a murit, și după aceea... Cum putea însă să știe criminalul că victima va face o criză de inimă tocmai acolo pe lac?... Stai, stai... Dar dacă... Perkins înghițise o jumătate din salamul piperat. Îi ardeau urechile. Și ideile se accelerară.

Dacă omul n-a făcut criza în barcă? Poate că a făcut-o în altă parte și abia pe urmă a fost transportat aici pentru a fi aruncat în lac. Da, dar dacă a murit de inimă, ce mai voia criminalul? Pentru ce să-l mai facă să dispară?! O moarte naturală e mult mai folositoare pentru asasin decât una provocată.

Comisarul simțea cum începe să-l doară capul. Ce-ar fi să-l invite pe Timon la o mică discuție? Băiatul ăsta e plin de idei. A, nu! În nici un caz! Ar însemna să recunoască încă o dată că nu e în stare să se descurce singur. Acest Semplar, în articolele sale, nu pierde nici o ocazie să lanseze tot felul de ironii la adresa poliției. Dar dacă nu l-ar informa despre ce e vorba, ci i-ar pune problema în principiu? Două capete sunt mai bune decât unul și poate că-n discuția cu ziaristul îi vine vreo idee. Se poate întâmpla.

Comisarul revăzu încă o dată rapoartele primite de la agenții săi. Victima nu avea cazier. Cu „portretul vorbit” nu făcuseră nici o ispravă. Cele circa douăzeci și șapte de persoane pretinse recunoscute se aflau la domiciliile lor și aflând despre ce e vorba își

manifestară indignarea. Cum își permiteau?

Perkins hotărî să-l caute pe Timon a doua zi la redacție. Va găsi el un pretext ca să arunce o nadă. De pildă, să dea un anunț în ziarul său. Semplar dezlegase o mulțime de probleme încurcate. Avea un simț înnăscut pentru investigația judiciară.

Comisarul luă o hârtie și-și șterse mâinile de grăsime.

Dacă nici mâine dimineață nu va afla nimic nou, ceva care să ducă lucrurile măcar cu un milimetru mai departe, atunci va discuta cu Semplar. N-avea nici un rost ca porcul de Mathews să încaseze 25 000 de dolari pentru un pumn primit în falcă, iar el să claseze afacerea care-i căzuse pe cap. În definitiv, chiar Timon Semplar i-o adusese la cunoștință...

Perkins rămase imobilizat în mijlocul biroului. Îi venise o idee formidabilă. Ridică receptorul și apăsă pe butonul cu apel automat.

— Aici comisarul Perkins.

— Ofițerul de serviciu, locotenentul Gordon.

— Pregătește-mi pentru mâine dimineață un mandat de arestare.

— Prea bine, domnule comisar. Pe ce nume?

— Notează...

Comisarul dictă numele literă cu literă. Când Gordon citi rezultatul caligrafiei sale, lăsă să-i scape o exclamație: „În sfârșit, Perkins a pus mâna pe o afacere senzațională!”

*

Timon nu reuși să doarmă toată noaptea. La redacție nu era nici un pat. Era o măsură

arbitrară luată de redactorul-șef care susținea că la birou se lucrează, nu se doarme.

Așezat pe un scaun tare, cu picioarele pe birou, tânărul ziarist se întreba dacă nu se aventurase cu prea multă ușurință în povestea asta cu familia Blostom. Putea oare garanta că tânărul jucător de tenis nu era un vânător de zestre? Putea să se bazeze și de data aceasta numai pe intuiția sa care niciodată nu dăduse greș? Nu se lăsase prea lesne ispitit de prilejul de a plasa câțiva pumni fără mănuși de box? Ceva însă îi spunea că un om cinstit nu ține o fată închisă în pod și-i aplică sfaturi părintești, amestecate cu palme răsunătoare. Și portarul acela înarmat ce păzea acolo? Oare numai somnul tihnit al ciudatului unchi? Ajunse la concluzia că mai bine ar fi să aștipească, iar dimineața să pună câteva întrebări tinerei pe care o luase sub protecția sa.

Când ajunse acasă o găsi pe Judy într-o pijama de-a lui, care-i venea foarte bine. Fata își suflecase manșetele și mânecile care erau mult prea largi și mult prea lungi. Timon pregăti micul dejun și-l servi cu o îndemânare plină de distincție.

— Și acum povestește-mi despre dumneata - o invită el, turnându-i cafeaua cu lapte.

— Ce-aș putea să vă spun? Cred că știți totul - roși fata.

— Să nu exagerăm. De fapt abia ne cunoaștem. Buck mi-a vorbit în treacăt despre părinții dumitale. Știu că ești orfană de la vârsta de 5 ani.

— E adevărat. Mama mea a murit într-un accident de automobil, îi plăcea să conducă cu viteză. Era o zi cu ceață și a intrat în coliziune cu un camion cu farurile stinse.

— Iartă-mă că-ți răscolesc amintiri dureroase... Și tatăl dumitale?

— A murit de întristare, câteva zile mai

târziu.

— De întristare? E o figură de stil. A suferit de ceva?

— Nu știu. Eram prea mică. Iar unchiul meu am impresia că-mi ascunde ceva. Dar ce anume nu știu. Probabil ceva foarte important pentru mine.

— Sau pentru el... spuse Timon pe gânduri. Ce ocupație avea tatăl dumitale?

Judy ridică sprâncenele mirată.

— Cum, ce ocupație? Nici o ocupație.

— Și atunci, din ce trăia? se interesă Semplar.

— Din averea sa, firește. Ca toată lumea.

— Ce fel de avere avea?

— Cred că una mult mai mare decât cea pe care o administrează acum unchiul Humphry.

Timon își unse un biscuit cu dulceață.

— Întrebam în ce anume consta averea. Avea o fabrică sau mai multe? Poate păduri sau terenuri petrolifere?

— A, nu. Avea Banca Blostom.

Timon scăpă biscuitul și dulceața se prelinse pe fața de masă.

Cum de nu făcuse nici o apropiere de nume? Banca Blostom era una dintre cele mai importante din oraș. Era deci în joc o avere uriașă. Norocos băiat Buck dacă cucerise o inimă care la 25 octombrie avea să valoreze un miliard de dolari în depozit și cine știe câte în diferite tranzacții. În cazul acesta, în noaptea precedentă înfundase un pumn în stomacul cel mai bine hrănit din oraș. Era o imprudență care se putea termina destul de rău. Timon știa că ziarul la care lucrează nu trăiește din reclamele pe care le publică, ci, în special, din cele pe care nu le publică, în urma unor indicații scrise pe hârtie cu antetul băncii Blostom. Acoperirea în dolari a acestor hârtii putea fi încasată la ghișeele aceleiași bănci,

ceea ce directorul ziarului nu ezita să facă. Noroc că unchiul Blostom nu știa cine este atacatorul nocturn.

Terminară gustarea de dimineață. Timon se ridică:

— Vom vedea cum vom proceda cu stimatul dumitale tutore. Până una-alta, sper să nu te plictisești prea tare aici. Din păcate, programele de televiziune sunt la fel de cretine peste tot. Dacă vrei, poți răsfoi cărțile din bibliotecă. Pe mine, te rog să mă ierți, dar trebuie să trec pe la poliție...

În clipa aceea soneria începu să sune cu putere. Fata se ghemui în fotoliu speriată:

— Cine să fie?

— Vom afla îndată. Te rog să treci, pentru orice eventualitate, în camera de baie. Hm, ciudat, menajera mea vine de obicei vineri. Poate e o greșeală.

Judy trecu alături și închise ușa băii, în timp ce Timon o deschidea pe cea de la intrare. În cadrul ei apăru un individ înalt, cu o față nebărbierită. Mâinile le ținea în buzunarele hainei. Întreaga lui înfățișare avea ceva suspect.

— Cine ești dumneata? îl întrebă Timon cu sânge rece.

— Poliția criminală.

Individul se legitimă. Era ofițerul Gordon. Fusese noaptea de serviciu și nu avusese timp să se bărbierească.

— De ce v-ați deranjat până aici? întrebă Semplar. Tocmai voiam să trec pe la dumneavoastră. V-a trimis Perkins cu ceva?

— Da - răspunse sec Gordon.

— Și anume?

— Cu un mandat de arestare.

Polițistul i-l arătă și-și luă răspunderea că e autentic. Semplar ar fi avut chef grozav să-i expedieze un pumn, dar se răzgândi. De

vreme ce tot avea treabă la poliție, va lămuri și inepția asta.

— Bine. Vă urmez.

— Nu, domnule Semplar. Vom proceda invers. Dumneata vei merge în față, iar de urmat, te voi urma eu. Fii însă mai întâi amabil și încredințează-mi faimosul dumitale briceag. Știu că nu folosești arme de foc.

Timon i-l dădu, rugându-l însă să nu taie cu el fructe, pentru că se oxidează.

În biroul comisarului, Timon luă loc într-un fotoliu, fără să aștepte invitația lui Perkins.

— Pot să știu și eu ce înseamnă toate astea?

Perkins râse.

— Dacă te invitam să treci pe la mine îmi trânteai telefonul în nas. Așa, cum s-ar spune, suntem chit. Și acum te ascult. Vorbește.

— Despre ce?

— Lasă glumele, Timon. Știi foarte bine de ce te afli aici. Dacă ai uitat, am să-ți amintesc eu. E vorba de înecatul de la ștrand, pe care l-ai „descoperit" întâmplător...

— După câte știu, te-am anunțat...

— Tocmai, tocmai... Povestește-mi tot ce știi despre el. Ești, de altfel, singurul care l-a văzut... înainte de sosirea poliției. Așadar...

Perkins apăsă pe butonul de pornire al magnetofonului.

— Cum dorești - spuse Timon. Poate e mai bine așa.

Făcu o pauză. Oftă și, cu expresia unui uriaș efort lăuntric, începu:

— Voi face mărturisiri complete. De fapt n-are nici un rost să mai tăgăduiesc. Eu l-am ucis. Și ca să te conving, pot să-ți spun cine e...

Perkins holbă ochii.

— Cum? îngăimă el. Știi cine e?

— Doar nu era să mă apuc să asasinez un necunoscut! E vorba de bancherul Harry Blostom. L-am invitat la o plimbare pe lac și el

a primit cu multă plăcere. L-am atras în locul cel mai pustiu unde, fără să stau pe gânduri, i-am dat brânci în apă. Mă informasem în prealabil dacă știe să înoate. Nu știa. Apoi am înscenat toată povestea cu telefonul pentru a te induce în eroare.

Timon își șterse fruntea cu batista.

— Acum că știi totul... Pot să plec?

Perkins se făcu livid la față. Atâta obrăznicie încă nu-i fusese dat să vadă!

— N-ai să pleci nicăieri! Vei rămâne sub stare de arest. Am să-ți dau o mică lecție ca să știi altă dată că ironizarea unui polițist în exercițiul funcțiunii nu poate fi trecută cu vederea.

Timon căscă cu sinceritate. Era nedormit și începuse să i se facă somn.

Comisarul închise magnetofonul și sună. Intră locotenentul Gordon.

— Băgați-l la arest! ordonă comisarul.

În clipa aceea în cameră năvăli agentul Pitt. Era roșu la față și abia reușea să vorbească:

— Eu... Eu... Am aflat cine e... S-a prezentat un martor care l-a recunoscut în fotografia din vitrina morgii. Susține cu înverșunare că nu se înșală. L-a cunoscut foarte bine. A lucrat la el 10 ani. A fost grădinar... Vreau să spun că martorul a fost grădinar la victimă. Acum n-are nici o meserie și vine din când în când pe la morgă să vadă cine a mai murit...

Comisarul se ridică în picioare și trânti un pumn în masă. Agentul Pitt încremeni.

— Numele... Spune odată numele... Îl știi?

Pitt își trase nasul.

— Vă rog să nu uitați că eu l-am aflat...

— Numele... gemu comisarul.

— Blostom, bancherul Harry Blostom.

Era rândul lui Timon să deschidă ochii mari, ba și gura. La asta nu se așteptase, ce-i drept, nici el. Toate ca toate, dar și intuiția are

o margine!

*

Comisarul Perkins trânti portiera mașinii.

— Dă-i drumul, Bill!

— Sper că n-o să vă supărați dacă o să vă întreb unde mergem?

Sergentul Hopps luase hotărârea să nu mai pună decât întrebările strict necesare.

— La morgă, Billy - spuse vesel comisarul.

Șoferul nu făcu nici un comentariu. Se miră doar în sinea lui că Perkins îl numise Billy, așa cum numai în copilărie îi mai spusese de două ori tatăl său. O dată când îl dojenise: „Ascultă, Billy, dacă te mai ocupi cu șterpelitul, o să ajungi la poliție" și a doua oară când plin de grijă îi vorbise despre viitorul lui: „Billy, de mâine să nu te mai prind că vii la masă. Caută-ți o slujbă, că ești un derbedeu în toată firea".

Pe comisar îl enerva tăcerea lui Bill.

— Nu mă întrebi ce facem la morgă?

— Dacă ordonați, vă întreb. Ce facem la morgă, boss?

— Identificarea victimei, Bill. S-a găsit un martor care afirmă că știe cine e.

Bill conducea în tăcere.

— Îți dai seama ce înseamnă dacă stabilim identitatea cadavrului? De aici încolo cercetările vor merge ca pe ață. Știi ce profesiune avea victima?

— Nu.

— Era bancher. Și un bancher nu poate fi asasinat decât pentru bani. Afacerile astea se dezleagă repede. Vezi cine a avut de profitat de pe urma morții sale și, după câteva interogatorii, asasinul face mărturisiri complete. Dacă îi dau repede de capăt, descoperirea criminalului unui Bancher îmi

va aduce fără nici o îndoială avansarea. Asta sunt sigur că te va bucura, nu-i așa, Bill?

Sergentul Hopps nu răspunse nimic.

— Și știi de ce sunt sigur că te va bucura?

— Nu știu, domnule comisar.

— Pentru că vei deveni șoferul comisarului-șef Harway Perkins.

— Adevărat?

Bill își cercetă adâncul conștiinței, dar nu deslușì dacă are într-adevăr presimțirea acelei bucurii despre care vorbea comisarul.

— Am ajuns - spuse el oprind mașina în fața morgii.

— Mă reîntorc imediat. E o simplă formalitate. Trebuie să fiu și eu de față când martorul va spune: „El e. Îl recunosc!”

*

Doctorul Brown ridică cearșaful. Martorul făcu un pas mai aproape și privi cu atenție fața decedatului. Îl privi cu atenție și oftă.

— Ce mult s-a schimbat domnul Harry! În fotografia de la avizier nu arăta chiar așa...

O lacrimă i se prelinse din colțul ochiului drept.

Perkins întrebă:

— Așadar, susții că-l recunoști în omul acesta pe bancherul Harry Blostom.

Martorul îl privi absent și comisarul trebui să repete întrebarea.

— Aș putea paria pe cinci conserve de bere că el e.

— Aici nu se fac pariuri! spuse sever comisarul. Trebuie să-ți faci declarația sub prestare de jurământ. Poți jura că ești sigur de ce spui?

— Cum o să jur, domnule comisar?! Nu jur eu pentru mine că sunt grădinarul Gan Mulligan. Și doar pe mine mă cunosc cât de

cât.

— Ascultă, Gan Mulligan - se înfurie comisarul - să nu te joci cu legea! Îl recunoști sau nu pe omul acesta?

Mulligan își introduse degetul mic în ureche și-l scutură energic. Apoi spuse:

— Dacă mă întrebați în particular - îl recunosc. Dacă țipați la mine nu recunosc nimic. Nici bietul domn Harry n-a țipat niciodată la mine și dumnealui, Dumnezeu să-l odihnească, mă plătea bine. Când a murit, fratele lui m-a dat afară.

Comisarul întoarse privirea spre doctorul Brown. Acesta ridică din umeri. Perkins întrebă:

— Cum, „când a murit"? Ce vrei să spui cu asta?

Mulligan își băgă din nou degetul mic în ureche și-l scutură cu putere.

— Cum, ce vreau să spun? Îmi aduc aminte de parcă s-a petrecut ieri. A fost una din cele mai frumoase înmormântări la care am participat. Mi-am pus un costum de sărbătoare și mi-am cumpărat special o pălărie neagră, că n-aveam. Eu m-am îngrijit de coroane. Am ales niște crini de toată frumusețea. Erau acolo coroane de vreo mie de dolari. Pe banderole scria: „*De la cetățenii îndurerați ai orașului, care s-au mândrit cu Harry Blostom*", „*De la școlile reunite ale parohiilor recunoscătoare pentru donațiile făcute de Harry Blostom*", „*Să te întorci cât mai curând printre noi*", asta era de la nu știu ce fel de societate. Acum, după atâta timp, pot să spun: de fapt pe cea cu „*cetățenii îndurerați*" o comandase secretarul său, Gerald Hawkinson.

În sala morgii era frig, dar Perkins simțea cum îl trec căldurile.

— Bine, Mulligan, poți pleca - oftă el.

— Nu trebuie să semnez nimic? întrebă

martorul, ridicând degetul mic spre ureche, dar se răzgândi pe drum.

— Dacă vrei, semnează în cartea de onoare a morgii.

— Eu vin mereu pe-aici, domnule comisar. Mă uit la pozele de-afară și-mi spun: „Ce-i viața, Mulligan?! Ieri ca bradul, 'nalt și drept, azi, cu mâinile pe piept”.

Perkins ieși urmat de doctorul Brown.

— Era prea frumos pentru a fi și adevărat. Cred că va trebui să anunțăm în presă. Poate vom primi vreun denunț util.

— Ascultă Harway, voiam să-ți vorbesc. Vino puțin în laboratorul de expertize.

Urcară scările la etajul superior. Peste tot mirosea a formol și comisarul simțea un pietroi apăsându-i stomacul. În laborator doctorul scoase un vraf de hârtii dintr-un dulap. Își lăsă după obiceiul său ochelarii pe vârful nasului.

— Știi, după autopsia generală, am mai făcut unele analize suplimentare. Rezultatul îmi dă de gândit. Am găsit prezentă în organism o cantitate mare de dimethylsulfoxid. Ori această substanță...

Perkins își trecu limba peste buzele uscate.

— Ascultă, doctore, mi se pare că suntem prieteni de vreo douăzeci și cinci de ani, nu-i așa?

Doctorul Brown își împinse ochelarii peste ghebul nasului.

— Ei bine?

— Ei bine, dacă ai să-mi spui că înecatul ăsta, care a murit de inimă, a fost otrăvit, înseamnă că unul din noi doi e nebun, iar celălalt idiot!

Doctorul se supără.

— Vrei să insinuezi că sunt nebun?

— În nici un caz. Nebunul sunt eu - spuse Perkins enervat.

Ușa se deschise și intră un laborant.

— Domnule comisar, sunteți chemat urgent la telefon.

Perkins trecu alături și luă receptorul. Era Gordon.

— Am cercetat. Bancherul Harry Blostom a decedat acum 15 ani.

Comisarul începu să râdă. O veselie nestăpânită se revărsa din el în cascade. Dincolo, Gordon repeta în neștire:

— Alo! Alo! Domnule comisar, dumneavoastră sunteți? Alo!

— Ascultă, Gordon, cum poți afirma că Blostom a murit acum 15 ani? Se vede că ești total incult. Oare nu știi că el l-a primit pe Cristofor Columb când a sosit în America?... Auzi, acum 15 ani! De ce nu acum patru sute?

Trânti receptorul. Rămase câteva clipe privind aparatul în tăcere. Apoi ridică din nou receptorul. Începu să formeze un număr, dar se răzgândi și se întoarse în laborator.

— Ascultă, doctore, te rog să mă ierți. Fac cuvenita rectificare. Nebunul ești tu.

*

Paznicul descuie ușa celulei în care se găsea Semplar.

— Poftiți la domnul comisar.

Când Timon intră în biroul lui Perkins, acesta rămase în continuare cufundat în lectura unor hârtii pe care le avea în față.

— Vrei să mă torturezi? râse ziaristul. Să știi că la cele ce ți-am spus nu mai am nimic de adăugat. Sunt pregătit să sfârșesc pe scaunul electric.

Comisarul îi aruncă o privire obosită:

— Ascultă, Timon, îți propun să închidem incidentul. Dacă ții neapărat, îți cer și scuze. Te-am chemat ca să-ți fac o ofertă. Vrei să

colaborăm?

Ziaristul afișă o mare nedumerire.

— Cred că-ți dai seama că nu poate fi vorba despre un asemenea lucru. Eu îmi scriu singur articolele. Niciodată n-am colaborat cu nimeni. De altfel, redactorul-șef nici n-ar fi de acord ca în ziarul lui să semneze cineva de la poliție.

Perkins clătină din cap. Mai avea vreun rost să insiste?!

— Și acum te-aș ruga să nu mă mai reții. Și așa mi-am pierdut pe-aici o mulțime de timp - spuse Timon.

— Poți pleca - rosti încet comisarul. S-ar putea totuși să ne mai întâlnim...

Semplar îl privi ironic. Se întâlneau mereu și de fiecare dată se despărțeau cu aceleași cuvinte.

De la poliție ziaristul trecu pe la banca Blostom. Se adresă funcționarului de la ghișeul de informații.

— Cum aș putea să vorbesc cu mister Harry Blostom?

Funcționarul auzise multe întrebări în viața lui. Răspunse:

— Foarte simplu. Dacă faceți o ședință de spiritism.

— Vreți să spuneți prin asta că a murit?

— Era timpul s-o știți. A murit acum 15 ani. Actualul proprietar este fratele său, mister Humphry Blostom. Doriți să vorbiți cu el?

— Nu, mulțumesc. Cu dumnealui am luat contact și cred că nu mai am nimic de adăugat. Aș dori însă să depun câteva flori pe mormântul bietului său frate. Unde e înmormântat?

— În privința asta nu vă pot da lămuriri. Nu sunt angajat la bancă decât de vreo cinci ani.

— Credeți că bătrânul și credinciosul

contabil-șef ar putea să-mi vorbească despre fostul său patron?

— Imposibil. Mister Humphry a concediat de mult tot personalul. Operațiunile se fac automatizat. Un casier în carne și oase poate fi amenințat cu revolverul sau poate onora un cec fals. O mașină de calcul rămâne netulburată în fața armei și deosebește un fals într-o fracțiune de secundă.

Timon ridică spânceana stângă.

— Și dumneavoastră sunteți tot robot? întrebă el.

Funcționarul râse.

— Vorbind la figurat, da. Deosebesc de la o poștă că veniți de la poliție.

— Felicitări - Semplar se înclină. Și în cazul acesta cum rămâne cu informația?

Singurul funcționar viu al băncii se arătă îndatoritor.

— Cel mai bine ar fi să vă adresați familiei.

Timon mulțumi și, ieșind din clădirea băncii, o porni spre casă. Aici îl aștepta o surpriză. Judy dispăruse.

Pe birou, așezată într-un loc vizibil, era o cutioară pătrată. Semplar o luă și o examină cu atenție. Dacă era o mașină infernală? Zâmbi. În acest caz cel care o lăsase ar fi ascuns-o mai curând în papucii săi de casă pe care nu-i găsea niciodată. O deschise cu băgare de seamă. Urmă un declic după care din cutie se făcu auzită o voce.

„Domnule Semplar, am fost nevoit să-ți fac o vizită în absența dumitale. Ai un interior destul de modest. Un tânăr ca dumneata ar putea s-o ducă mai bine. Cred că înțelegi că nepoata mea nu-ți poate folosi pijamalele. Este contrar tuturor tradițiilor și concepțiilor familiei noastre. Și acum, înainte de a ne despărți, un sfat: nu te amesteca în probleme care nu te privesc. E un avertisment. De altfel

- aici vorbitorul avu un râs ușor - sunt informat că ziarul la care lucrezi nu mai are nevoie de serviciile dumitale".

Asta era tot. Timon se gândi că scrisoarea sonoră îi va fi de folos. Luă o pensetă încercând să deruleze firul metalic al minusculului magnetofon. Dar rezultatul nu era cel așteptat. Firul, pe măsură ce se derula, se demagnetiza...

„Ingenioasă drăcie - se gândi Semplar. O scrisoare e un document. Un telefon nu e niciodată sigur. Pe când fleacul ăsta e tocmai bun de aruncat."

Își aprinse o țigară și, ridicând receptorul, chemă redacția. Îi răspunse Mac:

— Ce dracu ai mai făcut? îl întrebă el cu tristețe.

— Va să zică e adevărat...

— Șeful a dat dispoziție să nu mai calci în redacție.

— O.K., Mac, nu-ți face sânge rău. Tot aveam nevoie de un mic concediu. Te mai sun eu.

Timon puse receptorul și se apropie de fereastră. În stradă văzu mașina albastră a poliției. Deci vechea sa cunoștință își pierdea timpul urmărindu-i mișcările. Ceva mai în spate descoperi o altă mașină. Șoferul o ștergea de praf fără nici o grabă. Era evident că o făcea ca să-și treacă timpul. Timon își luă binoclul și cu ajutorul său recunoscu în șofer pe portarul înarmat cu care avusese o mică discuție în grădina casei Blostom. Unchiul Humphry nu aruncase vorbe în vânt. Dacă-i pe-așa, cu atât mai bine. Lui Timon, în realitate, îi plăceau situațiile tari, când trebuia să-și concentreze întreaga sa capacitate de acțiune.

Ieși din apartament, folosind scara de serviciu. La subsol se afla depozitul unui

magazin de pompe funebre. Sicriele erau așezate în picioare unul lângă altul. Timon se introduse într-unul din ele pregătit pentru livrare. Foarte curând se simți luat pe sus și răsucit în cele mai neplăcute poziții.

— Ce naiba-i ăsta atât de greu? se plânse unul dintre cei care-l purtau.

— O fi vreun mort înăuntru - glumi celălalt.

Sicriul fu așezat într-o camionetă. „Mai departe e simplu", gândi Timon.

După vreo jumătate de oră, săltă capacul, ieși din sicriu și bătu în ferestruica interioară a camionetei. Șoferul, cât pe-aci să nimerească într-un stâlp, opri și veni să-i deschidă.

— Ce-i cu dumneata în coșciugul ăsta? întrebă el.

— Să vezi, prietene - îi explică Semplar - am făcut un rămășag cu un amic că am să călătoresc cu sicriul în viață fiind. Am câștigat 50 de dolari din care-ți ofer jumătate. Sper că vei confirma spusele mele.

Șoferul se liniști. Începu să râdă.

— Cu multă plăcere. Mai poftiți pe la noi. Vă servesc oricând cu plăcere viu sau mort.

Se despărțiră prieteni. Șoferul se gândi că mortul ăsta era pesemne un băiat de viață.

După plecarea camionetei, Timon se uită cu atenție în jur, să vadă dacă nu cumva e urmărit, apoi făcu semn unui taxi.

— La biblioteca orașului, ceru el.

La secția colecțiilor de presă, ceru ziarele apărute în urmă cu 15 ani. O tânără îi aduse un vraf de dosare. Fata era drăguță și strănuta mereu.

Timon scrise cu degetul pe praful de pe copertă: „Mulțumesc". Începu să le răsfoiască. Găsi în cele din urmă ceea ce căuta și înapoie colecțiile tinerei bibliotecare.

— Dacă știam veneam mai de mult - îi

zâmbi el.

— Îmi pare rău, dar acum cincisprezece ani încă nu lucram aici.

*

Mc Ollifant era bine cunoscut în cercurile mondene ale orașului. Avea mașinile cele mai elegante, avea un cottage construit după planurile celebrului arhitect Niemayer. Avea câini de rasă și o seră cu plante exotice. Avea un acvariu uriaș în care organiza uneori partide de vânătoare subacvatică. Dar ce nu avea Mc Ollifant?! Era supranumit Fericitul. Și cu toate acestea, nimeni nu ți-ar fi vorbit bucuros despre bussines-ul său. Biroul îl avea într-unul dintre cele mai centrale blocuri, la etajul doi. Câteva camere și un personal puțin numeros.

Semplar se opri în fața ușii cu o plăcuță de mental cât o carte de vizită pe care era gravat:

IMORTALITATEA PENTRU TOȚI
Reprezentant autorizat Mc Ollifant

Apăsă clanța cu prudență, dar ușa se dovedi încuiată. Lucru explicabil din moment ce venise la o oră când biroul era închis. Privi cu băgare de seamă în lungul coridorului, ca să se convingă dacă nu vine cineva. Nu venea nimeni. Scoase din buzunar un minuscul radioreceptor prevăzut cu o ventuză de cauciuc și o aplică pe tăblia ușii. Întoarse un buton și în difuzorul aparatului se auzi un hârâit ciudat. Zâmbi. Cu ajutorul briceagului deschise ușa cu ușurință și se pomeni în camera de primire aranjată cu mult gust într-o notă de optimism și tinerețe. Pe pereți - fotografii în culori, pe suporturi - vase de flori, pe fereastră - o pisică siameză care torcea (era

tocmai hârâitul pe care-l captase radioreceptorul), pe un scaun - o blondă platinată, picior peste picior. Timon se înclină politicos. Blonda nu-i răspunse. Era un manechin cu un panou pe care scria: „Imortalitatea e un ideal pe care-l puteți cuceri!”

Dar Semplar n-avea timp de cuceriri. Deschise rând pe rând toate ușile până ajunse în camera care-l interesa. După ce răscoli prin câteva sertare și răsfoi mai multe registre, scoase dintr-un biblioraft un dosar. Îl deschise și... dacă cineva ar fi fost de față ar fi văzut pe chipul său ceea ce scriitorii numesc o „expresie de mare surpriză”. Venindu-și în fire, Semplar desprinse o filă din dosar o împături și o puse în buzunar. Așeză totul în ordine și părăsi biroul lui mister Ollifant, nu înainte însă de a mângâia frumoasa pisică siameză care reîncepu să toarcă mulțumită.

*

Comisarul Perkins trânti portiera mașinii.

— Dă-i drumul, Bill!

— Unde mergem domnule comisar-șef? întrebă sergentul Hopps.

— Nu sunt comisar-șef. Ar fi cazul să știi asta.

— Bineînțeles că știu - răspunse Bill - dar ce contează dacă vă spun așa cu o săptămână mai devreme? Trebuie să ne obișnuim cu ideea asta.

— Până una-alta, vezi că iar ai luat-o pe alt drum.

— Dacă nu mi-ați spus unde mergem - se apără șoferul.

— La clinica doctorului Murray. Să vedem și noi minunea.

— E vorba de celebrul chirurg care l-a

operat pe pianistul Sal Salvatore? Am citit ceva prin ziare...

— Chiar el.

Cunoscutul pianist Sal Salvatore suferise un grav accident de automobil și-și fracturase ambele picioare. Activitatea sa concertistică părea definitiv compromisă. Cu proteze se poate conduce o mașină, ba chiar și un avion. Dar toate nuanțele subtile ale pianului rămân pierdute pentru totdeauna dacă interpretul nu controlează cu ființa sa *vie* pedalele, atât de importante în obținerea acelor *fortissimo* și *pianissimo,* fără de care muzica devine o lectură corectă, dar searbădă. Doctorul Murray nu-i atașase proteze, ci realizase o grefă excelentă. Rezultatul era de-a dreptul miraculos. Pianistul trăia o nouă viață, își reluase concertele. Ba mai mult, până la această nefericită întâmplare fusese foarte mic de statură și faptul îi provocase complexe dureroase. Acum avea un metru șaptezeci și cronicarii se vedeau siliți să renunțe la răsuflata butadă folosită până la extenuare: „acest mic artist mare".

— Și despre ce minune e vorba, domnule comisar?

— Vom vedea. După cum știi, poliția nu crede în minuni.

În fața clinicii era adunat un mare număr de mașini. Bill recunoscu pe șoferii câtorva somități științifice cu care îi plăcea să stea uneori de vorbă despre ce mai e nou în știință. Erau de asemenea multe mașini fără șofer. Aparțineau unor ziariști care știau să conducă și nu câștigau îndeajuns pentru a plăti un șofer.

Perkins se amestecă printre invitați cu dorința de a nu fi remarcat. Prezența poliției indispune întotdeauna. Îl descoperi într-un colț pe doctorul Brown care primise o

invitație oficială.

Murray nu se lăsă mult așteptat. Apăru în halat alb și cu o tichiuță pe cap, de sub care se revărsa părul său cărunt. Ocupa un volum uriaș în spațiu, dar mișcările sale nervoase trădau o mare agilitate.

— Domnilor - începu el - întâlnirea noastră va fi scurtă. Îmi displace profund publicitatea. Am cedat unor insistențe pentru binele clinicii pe care o conduc și pentru buna reputație a unui bărbat pe care abia acum l-am cunoscut. De obicei, comunicările științifice le fac la Academie sau în revistele de specialitate. De data aceasta sunt nevoit să fac una în avanpremieră, aici, în fața dumneavoastră. După cum poate știți, foarte recent am reușit să pun la punct tehnica operatorie datorită căreia se pot face grefe de inimă. Firește, nu e vorba de inimi artificiale de plastic, de aur sau mai știu eu ce. Inimile de aur sunt doar metafore pentru poeți și îndrăgostiți. Este vorba de inima sănătoasă a unui om decedat, transplantată la un decedat de pe urma unui infarct al miocardului. Acum veți vedea cu ochii dumneavoastră pacientul care a suportat cu succes această transplantare.

Făcu un semn și ușile se deschiseră. Doi sanitari împinseră în sală un pat pe rotile. Pacientul era acoperit cu pătura până sub bărbie. Doctorul Murray coborî vocea.

— Vă rog să țineți seama că în starea post-operatorie nu are voie să fie obosit. Rog, de asemeni, pe domnii ziariști să nu declanșeze flash-urile.

Se iscă o rumoare înăbușită. Toți întindeau gâturile să vadă fața bolnavului salvat în mod miraculos de la moarte. Perkins privea încordat. Pe fața doctorului Brown alunecă un zâmbet fugar. Încet bolnavul deschise ochii, încercând să înțeleagă ce se petrece în jurul

său și unde se află.

Doctorul Murray făcu un semn și sanitarii împinseră patul spre ușă, scoțându-l afară. După ce ușile se închiseră, izbucni o hărmălaie de nedescris. Toți puneau întrebări. Unii de ordin științific, alții cu privire la identitatea pacientului. Murray făcu un semn autoritar.

— Domnilor, am doar câteva cuvinte de adăugat. Asupra detaliilor metodei de transplant al cordului, voi face o comunicare științifică abia peste două săptămâni. În ce privește identitatea pacientului, iată singurul om autorizat să dea lămuriri.

Din asistență se ridică un bărbat de vreo 45 de ani.

— Domnia-sa este domnul Humphry Blostom.

Se făcu din nou tăcere. Humphry își roti privirea în sală și vorbi cu emoție în glas:

— Domnilor, l-ați avut în față pe fratele meu, Harry, de care unii își amintesc că a decedat în urmă cu cincisprezece ani. Sper că, după o scurtă convalescență, își va relua locul în mijlocul familiei sale ca și în fruntea întreprinderii financiare care-i aparține.

— Pe mine, vă rog să mă iertați - interveni doctorul Murray. Sunt așteptat la o operație.

Făcu un gest cu mâna și părăsi sala cu pași mici și repezi.

Ziariștii îl înconjurară pe Humphry Blostom, cerându-i într-un vacarm general tot felul de lămuriri. Humphry zâmbea înțelegător și se străduia să dea răspunsurile cerute. Fiecare reporter își imagina că a înțeles ceva și alerga să-și scrie cât mai repede articolul senzațional.

Perkins se apropie de doctorul Brown.

— Un adevărat coșmar. Unde mă întorc dau peste acest Harry Blostom... Tu înțelegi

ceva din toată comedia asta?

Doctorul Brown spuse încet:

— Cred că încep să înțeleg. Ții minte că la analizele suplimentare făcute după autopsie...

Doctorul salută un cunoscut om de știință.

— Ei bine? îl grăbi comisarul nerăbdător.

— Ți-am spus atunci că am găsit o prezență masivă de dimethylsulfoxid?

— Da, mi-ai spus. Și ce-i cu asta?

— Povestea merită atenție. Mai ales acum. Introdusă în corpul uman, această substanță se folosește ca și glicerina într-un scop bine determinat. Și anume, în cazul în care corpul respectiv urmează a fi supus refrigerației. Ea împiedică formarea gheții, fenomen care ar duce la distrugerea celulelor. Înțelegi?

— Nu prea...

— Nu faci nici o legătură? Humphry Blostom a amintit că fratele său a decedat acum 15 ani...

Comisarul își adună sprâncenele la rădăcina nasului.

— Fapt care corespunde cu informațiile noastre - spuse el - ca și cu declarațiile imbecilului acela de Mulligan.

— Întocmai - încuviință doctorul. Ceea ce înseamnă că Harry Blostom n-a fost înhumat, nici incinerat, ci *refrigerat.* Humphry Blostom a lăsat-o să se înțeleagă destul de transparent. Bietul om a avut parte de un intermezzo de un deceniu și jumătate petrecut la -179°C.

— Minus 179°C? Brr! Tot mai bine incinerat decât așa...

Comisarul simți cum îl trece un fior de gheață prin șira spinării.

— Dar admițând că adineaori l-am văzut pe bancherul Harry Blostom - urmă el - care a fost ținut cincisprezece ani la gheață, cine naiba mai e individul pe care l-am pescuit în lac?

Dacă Harway Perkins ar fi fost mai tânăr cu 40 de ani, ar fi început bucuros să plângă. Ar fi fost o mare ușurare pentru el.

*

Instalațiile frigorifice ale societății „Imortalitatea pentru toți" erau adăpostite în șase clădiri paralelipipedice vopsite în alb. Terenul, situat în afara orașului, fusese împrejmuit cu un zid înalt. În interior erau alei mărginite de pomi umbroși. Probabil că din avion clădirile arătau ca șase blocuri de gheață. Dar locul era atât de retras, încât nici avioane nu prea treceau pe deasupra. Era totuși un loc de odihnă.

O mașină elegantă opri în fața porții cu ornamente de fier. Doi bărbați tineri cerură să vorbească cu inginerul-șef al uzinei electrice.

— Inginer Alexander Tapps - se recomandă primul, care părea a avea cel mult treizeci de ani. Și colegul meu Bridge, tehnician de înaltă calificare.

Acesta era și mai tânăr. Strânseră amândoi mâna cu putere inginerului-șef.

— Presting - se recomandă el. În ce problemă?

— Suntem de la postul de televiziune și venim să verificăm dacă nu cumva puternicele generatoare electrice folosite de dumneavoastră sunt cauza repetatelor pene de emisie din ultima vreme.

Bridge completă:

— După cât se pare, se produce un fenomen de ecranare care se poate datora unor curenți de înaltă frecvență evadați de aici. Problema se rezolvă imediat, montându-se câțiva condensatori care rețin curenții electrici auxiliari.

Presting își privi oaspeții cu plăcere. Erau

amândoi atrăgători, deschiși și simpatici, așa cum trebuie să fie întreg personajul televiziunii. Cel mai în vârstă semăna perfect cu un actor popular dintr-un serial de aventuri.

— Până în prezent n-am sesizat niciodată pierderi de curent - spuse el. Dacă totuși un asemenea lucru are loc, nu văd nici un inconvenient să-l remediem.

— Tocmai - spuse inginerul Tapps. De aceea să nu mai zăbovim. Bridge a adus cu el câteva aparate de măsură și nu vă vom deranja mai mult de o jumătate de oră. Eventual montarea, condensatoarelor, dacă sunteți de acord, o să rămână în sarcina dumneavoastră. Noi însă trebuie să anunțăm Televiziunea că am găsit cauza defecțiunilor tehnice.

Presting o luă înainte, arătându-le drumul spre uzina electrică. Intrară în marea sală în care turbinele lucrau bâzâind înfundat. Profitând de zgomotul surd, Alexander Tapps se aplecă spre urechea lui Bridge:

— Fii atent, ține-l de vorbă...

Bridge își deschise servieta și începu să monteze pe îndelete cordoanele electrice la aparatele de măsură. Presting se urcase pe scărița de fier a unei turbine și verifica funcționarea. Bridge îl urmă, punându-i tot felul de întrebări. Cu o șurubelniță în mână, inginerul-șef desfăcea bornele. Tapps, după ce arătă un interes deosebit schemelor de distribuire a rețelei electrice, în diferitele corpuri de clădire prevăzute pe un plan, se apropie de ușă și când Presting întoarse pentru o clipă spatele părăsi sala mașinilor.

— Dar unde-i șeful dumitale? îl întrebă la un moment dat inginerul-șef pe Bridge.

— Cred că s-a dus până la mașină să aducă și cealaltă servietă. Mai avem un aparat

special cu laser, care determină direcția curenților de ecranare.

Dar Alexander Tapps n-o pornise câtuși de puțin spre poartă, ci, dimpotrivă, se furișă spre corpul cel mai îndepărtat. Memorase exact după plan poziția acestuia. Deschise ușa, și în aceeași clipă, îl izbi în față un val de frig. Trebuia să lucreze repede, pentru că așa, cu îmbrăcămintea pe care o avea pe el, n-ar fi putut rezista temperaturii polare de aici. Străbătu câteva coridoare pustii și în cele din urmă se opri în fața unei ușițe de fier pe care scria cu litere mici: „Afecțiuni de cord". Ușa era încuiată. Tapps scoase din buzunar un anume obiect și-l introduse în fanta broaștei automate. Răsuci ușor instrumentul și un țăcănit metalic îi confirmă că dinții de siguranță se așezaseră corect. O mică smucitură și broasca cedă. Aici frigul era și mai năprasnic. Pur și simplu, îți tăia respirația. O fracțiune de secundă Tapps rămase privind nehotărât. Se găsea într-un tunel întunecos, în care, datorită sclipirii cristalelor de gheață, putea totuși deosebi un șir lung de cutii metalice. În dreptul fiecărei cutii era o plăcuță cu un nume și două date. Anul nașterii și cel al refrigerării. Trecu repede de la una la alta, căutând ceva anume. În cele din urmă găsi. Presupunerea lui Tapps se dovedi exactă. Instalația era oprită. Balonul de nivel al heliului lichid indica gradația zero. Tapps gâfâia. Frigul cumplit îi ardea buzele, nasul, ochii. Începu să alerge printre cutiile metalice. Se opri, apoi o porni din nou la fugă. Mai putea rezista cel mult un minut. Și așa nu era exclus să se aleagă cu o pneumonie. Dar Tapps văzuse ceea ce trebuie să vadă... Acum putea să iasă din cavoul frigider. Și cu cât mai repede, cu atât mai bine. Închise ușa cu grijă. Căldura de afară i se păru o adevărată

binefacere. Simțea că revine la viață. În cea mai mare grabă se înapoie la uzina electrică unde-l lăsase pe Bridge.

— Am impresia că am uitat trusa la studio - spuse intrând.

Presting îi aruncă o privire cercetătoare. Ceva, nu știa nici el ce, începuse să nu-i placă. Tânărul Bridge parcă nu arăta nici pe departe îndemânarea unui tehnician de înaltă calificare a postului de televiziune. Și Tapps cu povestea lui cu trusa...

— După cât se pare, aici la dumnealor totul merge normal - spuse Bridge. Avem ghinion. Dacă nu găsim azi sursa curenților, am dat-o dracului.

— Să fim calmi - spuse Tapps zâmbind. Le venim noi de hac.

— Cui? întrebă Presting.

— Curenților, firește.

O porniră spre poartă. Mulțumind pentru amabilitate, se urcară în mașină. Presting îl opri:

— O clipă, numai.

Tapps făcu contactul. Presting se apropie.

— Aveți vreo legitimație de la Televiziune?

— Bineînțeles. Bridge, arată-i-o...

Tânărul său însoțitor scoase fără grabă din buzunar un cartonaș cu fotografie. În clipa aceea Tapps demara brusc și inginerul Presting nu reuși să vadă că pe legitimație scria: „*Clubul național de tenis*".

— Totul a mers strună - spuse cel de la volan.

— Ați găsit ceva interesant, mister Semplar? întrebă Buck.

— Mai mult chiar decât mă așteptam. Cu toate că aveam o bănuială. Îți spun drept însă n-aș mai intra în locul acela. Te cam ia cu frig...

— Nu credeți că Presting va telefona la

poliție?

— La poliție nu prea cred. Poate cel mult la Televiziune, și cei de acolo sunt obișnuiți cu farsele, îți dai seama ce-i vor răspunde când vor fi întrebați de Societatea „*Imortalitatea pentru toți*" dacă au trimis pe cineva la ei să caute surse de ecranare?

Râseră amândoi cu poftă. Timon apăsă acceleratorul până la capăt și mașina se îndepărtă în cea mai mare viteză de teritoriul nemuririi prin refrigerație.

*

— Luați loc, domnilor.

Judecătorul de instrucție Joe Hastings își trecu mâna peste creștetul său lucios pe care câteva vine proeminente desenau fluviile unui continent necunoscut. Pe imensa masă de lucru erau risipite dosare, rapoarte, fotografii și mai multe volume de Codul penal. Comisarul Perkins și doctorul Brown schimbară o privire în timp ce-și trăgeau scaunele în fața judecătorului. Știau că nu vor obține ușor ceea ce aveau nevoie.

— Am citit rapoartele dumneavoastră - începu Hastings oficial, privind concentrat pe fereastră - și am îndoieli serioase că vom putea emite un mandat de arestare. Sunt prea multe presupuneri și prea puține dovezi.

— Ascultă, Joe - comisarul căuta intenționat o notă mai familiară - în faza în care se găsește cazul nu putem continua cercetările decât arestând prezumtivul asasin. Vom face confruntări cu martori și o identificare și n-am nici o îndoială că...

— Perkins - îl întrerupse judecătorul - știi bine că nu-mi plac metodele brutale. Poliția engleză, de exemplu, își elaborează întotdeauna partida până la ultima mișcare și

nu procedează la arestări decât în faza de mat. Voi vreți mai întâi să arestați pe toată lumea, și care e mai slab de înger și mărturisește acela-i criminalul. Crede-mă că în felul acesta nu facem niciun serviciu guvernatorului general al statului când mai sunt câteva luni până la alegeri. Nu uita că e în joc un nume care semnează cu multe zerouri în coadă.

Doctorul Brown scoase o țigară de foi, îi mușcă vârful pe care-l scuipă fără jenă și mormăi:

— Dacă la asta adăugăm că și magistrații sunt eligibili. Înțelegem întreaga complicație a situației.

Își aprinse țigara și după ce trimise un val de fum:

— Gândește-te bine, Joe, ce pâine ar fi povestea asta pentru ziarul opoziției.

— Iar eu - se strâmbă comisarul - cunosc un ziarist destul de bine informat, dispus să-și ofere serviciile.

Judecătorul tuși nemulțumit. Înțelegea și el prea bine toate. Dar nici nu trebuie să te pripești.

— Decât să ne pierdem timpul cu considerații generale mai bine am recapitula faptele. Nu aștept altceva decât să mă convingeți. Te ascult, Perkins.

Comisarul vorbi rar, neavând suficientă încredere în capacitatea de înțelegere a judecătorului.

— Întâi faptele și pe urmă prezumțiile. Punctul unu. În apa unui lac este găsit un cadavru. La autopsie doctorul Brown constată că decesul a avut loc în urma unui atac de cord. Dar descoperă totodată prezența în organismul victimei a unei cantități masive de dimethylsulfoxid. Punctul doi: doctorul Murray readuce la viață un om care a decedat de pe urma unui atac de cord și care a fost

refrigerat în urmă cu 15 ani. Primul paradox: un martor susține la un moment dat că trupul aflat la morgă este al bancherului Harry Blostom. În timp ce Humphry Blostom afirmă că Harry Blostom a fost reanimat la clinica doctorului Murray. Deci unul din cei doi minte. Primul impas: martorul își retractează afirmațiile invocând nesiguranță. Omul îi apare schimbat. S-au alterat trăsăturile în timpul celor 15 ani petrecuți la o temperatură atât de joasă? Sau martorul care are aproape 60 de ani nu se mai poate bizui pe memoria sa? Al doilea paradox: Humphry Blostom e fericit că și-a recăpătat fratele care de aici înainte îl va ajuta să poarte pe umeri povara unei averi prea mari. Al doilea impas: dacă cel reanimat nu e fratele său, atunci cine e și de ce are nevoie Humphry Blostom de el? Dacă ne oprim aici e evident că nu putem progresa decât, *primo* - aducându-l pe Humphry Blostom la morgă pentru identificarea cadavrului presupusului său frate. Putem să facem acum acest lucru fără punere sub inculpare? *Secundo* - cerându-i lui Mulligan sau altora să-l recunoască pe Harry Blostom în persoana celui reanimat, putem s-o facem fără punerea sub inculpare a lui Humphry Blostom?

— Un moment, Harway - judecătorul bătu cu creionul în coperta unui dosar. Aici se află declarațiile doctorului Murray care afirmă că a primit corpul lui Harry Blostom de la societatea *„Imortalitatea pentru toți"* cu expertiza asupra condițiilor de refrigerare și cu contractul privind readucerea la viață.

— În privința asta - spuse Brown - totul e clar. Operația a fost filmată și buna-credință a lui Murray nu poate fi pusă la îndoială.

Comisarul zâmbi condescendent.

— Uite, Joe, mai adaogă o piesă nouă la

dosar.

Perkins îi întinse un plic albastru. Judecătorul îl deschise și citi cu glas tare:

— „Domnule comisar, mă adresez dumneavoastră în legătură cu situația tatălui meu. Acum când scumpul meu părinte…”

— Să nu uităm că fata avea cinci ani când i-a murit tatăl - spuse Perkins, înțelegând gândul judecătorului.

Acesta reluă lectura:

— „...este perfect restabilit, unchiul meu susține că are tulburări mintale. Drept care a obținut punerea sa sub interdicție, ceea ce face ca mandatul de tutelă să continue. Tatăl meu e ținut sechestrat. Mie mi-a interzis să-l văd. Este foarte posibil ca în aceste condiții bunul meu tată să nu supraviețuiască și eu îl voi pierde pentru a doua oară. Aici se petrec lucruri necurate. Salvați-l!

Judith Blostom.”

Judecătorul își trase buza superioară cu degetele într-un gest de nehotărâre.

— Nu putem emite un mandat de arestare pe baza afirmațiilor unei fetișcane minore care are cine știe ce aversiune împotriva unchiului ei.

— Firește, Joe. Dar ceea ce trebuie să reținem, e faptul că Humphry Blostom a obținut punerea sub interdicție a fratelui său. De ce? Logic. Pentru a continua să beneficieze de averea sa. În mod evident trebuie să cerem o contraexpertiză. Ori și acest lucru nu poate fi făcut decât prin punerea sub acuzare a lui Humphry Blostom.

Judecătorul răsfoi câtva timp dosarele, își cercetă notițele, după care ridică din umeri:

— Sunt de acord că multe aparențe pledează pentru bănuirea lui Humphry Blostom, dar încă nu-mi dau seama cum se

leagă toate. Ai vreo idee?

Perkins zâmbi.

— Auzi, doctore? Dar ce-ți închipui, dragă Joe, că poliția a dormit? Am cercetat, am corelat o mie de amănunte și am alcătuit un tablou destul de convingător. Numai că trebuie să începem povestea cu mult înainte. La moartea bătrânului Anibal Blostom, cei doi băieți Harry și Humphry moștenesc averea în părți egale. Dar în timp ce Humphry se dovedește o fire cumpătată și-și mărește partea de capital, Harry își cheltuiește banii la cărți și petreceri. Din fericire pentru el se căsătorește cu o femeie bogată, Clarence Geraldine Delanoy, care-i dăruiește o fetiță, dar e foarte zgârcită cu banii. La un moment dat, Humphry îi atrage atenția lui Harry că volumul capitalului său a scăzut sub 25% și nu mai poate participa la beneficiile băncii. Ori depune suma corespunzătoare, ori renunță, Humphry devenind singurul proprietar al Băncii Blostom. Și aci trebuie să notăm o coincidență. Clarence Geraldine moare într-un misterios accident de automobil și lasă prin testament întreaga ei avere soțului. Se desprinde deci destul de limpede portretul lui Harry Blostom. Să ne imaginăm acum scena când acesta s-a înfățișat triumfător fratelui său, oferindu-i suma cerută. E de presupus că a avut loc o dispută aprinsă, mister Humphry nefiind dispus să lase din mână bucata cea grasă. Omul știe destul de multe ca să aibă argumente. Văzând că a dat greș și poate zdrobit de remușcări, face o criză de inimă și moare. Ca toți bogătașii care se tem de moarte, are însă un contract cu „Imortalitatea pentru toți". Harry e refrigerat, iar Humphry devine tutorele nepoatei sale și administratorul averii fratelui său. Acum ajungem în fața întrebării: de ce a

fost de acord Humphry cu reanimarea fratelui său? Răspunsul îl găsim în scrisoarea fetei. Devenind majoră ea va intra în posesia părții de avere ce i se cuvine prin succesiune. Și atunci se deschid două ipoteze: Ori cel din lac e Harry Blostom și cel operat de cord este complicele lui Humphry. Ori cel reanimat e Harry Blostom și Humphry îi pregătește o nouă întoarcere în neființă de data asta definitivă. Ipoteza a doua mi se pare mult mai puțin probabilă.

Judecătorul, care până atunci îl ascultase cu atenție, începu să râdă.

— Te înțeleg, Harway, în cazul acesta n-ai avea nici o explicație pentru cadavrul de la morgă.

— Joe - mormăi doctorul Brown - semnează mandatul de arestare. Harway are dreptate. În faza în care se află cazul nu poate merge mai departe numai pe presupuneri...

Hastings încetă să râdă.

— Trebuie să mă gândesc. Telefonează-mi mâine.

Comisarul și medicul legist își luară rămas bun de la judecătorul de instrucție. Erau convinși că a doua zi vor avea mandatul semnat.

Când ușa se închise în urma lor, Joe Hastings rămase pe gânduri. Dacă într-adevăr omul găsit în lac decedase cu acte în regulă în urmă cu 15 ani, putea el emite un mandat de arestare împotriva cuiva pentru crima de a fi asasinat un... mort?

Acum când toate cărțile erau în mâna sa, unchiul Humphry îndulci regimul pupilei sale. Putea să iasă din casă, bineînțeles, însoțită de paznic, care cu acest prilej își schimba șapca de portar cu cea de șofer. Fata găsise însă mijlocul de a-i trimite un bilet lui Buck. Tânărul îl încunoștință pe Timon de

cele ce se petreceau în vila din Franklin Avenue. Și așa, pe aceeași cale, fata primi instrucțiuni să adreseze scrisoarea comisarului Perkins. Da, unchiul Humphry părea stăpânul deplin al situației.

— Ei, fetițo, majoratul nu-ți mai poate fi de nici un folos. Din fericire, legile din statul nostru sunt în așa fel alcătuite, că singurul drept pe care-l ai este acela de a te mărita cu cine dorești. Din păcate o fată săracă, având doar rochia de pe ea, nu mai poate inspira o dragoste romantică.

*

Și de data aceasta Timon lucrase repede și fără greș. Cunoscând bine topografia casei n-a mai fost nevoit să înlăture obstacolele cu pumni bine plasați. Ajunse în camera de la mansardă, unde altădată fusese sechestrată Judy. Tatăl ei dormea. Timon îl trezi încetișor:

— Sunt eu, Orson - șopti el.

Omul tresări.

— A, bunul meu Orson, în sfârșit! Ce coșmar...

— Urmați-mă imediat. Sunteți în cea mai cruntă primejdie.

Îl ajută să se îmbrace. Cu toți cei treizeci și cinci de ani conservați, sechestratul nu dispunea de forțe fizice prea însemnate. Timon îl purtă mai mult în cârcă. În dreptul zidului era sprijinită o scară. De partea cealaltă Buck îl ajută să coboare.

În cele din urmă tatăl lui Judy ajunse în apartamentul lui Semplar. Se așeză într-un fotoliu și zâmbi:

— În sfârșit, Orson! Iată-te! Nici nu-mi dau seama dacă te recunosc cu adevărat. Parcă ești chiar mai tânăr decât erai... Începu să râdă. Știi, uit mereu să adaug diferența de timp.

Acum sunt total derutat. Aproape că nu înțeleg ce s-a întâmplat. Și familia asta a mea pe care n-o recunosc și tu care spui că ești...

— Da, multe s-au mai schimbat între timp... spuse Timon. Nimeni n-ar crede că dumneavoastră sunteți autorul unor capitale lucrări de astronomie... Numai Orson, colaboratorul dumneavoastră, își mai amintește...

— Da, e dureros. Și pe atunci nu erau prea mulți cei care mă înțelegeau. Îți mulțumesc, prietene.

Timon îi șopti lui Buck:

— Acum e momentul. Ia lanterna și semnalizează la fereastră.

Buck făcu întocmai. Nu peste mult timp răsună și soneria de la intrare. Semplar îi spuse lui Harry Blostom:

— Vă rog să nu vă pierdeți cumpătul. Din păcate cele ce vor urma sunt absolut necesare.

Se duse să deschidă ușa:

— Bună seara la toată lumea, spuse Humphry Blostom, intrând surâzător, urmat de portarul-șofer. Nici nu se prea potrivește „bună seara” la ora asta târzie de noapte. Dar ce faci, frățioare, aici? Ai plecat la plimbare ca somnambulii?

Pe fața omului se zugrăvi expresia unei spaime fără margini. Timon îl urmărea atent. Avea impresia că nu era stăpânit de o obișnuită teamă fizică. Citea în ochii săi efortul de a înțelege dacă nu e cumva prada unor halucinații.

— Și dumneata, stimate domnule Semplar, văd că nu ai vrut să ții seama de sfaturile prietenești pe care ți le-am dat. Ești cu adevărat un monstru. Întâi ai vrut să mă desparți de drăgălașa mea nepoțică. Și așa minoră cum era s-o dai pe mâna acestui derbedeu aici de față. Nu-i așa, Tubius?

Portarul-șofer pe care, după cum reieșea, îl chema Tubius, încuviință în tăcere. El îl cunoștea pe Buck foarte bine. Nu-i dăduse acesta cândva zece dolari pentru o informație? Sumă de-a dreptul jignitoare.

— Mă rog. Ai luat, cum se spune în relațiile diplomatice, toată răspunderea asupra dumitale.

Timon stătea rezemat de ușă fără să scoată vreun cuvânt. Ușa rămăsese puțin întredeschisă. Tubius strănută și duse mâna la buzunarul de la piept.

— Stai, Tubius - îl opri stăpânul său. Încă nu-ți sufla nasul. Mai avem unele lucruri de discutat. Se apropie de fratele său. Și tu, dragă Harry, tot mai susții că ai găsit un sistem solar simetric în raport cu axa galaxiei?

Celălalt începu să respire cu greutate.

— Am găsit! Am calculat! Matematic e totul exact. Uite și Orson poate să-ți confirme.

— Felicitările mele, domnule Semplar, sunteți confundat, după câte văd, cu un mare savant. Deci mai departe, Harry...

Omul gemu.

— Ah, și nu pot să-mi aduc aminte. Spune, Orson, tu doar știi...

Timon se uită fix la Humphry Blostom.

— Bineînțeles că știu, domnule... Steward King!

Omul scoase un geamăt și leșină. Tubius duse fulgerător mâna la buzunar și scoase pistolul. Dar Timon se și aruncase asupra lui. Portarul primi un pumn în stomac și zbură, izbindu-se cu capul de perete. Humphry scosese și el un revolver, dar Buck îl pocni cu un scaun în creștet. Tubius era rezistent ca un bivol. În locul unde izbise peretele cu capul se prăbușise o bucată de tencuială. El însă ricoșă și se năpusti din nou asupra lui Semplar. Reuși să-l lovească sub bărbie și Timon căzu

cu fața în jos. Tubius se aruncă asupra lui, încercând să-l imobilizeze. Timon reuși să-l pocnească cu călcâiele și Tubius se prăvăli pe podea. Blostom puse mâna pe un vas greu de ceramică de pe bibliotecă și-l aruncă în capul lui Semplar. Dar Buck interveni la timp, trăgându-l pe Timon deoparte. Blostom se zvârli pe podea pentru a lua una din cele două arme. Tubius reuși, revenindu-și, să tragă brusc covorul și atât Timon cât și Buck se rostogoliră pe jos. Tubius apucă cea de a doua armă. Agresorii stăteau în picioare gâfâind. Țineau armele într-o mână și cu cealaltă își ștergeau sângele, ce le șiroia din nas.

— La perete! ordonă Blostom.

Timon și Buck se supuseră.

— Să începem cu stimatul meu frate. Ia vezi, Tubius, știi doar cât țin la sănătatea lui. Nu mi-aș ierta...

Dar în clipa aceea, ușa se deschise și în cadrul ei apărură Perkins, Gordon și Bill, fiecare cu o armă automată în mână.

— Mâinile sus! Nici o mișcare! Humphry Blostom, ești arestat.

Cei doi aruncară armele pe covor.

— E o eroare, comisare Perkins. Sunt în legitimă apărare. Acești doi bandiți mi-au răpit fratele. Din fericire am aflat unde se găsește și, venind să-i cer să-l elibereze, am fost atacați. L-au răpit pentru a mă șantaja. Unul, ca să-i dau nepoata de soție, celălalt pentru bani. Sau poate din răzbunare personală pentru că a fost azvârlit afară de la ziarul pe care-l subvenționez.

— Degeaba pălăvrăgești, Blostom. Va trebui oricum să repeți totul în fața stenografei. Gordon, ia vezi ce-i cu Harry Blostom.

Gordon îl ajută să se ridice.

— Comisare - interveni Timon - trebuie însă să facem o rectificare. Nu e Harry Blostom. Omul acesta este astronomul Steward King care a decedat acum nouă ani în urma unui atac de cord. Colegul și colaboratorul său Orson a plătit suma necesară refrigerării sale, pentru a reda omenirii, cu o șansă la o mie, uriașa capacitate de gândire a acestui remarcabil om de știință.

Humphry Blostom începu să râdă:

— Așa poți afirma că e Regina din Saba!

— Gura, ticălosule, că te plesnesc în stare de arest! urlă sergentul Hopps.

— Bill! îl mustră, comisarul. Lasă, nu te amesteca.

Apoi i se adresă lui Semplar.

— Într-adevăr, Timon, o astfel de afirmație nu poate fi susținută numai cu mărturia celui în cauză. Știi doar că...

— Ai dreptate, Perkins, am mai văzut la noi oameni de știință puși sub interdicție. Așa că mi-am adunat și alte dovezi. Ei bine, află că din tunelul de refrigerare al Societății *Imortalitatea* au fost scoși *doi* decedați, nu unul.

— Cum?!

Toți îl priveau înmărmuriți. Humphry Blostom făcu un pas înainte. Bill îl împinse la loc cu patul automatului său.

— Pe fratele acestui ticălos l-am găsit atunci în apele lacului. În locul său, doctorul Murray l-a operat pe Steward King.

— Afirmi că eminentul doctor Murray... începu Perkins.

— Dimpotrivă! îl întrerupse Semplar. Murray a lucrat de bună-credință. A operat ceea ce i s-a pus pe masa de operație.

— Domnul comisar nu înțelege nimic - spuse Bill îndatoritor.

— Văd și eu. Și totuși nu e greu de explicat.

Blostom a schimbat plăcuța de pe containerul fratelui său cu alta aparținând unui decedat de o vârstă apropiată.

Perkins tuși. Îl sâcâia că ziaristul avea și de data aceasta inițiativa. Fusese nevoit să dea urmare biletului trimis de Semplar, pentru că Hastings amâna emiterea mandatului de arestare. Textul era mai mult decât îmbietor: „Cazul Blostom. După miezul nopții, la mine acasă. La 15 minute după semnalul luminos, poți aresta criminalul".

— Ascultă, Timon, totuși bietul Harry Blos…

— Nu-l compătimi, Perkins. Harry Blostom e un ticălos. Un asasin și un delapidator.

Și din nou Blostom încercă să-l lovească pe Timon.

— Gordon, pune-i cătușele! ordonă Perkins.

— Și nu uitați să modificați mandatul de arestare pe numele de Harry Blostom.

— Cum?! comisarul rămase încremenit, cu gura căscată. Iar Harry Blostom?! Bine, dar e nemaipomenit!

— Pe asta s-a bazat și el.

Și Semplar povesti ceea ce până la un punct construise corect și Perkins. Atât doar că în ce privește moartea lui Clarence...

— Un accident pe timp de ceață, nimic mai simplu de aranjat, nu-i așa, Tubius?

— Nu mă cheamă Tubius! mârâi arestatul.

— Evident, domnule Hawkinson. Câtă nerecunoștință din partea patronului care din secretar te-a făcut portar... Ce-i drept, erai destul de bine plătit.

— Și mai departe ce-a mai fost? întrebă Bill pe care-l ardea curiozitatea.

— Mai departe? Harry își terorizează fratele până când acesta suferă de un atac de cord și moare. Atunci în mintea lui se naște o

idee diabolică. Vor face schimb de identitate. De altfel, în ciuda celor doi ani care-i despart, seamănă surprinzător de bine. Lasă în grija secretarului său organizarea funeraliilor ca și pe mica Judy și pleacă într-o lungă călătorie în Europa. Totul se aranjează cum nu se poate mai bine. Când se întoarce, iată-l pe Harry Blostom devenit Humphry Blostom, administratorul averii „fratelui său" și tutorele propriei sale fiice. Dar se ivește o mică încurcătură. Harry Blostom făcuse un contract cu „Imortalitatea pentru toți". Sesizată de deces, societatea îl refrigerează pe Humphry. Dar și din această împrejurare, adevăratul Harry a știut până la un punct să tragă foloase. Până la un punct. Acum punctul a fost pus.

— Dacă afirmi că cei doi frați semănau atât de bine, cum poți dovedi această ipoteză, Timon?

Perkins se lăsa acum greu convins. Semplar scoase din buzunar o tăietură dintr-un ziar și i-o întinse comisarului.

— După cum știi, Humphry Blostom nu avea nici un semn particular. În această fotografie Harry Blostom, în maiou, lucrează în grădină. Vezi, aici pe umăr, are o pată puternic pigmentată. Un semn din naștere.

Timon se apropie de Blostom și dintr-o mișcare îi sfâșie mâneca hainei, apoi cămașa. Pe umărul stâng apăru o pată rotundă cafenie. Harry Blostom gemu:

— E răzbunarea fratelui meu.

Perkins îi făcu semn să părăsească camera:

— Ai grijă de el, Gordon. Și tu, Bill, ia-l pe Harry... Vreau să spun pe domnul Steward King. Trebuie să-l ducem la sanatoriul universității.

— Acolo îl așteaptă și Orson. Cred că revederea va grăbi însănătoșirea eminentului

astronom.

— Și totuși, nu înțeleg cum de ți-a venit ideea asta. De unde ai pornit?

Timon ridică din umeri.

— Întâmplarea a făcut să am în față testamentul olograf al adevăratului Humphry Blostom, prin care cerea Societății „Imortalitatea pentru toți" să fie refrigerat în caz de deces și, alături, cererea recentă adresată aceleiași societăți de Humphry Blostom pentru reanimarea fratelui său. Cele două semnături erau total diferite. Restul s-a legat de la sine.

— Crezi că Ollifant e amestecat în povestea asta? întrebă Perkins.

— N-am idee. Dar se spune că e un tip amabil. Cred că va fi bucuros să te informeze.

— Încă ceva, Semplar. Pe Orson cum l-ai găsit?

Tânărul ziarist începu să râdă.

— Pe Orson? Asta a fost chiar cel mai simplu: în cartea de telefon!

Perkins înțelese că nu va mai scoate nimic de la el. Se apropie de Semplar și-l bătu pe umăr:

— Vezi, ți-am spus eu c-o să ne mai întâlnim.

Timon ridică o sprânceană, ceea ce dădea chipului său o expresie ambiguă. Satisfacție? Ironie? Sau secretul farmecului său personal?

— Ascultă, Harway, să știi că eu mă țin de cuvânt. Ți-am promis să nu mă amestec în treburile poliției. Te privește cum te descurci. Eu nu-ți cer decât un lucru: dacă ai ceva interesant, spune-mi să trag un articol care să duduie. Cu un material ca ăsta, redactorul-șef mă reangajează, mai mult ca sigur. Ce zici?

— S-a făcut, Timon!

*

Comisarul Perkins trânti portiera mașinii.

— Dă-i drumul, Bill!

— Unde mergem, domnule comisar?

— Ai putea să-mi spui comisar-șef, Bill. Și grăbește-te că întârziem.

— Crimă?

— Și mai și!

— *Asta* ce naiba mai e?

— Nuntă. Se mărită domnișoara Judith Blostom cu domnul Buckleen Savor.

Sergentul Bill Hopps ridică din umeri.

— Poate nu-i nimic grav, boss. Uneori oamenii alarmează poliția pentru te miri ce.

Radu Nor

• CELE TREI IPOSTAZE ALE LUI BONIFACIU RĂU

Ședeau în spațioasa cameră de zi a profesorului Dumitriu, sorbindu-și ceaiul aromat din cești de porțelan fin.

— Iată că ne-au trebuit aproape trei ani ca să dăm unul de altul! spuse savantul. De parcă am trăi pe alte planete.

Jugăreanu ridică din umeri.

— Ce vrei? Profesiunile noastre ne situează la antipozi! Și pe urmă, nu știu cum o fi la voi, psihotehnicienii, dar eu nu-mi văd capul de treburi. Din zori și până seara - uneori și noaptea - la studio, săptămâni întregi filmări pe teren... Asta te obligă să renunți la viața ta personală, să te lipsești până și de plăcerea de a-ți vedea prietenii.

Dumitriu replică obosit:

— Să nu-ți închipui, Mihai, că din acest punct de vedere pe mine viața mă răsfață. Am enorm de multă treabă. Mai toarnă-ți ceai! La ce lucrezi acum? Vreun film interesant?

— De aventuri! E pe terminate. Știi, m-am specializat în filme de aventuri. Se potrivesc, cred, firii mele. Din păcate...

— Din păcate, ce?

— ...din păcate, scenariile bune sunt mai

rare ca diamantele. Te sâcâie în schimb tot felul de nechemați, propunându-ți niște inepții de ți se face părul măciucă. Eroii parcă n-ar fi oameni ci năluci. Ori sunt răi ca diavolul în persoană, ori plutesc prin lume aidoma unor îngerași.

Dumitriu zâmbi și spuse mai mult pentru sine:

— Separarea psihocomplexului în elementele componente.

Jugăreanu care nu înțelesese, întrebă surprins:

— De ce râzi? Te asigur că așa stau lucrurile. Uite, de pildă unul, Bonifaciu Rău îl cheamă, redactor la publicația *Produse lactate* dacă nu mă înșel, comite în exclusivitate asemenea „opere". Sunt îngrozitoare, Octave, cumplite! Citindu-le, simți un fior de gheață trecându-ți prin șira spinării. În fond, nu-i băiat rău, acest Bonifaciu Rău, dar are boala scenariilor cinematografice și pe deasupra, mai e și pisălog. Dar ce pisălog! Nu izbutești să scapi de el! Aș da orice ca să-l vindec de această manie.

Dintr-un colț al odăii se auzi zbârnâitul telefonului. Dumitriu îi făcu regizorului semn să-l scuze și se duse la aparat.

— Alo... da, aici casa profesorului Dumitriu. Pe regizorul Jugăreanu îl căutați? E la mine! Vi-l dau imediat... Pentru tine, Mihai.

Jugăreanu luă receptorul.

— Eu sunt, da! Cine???... Octav, el e, spuse, întorcându-se spre profesor, Bonifaciu Rău, omul de care ți-am povestit. Nemaipomenit... Ce dorești, domnule Rău? Cuuuum?... Auzi, m-a căutat la tine... O chestiune foarte urgentă? Nu, nu mă supăr. Despre ce este vorba? Cu neputință! Ce aveți? O idee? O idee pentru un scenariu? O idee formidabilă cu un ritm care îți taie răsuflarea?... Octav, mie mi se

taie răsuflarea!... Să mi-o povestiți? Acum, la telefon? Ascultă, domnule Rău... Ce ați spus? Un titlu senzațional? „Omul cu…" cu ce? Aha, „Omul cu platfus"!... Doamne, dă-mi putere să rezist... Dumitriule, a început să-mi povestească. Îl... îl omor!

Profesorul îl îndemnă să se calmeze.

— Stai, Mihai, nu-l repezi! Poftește-l încoace!

— Ce-ai spus? Să-l...

— Da, da, invită-l la mine, să-ți povestească *aici* subiectul scenariului.

Regizorul era cât p-aci să scape receptorul din mână.

— Ai înnebunit? Ăsta o să ne...

— Dă-mi-l mie! Alo, domnule Rău, prietenul meu Jugăreanu vă roagă să veniți până la mine ca să-i expuneți proiectul dumneavoastră. Mi-ar face și mie plăcere... Auzi, Mihai, zice că e onorat și că vine imediat. Alo, adresa o cunoașteți? Da? Foarte bine, vă așteptăm!

Dumitriu închise telefonul.

— Știi ce mi-a spus? Că vorbește chiar din fața casei și că în câteva secunde va fi aici.

Bonifaciu Rău se purta cu acea dezinvoltură sublimă pe care o au doar oamenii foarte convinși de propria lor valoare. Strânse mâna profesorului și a lui Jugăreanu zâmbindu-le cordial, apoi intră direct în subiect, adică în subiectul noului său scenariu de film.

— Vedeți dumneavoastră, scenariul are trei personaje principale. Primul și cel mai important este „omul cu platfus". El își începe șirul de fărădelegi prin a-și otrăvi nevasta, apoi silește o sărmană orfană să meargă la cerșit. Cu timpul, cum e și firesc, evoluează. Câteva șantaje bine ticluite îl îmbogățesc, dar

nu se declară mulțumit. Îl jefuiește pe propriul său părinte, un cinstit casier de bancă care este arestat și osândit la ani grei de temniță. Spre sfârșit, urmărit fiind, ucide trei pietoni nevinovați. Al doilea erou este un comisar de poliție, poreclit Sonyboy. Extraordinar de leneș și de indolent, el nu numai că nu-l împiedică pe „omul cu platfus" să-și săvârșească mârșăviile, dar îl și stimulează.

— Eu îl văd pe acest Sonyboy veșnic adormit și trezindu-se doar ca să mănânce! reflectă Dumitriu.

— Felicitări, profesore! I-ați intuit perfect profilul moral. Cel de al treilea se numește Ciocârlie, de profesiune gazetar și detectiv amator. De o inteligență sclipitoare, de un curaj neasemuit, el îl urmărește pe răufăcător până în pânzele albe, ceas de ceas, nelăsându-i răgaz să răsufle. În cele din urmă, îl silește să-și pună capăt zilelor, Sonyboy își înaintează demisia și...

— ...și Ciocârlie se însoară cu sărmana orfană! încearcă Dumitriu să ghicească.

— La asta nu m-am gândit, mărturisi Rău, dar am să țin seama de sugestia dumneavoastră. Acum, ard de nerăbdare să vă aud părerea.

Jugăreanu se făcu vânăt și depunea eforturi vizibile să se țină în frâu.

— Stimate domnule Rău, scenariul acesta este... este... de o...

Psihotehnicianul îl întrerupse brusc.

— ...este, după părerea mea, interesant și plin de originalitate. Apreciez mai ales complexitatea personajelor...

Regizorul îl prinse de braț, încercând să-l oprească, dar Dumitriu continuă netulburat:

— ...niște personaje vii, cu trăsături pregnante! Uite ce, domnule Rău, treci te rog

în camera de alături și pune povestea pe hârtie.

— Cu dragă inimă, domnule profesor! Sunteți prea amabil. Câteva minute vor fi suficiente!

Abia se închise ușa în urma lui, când Jugăreanu, nemaiputându-se stăpâni, răcni:

— Ce-ai făcut, Dumitriule? Ai înnebunit! În loc să-l dai afară...

— Liniștește-te, Mihai!

Profesorul îl luă de braț și îi șopti la ureche:

— Ți-l vindec eu pe amicul ăsta al tău!

— Îl vindeci? Cum?

— Ai să vezi!

Intră în laborator și reveni cu un aparat minuscul, pe care-l fixă de speteaza fotoliului.

— Acum îl așteptăm pe domnul Bonifaciu! Când se va reîntoarce...

Nu-și isprăvi fraza, și Rău sosi, fluturând triumfător o coală de hârtie.

— Gata! Am terminat! Iată tot subiectul pe o singură filă.

Dumitriu i-o luă din mână și o trecu lui Jugăreanu.

— Ține, Mihai! Iar dumneata, domnule Rău, ia loc, să mai stăm nițel de vorbă. Nu, nu... aici! Fotoliul acesta e mai confortabil.

Bonifaciu acceptă. Se așeză, luă o țigară din caseta de pe masă și se aplecă spre Dumitriu, cerându-i foc. Profesorul îi întinse bricheta.

Scoțând rotocoale de fum, Rău se adresă regizorului pe un ton familiar:

— Dacă scenariul va fi realizat, îți promit să scriu alte două. Căci de idei, slava domnului, nu duc lipsă. O să te convingi, dragă Jugărene!

Acesta se simțea în preajma unui atac de apoplexie. Se sufoca. În fața ochilor i se așezase o pânză purpurie. Îl imploră pe Dumitriu din priviri să treacă la acțiune. În

timp ce Rău continua să peroreze, savantul se furișă în spatele lui și apăsă pe unul dintre butoanele aparatului.

— Sper să fie o colaborare rodnică, urmă Bonifaciu dezinvolt. Tu ești regizor cu experiență, iar eu... ce-o fi cu mine?... Iar eu, cu talentul meu... Ce amețeală curioasă m-a cuprins... Eu cu talentul meu... cu talen...

Capul îi căzu pe piept.

Profesorul Dumitriu se apropie de el, îi pipăi pulsul și îi ridică, cu degetul arătător, pleoapele.

— E-n regulă! Mâine dimineață când se va trezi, va începe să se comporte pentru câteva ceasuri ca modelele sale literare. Iar noi îl vom urmări.

— Nu pricep nimic! Cum se va comporta ca eroii săi? Cum îl vom urmări?

— Ai să vezi! Ai să vezi! Totul la timpul potrivit. Acum vino să punem la punct ultimele amănunte ale experienței și apoi să ne culcăm și noi pentru două-trei ore.

Pe Jugăreanu îl trezi o rază de soare care se furișase printre jaluzele și i se preumbla pe obraz. Deoarece nu se lăsa alungată ca o muscă, se întoarse cu spatele, miji ochii și privi în dușmănie cadranul ceasului. Era opt și un sfert. Încet-încet, îi veniră în minte evenimentele din ajun, vizita la Dumitriu... sosirea lui Rău... experiența... Experiența! Sări din pat și încurcându-se în pijamaua prea largă a profesorului, dădu buzna în dormitorul acestuia. Îl găsi îmbrăcat, răsfoind o revistă ilustrată.

— Zi, Octav, chiar o să devină pe rând omul cu platfus, comisarul Sonyboy și detectivul amator Ciocârlie? Ideea mi se pare fantastică.

— Mai puțin decât crezi! Firea omului e alcătuită dintr-o sumedenie de trăsături care

se îmbină, se întrepătrund sau diverg. Dacă selecționezi, dacă scoți în evidență din acest amalgam o anumită latură de caracter, estompându-le pe toate celelalte...

— Iartă-mă, dar e o aberație!

— A fost, până mai dăunăzi, până am reușit să inventez psihoseparatorul. Cu ajutorul lui, te vei convinge în curând, se poate realiza operația. Pentru câteva ceasuri, fiecare dintre noi poate deveni or foarte, foarte rău, or foarte, foarte indolent, or foarte...

— Nu e periculos?

— De fel! Vei vedea!

— Apropo, ce face pacientul?

Dumitriu își trecu palma peste față proaspăt rasă și spuse indiferent:

— A dispărut! Și o dată cu el, cele două sfeșnice de argint pe care le aveam de la mama.

Jugăreanu își exprimă îngrijorarea:

— O să avem necazuri! O să dăm de dracu'!

— Fi liniștit, Mihai. Îl vom ține tot timpul sub observație. Cu ajutorul microemițătorului, pe care i l-am montat în inelul cu sigiliu. Dacă se întâmplă ceva, intervenim pe loc. Acum du-te și îmbracă-te. Te aștept la laborator.

Cinci minute mai târziu, Dumitriu și Jugăreanu ședeau în fața receptorului de unde omicron. Pe un ecran de televiziune apăruse o cameră dintr-un bloc de locuințe obișnuit. O femeie de vreo șaizeci de ani ștergea mobila de praf și fredona un vechi tango de Vasilache. Deodată apăru, în prim plan, chipul lui Bonifaciu Rău. Văzându-l, Jugăreanu avu o tresărire.

— Uită-te, Octav, ce mutră fioroasă are. E aproape de nerecunoscut!

Bonifaciu se schimbase într-adevăr. Ținea

ochii pe jumătate închiși și capul culcat pe umărul drept. Două cute îi brăzdau fața dinspre nas spre bărbie aidoma unor cicatrice, iar buzele, buzele semănau cu niște lame de cuțit, paralele.

— St! Să ascultăm ce vorbesc, șopti profesorul deși nu-l putea auzi decât prietenul de lângă el.

Femeia dădu nemulțumită din cap.

— Frumos îți șade, Bonifaciule, să umbli haimana toată noaptea! Ia spune, unde ai fost?

Bonifaciu mârâi și răspunse cu o voce cavernoasă:

— La cimitir, tușă Matilda, la cimitir, printre cadavre.

— Dumnezeule, ce tot îndrugi? Mă sperii, Bonifaciule!

— Are și de ce să-ți fie teamă de mine, bătrânico! Fă-mi rost de stricnină!

— De ce să-ți fac rost, păcatele mele?

— Am zis „stricnină”! Sau orice altă otravă! Am nevoie de o cantitate mai mare. Trebuie să curăț pe vreo câțiva...

Bătrâna se făcu pământie și începu să tremure.

— Ce-i cu tine, băiatule? Nu ți-e bine? Ți-ai stricat cumva stomacul? A, acum înțeleg! De la cărțile alea ale tale cu pumnale, pistoale și cu ucigași ți se trage! Ele ți-au tulburat mințile!

Rău trânti un pumn în masă și se răsti la ea:

— Taci, femeie smintită, și mulțumește soartei că te cruț! Acum dă-mi să mănânc!

— Ceaiul e pe masă, bolborosi bătrâna.

— Nu-mi trebuie apă chioară! Am spus că vreau să *mănânc!*

Se repezi la ușa bucătăriei. Jugăreanu și profesorul îl văzură ridicând rând pe rând capacele cratițelor.

— Aici ce e?

Tușa Matilda răspunse din odaie:

— Tocăniță cu cartofi! E prânzul! Ce vrei să...

— Nu-mi pasă! Mi-e foame!

Începu să înfulece cu o lăcomie animalică, fără să-i pese de sosul care i se scurgea peste bărbie și peste reverele costumului bleumarin.

— Mi-e foame, repetă el cu gura plină și când mi-e foame, sunt furios!

După ce goli aproape toată oala și se șterse cu podul palmei, îi spuse mătușii:

— Acum plec! Dacă mă caută cineva, să spui că sunt la Tecuci, la Sighișoara sau la Tulcea, unde vrei matale! Despre altceva, să nu sufli o vorbă! Ai înțeles? Nici o vorbă! Altminteri...

Ieși, trântind ușa și porni să coboare scările. De după o cotitură a palierului etajului de dedesubt, țâșni o pisică. Era o pisică obișnuită, cenușie cu câteva pete roșcate. Se luă după Bonifaciu, manifestând o vie dorință de a se freca de pantalonii lui. El îi administră o lovitură de picior, făcând-o să se dea de-a rostogolul și să scoată un mieunat sfâșietor. Tocmai atunci din apartamentul numărul 5 apăru domnișoara Neli. Domnișoara Neli se bucura în general de simpatia domnului Rău, căci lucra ca dactilografă la redacția de scenarii cinematografice. Era o blondă plinuță, cu obrajii presărați cu coșuri, dar cu o inimă de zahăr. Observând scena, rămase stupefiată.

— Vai, domnule Bonifaciu, se poate? De ce dați în bietul animal. Ce v-a făcut?

— Blestemata, mi-a aținut calea!... A, domnișoară Neli, dumneavoastră erați?... N-am vrut, credeți-mă. Când mi-a ieșit înainte, eram cu gândul aiurea, și fără să vreau... Doar n-o să credeți despre mine că sunt capabil să

lovesc o sărmană făptură fără apărare.

— Tocmai! Vă cunosc doar, domnule Rău, cât sunteți de bun!

Și domnișoara Neli îi dărui unul dintre zâmbetele ei cele mai cuceritoare.

În ochii lui Bonifaciu se aprinseră sclipirile verzui ale viperei care-și hipnotizează prada. O întrebă dulceag, ademenitor:

— Ce mai nou pe la redacție? Aveți mult de lucru?

— Enorm! Zeci de pagini pe zi! Parcă s-a înțeles tot Bucureștiul să scrie scenarii. Chiar ieri am terminat unul al lui Petre Toboșaru. Foarte frumos! Cu aventuri și cu multă, multă dragoste.

Fata își sublinie impresiile cu un suspin adânc, nostalgic.

— Al lui Toboșaru? Al nepricopsitului de Toboșaru? Iar a „comis" unul? Domnișoară Neli - glasul lui ușor tremurat se străduia să i se strecoare în suflet - domnișoară Neli... cum să vă spun... aș vrea să vă rog ceva!

— O... ce anume?

— Mi-ar face plăcere să am acest scenariu. N-ați putea, eventual...

— Să vă procur o copie?

— Nu, nu o copie, ci originalul! Originalul, toate copiile și manuscrisul! Să nu rămână nimic! Atâtea lucruri se pierd pe lumea asta... de ce nu s-ar pierde și un scenariu. V-aș oferi în schimb... două superbe sfeșnice de argint!

Fata deschise gura și nu mai fu capabilă s-o închidă.

— Domnule Rău, cum vă poate trece prin minte una ca asta? Să vă fie rușine... rușine obrazului!

Se răsuci brusc pe călcâie și ieși pe poarta blocului cu alura unei regine detronate. Bonifaciu privea scârbit în urma ei și scrâșni:

— A plecat! Pagubă'n ciuperci! Am să-i

trântesc o anonimă la conducerea redacției, să nu-i ajungă șapte ape să se spele.

Apoi o luă spre stația de autobuz de la capătul străzii.

Jugăreanu și Dumitriu stăteau în fața ecranului și se amuzau.

— Până acum a fost nostim, recunoscu regizorul. Să sperăm că nu va comite „crime" mai grave.

Dumitriu îl liniști.

— Avem oricând posibilitatea să intervenim! Ce părere ai? Încotro se duce?

— Vedem noi îndată! Iată-l! Coboară din autobuz! Traversează bulevardul și o ia către piața Amzei. Spre redacție se îndreaptă! Spre redacția de scenarii!

Bonifaciu Rău pătrunse țanțoș în clădirea veche, cu un singur etaj, în fața căreia își răsucea crengile un tei înflorit. Străbătu holul și pătrunse într-una din camere, fără să bată la ușă.

— La Cosma a intrat, constată Jugăreanu. Cosma e redactorul pe care-l inundă cu inepțiile sale.

— Nu e nimeni în birou! constată savantul. Ia te uită ce face: a tras un sertar... pe al doilea... scotocește printre hârtii... Acum a scos un dosar... privește împrejur, de parcă ar căuta un loc... o ascunzătoare... și... și vâră dosarul între dulap și perete. Ce o fi urmărind? Nu prea înțeleg.

— Ba eu înțeleg! Ei, dar iată că vine cineva!

Pe ecran, Cosma și Rău se salutară cu răceală. Apoi Bonifaciu se instală pe scaunul din fața biroului deși nu fusese invitat.

— Tovarășe Cosma, vă aștept de mult!

— Da? Ce pot face pentru dumneavoastră?

— Auzi vorbă? Vreau să știu ce s-a hotărât în legătură cu ultimul meu scenariu „*Crocodilul știrb*"?

Redactorul păru surprins.

— Dar v-am spus-o limpede la telefon: a fost respins ca necorespunzător!

— Și cine, mă rog, a decis asta? Nu cumva dumneata?

— Consiliul artistic, tovarășe Rău, în unanimitate. Consiliul s-a raliat, de altminteri, punctului meu de vedere.

Bonifaciu deveni numai zâmbet.

— Nu s-ar putea ca prin niște intervenții pe text, să-l facem pe gustul consiliului? Eu nu m-aș da înlături de anumite… eforturi! Mă înțelegi?

Cosma i-o reteză indignat.

— Nu! Deficiențele sunt de ordin structural, iar personajele de un schematism iremediabil.

Bonifaciu își schimbă tactica.

— Așaaa?! Atunci înapoiază-mi, te rog, manuscrisul!

— Pricepi acum? întrebă regizorul.

— Încep să mă dumiresc! A ascuns propriul său manuscris. Ce vrei, model „omul cu platfus”.

Redactorul căuta prin sertare.

— Un moment! Vi-l dau imediat. Curios, l-am pus aici, cu mâna mea. Așteptați nițel! Nu... nu e! Nu-l găsesc!

În timp ce Cosma scotea nervos hârtie după hârtie, risipindu-le pe birou, Rău se prefăcu din ce în ce mai impacientat.

— Mă mai ții mult? Îmi dai sau nu-mi dai lucrarea mea?

— Trebuie să fie! O găsesc îndată! Nu... nu dau de ea! Nici aici nu e! Tovarășe Rău, v-aș ruga să reveniți mâine. Până atunci...

Bonifaciu, care se ridicase și urmărise în picioare eforturile zadarnice ale redactorului, se prăbuși distrus pe scaun.

— Așadar, manuscrisul meu a dispărut!

Unicul exemplar! Truda mea de trei ani și mai bine s-a dus pe apa Sâmbetei. Tovarășe Cosma, dumneata îți dai seama ce ai făcut? Chestiunea asta nu poate rămâne așa! Voi cere o anchetă, o anchetă severă!

Țipetele sale atraseră pe cei din camera vecină. Apărură doi redactori însoțiți de domnișoara Neli, dactilografa, care, văzându-l pe Rău, avu o tresărire.

— Ce se întâmplă aici? întrebă unul dintre colegii lui Cosma.

— A fost sustras manuscrisul meu, se lamentă Bonifaciu. Trebuie să știu cine a avut interes ca opera mea să dispară și cine s-a pretat la o asemenea faptă murdară. Tovarășul Cosma sau altcineva, nu mă privește cine, va răspunde. Mă duc la redactorul-șef!

Jugăreanu își ieși din pepeni. Strânse pumnul, gata să izbească în ecranul receptorului.

— Nemernicul! Ce zici, Octav, la ce se pretează? Îl știam lipsit de talent și pisălog, dar asta... asta...

— Uiți, că în cazul lui, funcția de frânare, de inhibiție a fost, într-un anume fel, suspendată. În stare normală, orice activitate reflexă a omului este stimulată sau frânată prin intervenția zonelor superioare ale creierului. Cu cât o ființă este mai evoluată, cu atât își poate stăpâni mai lesne reacțiile, pornirile. Sistând temporar, cu ajutorul aparatului meu, activitatea acestor frâne, subiectul nu mai este capabil să domine, cu rațiune, anumite porniri, dându-le frâu liber.

— Din punct de vedere științific, spuse Jugăreanu cam supărat, experiența ta o fi pasionantă, nu zic. Dar gândește-te la bietul Cosma. Te rog, oprește-l pe Rău să meargă la șef.

— Stai nițel! Să vedem ce se mai întâmplă.

Ca să-l ajute pe colegul lor, cei doi redactori și domnișoara Neli se risipiră prin cameră, scotocind prin coșurile de hârtie, prin rafturi, printre revistele așezate stivă.

Deodată, perspicacea domnișoară Neli observă ieșind de după dulap un colț de dosar. Trase de el și când îl avu în mână, citi cu glas tare:

— „Bonifaciu Rău - Crocodilul știrb - scenariu cinematografic". Ăsta e, domnule Rău?

Tăcea, privindu-și vârful pantofilor.

Cosma se dezmetici.

— N-avea cum să ajungă acolo, în afară de cazul că l-ați ascuns chiar dumneavoastră! Ați fost un timp singur în birou și... Să vă fie rușine!

Bonifaciu îl înfruntă cu tupeu.

— Ba dumitale să-ți fie rușine! Pentru afirmația asta ai să fii azvârlit în stradă. Chiar acum mă duc la redactorul-șef.

— Foarte bine! strigă dactilografa cu un glas ascuțit. Foarte bine, vin și eu cu dumneata ca să-i povestesc despre propunerea dumitale în legătură cu scenariul lui Toboșaru. Știți ce mi-a cerut azi-dimineață? Să sustrag manuscrisul, originalul și copiile, și să i le dau în schimbul a două sfeșnice de argint. A avut această impertinență! Mergem la redactorul-șef, domnule Rău?

Acesta dădea din colț în colț.

— Să vedeți! Eu...

— A sosit momentul să fac să predomine altă trăsătură de caracter, spuse Dumitriu. De acord, Jugărene?

— Da, dar mai repede dacă se poate!

— Crezi că în noua ipostază va fi mai puțin primejdios pentru alții și pentru sine?

— Nu știu. Să sperăm. Învârti precaut o rotiță a psihoseparatorului.

Cu Bonifaciu Rău se produse o schimbare spectaculoasă. Deveni parcă mai mic, mișcările sale încetiniră iar glasul sună blând și molcom. Se întoarse spre Cosma și îi spuse:

— Te rog, tovarășe, uită tot ce s-a întâmplat. Era un scenariu prost. Ia-l și aruncă-l la coș!

Cosma se scutură ca să se dezmeticească și ca să se convingă că nu visează.

Se apropie de Rău și bâigui:

— Tovarășe... crezi că putem trece cu buretele peste jignirea pe care mi-ai adus-o?

— Nu știu ce-a fost cu mine! Îmi ieșisem din minți! Te implor, aruncă-l! Vin eu altădată... cu alt scenariu. Dar mai târziu... peste un an, peste doi... Acum trebuie să mă duc la serviciu. E aproape unsprezece și la noi, condica se ridică la opt și cinci. Cu bine, tovarășe Cosma, sănătate!

Bonifaciu părăsi biroul.

— Bravo, Octave, așa da! exclamă regizorul fericit. Așa îmi place! Leneș, indolent, dar nepericulos! Următorul scenariu peste un an, doi! Excelent! După mine, îl poți lăsa pentru totdeauna în postura asta, de... Sonyboy.

Profesorul îi stăvili entuziasmul.

— Stai nițel, nu te pripi! Să-l observăm! Iată-l acum în biroul revistei *Produse lactate.*

Stând pe scaunul său, a cărui tărie era îndulcită de o perniță înflorată, Bonifaciu moțăia. Purta mânecuțe negre de șaten, ochelari cu ramă subțire, de metal, și-și vârâse în urechi ghemotoace de vată. Cineva bătu în ușă, o dată, de două ori, de trei ori.

Neprimind răspuns, vizitatorul pătrunse în încăpere.

— Bună ziua! Am trimis prin poștă un articol despre...

Bonifaciu păru să-și amintească:

— Cafeluța!

— Nu, ci despre...

— Unde e cafeaua? strigă ca să fie auzit pe coridor. Tovarășa Frusina, ce se aude cu cafeaua aceea?

— Cum vă spuneam, un articol despre...

— Țigări! Frusinuțo, să nu uiți să-mi aduci și un pachet de Carpați cu filtru.

— Îmi pare rău! V-aș oferi eu o țigară, dar nu sunt fumător. Sunt de la Vatra Dornei. V-am trimis articolul despre un nou procedeu de fabricare a șvaițerului.

Rău îl măsură bănuitor, se scărpină în creștetul capului și spuse încet, lungind vorbele:

— Îmi pare rău, tovarășe, dar nu e de resortul meu. De problema șvaițerului se ocupă tovarășul Istrate. A doua ușă pe dreapta.

Colaboratorul rămase descumpănit și se pregăti să iasă, când în cameră pătrunse val-vârtej un băiețandru, care agita niște fâșii lungi de hârtie.

— Tovarășe Rău, v-au venit șpalturile. Citiți-le repede, așteaptă tipografia.

— Las' să aștepte ea, tipografia! Frusino, ce face cafeaua?

Femeia de serviciu intră cu o ceașcă mare, aburindă, și o puse pe masă. Apoi scoase din buzunarul halatului un pachet de țigări.

Bonifaciu îi mulțumi dintr-o clipire a pleoapei stângi și se răsti la pușți.

— Tu ce mai vrei?

— Șpalturile! A zis tovarășul Gusti să aștept pân' le citiți…

Colaboratorul părea să-și fi amintit de ceva și se întoarse de la ușă.

— Tovarășe Rău, la tovarășul Istrate am fost înainte de a veni aici. Dumnealui mi-a

spus că dumneavoastră vă ocupați de șvaițer.

Bonifaciu capitulă.

— Dacă spune el, așa o fi! Dă-l încoace!.

— Ce să vă dau?

— Șvaițerul! Adică materialul despre șvaițer!

— V-am spus doar, l-am trimis prin poștă. De la Vatra Dornei. Vreau să știu...?

— Și dumneata vrei ceva? Toată lumea vrea câte ceva de la mine. De ce-mi tot vorbești de șvaițer? Acum mi s-a făcut foame... Frusino...

Băiețandrul își pierduse răbdarea.

— Tovarășe Bonifaciu, șpalturile!

În clipa aceasta, apăru, colac peste pupăză, redactorul-șef. Se vedea cât de colo că e supărat.

— Tovarășe Rău...

— Da, tovarășe redactor-șef?

— Tovarășe Rău, să știi că așa nu se mai poate! Azi ai venit la unsprezece și apoi... Unde e materialul cu reducerea cantității de sare din brânza de burduf?

— Să vedeți... Eu...

Puștiul interveni, cerând șpalturile. Colaboratorul, sesizând conjunctura favorabilă, o luă de la început:

— Eu sunt de la Vatra Dornei. Am trimis un articol despre șvaițer și vreau...

— Șpalturile!

— Tovarășe Rău, dacă nu înțelegi să...

Se iscă un vacarm cumplit! Toată lumea se lamenta, țipa și dădea din mâini. În cele din urmă, cineva răsturnă cafeaua care se scurse peste manuscrise și șpalturi.

Lui Jugăreanu i se făcu milă. Îl rugă pe profesor:

— Octav, scapă-l! O să-l dea afară din slujbă! Isprăvește!

— Ai văzut că și tipul „Sonyboy” prezintă

o seamă de dezavantaje?

Și profesorul roti tacticos butonul aparatului.

Scandalul de la redacție se aplană. Se găsi articolul cu șvaițerul și chiar cel cu brânza de burduf. Pe la patru, Bonifaciu își strânse lucrurile și plecă în oraș. Dumitriu și Jugăreanu îl văzură intrând într-un magazin de produse alimentare. Era o oră de mare aglomerație și așa cum se întâmplă uneori, se iscară discuții în contradictoriu. O femeie ceru o sticlă de ulei iar alta, de alături, se răsti la ea:

— Stai, cucoană, binișor. De ce mi-o iei înainte?

Răspunsul celeilalte veni cu promptitudine.

— Eu o iau înainte? Când eram aici, dumneata...

— Ba să-mi fie cu iertare, e rândul meu!

— Nu mai spune! Rândul dumitale? A văzut toată lumea cum te-ai băgat în față.

— Auzi? Auziți, oameni buni? M-am „băgat”? Ce expresie! Se vede treaba că ești de la mahala și că n-ai pic de rușine!

— Mă faci mahalagioaică? Pe mine care stau pe Magistrală? Apoi să știi, cucoană, că am gura cam slobodă, și dacă ți-oi zice vreo câteva...

Bonifaciu își făcu loc cu coatele și ajunse la cele două combatante.

— O clipă vă rog! Dați-mi voie să intervin, doamnelor, și să fac dreptate. Dreptatea trebuie să triumfe! Arătați-mi vă rog bonurile dumneavoastră. După număr, vom stabili îndată cine are prioritate.

Femeile îl priviră cu ostilitate și uitând de sfada lor, își revărsară năduful asupra lui. Una șuieră:

— Ia te uită! Da cine ești dumneata? Vrun controlor? De ce te vâri, domnule? Vezi-ți de treaba dumitale!

A doua o susținu:

— Chiar așa! Cu ce drept vrei să te uiți la bonul meu? Ai dat dumneata bani pe el? A, acum pricep: vrei să ne-o iei înainte!

— Asta e! Șmecherul! Nerușinatul!

Bonifaciu încercă să se apere.

— Doamnelor, eu... vă rog... eu n-am...

Îi fu destul de greu să ajungă la ușă și să părăsească magazinul. Pe trotuar se opri și răsuflă ușurat, aranjându-și hainele mototolite. În fața vitrinei, un copilaș de vreo cinci anișori plângea și lacrimi mari i se prelingeau peste obrăjori.

Bonifaciu se apropie de el și-l mângâie pe păr.

— Ce-i cu tine, băiețaș? De ce plângi?

— Fiindcă mi-a luat banii de bomboane.

— Cine ți i-a luat?

— Domnul acela cu barbă.

— Care domn cu barbă?

— Acela... acela care a ieșit acum.

De indignare, lui Bonifaciu i se urcă sângele la cap.

— Ce mârșăvie! Să furi bănuții unui copil! Haide, puștiule, cu mine! O să prindem hoțul și o să facem dreptate.

Îl luă pe băiat de mână și trăgându-l după el, porni grăbit în urmărirea răufăcătorului. Opri un trecător și-l întrebă:

— N-ați văzut cumva un om cu barbă?

— Ba da, vara trecută la Mamaia! Erau mai mulți!

A doua persoană solicitată era o femeie grasă, cu un neg pe vârful nasului.

— Ce-s glumele astea? țipă ea cu o voce ascuțită și răsunătoare, om în toată firea, tată de copii, să te ții de șotii! Acuși chem milițianul...

Băiețașul îl trase de poalele jachetei.

— Nene, l-am văzut!

— Pe omul cu barbă? Unde e?

— Acolo, nene! Cel care duce o valiză mare.

Bonifaciu mișcă sprâncenele în semn că se află în posesia tuturor amănuntelor cazului.

— E limpede! O valiză cu lucruri furate! După el, puștiule!

O luară la fugă, ceea ce-l distra copios pe micuț, făcându-l să râdă în hohote. În câteva clipe îl ajunseră din urmă pe prezumptivul răufăcător.

— Hei, dumneata, urlă Bonifaciu-Ciocârlie.

Omul cu barbă, care era surd, făcu doar „ai”?

— Nu ți-ar fi rușine să iei banii unui copil?

— Ai?

— Ia să vedem ce ai în valiză! Dă-o încoace!

Omul cu barbă se opuse cu îndârjire.

— Ce vrei, domnule? Lasă-mă! Lasă-mă! Ajutoor! Ajutoor! Hoții!

Cât ai clipi se adună un grup de gură-cască avizi de senzații.

— Dumneata ești hoțul! strigă Bonifaciu. Dumneata l-ai jefuit pe bietul copil! Deschide geamantanul! Oameni buni, individul a furat banii acestui băiețaș și sunt sigur că și valiza conține lucruri însușite pe cale necinstită.

Omul cu barbă își rotea brațele ca aripile unei mori de vânt și întreba în dreapta și în stânga:

— Ce spune? Ce zice? Eu nu aud așa de bine!

— Dă-mi valiza!

Bonifaciu i-o smulse și capacul se desfăcu singur. Dinăuntru țâșni, ca o săgeată slobozită de arc... o pisică neagră.

Glasul omului cu barbă acoperi râsetele mulțimii.

— O duceam la cumnată-mea Vasilica, ca să-i stârpească șoarecii!

Din nou hohote de veselie, apoi un spectator oarecare îl întrebă pe băiat:

— Ia zi, puștiule, e adevărat că domnul acesta cu barbă ți-a furat niște bani?

Copilul îl privi cu ochi rotunzi, nevinovați, și răspunse, clătinând din cap:

— Nu-i adevărat, nene! Banii pentru bomboane mi i-a luat nenea ăsta, fără barbă.

Și degețelul lui îl țintui pe Bonifaciu. Acesta făcu un salt înapoi.

— Eu? Dar ce-ți trecu prin minte? Mincinosule!

Copilul începu iar să zbiere.

— El i-a furat! Nenea e un hoț! Nenea e un hoț!

O femeie se apropie, făcându-și loc, disperată, printre curioși și tânguindu-se:

— Copilul meu! N-ați văzut un băiat de cinci anișori? Copilul meu! A dispărut copilul meu! Neluțu îl chema. A fost răpit!

Lumea se dădu la o parte și cineva o liniști:

— Băiețașul e aici, împreună cu un bărbat.

— Să văd! Dați-mi voie... dați-mi voie... Neluțu mamii! Trăiești? Ești sănătos? Ce ți-a făcut? De ce mi te-a luat?

Bonifaciu încercă să explice:

— Doamnă, eu...

Femeia țipă ca din gură de șarpe.

— El mi l-a răpit! E un bandit!

Neluțu cu glăsciorul lui subțirel, turnă gaz pe foc:

— Nenea mi-a furat banii de bomboane.

Mulțimea indignată făcu cerc în jurul acuzatului. Căzură cuvinte grele, înjurături:

— Nemernicul! Puneți mâna pe el! Nu-l lăsați să scape! Miliția! Chemați miliția!

Bonifaciu recepționă câteva ghionturi și o lovitură cu umbrela.

Profesorul Dumitriu închise receptorul de unde omicron.

— Se îngroașă gluma, Jugărene! Trebuie să intervenim! Noroc că nu-i departe de-aici.

Regizorul aprobă.

— De data asta, chiar că-l nenorocim pe bietul om! Să luăm mașina mea. Repede!

Coborâră în grabă și Renault-ul lui Jugăreanu îi duse în câteva minute la locul incidentului. Coborâră și-și croiră drum prin mulțime. Mama copilului nu se calmase încă și domina corul opiniei publice.

— La miliție cu el! Să i se facă proces! Să înfunde pușcăria. Neluțu, băiatul mamei...

Profesorul izbuti să se apropie de Bonifaciu Rău.

— Dați-mi voie... dați-mi voie... sunt medic.

Cineva fu de părere că nu de un medic era nevoie ci de un reprezentant al ordinei.

— Domnilor, strigă Dumitriu ca să acopere vacarmul, dânsul e pacientul meu! Dați-mi voie!

Se amestecă și Jugăreanu.

— Oameni buni, dumnealui e... cam... știți dumneavoastră...

Își sublinie cuvintele cu gestul semnificativ al degetului învârtit în dreptul frunții.

Un spectator mai dezghețat trase concluzia:

— Aha! Țicnit! Așa da! Așa se explică!

Mulțimea se îmblânzi subit.

— Bietul om! Atât de tânăr! Săracu' de el! Luați-l, luați-l, domnule doctor!

Regizorul ajunse la Rău și-i șopti la ureche:

— Bonifaciule, mișcă-te! Să ștergem putina!

Dar acesta nici nu voia să audă.

— Nu se poate, domnilor! Eu nu plec de-aici! A fost o mașinațiune împotriva mea! Au încercat să mă compromită! Nu plec până nu se face lumină! Și mai ales dreptate! Dreptatea trebuie să triumfe!

Dar profesorul îl apucase de braț și-l trase energic după el.

— Vino odată, domnule Rău! Faceți loc, vă rog, faceți loc.

În camera de zi a profesorului Dumitriu, Bonifaciu stătea întins pe un șezlong, cu ochii închiși și cu un zâmbet larg pe buze. Experiența se terminase.

— Ce face pacientul nostru? întrebă regizorul.

— Acuși o să se trezească!

— Crezi că s-a vindecat de boala scenariilor?

— Nu-ți pot da nici o garanție, dragă Mihai. E o chestiune strict individuală, ca și efectul oricărei experiențe de viață. Deocamdată suntem la început și eficacitatea psihoseparatorului e destul de limitată ca durată. Poate mai târziu... Un lucru însă e cert! Talentul nu se învață!

Rău căscă și-și întinse brațele ca după un somn lung și odihnitor. Nu mai semăna cu nici unul dintre cele trei personaje pe care le interpretase fără voia lui.

Jugăreanu veni lângă el.

— Cum te simți?

— A, tovarășul regizor Jugăreanu! Ce bine-mi pare că vă văd. Chiar la dumneavoastră mă gândeam.

— La mine? De ce tocmai la mine?

— Fiindcă mi-a venit o idee, o idee strașnică pentru... un scenariu de film!

Lui Jugăreanu i se muiară picioarele.

— Un... sce...na... riu? Iar... un scenariu?

Profesorul Dumitriu oftă.

— M-am lămurit! Totul a fost în zadar!

— Da, tovarășe regizor, urmă Bonifaciu, un scenariu cum nu s-a mai făcut! Despre... despre „Importanța produselor lactate în alimentația copiilor”.

Gheorghe Săsărman

• AUTOPSIA

— Furt?

Baba clătină din cap.

— Omor?

Gestul se repetă.

— Atunci ce?

— Nu știu.

Eram obișnuit cu oameni care dădeau buzna în biroul meu, blestemând sau plângând, strigându-și durerea sau muți de spaimă. Oamenii veneau în fugă, asudați, înfierbântați, iar eu eram nevoit să dezleg șaradele lor, alcătuite din inimaginabile frânturi de cuvinte. Trăgeau de mine, gesticulau, amenințau pe cineva nevăzut, nelăsându-mă să pun nici cea mai sumară întrebare. Bătrânica intrase însă fără grabă, stătuse în cumpănă când i-am oferit un scaun și abia la al treilea îndemn se hotărâse să îngâne două vorbe. Fără să am flerul unui copoi bătrân, intuiam totuși că ori am de-a face cu o psihopată, și atunci îmi pierd vremea de pomană, ori e vorba de ceva cu totul ieșit din comun și care ar merita să investesc timp și răbdare.

— S-auzim despre ce-i vorba - am zis.

Băbuța s-a mai uitat o dată la mine, ezitând.

— Mi s-a părut că dorești să dai o declarație.

— O, nu, nu! s-a speriat ea. Voiam doar să vă rog.

I-am făcut semn stenografiei să nu noteze nimic. Bănuiam că una ca asta ar fi speriat-o mai rău pe susceptibila mea interlocutoare. În sfârșit, ea se decise să vorbească:

— Îl cunoașteți pe vecinul meu? Desigur, n-aveți cum să-l cunoașteți. Eu un bătrânel tare, tare cumsecade...

Îngândurată, ea oftă.

— Dar pe dumneata cum te cheamă, mătușico?

— Cam singuratic, dar tare cumsecade - reluă ea fără să-mi răspundă. Numai că a plecat de mai bine de o săptămână și nu s-a întors încă.

— Și ce-i cu asta?

— N-am întâlnit om mai de cuvânt ca el. Când spunea un lucru, era spus. Zicea că stă câteva zile.

— O săptămână nu-i o veșnicie - am remarcat eu.

Ea m-a privit lung.

— Se vede că nu știți despre ce e vorba. Vecinul meu e plin de ciudățenii. Are, în fundul curții, niște cuști cu lighioane: iepuri, șoareci și șobolani albi. El le zice altfel, dar tot șobolani sunt. Când pleacă de acasă, mi-i lasă în grijă să-i hrănesc. Nu că mi-ar fi dragi, că nu mi-s. Dar n-are pe altcineva cui să-i lase. Și când zice că stă câteva zile, nu stă mai mult de trei.

— L-or fi reținut ceva treburi urgente, neprevăzute.

— El n-are treburi neprevăzute. La vârsta asta prevezi totul.

— S-o fi îmbolnăvit.

— Și boala o prevezi.

— Poate că de data asta a dat greș.

Bătrâna oftă din nou.

— A dat - încuviință ea. Dar nu-i lucru curat.

Începeam să-mi cam pierd răbdarea. În definitiv, nu eu eram cel care trebuia solicitat dacă un bătrânel oarecare dăduse greș în a-și prevedea, poate, sfârșitul.

— Ți-a spus unde pleacă?

— Nu.

— Dacă ai ști unde să-l căutăm...

Mă gândeam că, pentru liniștea unei vecine atât de cumsecade, aș fi putut, totuși, să cer o confirmare telefonică.

— Eu nu - mărturisi ea - dar cunosc pe cineva care știe.

— Cine?

— Așteaptă afară.

— Și de ce n-ați intrat împreună? m-am înfuriat atunci de-a binelea. Cheamă-l, ce mai așteptați!

Bătrâna se întoarse cu o fată îmbujorată și tristă. Se sfiise să vină de la început și, chiar și acum, era din cale-afară de stânjenită. Pe lângă o asemenea parteneră, baba părea în largul ei.

— Spune - o îndemnă ea.

— Bunicul venea des pe la noi.

Avea o voce puțin stridentă, dar zâmbetul dureros te făcea să nu observi. Își ținea ochii plecați - ochi negri, de sălbăticiune - și-și frământa mereu mâinile.

— V-a vizitat zilele trecute?

— Dimpotrivă, m-a chemat la el. Ne înțelesesem să sosesc astăzi. Obișnuia să mă aștepte la gară.

— O fi în altă parte.

— N-are nici un prieten - precizează fata - unde să fie?! Totdeauna când lipsea de acasă, la noi venea.

— De dimineață, de când a venit, se tot zbuciumă - interveni băbuța, iar fata roși mai tare.

Apoi mă privi, și privirea ei avu darul să

mă fascineze. Ochii aceia pădureți erau cei mai triști, cei mai nevinovați ochi din câți văzusem până atunci.

Cred că mă fâstâcisem, căci bătrâna m-a cercetat indignată și s-a răstit:

— Trebuie să aflăm ce s-a întâmplat cu vecinul meu!

— Ascultă, mătușico - i-am zis - mai ții minte când anume l-ai văzut plecând?

— Eu nu l-am văzut plecând - mi-a spus numai că va lipsi câteva zile. M-a rugat să-i îngrijesc șobolanii și celelalte lighioane.

— Nu l-ai văzut plecând?

— O fi plecat pe întuneric, cine știe. Și apoi eu nu stau toată ziua acasă să-l păzesc.

Se supărase bătrâna. Apoi își luă seama și zise scurt:

— Nu l-am văzut.

— Poate că nici n-a plecat - am aruncat eu atunci într-o doară.

— Dar nu era acasă, am sunat și am bătut la ușă - interveni fata. E el cam tare de ureche bunicul, însă nici chiar așa. L-aș fi sculat și din somn cu asemenea zgomot.

„Din morți l-ai fi sculat?" îmi venea s-o întreb, dar nu îndrăzneam să fiu cinic. Pentru mine situația era destul de limpede.

— Unde ai tras? am întrebat-o pe fată.

— O să stea la mine - vorbi baba.

Aș fi preferat, totuși, s-o știu mai departe de locul cercetărilor.

— Puteți pleca. Când aflu ceva sigur, vă dau eu de știre.

Mi-am notat adresa. Înainte de a ieși, fata mă privi rugător. I-am zâmbit, mai mult ca s-o liniștesc, convins că tot nu ajută la nimic.

*

Era noapte. Am lăsat mașina pe o stradă

lăturalnică și m-am îndreptat spre locuința femeii. Nu voiam să fiu văzut. Am găsit numărul și am reperat ușor casa bătrânului, cufundată în beznă. Fără zgomot, am căutat în legătura cu chei false una care să se potrivească. Broasca cedă. Am închis ușa încet în urma mea și am dibuit drumul cu o lanternă oarbă. Casa părea pustie, dar nu așa cum o lasă un om când pleacă la drum. Asta mă făcea să încep a-mi da dreptate. Încăperile erau pustii și ele, însă, în cele din urmă, am găsit ceea ce căutam: într-o cameră cu aspect de laborator, pe o canapea, trupul robust încă al unui bătrân zăcea nemișcat. Am vrut să-i caut pulsul, dar răceala atingerii îmi spulberă orice îndoială: aveam în față un cadavru. I-am luminat obrazul. Arăta ca și cum ar fi dormit.

Telefonul era în camera de alături. Am chemat furgonul, ca să-l ridice pe mort, iar eu am rămas să mai cercetez casa. Nimic nu dovedea că bătrânul s-ar fi pregătit pentru un drum de câteva zile. Dar nici pentru călătoria cea lungă nu părea să se fi pregătit. Dacă murise cu o săptămână în urmă, îndată ce o anunțase pe vecină că pleacă, trebuia să fi intrat în descompunere. Dacă însă s-a stins de curând, întrebarea e ce făcuse oare în tot acest răstimp? O mințise cumva pe bătrână în mod deliberat, presimțindu-și moartea și dorind să o înfrunte singur, netulburat de nimeni? Dar atunci de ce o chemase pe fată? Poate că avea, totuși, de gând să plece, însă și-a pierdut brusc mobilitatea sau graiul, sau cunoștința, și apoi s-a stins încet, pe nesimțite. Pe chip nu i se citea nici o urmă de suferință.

Ipoteza unei crime sau sinucideri îmi părea lipsită de orice temei. Ancheta avea să-și urmeze cursul și să se închidă, la fel de firesc cum se încheiase, împăcată, viața acestui om. Prima dificultate era cum s-o înștiințez pe

vecină și, mai ales, pe fată de moartea bătrânului. În mod intenționat venisem fără să o anunț. Dacă urma să dau greș, dacă nu l-aș fi găsit în casă, n-avea rost să o întristez mai rău cu bănuielile mele. Dacă îl găseam, trebuia să câștig timp ca să-i pot prezenta totul într-un mod cât mai sobru, mai puțin șocant. Aș fi putut să las altcuiva misiunea aceasta delicată și gravă, în care nu mă simțeam niciodată priceput, dar mi-era teamă pentru ochii de sălbăticiune ai celei mai delicate copile din câte întâlnisem până atunci. M-am hotărât, cu greu, să-i vorbesc, totuși, chiar în seara aceea.

Am sigilat ușa și am sunat alături. Mi-a deschis vecina. După vocea ei am înțeles că știa totul. Mi-a mărturisit că mă văzuse intrând, auzise furgonul și brancardierii. N-am mai intrat. Era inutil, și apoi nu-mi plăcea să văd o fată plângând.

*

Deși eram convins că bătrânul murise de moarte bună, am fost obligat să-mi continui cercetările. Metodologia noastră nu admitea, în această privință, nici un fel de interpretare: netemeinicia ipotezelor de sinucidere sau crimă trebuia demonstrată. De multe ori am ajuns la concluzia că e mai ușor să dovedești un asasinat decât o moarte naturală. Altă dată mai găseam piste secundare, căi lăturalnice și, de bine de rău, reușeam să arăt că ele nu duc nicăieri. Acum, însă, nu vedeam nici cel mai mic temei de îndoială. Axiomele au marele cusur că nu pot fi demonstrate. Iar mie mi se cerea tocmai o asemenea demonstrație.

Cam acestea erau necazurile mele la data când mi-au fost înmânate concluziile expertizei medico-legale. Constatările făcute

cu ocazia autopsiei avură darul să mă scoată dintr-un cerc vicios și, cu toate că nu intenționam să-mi modific câtuși de puțin convingerile, îmi ofereau tocmai acele fire a căror falsitate urmăream s-o dovedesc. Două sublinieri mi-au reținut mai cu seamă atenția: una referitoare la momentul decesului, cealaltă - la cauzele lui. Confirmându-mi bănuielile, expertiza stabilea că moartea survenise cu puțină vreme în urmă, întrucât țesuturile nu avuseseră timp să intre în descompunere. După toate probabilitățile, atunci când vecina și nepoata veniseră să-mi anunțe dispariția sa, bătrânul mai era încă în viață. Cât privește cauzele decesului, existau câteva elemente cel puțin ciudate: organismul fusese perfect sănătos, cu toată vârsta înaintată a bătrânului. Lipseau orice urme de accident respirator sau circulator, la fel ca și semnele vreunei insuficiențe organice. În schimb, sângele își modificase compoziția chimică: cercetările de laborator au pus în evidență, fără să o poată încă separa, prezența, în plasmă, a unei substanțe de structură necunoscută. Cu toate că nu se putea dovedi, cel puțin la ora întocmirii raportului, se presupunea că tocmai această substanță produsese decesul.

Simțeam nevoia unei limpeziri. Prezența de substanțe străine în sânge excludea posibilitatea unei morți naturale, deci convingerile mele inițiale se dovedeau neîntemeiate. Cum biochimia patologiei umane este, în linii mari, lămurită, doar existența, foarte îndoielnică, a unui agent necunoscut ar fi putut genera o substanță încă neidentificată. Substanța părea mai degrabă să fi fost introdusă în organism dinafară. Și atunci nu putea fi vorba decât de sinucidere sau crimă. Firul căutărilor mă aducea din nou

în camera celui dispărut. Și cum mă temeam că de unul singur nu voi face mari progrese în investigarea acestui caz ieșit din comun, am luat cu mine pe medicul care semnase concluziile expertizei.

Revenind deci în încăperea cu aspect de laborator, unde găsisem în ajun cadavrul, am stăruit în inventarierea minuțioasă a tuturor obiectelor. Era o dezordine cumplită acolo, așa cum numai la unii bătrâni celibatari poate fi; ei pretind că se descurcă de minune într-o asemenea babilonie și că orice încercare de a pune ordine în domeniile lor nu poate decât să încurce definitiv lucrurile. Nu e de mirare că, cu o zi în urmă, nu observasem printre recipiente, cărți și tot soiul de aparate și ustensile, prezența, chiar la vedere și sesizată imediat de medic, a unei seringi, în imediata vecinătate a canapelei pe care zăcuse bătrânul. Deși presupun că am ochiul format și o oarecare experiență în materie, haosul din acea încăpere mă derutase. E binecunoscut, de altfel, că tocmai lucrurile cele mai simple, evidente, sunt mai greu de descoperit, și cu cât ești mai atent, mai concentrat, cu atât perceperea lor devine încă mai dificilă. De altfel, cu o zi în urmă nici nu-mi dăduse prin cap să caut urme sau dovezi. Acum îmi făceam reproșuri, evident inutile.

Seringa mai conținea o bună cantitate dintr-un lichid incolor. Era, oare, substanța pomenită în raport? Ar fi trebuit să conservăm, pe cât posibil, starea în care se găsea seringa, pentru ca, mai apoi, să se poată deduce de aici o mie și una de amănunte importante, cum ar fi compoziția otrăvii folosite, doza administrată și amprentele digitale ale celui care a mânuit-o. Dar, descoperind pe masă o cușcă cu șoareci albi, medicul hotărî să verifice pe loc ce anume

conținea seringa și dacă are vreo legătură cu cele întâmplate. Așa se face că, înhățând un șoarece, i-a inoculat lichidul acela incolor.

— La urma urmei - mi-a spus el - cele câteva picături de pe pereții seringii le sunt suficiente teribililor noștri chimiști pentru o confruntare. În timp ce acum e nevoie de o confirmare urgentă, ca să știm încotro să îndreptăm cercetările.

Confirmarea nu se lăsă prea mult așteptată: șoarecele dădea semne de epuizare. Apoi se lăsă încet pe o parte și rămase așa, cu piciorușele în sus: murise. Orice îndoială își pierduse sensul. Nu mai rămânea decât să aflăm cine mânuise seringa. Am primit curând răspunsul: amprentele digitale erau ale bătrânului.

*

Fata cu ochi de sălbăticiune apăruse neanunțată în biroul meu. Sfiala care îi aprindea obrajii era acum însoțită de o îndârjită mânie.

— Nu-i adevărat - strigă ea - bunicul n-a făcut una ca asta!

Ce să-i fi spus? Am tăcut.

— Ai venit singură? am întrebat-o într-un târziu.

— Nu l-ai cunoscut - reluă fata - n-ai de unde să știi câtă încredere avea în viață. E adevărat că se purta ciudat, că se complăcea în aparenta lui izolare, dar asta e cu totul altceva. Cum îți închipui că un om ca el s-ar putea sinucide? De ce taci? Poate că vrei să-mi ascunzi adevărul, sau nu-mi poți spune cine l-a omorât?

Vorbea cu patimă, cu o ură neascunsă, ca un om obișnuit să nu se prefacă niciodată. Apoi, văzând că nu zic nimic, fata își plecă

ochii.

— Pot să-ți cer măcar un lucru?

— Depinde.

— Vreau să văd camera unde a murit.

Dorința ei mă punea în încurcătură. Nu puteam s-o refuz.

— Până la închiderea anchetei n-aș avea voie să-ți îngădui. Dar voi veni cu tine. Sper că nu-mi creezi dificultăți.

Am tăcut amândoi tot drumul. Dar aș fi vrut să aflu ce se petrecea în sufletul ei. La început o crezusem fragilă, plăpândă. Acum știam că, deși era, poate, omul pe care ea îl iubise cel mai mult, fata nu plânsese când a primit vestea morții bunicului. Mi-am amintit că el o chemase. Se bizuise oare pe tăria ei sufletească? Nu puteam totuși înțelege de ce nu i-a lăsat fetei măcar un semn de rămas bun. Ori poate i-l lăsase și n-am știut eu să-l găsesc. Probabil că de aceea dorea ea să cerceteze camera. Fiecare lucru îi era cunoscut; pentru ea, fiecare amănunt putea să capete semnificație. Cum de nu mi-a trecut prin cap s-o iau de la început cu mine? Dar nu, n-aveam cum să-i prevăd stăpânirea de sine. Ar fi însemnat că o supun unei suferințe fără rost.

— Totul trebuie să rămână așa cum este - i-am spus când am intrat.

— Nu mă voi atinge de nimic - îmi promise ea.

În clipa în care deschise ușa camerei, o vietate minusculă ne țâșni pe lângă picioare. Fata zâmbi trist:

— Sunt șoarecii lui!

— Am uitat, probabil, cușca deschisă - am zis - să fim atenți!

Precauție inutilă, căci cușca era totuși încuiată. Mi-am dat seama că ceva e în neregulă. Medicul nu scosese decât un

șoarece, iar acela rămăsese mort, pe masă. Cine să fi intrat aici în lipsa mea și cu ce scop? Tot mai neliniștit, încercând să-mi ascund tulburarea, am urmat-o pe fată înăuntru. Ea cercetă mai întâi totul cu o primă privire, nerăbdătoare, o porni apoi să cotrobăie cu ochii, după un program al cărui sens nu-l pătrundeam. Însă, pe măsură ce se apropie de sfârșit, se arătă tot mai tristă, mai zbuciumată. Nu găsise nimic, nici un semn.

Rămăsesem în ușă, la o parte, să n-o stingheresc, dar când am văzut cum i se umezesc ochii, că se așază tăcută pe un scaun, m-am apropiat. Abia atunci mi-am dat seama că șoarecele nu mai era pe masă, unde îl lăsasem, și am dedus că trebuie să fi fost, de fapt, unul și același cu cel care o zbughise pe ușă la venirea noastră.

*

— Îmi pare rău, tinere, dar mă văd silit să-ți comunic unele lucruri nu tocmai plăcute.

Directorul institutului își scoase ochelarii și, strângând din pleoape, își fricționă rădăcină nasului. Avea o față foarte obosită. Eu însă cred că arătam și mai puțin bine, căci număram câteva nopți de insomnie. Iar afirmația cu care fusesem întâmpinat nu avea de loc darul să mă liniștească. Îl blestemam în gând pe bătrânul trăsnit, cu laboratorul lui de vrăjitor singuratic și a cărui moarte enigmatică îmi pricinuia atâtea încurcături.

— Nedumerirea dumitale - continuă el - în clipa când ai constatat că șoarecele înviase, sau, mai bine zis, că nu murise decât în aparență, este perfect justificată. Numai că, după ce noi am reușit să identificăm, într-unul dintre flacoanele de pe masa sa de lucru, substanța folosită de bătrân, am stabilit că ea

are o acțiune cu totul nocivă asupra ființelor vii, provocându-le o moarte lentă. Cobaii cărora li s-a injectat această otravă nu numai că nu înviau de la sine, dar nici măcar nu puteau fi reanimați.

— Bine, însă șoarecele acela și-a revenit! Doar n-am avut halucinații. L-a văzut și fata și, de altfel, el a dispărut din locul unde îl lăsasem.

— Eu, personal, eram tentat să cred că l-ai scos din cameră chiar dumneata și l-ai aruncat încă de la început, iar pe urmă ai uitat.

— Dar cel care a țâșnit pe ușă la venirea noastră?

— Ai răbdare. Tocmai discutam dacă putem sau nu să luăm în considerație afirmațiile cuprinse în dosarul pe care ni-l prezentaseși, când cineva ne-a atras atenția asupra faptului că, dacă șoarecele pe care l-ați inoculat își revenise, asta dovedea că sângele lui își păstrase tot timpul fluiditatea, că coagularea îi fusese împiedicată. Or, în cazul cobailor noștri un asemenea fenomen nu se producea.

Directorul tăcu câteva clipe, mutând din loc, distrat, obiectele de pe birou. Deocamdată nu spusese nimic spre întărirea afirmației sale inițiale, ținându-mă, desigur, fără să vrea, sub tensiune. Cum nu-mi plăcea ca în jocul de-a șoarecele și pisica să mă simt șoarece, e limpede pentru oricine că nu eram tocmai în apele mele.

— Probabil că rezultatele diferite se explică prin aceea că identificarea voastră a dat greș, iar în flacon nu se afla substanța trebuincioasă - mi-am dat eu cu părerea.

— Te înșeli. Am verificat nu numai o dată. Singura posibilitate era ca, printre datele inițiale, să fi existat cel puțin una care să nu fi fost aceeași în ambele cazuri.

La drept vorbind, nu mă prea descurc în ale biologiei, deși meseria îmi furnizase unele cunoștințe, desigur, destul de sumare. Mă străduiam totuși să urmăresc explicațiile directorului, deoarece erau strâns legate de ancheta pe care o desfășurasem: rezultatele acesteia se hotărau acum. Căci nu părea să fi fost vorba nici de moarte naturală, nici de sinucidere și nici de crimă. Reproșurile pentru cele câteva abateri de la disciplina de anchetă își făceau loc tot mai mult în conștiința mea.

— Am hotărât, deci - reluă directorul - să schimbăm datele experienței. Știi, cred, că coagularea se datorește pătrunderii și răspândirii microorganismelor în sânge. Este o primă treaptă a descompunerii. Ca să o prevenim, am trecut la experiențe în condiții aseptice. Rezultatul a fost uluitor: după o moarte aparentă a cărei durată varia în funcție de doza administrată, cobaii își reveneau. Bătrânul vostru a descoperit un procedeu absolut nou de realizare a anabiozei. Acțiunea acesteia se stinge de la sine, iar reanimarea se declanșează spontan.

Ajuns aici, directorul mă privi fix și mi se adresă, cu o ciudată emoție în glas:

— Cred că îți dai seama ce posibilități ar fi oferit o asemenea descoperire! Omul și-ar fi putut comanda, singur, fără vreo supraveghere sau intervenție dinafară, întreruperea și reluarea proceselor vitale!

— De ce „și-ar fi putut?”

— Din păcate, încercările noastre de a sintetiza miraculosul anabiotic nu au dat, încă, nici un rezultat.

Cuvântul anabioză nu-mi era cu totul necunoscut și constituia, de altfel, cauza principală a insomniei mele din ultimul timp. Pentru că, dacă era vorba de așa ceva...

— Ei bine - vorbi atunci interlocutorul

meu, parcă ghicindu-mi gândurile și coborând totodată tonul - după părerea mea, bătrânul a început să moară cu adevărat abia în momentul când brancardierii l-au scos afară din laboratorul său, unde avea asigurate, probabil, condiții de lucru aseptice. Rămâne să verificați.

Am tăcut amândoi multă vreme. Apoi, directorul a scos dintr-un sertar dosarul și mi l-a întins. Am plecat fără să spun o vorbă, în timp ce el mă privea cu un fel de compătimire reținută. Pe drum, nu m-am gândit la nimic. La birou mă aștepta fata. Venea în fiecare zi, din proprie inițiativă, să se intereseze cum merg lucrurile.

— Știi cumva cu ce se ocupa bunicul tău?

— N-a vrut să-mi spună niciodată.

Abia mă stăpâneam să nu-i strig: „De ce naiba l-ai lăsat să se izoleze, să facă totul de capul lui?" Dar biata fată n-avea nici o vină. Nu, mi-era peste putință să-i mărturisesc că noi, amândoi, l-am omorât. Avea s-o afle singură, mai târziu.

Mircea Șerbănescu

• BILA CARE UCIDE

I

1. Într-una din vechile clădiri de piatră ale acelui oraș sever și rigid ca un pastor habotnic, mărturie vie a timpului trecut, pătrunse în acea zi frumoasă de primăvară, cu un mers greoi, pe care căuta să și-l ascundă, un om care nici nu șovăi ca unul care n-a mai pus piciorul pe acolo, dar nici sigur de sine nu era ca și când ar fi fost la el acasă. Podelele și scările de lemn, șubrezite de trecerea vremii, scârțâiau de mai mare dragul; un neinițiat n-ar fi îndrăznit să meargă nici măcar pe vârfuri, presupunând că ar fi vrut să se strecoare cât mai neobservat, cum părea că intenționează bietul om cu picior plat, nu numai corpolent, ci și cu ceva în înfățișarea sa care stârnea un fel de haz amestecat cu milă. Călcătura lui grea și stângace făcea să tremure totul în calea lui, când ar fi trebuit să nu se audă nici un zgomot.

Omul avea un chip lat, cioplit cam din bardă, a cărui seriozitate era aproape anulată de aerul desuet al lavalierei bogate, cu picățelele albe nu prea curate. Îmbrăcămintea largă, lustruită de îndelungă purtare, flutura pe el, iar încălțămintea mare, scâlciată, semăna izbitor cu două bărci aflate într-un neîncetat concurs pe o apă cu valuri, una

dintre ele izbutind întotdeauna să o ia înaintea celeilalte. Efectul comic decurgea și din dorința lui de a-și ascunde defectul natural al picioarelor - platfusul - un foarte bun semn de recunoaștere, sau poate din strădania lui lipsită de sens de a călca pe vârfuri.

Urcând scările de la un etaj la altul, străbătând coridoarele rău mirositoare, nu pierdea din vedere să cerceteze ager toate colțișoarele de unde ar fi putut fi reperat. Cu toate acestea își ținea pleoapele galbene aplecate peste ochii adormiți, ca unul care - obosit, sau din cine știe ce alt motiv - merge fără țintă.

El avea o țintă precisă.

Înainte de a se angaja pe scara de la pod, după ce nu întâlnise pe nimeni până atunci, nu neglijă să cerceteze cu atenție, deși cât putu mai rapid, posibilele urme de pe peretele plin de praf. Partea aceasta a drumului era cea mai nesigură față de tot ce călcase mai înainte în casa aceasta coaptă de bătrânețe; ca să urce cineva în pod avea nevoie să se sprijine. Nu de balustradă, căci nu exista, ci de perete. Dar nici un semn suspect nu-l alarmă. Omul porni mai departe.

Nu-i trebui mult să-și obișnuiască ochii cu semiîntunericul care-l întâmpină sus; sub o răsuflătoare mică, aproape doar cât un ochi mijit, se afla un pat de scânduri goale, pe care zăcea o nemișcată formă omenească. O ultimă măsură de prevedere, înainte de a se apropia de cel care răsufla greu, gemând când și când, pradă unor suferințe fără istov: cercetarea atentă a împrejurimilor. Nu era nimeni. Poate avusese norocul să nu fie văzut și să nu pară nimănui suspect.

Așa credea, dar se înșela; prin crăpătura unei uși de la ultimul etaj fusese urmărit de

doi ochi hrăpăreți de femeie...

2. Șeful îl ținea ca de obicei în picioare. Inspectorul poliției secrete a statului, îi vorbea arogant, ca întotdeauna, de parcă-l făcea dinainte răspunzător de ce-o să i se întâmple în misiunea pe care tocmai i-o încredința. De altfel, acest important funcționar, pe cât de puțin cunoscut opiniei publice, pe atât de însemnat în viața statului, conștient de rolul și valoarea propriei persoane, nu scăpa nici un prilej ca să arate ce poate și cine e el cu adevărat. De data aceasta scotea în evidență, într-un stil subliniat, ravagiile pe care le făcea spionajul industrial, ceea ce părea să fie în esență cazul la care se referea. Sursa de informație indica într-un pod, în cartierul de nord-vest, un muribund sau un nebun, care pretindea a fi un inventator genial; ca să atingă bogăția care-i aparținea, îi mai lipsea doar un ultim gest.

— Trebuie să privim cu destulă circumspecție asemenea afirmații, spunea inspectorul surâzând cu superioritate, dar să nu-i subestimăm însemnătatea. Pentru că de curând a apărut un personaj nou, nu se știe de unde și cu ce hram, dar ocupându-se grijuliu de inventatorul sau nebunul aproape pe moarte.

Gestul lui de umanitate nu e gratuit și mă neliniștește, de aceea suntem foarte interesați să aflăm ce e cu povestea asta, ce ascunde ea, și, mai cu seamă, cine e necunoscutul filantrop care aduce mâncare, medicamente și băutură unei epave omenești dintr-un pod de casă nenorocită. Avem descrierea lui, notată aici, pe hârtia aceasta, dar să nu-i uiți semnul de recunoaștere cel mai evident: piciorul plat. Ai aici adresa, memorează-ți-o. Atenție! Lucrează curat, fără gălăgie, în așa fel, încât

să-i luăm urma fără să simtă. Agață-te de coada lui și nu-l slăbi până nu-i aflăm culcușul, complicii și pentru cine lucrează. La treabă!

Inspectorul rămase singur. Afacerea îl interesa și direct, căci, dacă era spionaj industrial, putea să încaseze și el, dacă nu mult, „ceva" totuși. Răsfoi puțin hârtiile pe care le avea în față căutând un indiciu care să-l demaște pe necunoscutul cu platfus, și apoi, ca și cum ar fi găsit totuși ceva, chiar foarte vag, sau n-ar fi găsit nimic, apăsă pe un buton de sonerie de sub tăblia mesei de lucru. Secretarul lui îi indică patru nume. Cei chemați, comisari de încredere în serviciul lui, primiră misiunea să supravegheze gara și aeroportul. Să nu treacă prin plasă nici un om cu picior plat.

— Nu-i uitați semnul de recunoaștere, pe care nu are cum să-l deghizeze, dacă ar fi să încerce așa ceva, fu ultima lui recomandare înainte de a-i îndemna după cum avea obiceiul: La treabă!

3. Aplecat asupra bolnavului, omul cu picior plat acoperea firul de lumină venit de sus într-o singură șuviță în care jucau firișoare de praf. Îi dăduse să bea dintr-o sticluță plată, pe care o scosese din buzunarul de la spate, și apoi îl hrănise scotocind după niște pachețele pe care le avea ascunse prin toate buzunarele. Până și din buzunarul de ceas de la vestă scoase ceva. O sticluță cu medicamente completă acel dejun ciudat.

Mai în silă, mai lihnit, cel care zăcea pe spate primi totul, mestecând greu și încercând într-una să ridice capul. Fața îi era scofâlcită de mizerie, iar pleoapele lui, scorojite ca o hârtie de ambalaj folosită și răsfolosită, se ridicau greu. Totuși îl întrebă cine e; și gâfâia

de efort.

Celălalt îl sili cu blândețe să stea liniștit.

— Doar m-ai chemat. Ai scris o scrisoare acasă și ai spus că ai comunicări importante pentru noi, care privesc un popor, viața a milioane de oameni. Iată-mă, am sosit, și, deși cred că mai întâi ai nevoie de ajutor medical, te-aș ruga să-mi comunici mie totul. Sunt împuternicit în acest scop.

Bietul bolnav își schimonosi fața și-și dezveli dinții, de parcă ar fi vrut să râdă, dar nu izbuti decât o strâmbătură amară urâtă.

— Nu-mi pasă de tine. De nimeni nu-mi pasă. Sunt bogat.

Și deodată își ridică de pe căpătâiul de lemn capul, apucându-l convulsiv cu degetele de reverele hainelor:

— Vrei să mă jefuiești?

— Sărmane om! zise celălalt. În ce hal te-au adus. Oare, nu mi-ai putea spune acum, ceea ce ți-a dictat nu demult conștiința, când ni te-ai adresat nouă? Am misiunea să te salvez, să te însănătoșesc, să-ți refac viața...

— Sunt bogat, nebunule! gâfâi bolnavul rostogolind globurile ochilor ca două bile albe. Nu-mi pasă de tine. Nu știu cine ești! Pleacă sau strig după ajutor. F. îmi va mai da o dată binecuvântarea lui sfântă?

— Cine e F.? întrebă omul cu picior plat, dar nu primi nici un răspuns.

Își notă atunci în minte numele, care-i spunea ceva și nu-i spunea nimic.

— Dă-mi să beau! - comandă bolnavul.

— Nu-ți face bine.

— Ea îmi dădea să beau cât voiam. Era rea cu mine, m-a scos din casă și m-a aruncat aici; era ca o tigroaică, dar de băut îmi dădea de câte ori îi ceream. Dă-mi și tu dacă ai nevoie de mine.

Omul cu picior plat își pleacă mult fruntea

înainte de a se hotărî să-i mai picure un strop de alcool pe buzele crăpate de boală.

— Deci, e în legătură cu marele F., riscă el privind cu atenție fața suptă, care se înviora vizibil, în urma alcoolului.

— El e marele meu protector; i-am făcut o bilă grozavă. De mult. Ah, ce bilă! Dar să nu mă trădezi. Dacă scapi o singură vorbă, te ucid fără milă.

Sărmanul om! gândi din nou cel cu platfus, privindu-l cu milă adâncă. Reținu că e vorba de marele F., cel care și-a făcut în Oceanul Pacific, într-o insulă cumpărată pe nimic, o cetate industrială și financiară inexpugnabilă. Era pe urmă ceva în legătură cu o bilă. Mai intervenea și o tigroaică, o femeie care i-a fost gazdă până a nu-l azvârli ca pe un netrebnic în acest pod nenorocit. Ultimul amănunt: sărmanul nu mai putea s-o ducă mult.

Reluă răbdător, totuși, încet, cu blândețe:

— Așadar, bila aceea...

Muribundul tresări înspăimântat:

— De unde știi de bilă?

4. Agentului care păndea ușa podului i se păru că trece cam prea mult timp de când omul cu picior plat se afla sus. Era înclinat să creadă că se petreceau tot felul de lucruri necurate acolo, în acea atmosferă sordidă de sărăcie împinsă până la ultima ei limită. Aici, fiecare se descurca cum putea. Oricare ar fi putut să-l mănânce pe vecinul său, așa cum fac sub un clopot de sticlă păianjenii, devorându-se unii pe alții ca să supraviețuiască.

Făcu un pas în direcția podului. Dar o mână îl opri.

— Cine ești și ce vrei? o întrebă pe femeia, nevăzută și neauzită până atunci, aliat sau dușman deopotrivă.

Aici totul era posibil. De pe fața ei adânc încrestată de necazurile unei vieți omenești, nu se putea afla ce vârstă are; din toată atitudinea ei, agentul deduse totuși că ar putea fi sursa de informații a inspectorului, șeful său. O întrebă ceva mai binevoitor:

— Tu cine ești? De unde ai apărut?

— Lasă-mă pe mine! îi șopti ea și se strecură ca o umbră pe lângă el, mai departe, spre ușa podului.

Aluneca felin, ca o pisică dolofană, năpârlită de trecerea vremii. Printr-un miracol pasul ei nu producea nici cel mai mic zgomot în casa aceasta în care nici măcar un șoarece nu putea să se strecoare fără să nu facă să scârțâie tot ce atingea. Numai o asemenea ființă versată se putea apropia de un agent secret experimentat fără ca el să simtă, să treacă mai departe și să dispară apoi, ca o părere, în întunericul de dincolo de ușa care abia se mai ținea în țâțâni. Nu lăsase în urma ei nici cel mai mic semn de ființă vie în mișcare.

5. Respira din ce în ce mai greu. Plămânii trebuiau să facă eforturi din ce în ce mai mari ca să adune aerul trebuitor vieții. Cu degetele lui descărnate se agăța în neștire de omul cel sănătos, ca și când acestuia i-ar fi stat în putință să-i redea vlaga pierdută pentru totdeauna. Ceea ce a luat marele F., mi-e greu mie, un om simplu, să pun la loc, gândi acesta atunci când constată că sfârșitul e foarte aproape. Când îi ceru din nou să bea, nu se mai opuse. Îi ascultă apoi aiureala febrilă din care reținea tot ceea ce ar fi putut să-l intereseze. Mereu vorbea de invenția lui pentru care marele F. îl va face bogat. *L-a făcut* bogat!

— Ce fel de invenție? întrebă răbdător

omul cu picior plat. E vorba de o bilă?

— O bilă, da, gemu bolnavul fixându-l ca și când vedea un spectru. O bilă care ucide. Și atunci voi fi bogat. Sunt bogat!

A fost ultimul lui strigăt, care în chip contradictoriu cu realitatea înconjurătoare răsuna ca o trâmbiță de triumf. De fapt, fusese ultima sa rămășiță de putere care mai răsunase o dată asupra lumii. Capul îi căzu fără viață pe căpriorul tare, el însuși părând cioplit adânc într-o bucată de lemn fumuriu. Celălalt își făcu datoria umană de a-i presa pleoapele peste ochii holbați și în felul acesta mortul părea că e doar un adormit.

Omul cu picior plat rămase cu capul plecat, ca la o veghe funerară, gândindu-se la câte îndeplinește, bun sau rău, o ființă omenească atâta timp cât trăiește pe pământ. Acesta de aici își pusese, ca să ajungă la bogăție, talentul, inteligența, cunoștințele în slujba morții. Altul trăsese foloasele. Și evidențele acestea se impuneau acum mai mult decât oricând altădată - în acest minut de pe urmă, care se acordă de către oameni memoriei celor duși.

Cu toate acestea nu pierdea din vedere că în jurul lui putea oricând să intervină o schimbare. O și simți transformând, nici el nu știa cum, atmosfera închisă a podului bătut de soarele de primăvară. Cu agilitatea unei mingi de cauciuc ieși din raza de lumină care cădea prin luminator și se retrase, nu spre ieșire, ci dimpotrivă, în partea cealaltă, în întuneric. Se ocroti astfel și rămase la pândă.

6. Femeia încremeni cu răsuflarea tăiată. Știa că nu făcuse nici un zgomot; cum o simțise totuși cel urmărit? Îl văzu strecurându-se ca un tigru printre umbre întunecate, într-o junglă. Altcineva l-ar fi

pierdut repede din vedere, căci e greu să distingi pe întuneric un obiect de culoare neagră; ea însă îl vedea și-l ținea sub observație, încordându-și ochii bulbucați de buhă. Se întreba dacă avusese timp să afle ceva de la cel dus pentru totdeauna.

Avusese convingerea că nefericitul inventator vorbise de cele mai multe ori necontrolat; dar dacă în aiurelile lui era un miez de adevăr? Se gândise mai ales la asta de când apăruse acest misterios om cu picior plat. De aceea rostise vorbulița respectivă unde trebuia. Acum îl avea sub ochi, ca pradă sigură, căci din acest pod omul cu picior plat nu avea altă ieșire decât scara. Pe coridor veghea agentul.

La o concluzie asemănătoare ajungea, câțiva metri mai încolo, hăituitul; atât numai că mintea îi lucra febril pentru a găsi soluția salvatoare. Atunci când ai o misiune de îndeplinit, toate forțele morale și fizice sunt mobilizate la maximum; omul cu platfus prevăzuse și posibilitatea unei căi tăiate, dar, din nefericire, nu avusese și timpul necesar unei studieri mai amănunțite a terenului. Încă nu avea certitudinea că se află în primejdie, căci toate simțurile treze nu-i dovediseră existența unui dușman care-l pândea. Să fi fost doar acel al șaselea simț, cel care-i semnala întotdeauna pericolul?

Decise că nu-i rămânea decât o singură soluție; aceea de a nu se mai înapoia pe același drum. Construi mintal calea de urmat - mai întâi până la scara podului, apoi, în loc să coboare, să se avânte în acel foișor, poate un coteț de porumbei la origine, poate doar o fantezie decorativă, în orice caz, pentru el o posibilă cale de ieșire. Acoperișurile - iată salvarea lui!

7. Femeia îi urmări toată strategia; și cu cât se apropia el de scările podului, cu atât se retrăgea ea. Nu însă într-atât, încât să-l piardă din ochi. Se ascunse mai dibaci decât o făcuse vreodată (și de câte ori n-o făcuse!), își ținuse răsuflarea și se strecurase tiptil în colțurile cele mai întunecoase. Se convinse că omul cu picior plat nu avea de ales: va coborî pe scări, iar acolo îl pândea agentul. Așa că, atunci când celălalt ajunse în capul scărilor, gata să o ia în jos, ea se repezi ca o pasăre de pradă asupra cadavrului. Se apucă să scotocească febril prin toate posibilele lui ascunzători.

Dar totul nu dură decât câteva secunde. Ridică deodată capul și ascultă. Fulgerător înțelese că zgomotul ușor, care venea de deasupra capului, nu putea fi altceva decât un pas omenesc călcând pe țiglele acoperișului.

Alergă la locul de pază al agentului.

— A fugit! îi suflă în față, ca și când el ar fi avut vina că se întâmplase așa.

— Ce mi-ai făcut, nenorocito!

— Dacă poți, urmărește-l! îi sugeră ea, cu vocea șuierată ca de viperă.

— Pe unde-a luat-o?

— Pe acoperișuri.

— Și unde ar putea coborî? Sau cum ar putea coborî?

— Oriunde și oricum, chirăi femeia care pricepea o dată mai mult că fiecare secundă îndepărta tot mai mult de punga ei recompensa pe care o aștepta. Hai, iute! Iute!

Agentul o luă la fugă, deși își dădea seama de inutilitatea acțiunii lui. Avea experiență în meserie. Ura lui se îndrepta spre femeia care îi alerga înainte în salturi lungi ca de șacal, neașteptat de ușoare la formele greoaie ale trupului ei. Își ratase misiunea din pricina femeii acesteia, care acum îi mai încurca și drumul. Cum va mai putea el să-l urmărească

pe omul cu platfus și cum va putea ști ce făcuse, ce obiecte dăduse sau primise, cu cine se întâlnise, într-un cuvânt, tot ce putea conta pentru prinderea în plasă a unui spion abil și sigur de sine?!

Era cu un minut prea târziu! Îl plăti cu vârf și îndesat în fața inspectorului, care îl strivi pur și simplu sub amenințări și sub disprețul său prăvălit ca o stâncă, deși îi aducea un raport bogat despre inventatorul, sau nebunul care pierise ca un câine în acel pod sordid.

În schimb, femeia îi dădu mult mai multe informații decât se aștepta despre omul cu platfus. E viclean ca un animal de pradă; însă nu e un jefuitor de cadavre, ci purtătorul unei misiuni de alt soi. Inspectorul de poliție zâmbi înțelegător; iată o judecată limpede, adevărată, care nu putea izvorî decât din pasiunea câștigului scontat și pierdut. O pofti să stea jos, o tratã cu o cafea, și o puse să povestească în amănunte tot ce auzise de la inventatorul ratat. În timp ce asculta, scrise câteva cuvinte pe o bucată de hârtie, sună secretarul și i-o dădu.

8. După ce puse pe masa șefului o mapă și un plic albastru, secretarul se retrase. Singur în biroul său, inspectorul se cufundă în lectura pieselor de la dosar. Timp de aproape o jumătate de oră nu pierdu nici un rând, nici un cuvânt din cele relatate pe acele foi adunate de ani și ani între copertele nisipii ale dosarului. În cele din urmă, ridicând fruntea, trase concluzia: Toate indiciile duc la F. Giganticul F. era o personalitate pe măsura giganților produși de industriile pe care le controla. Mica insulă din Pacific devenise un mare oraș modern, un adevărat creier industrial care emitea impulsuri înviorătoare în multe direcții. De curând în presă și la

televiziune se vorbea din ce în ce mai sonor de noile proiecte gigant ale lui F.: cucerirea spațiului cosmic.

Inspectorul zâmbi, aducându-și aminte de un panou-reclamă văzut nu demult: „Gigantica spirală F" textul - și sub el un arc înșurubat temerar între aștri. Pământul rămânând modest și meschin într-un colț. Uriaș era F.!

În plicul albastru era un bilet de avion cu direcția orașul F.

II

1. Viața unui aeroport de mare trafic este caracterizată prin multiple și nenumărate ecouri, pe care pereții de beton armat și de sticlă pare că le adună cu deosebită sârguință. Omul își pierde personalitatea, greutatea proprie, ca atunci când pătrunde într-o cadă cu apă. Devine atât de ușor și de dezorientat, încât curentul general îl poate purta cu ușurință de la intrarea cuprinzătoare până la ieșirea îngustă pe pista de decolare, sau invers, aproape fără să aibă nevoie de propria sa voință. Rar câte un inițiat care schimba drumul după pofta inimii, dar și acela doar ca să se ducă până la chioșcul de ziare, la tutungerie sau la bar.

Vorbele, de cele mai multe ori în limbi diferite, se amestecă într-un vuiet care pare a nu se mai termina; și peste acesta se revarsă la intervale neregulate, bizar și impersonal, vocea mecanică a crainicei care anunță prin megafoane plecările sau sosirile curselor aeriene în șir neîntrerupt, de dimineața până seara și de seara până dimineața.

În acest du-te-vino permanent e greu să-ți dai seama dacă cineva iese din comportamentul general de forfotă zorită,

desfășurată în principal pe cele două curente contradictorii - unul care se duce, altul care vine. Doar personalul permanent al aeroportului și-ar da seama dacă cineva cască prea mult gura pe coridoare și în holuri, ținând sub atentă supraveghere intrările și ieșirile din aeroport. Dar și atunci, cine ar avea de pus vreo întrebare? Așa că cei doi bărbați în trenciuri nisipii nu puteau trezi luarea-aminte a călătorilor, ci cel mult a unuia singur care, înfundat într-un fotoliu, cu un pled în carouri colorate viu peste picioare, ar fi putut să fie interesat de așa ceva.

Astfel, el putu observa că un bărbat masiv, greoi, purtând cu simplitate o servietă de voiaj, răsuflând greu, pesemne din pricina unui astm, trezi interesul celor doi bărbați în trenciuri, care se puseră în mișcare doar în urma unui schimb de priviri. Curând îl încadrară, schițară un fel de salut cu degetul la pălărie, deși îi vorbeau surâzând afabil.

Era lesne de imaginat dialogul dintre ei - căci surâsul era pentru ceilalți călători:

— Domnule, toaleta este pe coridorul acesta.

— Dar eu n-am nevoie de toaletă. Avionul meu pleacă peste două minute și jumătate... Afacerile...

— Ia-o într-acolo și nu mai fă gură. Nu ai idee cât de trebuincioasă îți este toaleta asta înainte de plecare!

— Dar, vă rog, dați-mi voie...

Bărbații continuau să surâdă pentru ceilalți.

— Nu aștepta să te ducem noi. Te vom ține de brațe ca și când ți s-ar fi făcut rău. Ascultă-ne, e mai bine așa. Haide, fără zarvă!

Atunci, omul de pe fotoliu răsuflă adânc, își dădu binișor la o parte pătura, se ridică de pe fotoliu și porni șchiopătând adânc spre una dintre garderobe. Depuse acolo pătura și o

luă, târând după sine cu destulă greutate un picior înțepenit, spre încăperea vămii. După el se ținea cu prudență un bărbat distins, care-și spunea bine dispus: „Și acum la treabă!"

2. „Ah! ce bine e! Credeam c-o să mă prăbușesc făcând acest efort peste puterile mele ca să arăt ca un șchiop; nefericitul ăsta de defect din naștere îmi face mai multe boroboațe decât mă puteam aștepta. Dar, în sfârșit, acum e bine! E minunat! Iată-ne zburând de o jumătate de minut. Părăsim pământul de două ori: o dată desprinzându-ne de el cu excelentul nostru aparat de zbor, a doua oară pentru că și suntem deasupra oceanului." Privind peisajul, omul reflectă mai departe: „Parcă nu noi ne înălțăm, ci Terra se scufundă sub noi, din ce în ce mai adânc. Iar oceanul încă se mai vede ridicându-se și lăsându-se ca un piept omenesc, respirând liniștit în clipa lui de odihnă".

Apucase să se bucure prea devreme; în spate, îndată ce se urcase - printre primii - un bărbat distins, cu un aer aristocratic, puțin ironic și distant, care nu era altul decât inspectorul de poliție, avusese o scurtă convorbire cu stewardesa. Aflase de eșecul celor doi în ceea ce îl privește pe omul cu platfus. Putea fi plauzibil ca șontorogul să fie doar un travesti. Ceruse - și obținuse - locul de alături.

Așezându-se, se grăbi să intre în vorbă.

— E frumos peisajul! Aveți norocul de a sta la fereastră.

— Vă mulțumesc, răspunse străinul șchiop. Am putea schimba dacă doriți. Eu vă pot ceda locul.

— Pentru nimic în lume. Aceasta e ordinea firească a lucrurilor; dumneavoastră să stați acolo unde stați și eu aici, în al doilea rând.

Putea fi și o aluzie, putea să fie doar o formulă de politețe; cel de al șaselea simț vibra totuși ca o antenă care se străduiește să recepteze un curent mai slab decât posibilitățile ei. Declară că îi convenea locul de la fereastră, pentru că piciorul lui înțepenit nu va deranja pe nimeni.

— Din ce provine? întrebă inspectorul de poliție.

— A, dintr-un simplu și nefericit accident.

Omul cu platfus încercă să schimbe subiectul:

— Balansul face oceanul să semene cu un leagăn. Nu vi se pare? Leagănul vieții. De-acolo ne-am născut cu milioane de ani în urmă.

— Ne-ar fi fatal „leagănul" ăsta acum, domnule!

— Nu mă refeream la asta! rosti îndulcit omul cu platfus, riscând apoi și el o aluzie: Aveți copii?

Celălalt îl privi mirat, dar negă cu capul.

— Eu am, continuă omul de lângă geamul rotund al avionului.

Spunea adevărul; se presimțea din tremurul cald al vocii:

— Înțeleg să trăiesc pentru ei și să-i apăr de rele. Multe poate face un părinte pentru copiii săi!

— Fiecare avem câte ceva de apărat, îl completă, din nou aluziv, celălalt.

— Cu condiția să fie o cauză proprie, să știm exact ce anume avem de apărat. Nu aveți idee ce rău îmi pare că acum, când nu se mai vede nici cerul, nici pământul, continuăm un joc primejdios...

Din nou la pândă, ca în podul casei, ca în goana aceea pe acoperișuri și pe străzile din orașul străin, ca în clădirea aeroportului... Stăteau înfundați în fotoliile comode ca doi

oameni care nu au nimic altceva unul cu altul, decât că i-a adunat la un loc întâmplarea unei călătorii comune. Omul cu picior plat încă nu știa dacă avea în față un copoi și nici nu își putea da seama cu ce fel de copoi avea de-a face. Misiunea i se păruse simplă la început: se va duce la acel inventator care a trimis o scrisoare alarmantă și va afla de la el *adevărul.* Omul murise fără să-i lase altceva decât câteva vagi indicații. Luase o pistă nouă. Și iată-l acum prizonier în acest fotoliu, căci celălalt îi închisese drumul... Care drum, căci de la 6 000 metri înălțime... Totuși cine era și ce visa acest nou urmăritor al său?

3. — Deduc, reluă inspectorul de poliție, că aveți un motiv serios să călătoriți pe această rută, care are doar un unic punct terminus: Orașul F. Vă interesează orașul, sau stăpânul lui?

— De unde *deduceți?* (Nuanțat)

— Vorbeați de o „cauză". Eu, de exemplu, sunt un simplu turist. Mă duc să văd domeniul miraculoaselor inovații ale giganticului F. din pură curiozitate. Aud că acolo ar fi punctul de intersecție al prezentului cu viitorul. Să pun în legătură aceasta cu „cauza" dumneavoastră?

„Deci, interogatoriul continuă." își spuse omul cu picior plat, înainte de a răspunde cu un aer degajat.

— De ce nu? Fiecare dintre noi poate gândi despre celălalt tot ce dorește.

— Aș fi foarte curios să știu ce gândiți despre mine.

— O, e atât de lipsit de importanță! Sunt un om prea modest pentru a-mi da părerea despre cineva care mă copleșește prin personalitatea sa.

— Totuși, stărui celălalt.

După o pauză șovăitoare (doar în aparență) omul cu platfus spuse:

— Aveți dreptate: nici nu puteți fi luat altceva decât un turist... dar dacă-mi permiteți, unul mai deosebit, adică instruit, cult, inteligent...

— N-ați putea crede că sunt și eu un inventator, unul dintre cei mulți, atrași irezistibil de forța de organizare a lui F.? Cred că știți că F. transformă tot ce e licăr de gând în realitate strălucitoare, de multe ori peste așteptările aceluia care a imaginat, sau a visat numai un anumit lucru?

Celălalt îl privi cu neîncredere, deși spusese că ar putea crede și așa ceva.

— Și nu vă temeți atunci? insinuă inspectorul de poliție.

— De ce? întrebă celălalt, mai mult ca să zică ceva.

— Pentru că v-aș putea deveni concurent? În acest caz să știți că sunt răzbătător, și nu am obiceiul să mă uit pe unde și pe ce calc. Nu mă puteți bate decât cu vreo scrisoare de recomandație de la un prieten bun al lui F., sau cu ceva în genul acesta, cu un atu pe care l-ați avea în mână gata să-l aruncați în joc...

— Nu am nimic, afirmă omul cu picior plat, gândindu-se la inventatorul care murise în pod. Mă duc cu mâinile goale...

Își arătă mâinile, întinzându-le până în fața inspectorului de poliție, care strâmbă din nas: mâini de muncitor, sau de om cu preocupări practice. Întorcându-le și pe față și pe dos, ca să fie mai convingător, omul cu platfus își scormonea memoria - cunoștea faima lui F. nu numai din ziare, uriașa lui întreprindere avea relații economice cu multe țări ale lumii. Autobuzele lui gigant goneau și pe șoselele de acasă; escavatoare-colos, buldozere enorme scormoneau pământul natal. Atunci să existe

vreo legătură directă între scrisoarea celui care a murit ca un nefericit în podul acelui oraș din nord, între bila de care pomenea, între tonul de căință în care-și redactase documentul și ultimele izbucniri de mândrie care se ascundeau sub cuvintele lui. „Sunt bogat!?”

Situația sa de prizonier îl făcu încă o dată să-și aducă aminte de șeful său și de misiunea pe care i-o încredințase; avea el dreptul să meargă mai departe fără să ceară încuviințare? Nu avusese nici un mijloc să-și anunțe ieșirea din program prin această inițiativă nebunească... Nebunească pentru lipsa lui de experiență. „E prima ta misiune; am nevoie de o înfățișare absolut inofensivă, pentru că autorul scrisorii e un nefericit, care se pare că are nevoie de un ajutor de altă natură din partea noastră...” În realitate nu aflase nimic în legătură cu originea inventatorului, deși șeful accentuase că aceasta face parte integrantă din misiunea sa.

Dar momentul de introspecție nu dură decât cel mult un minut. Continuă să-l asculte pe călătorul de alături, care-i vorbea de domeniul-citadelă al lui F.

— Cred că ați interpretat foarte personal mitul acestui Eldorado al fanteziei și cutezanței, care s-ar vrea exponent al viitorului. Nu transformați în miraj o realitate cât se poate de concretă: F. are nevoie de inventatori, de multe inteligențe strălucitoare, pentru a-și atinge scopurile. Geniul lui organizatoric, ca și miliardele sale nu fac cât o ceapă degerată fără inventatorii îndrăzneți, care să cuteze a șterpeli viitorului câte ceva din cele ce ne ascunde. Dacă ai ceva în genul ăsta de vânzare, vei fi bine primit de F.

— Nu fac parte din nici o categorie dintre cele enumerate; sunt mai degrabă poet, dacă

se poate spune așa, și sper, într-un sens care-l va interesa pe F. Singurul subiect posibil între mine și el ar putea fi: viața și moartea. Amândoi le avem în mână. Poate vom izbuti să tragem o concluzie de esență umană. Atâta tot.

Inspectorul rămase puțin pe gânduri. Trebuia să împingă discuția până la capăt, căci devenise limpede că întreaga chestiune putea să aibă o oarecare legătură cu F., dar putea tot așa de bine să nu aibă. Dacă era vorba de o răzbunare personală, o simplă semnalare a primejdiei ar merita desigur o recompensă din uriașele case de bani ale miliardarului.

Avionul plutea lin, parcă suspendat în spațiu ca o jucărie, deși viteza lui trebuie să fi întrecut 1 200 km pe oră. Călătoria de la nord la sud însuma ore lungi, monotone, legănate în felul acesta adormitor. Luptându-se cu somnul, omul cu picior plat își făcea planuri pe care, pentru a le realiza, avea nevoie mai întâi să simuleze că nu se mai poate ține treaz. Căscă de mai multe ori, moțăi din ce în ce mai adânc și chiar îi spuse celuilalt:

— Nu aveți idee ce somn m-a cuprins. Dacă m-aș lăsa în voia lui aș adormi imediat.

— Și de ce n-ați face-o?

— Dumneavoastră văd că vă țineți bine.

— Fac și eu ce pot. Din partea mea însă puteți adormi liniștit. Pe cât îmi va fi cu putință am să fiu atent ca să dormiți liniștit.

— Cât sunteți de bun! șopti omul cu picior plat, gândind exact contrariul.

Și se făcu a cădea într-un somn adânc. Îi trebui un efort deosebit ca să nu adoarmă cu adevărat. Minute întregi, grele ca plumbul, nu se petrecu nimic. Cu toate acestea încă aștepta să se întâmple ceva, știind foarte bine că vecinul de călătorie nu doarme. Iar într-un

târziu, abia își putu reține un strigăt de triumf: o mână expertă pipăi cu dibăcie după arme și apoi îi sustrase portofelul...

4. De pe terasa la mare înălțime, orașul de beton și de sticlă putea fi cuprins cu privirea la fel de adânc și pe orizontală și pe verticală. Construcția lui originală oferea o priveliște unică, de un exotism straniu; arid ca și întinsele terenuri din jur, semăna ciudat cu o pădure de piatră, stilizată de un cataclism nemilos. Aceasta din pricina construcțiilor plasate pe lungi coloane de beton, asemănătoare cu antenele de televiziune de altădată ale locuințelor ce se ramificau în cele mai fanteziste forme geometrice, cu o excelentă expunere spre soare, fără să ajungă să se umbrească una pe cealaltă.

Dacă te rezemai de balustrada terasei și priveai în jur, erai nevoit să recunoști că peisajul era de-o frumusețe nemaiîntâlnită. Apartamentele păreau niște cuiburi de pasăre dintr-un pâlc de copaci desfrunziți și calcinați. Ultimul țipăt al modei în construcții se conjuga halucinant cu imaginea sălbăticiei unei vechi așezări stâncoase, sterpe.

Însuși marele F., întemeietorul și patronul orașului, își contempla opera, plimbându-și privirile până departe, unde se zărea dunga albastru-închis și fumegarea violetă a oceanului sub soarele torid. Trecea apoi mai departe, până în zarea alburie de unde se născuse și crescuse repede săgeata argintie a avionului de pasageri care-l lega de lumea exterioară. Majoritatea călătorilor care veneau la F. erau oameni de afaceri, ingineri, tehnicieni de înaltă calificare, oameni cu fantezie creatoare, de care avea nevoie și care-l asaltau cu cele mai neașteptate propuneri.

Făcea totul pentru a-i atrage. Îi asculta pe

toți. Avea darul de a alege întotdeauna ceea ce e bun de ceea ce nu făcea două parale. Un flux de idei creatoare curgea permanent spre el. Refluxul era al celor care nu-i aduceau nimic nou și interesant. Pe insula lui, în acest domeniu al gigantismului terestru, pe cele două dimensiuni - materiale și spirituale - contrafacerile, ideile minore nu aveau ce căuta; aventurierii și ratații erau îndepărtați fără milă. Nu era loc decât pentru elite, pentru cei tari, pentru cei talentați și curajoși.

Giganticul F. era necruțător. Un gigant pe măsura giganților produși de industriile lui. Un întreg parc de autovehicule-gigant, o numeroasă familie de avioane-gigant, și acum, în ultima vreme, Spirala cosmică-gigant F! Întotdeauna pe panourile de reclame chipul său radios apărea uriaș, între giganții tehnici ai domeniilor lui industriale! Bărbatul scund, care se rezema de balustrada terasei cu bustul mult aplecat înainte, de parcă trăda o intenție de zbor, părea în totală contradicție cu imaginea publică, răspândită în toate colțurile lumii.

Auzind fâșâitul fin al ușii de la ascensor, așteptă. Pașii aerieni nu puteau fi decât ai valetului său. El era în adevăr. Purta o tavă de aur pe care nu se afla nimic.

— Ce e asta? întrebă marele F.

— Vă caută un domn care nu mi-a putut preda o carte de vizită. În schimb a pronunțat un nume. (Valetul repetă numele cu oarecare nedumerire, căci era un nume care nu-i spunea absolut nimic. Era de mulți ani în serviciul lui F. și avea o memorie fenomenală, dar numele, ca și omul din anticameră nu-i trezeau nici o amintire.)

F. dădu din cap în semn că era de acord să-l primească pe solicitant și fără carte de vizită. Ideile strălucitoare nu aleg capetele unor

oameni bogați, sau a unor nume răsunătoare. De altfel, nici nu are vreo însemnătate, pentru că nu ideile contează, ci ce faci cu ele... Restul adică.

5. Abia după o oră și mai bine de la aterizare fu descoperit într-un fotoliu al avionului, dormind adânc, unul dintre călători, un bărbat distins căruia nu-i ședea bine cu gura căscată și cu șuvița de salivă care i se uscase de la colțul buzelor în jos. Era bine legat în curele, deși pentru o aterizare normală nu era nevoie de precauții așa de mari.

(Dacă ar fi fost de față, stewardesa ar fi putut relata următorul dialog pe care l-a avut cu vecinul celui adormit, atunci când venise să anunțe pe călători să se lege pentru aterizare:

— Nu-l treziți, domnișoară, o să-i am eu grija.

— Dar vă rog să nu neglijați. Trebuie să se lege la aterizare.

— Fiți fără grijă. Am să-l leg eu, dacă e nevoie!

— Vă mulțumesc.

Dar stewardesa nu era de față.)

Bărbatul distins deschise ochii zăpăcit. Insistențele personalului aeroportului de a-l trezi cu orice preț deveniseră jenante.

— Am sosit? bâlbâi el și privi nedumerit în jur. Nu face nimic. Am adormit. Se mai întâmplă...

După ce coborî, bău la restaurant un coniac și o cafea, judecând sau încercând să judece cu calm situația. Mai stăruia greața ușoară a mirosului de cloroform, ceea ce îl stimula să facă legăturile necesare între întâmplări. Siguranța lui că prada nu-i poate scăpa din mâini, câtă vreme se aflau în avion, îl ajutase

pe celălalt să-l afunde cât mai adânc în lumea somnului. Îl și legase zdravăn; simțea și acum peste membre apăsarea curelelor strânse bine. Unde putea să-i fie omul? Dar bineînțeles că numai la F.! Doar nu fusese atât de naiv să-și închipuie că va rămâne adormit pentru veșnicie!

Inspectorul se gândi, comandând al doilea coniac, la ceea ce spera și el în urma acestei afaceri: o gratificație corespunzătoare din partea unuia dintre cei mai bogați oameni ai lumii!

Iar F., privindu-l pe sub sprâncene pe omul cu picior plat, tocmai îi spunea:

— Crezi că ai lucrat cu mine; dar e cât se poate de firesc, doar am avut mulți colaboratori. Succesul vieții mele a fost principiul colaborării cu mințile cele mai înzestrate ale vremii mele. Nu am cruțat nimic: nici bani, nici timp, nici sentimente! Am numai prieteni peste tot...

Vizitatorul îndrăzni să-l întrerupă rostind același nume sub care se recomandase, dar F... făcând doar o mică grimasă de dojană, trecu mai departe, ca și când nu i-ar fi sesizat impolitețea:

— Toți mă caută, au nevoie de mine, și pe toți încerc să-i ajut, să-i stimulez material, să-i pun în situația de a-și valorifica din toate punctele de vedere talentul. Acum, de exemplu, mă preocupă două proiecte, cu care să-mi încununez opera de-o viață: Spirala cosmică F., cu utilaj produs în întregime de uzine automate, fără mână de muncitor; dar ce zic eu mână - fără deget de muncitor! Numai câțiva specialiști. E o întreprindere magnifică, de dimensiuni care depășesc net contemporaneitatea. Nu exagerez de loc când afirm că astăzi eu sunt cu douăzeci și cinci de ani înaintea celor mai avansate industrii de pe

glob; vreau să fiu cu cincizeci de ani! Îmi sunt necesare mașini cum nu s-au mai văzut, care să elimine complet prezența și necesitatea omului. Poți contribui cu ceva în această direcție - da sau ba, aceasta e întrebarea?!

— Cu o bilă, suflă omul cu picior plat, asumându-și fără să vrea altă identitate.

— Același lucru mi l-ai mai oferit o dată. Altceva nu ai?

Și, pentru că deruta celuilalt era vizibilă, urmă cu un hohot:

— Era firesc să nu te uit, deși ne despart ani destui de prima noastră întâlnire. Amândoi eram tineri. Și dumneata... Ei da, erai subțire. Mult mai sfios desigur! Dar acum, te-a șlefuit viața. Știi ce vrei, se pare. Coincidența face să apari tocmai în ziua care pentru mine e o sărbătoare și practic se numește cel de-al doilea proiect al vieții mele. Nu ți se pare curios că ai apărut chiar azi? Pentru că și dumneata ești legat într-un fel de evenimentul pe care-l pregătesc. Mai bine-zis l-am pregătit ani de zile, începând cu bila aceea. Ce te uiți așa la mine? A fost o idee prețioasă, pe care, însă, eu am dus-o mai departe, am perfecționat-o, am desăvârșit-o. Prezența dumitale înseamnă că nu voi fi singur la sărbătoare pentru că ești invitatul meu. Doamne, cât se poate schimba omul în tot cursul existenței sale! se mai miră o dată F. înainte de a încheia discuția.

Ca la un semnal nevăzut apăru valetul cu tava lui de aur; de data aceasta pe ea se afla o carte de vizită, albă de-ți lua ochii.

— Condu-l pe dumnealui în camera-arc, porunci F. Să ia loc acolo și să nu-i lipsească nimic până la venirea mea.

6. La fel de imaculat ca și cartea de vizită, inspectorul de poliție se prezentă în fața

giganticului F. cu un aer de siguranță disimulată de eleganța gesturilor sale. Poftindu-l să se așeze, după ce îl privi pătrunzător, gazda conchise că acest om nu putea fi în nici un caz inventator. El nu venea să-și încerce norocul, să-i pună ceva la dispoziție, ceva cât de mic și de neînsemnat. Acesta venea cu mâna întinsă să ceară. Cunoștea tipul. Avea experiența acestui soi de oameni. F. însă nu respingea pe nimeni. Nefiind nici conformist, râse și el către vizitatorul său.

— De data aceasta vă vând, domnule F., nu o invenție, ci un truc.

— Chiar dacă nu mă interesează?

— Poate că vă interesează. Imaginați-vă că un om moare în podul unei case; acel om se pretinde inventator și așteaptă bogăție de la o mare personalitate a lumii contemporane. Și deodată apare un suspect, care-i aduce medicamente, mâncare, băutură, poate o speranță. În orice caz îl descoase. Nu e un spoliator de cadavre, aceasta este concluzia acelora care se pricep la dintr-astea. Ce e atunci? Cu ce scop primul lui drum e la aeroport și de aici, cu avionul, direcția Orașul F.? Ce a aflat el de la muribund? În ce scop va folosi cele aflate...

— Poate că e un simplu șantaj.

— Omul nu pare croit din această stofă schimbătoare la culoare. E un umanist. Vorbește de viață, de moarte, de mame, de copii...

F. clătină capul compătimitor.

— Și ce interesează asemenea lucruri poliția? Inventatorul acela nefericit a fost ucis? Îl urmăriți pe asasin?

— O, nu. Nici măcar nu e vorba de un ucigaș. Vă dădeam indicații de altă natură.

— Mi se pare ciudat, zise marele F., ca un

polițist să vină să-mi dea *mie* o problemă de dezlegat. Dacă știi ceva mai concret spune-o de-a dreptul. Obișnuiesc să răsplătesc nu numai idei, ci și informații.

— În frigurile existenței sale nenorocite și ale bolii, acel inventator de care v-am pomenit, vă blestema și vă binecuvânta cu același zel, așteptând de la dumneavoastră nimic sau totul. V-am spus că se credea bogat pentru o invenție pe care v-ar fi predat-o, aceasta având o mare însemnătate pentru viața sau... moartea unor mari mase de oameni...

— Omul acela a murit de moarte naturală?

— Absolut naturală, dacă o luăm fizic...

— Numai așa să o luăm, domnule inspector, pentru a putea da Cezarului ce e al Cezarului.

Și-i întinse cecul după care celălalt râvnea.

— Restul e treaba mea. Te poți întoarce de unde ai venit și să-ți vezi de treburile pentru care ești plătit. Cel mult, mie să mai îmi spui un lucru. L-ai recunoaște pe necunoscutul care l-a îngrijit pe muribund în ultimele lui clipe?

— Cred că da.

Cu o mică grimasă de nemulțumire, F. apăsă un buton aflat chiar în spătarul fotoliului său, la îndemână. Pe ecranul care se lumină imediat se putu vedea un om așezat în cea mai perfectă poziție de relaxare, respirând liniștit și privind în jur cu interes, fără să o arate totuși.

— Acesta este? întrebă F., iar polițistul îi răspunse doar plecând capul

III

1. Intrând afabil în camera-arc, F. își ceru scuze pentru mica sa întârziere. Se aflau într-o

încăpere scundă, fără nici o fereastră, totuși excelent aerisită, de o curioasă tăietură în formă de potcoavă, semănând neliniștilor cu un adăpost subteran blindat. Betonul părea turnat în straturi impresionant de groase. Noi impresii îl asaltară pe omul cu picior plat care se reașeză o dată cu F. pe fotoliul de pe care se ridicase prevenitor. Fotoliile opulente sugerau aceleași dimensiuni gigantice care patronau orașul, proiectele ametitoare, însă ființa lui ca și a celui așezat neglijent în față.

— Te simți bine? îl întrebă F. cu un anumit înțeles. E plăcut aici, nu-i așa? Este punctul de comandă al giganticei spirale F., care însă foarte curând va servi unei alte acțiuni. F. Cred că ai ghicit că aici îmi voi trăi triumful meritat după o viață întreagă de muncă îndârjită; e locul de apoteoză al sărbătorii mele, neasemuită cu nimic din tot ce s-a făcut până acum pe pământ în acest sens. Incendiul lui Nero la Roma e doar o flăcăruie de brichetă pe lângă lumina soarelui, în comparație cu planul meu. Nu-și ascundea satisfacția, frecându-și palmele ca orice om de afaceri de acum cincizeci de ani. Toate firele se adună aici, precum vezi, sunt în mâna mea, nu așteaptă decât semnalul meu pentru a-și îndeplini menirea. Îmi pare bine că îmi vei împărtăși bucuria, ca unul care ai conlucrat cândva cu mine. Bila aceea, domnul meu, o ții minte?

— Cum să fi uitat! exclamă prudent omul cu picior plat, și cel de al șaselea simț îi semnală primejdia.

— Privește! îl îndemnă și-i indică cu un gest peretele lateral.

Sesizând cu coada ochiului o schimbare de lumină, o pâlpâire ca a tuburilor de neon înainte de a-și stabiliza lumina, omul cu picior plat întoarse capul. Avu surpriza să constate

că întreg peretele de beton în formă de arc se transforma miraculos, printr-un joc de ape lăptoase la început, într-un ecran translucid. O plăcută culoare azurie, într-o gingașă nuanță, sugera un cer senin de vară. Miracolul nu încetă.

În adâncul culorii curate își făcu apariția mai întâi un punct îndepărtat, pe urmă un disc cenușiu, care crescu necontenit, schimbându-și culoarea și prezentând scame albe de vată, din ce în ce mai distincte. Imaginea se fixă în cele din urmă pe un desen de meridiane și paralele apărut pe neobservate. Părea că un uriaș planiglob se oferea vederii. Albăstrui, cenușiu, verzui.

— Avem în față una din emisferele Pământului, teatrul unui joc de artificii cum nu a văzut încă ochi de muritor. Imaginea e bună domnul meu? Tehnică optică înaltă, pe un principiu superior bazat pe niște raze speciale. E o invenție de care s-a vorbit o vreme, până ce am cumpărat-o eu, și de atunci nimeni n-a mai scos o singură vorbă... Dacă n-ar fi decedat, l-am fi avut alături de noi pe genialul descoperitor, *așa cum te am pe dumneata acum*, ca alt colaborator al actualei sărbători, domnul meu!

Din nou vibră alarmat al șaselea simț: atenție - sens aluziv!

— Scuză-mă, sunt egoist când vorbesc de realizările mele. Ai o vizibilitate bună? Mi se pare că te supără ochii. Clipești des. În acest caz e necesară o acordare care să țină seama de conformația proprie ochilor dumitale. Ne stă la dispoziție un calculator electronic special, un calculator F., desigur. Haide, nu te jena. Pentru mine, e perfect, e ca de cristal. Vrei să fii amabil, domnul meu, să privești prin acest, hai să-i zicem binoclu? Relaxat, domnul meu, relaxat, și firesc, ca să obținem

cel mai bun rezultat. Timpul nostru e măsurat, domnul meu, la microsecundă. Ne urmărește un calculator electronic F. de mare precizie. Apropie ochii fără teamă...

Omul cu picior plat se supuse. Nu se vedea în acel așa-zis binoclu decât o lumină albă, goală; era un aparat optic care stabilea automat particularitățile vederii.

— Mă mir, zise F., că actuala reglare a ecranului îți produce dificultăți, aparatul optic nu indică nici o neconcordanță. Atunci de ce clipești des, domnul meu?

2. — Îți mai aduci aminte de prima noastră întâlnire? întrebă iarăși F., după ce momentul acela care deveni penibil trecu.

Între timp valetul le aduse o băutură răcoritoare.

Revenindu-și, omul cu picior plat răspunse: Da, își amintea de prima lor întâlnire.

— Așa ceva nu se poate uita! adăugă ca să fie mai convingător.

— Pe atunci eram la început, domnul meu; ideea mea, gigantica mea idee era abia un germene care aștepta întocmai ca sămânța în pământ condițiile prielnice pentru a încolți și a înflori. N-aș vrea să crezi despre mine că sunt sadic, dar anumite umilințe cer răzbunarea mea. Eu nu uit nimic, după cum nu te-am uitat pe dumneata. De cum ți-am auzit numele, deși e răspândit și banal, mi-am adus aminte cum mi-ai întins prima dată o bilă. Ți-am zâmbit, sper că n-ai uitat, deși nu dumitale îți zâmbeam, ci ideii care-mi încolțise în minte.

(„Atenție! Atenție! Atenție: Primejdie!").

F. reluă după o scurtă pauză:

— Poate că ai trăit tot timpul cu ideea greșită că dumneata m-ai găsit pe mine... Ei bine, nu, domnul meu! Eu te-am căutat. Da,

domnul meu, *te-am căutat* fără să-ți dai seama; veneai spre mine ca prin somn, acesta e adevărul. Așa că acum poți fi mândru că giganticul F. te-a căutat, te-a găsit, te-a făcut om!

Omul cu picior plat gândi: Am văzut cum a murit acest om! Capul îi era cutreierat de gânduri neliniștite: Răzbunarea! Răzbunarea! Se gândi la tonul de mărturisire care caracteriza scrisoarea inventatorului. Folosea termeni extremi: Țara dumneavoastră este amenințată de o mare nenorocire; sunt dator să vă previn aflându-mă pe patul de moarte; o durere fără margini vă pândește.

Ca și când i-ar fi ghicit gândurile F. urmă:

— Bila dumitale va distruge astăzi într-un anumit teritoriu de pe glob tot ce poartă marca F. Totul va sări în aer. Indiferent unde se află și în ce scop. Indiferent ce fel de pasageri transportă.

Omul cu picior plat tresări. F. avu un surâs victorios.

— Și asta numai din pricină că în cea mai neagră umilință te-am găsit pe dumneata, nu numai conațional cu mine, nu numai umilit ca și mine, ci și oferindu-mi un mijloc eficace pentru a-mi atinge scopurile. Bila dumitale.

În loc să strige: *Nu e a mea!* - omul eu picior plat spuse ceea ce se cuvenea să spună în calitatea pe care o avea:

— Și dacă n-am să vă permit?

— Ce anume? întrebă repede F. oarecum surprins.

— Pentru că e bila mea și nu vreau să devină ucigașă.

Răsturnându-și capul pe spate F. izbucni într-un nestăvilit hohot de râs.

Omul cu picior plat încercă să se ridice din fotoliu. Nu reuși.

— Ești prizonierul meu, spuse F.

Nu mai râdea.

Încercând să-și miște brațul îl simți înlănțuit, deși asupra lui nu cădea decât un banal snop de raze. Dar îl cuprinsese întreg ca o plasă pescărească.

— I-ai iertat? întrebă F, dar nu așteptă răspunsul: Mi-am propus să fiu destinul, foștilor noștri compatrioți, care m-au alungat cu justiția lor nedreaptă...

— Pe mine nu.

— Pe dumneata te-a alungat altceva. Te privește. Ani de zile am muncit pentru ca să fiu azi în măsură să aleg ziua și ora magnificului joc de artificii care mă va încorona. Va fi ca un cataclism natural. Ai vrea să crezi că am în seif contractele de reconstrucție, care trebuiesc numai semnate? E de ajuns să apăs un buton pentru ca incendiul să se producă. Cu singura deosebire că eu nu am să cânt din liră...

— E imposibil! gemu omul cu picior plat.

F. râse din nou.

— Văd că-ți faci mai multe mustrări de conștiință decât merită. Crede-mă, poți fi liniștit! Ceea ce voi pune în curând în acțiune nu are decât o vagă legătură cu dumneata, în sensul că dumneata ai fi, să zicem, numărul zero într-o serie destul de mare. Bila de aramă s-a rostogolit prin multe mâini, înainte de a reveni pe biroul meu, în fața ochilor mei, foarte puțin asemănătoare cu ceea ce primisem de la dumneata. Înțelegi? Dacă simți nevoia să-ți faci probleme de conștiință află că dumneata nu ai nici un amestec, sau ai unul foarte mic, nici nu merită să vorbim despre el. Ai pus dumneata, de exemplu, în bila dumitale de aramă o mică antenă ca o rază delicată sau ca un gingaș corn de melc?

Omul cu picior plat nu-și mai putu pleca nici fruntea, raza de lumină îl ținea țeapăn, ca

și când ar fi fost încorsetat într-o carapace de fier.

F. bătu cu pumnul în marginea fotoliului. Își pierduse răbdarea. Se așteptase la un adversar, dar nu avea de-a face decât cu un vierme.

— Destul, domnul meu! spuse. Nimeni nu va fi tras la răspundere pentru că nimeni nu va ști și nimeni nu mă va bănui. Inventatorul bilei este prost. Cunosc sursa imposturii dumitale. Ai încăput pe mâinile mele, nu am ce-ți face. Voi fi silit să te răsplătesc după cum meriți. Mi-e milă de dumneata, dar din fire sunt neiertător. Ei bine, îți voi da prilejul să cânți ca și Nero pe când ardea Roma; chiar dacă o vei face împotriva voinței și sentimentelor dumitale de solidaritate cu cei care te-au trimis direct în gura lupului. Mi s-a spus că voiai să dezbați cu mine nu știu ce probleme despre viață și moarte. (Atunci își aduse aminte omul cu piciorul plat de călătorul din avion și zâmbi amar.) M-ar fi amuzat. Să-ți aud argumentele, teoriile, căci eu am decis de mult în aceste probleme... E ora? îl întrebă pe valetul care se ivise tăcut în ușă și nu mai purta în mâini tava lui de aur.

Un singur semn cu capul: Da.

— Atunci, ascultă aici și să faci întocmai ce-ți spun...

3. Reconstituind, omul cu picior plat își revedea în sens invers drumul, stând răsturnat pe fotoliul comod al cabinei înguste pe care o umplea aproape în întregime cu trupul lui diform, parcă îndesat într-o cutie de conserve. Avea impresia mai mult ca oricând că e deformat și dizgrațios; în fața ochilor avea vârfurile pantofilor care erau mari, bădărani, cu acel început de scâlcială specială celor cu defecte naturale ca ale lui. Îi fu milă

de el. Și-i fu silă de poziția comodă pe care o avea într-un joc primejdios, care abia începea. Comportarea lui stupidă îl scosese pur și simplu din competiție înainte de vreme. Se simțea vinovat față de poporul căruia îi aparținea; i se încredințase o misiune importantă și o ratase ca un caraghios ce era!

Câteva momente din viață simțise că întreaga responsabilitate a unei mari colectivități apasă doar pe umerii săi. Nu-i e dat omului în fiecare zi o asemenea răspundere! Și el se dovedise a fi necorespunzător, conchidea nefericit, coborând mintal scărița de fier pe care urcase în minuscula capsulă spațială, revăzând lungul coridor fără aer și lumină naturală, ceea ce ar fi putut să însemne că era la mare adâncime în pământ. Îl urmase în tăcere pe valet, dar el însuși era însoțit la mică distanță de doi roboți înarmați. Armele lor s-ar fi descărcat automat, îndată ce ar fi făcut vreun gest necugetat.

Înainte de a-l expedia în felul acesta, F. îl întrebase ironic dacă are copii.

— Nu are legătură cu incendierea Romei, îi replicase căutând să se stăpânească, deși inima i se ridicase în gât ca un pumn al revoltei.

— Bineînțeles că nu are! Dar cu asta are nu-i așa?

Și-i arătase din nou vastul ecran pe care mai tremura imaginea cenușie, verde și albastră a planiglobului.

— Am avut grijă să aleg o zi de sărbătoare și o oră când mulțimi uriașe se îndreaptă spre autobuzele mele gigant, spre avioanele mele gigant, spre vapoarele mele gigant, ca să plece în excursii pe pământ, în aer, pe ape. Le consideră ca pe ale lor, nici măcar bănuind că nu le-am dat nimic, ci doar le-am stabilit un

destin anume. Viețile lor depind, ca și viețile marionetelor, de degetele mele... Iar porunca destinului va trece prin tine, care ești mesagerul lor nefericit...

Își aducea aminte: se înfiorase din creștet până în tălpi și se clătinase, străduindu-se ca totul să rămână închis în forul său interior. În afară se păstrase drept, mândru, neclintit ca o stâncă.

Atunci F. precizase râzând:

— Impulsul, care-ți va omorî copiii, femeia iubită, prietenii, comandanții, va trece prin tine, ca și când moartea lor de la tine le-ar veni, ca și când tu ai fi distrugerea propriei tale patrii, propriei tale lumi!...

Gemu.

Așa și era! Își zicea apoi, privindu-și vârfurile pantofilor care începuseră să se scâlcieze ca urmare a acelei infirmități nefericite... și-și blestemă mai departe beteșugul natural, de parcă acesta ar fi fost pricina pentru care el căzuse la pământ ca o carte de joc suflată de vânt. Ce se va întâmpla mai departe știa acum: va fi aruncat în spațiu, încarcerat în capsula ermetică, se va roti în jurul Pământului de câte ori va fi nevoie, până la ora fixată pentru dezmățul distrugerii și al morții; atunci, impulsul asasin va trece prin el, fără să-l ucidă totuși, pentru că F. îi rezervase „plăcerea" să trăiască și acea mare durere finală. Un program întocmit până în cele mai mici amănunte, ce nu va suferi nici o abatere. Întrucât aparatura electronică F. era inegalabilă, incapabilă de cea mai mică greșeală în calcule. Pusă în mișcare, ea acționează implacabil, chiar dacă stăpânul ei absolut ar fi pierit între timp. Dar F. era mai viu decât oricând. Îi auzi vocea umplând spațiul mic al cabinei:

— Îți acord o favoare: trei minute ca să spui

ceva, ce gândești sau ce ai vrea să-mi ceri acum când suntem aproape de țintă. E unica șansă ce ți-o pot acorda. Începe.

Primul reflex fusese să-l disprețuiască tăcând. Dar moartea urma să treacă prin el, ca și când de la el venea...

— Au trecut treizeci și două de secunde, îl zori F. Timpul nu stă pe loc nici în situația în care te afli.

Omul cu picior plat își adună puterile.

— Să nu ceri nimic pentru altcineva, îi recomanda F.; îți ai soarta în mână. Gândește-te întâi la ea. Au trecut cincizeci și șapte de secunde...

— Ascultă F., se hotărî atunci omul cu picior plat să vorbească, suntem oameni; ceea ce vrei să înfăptuiești nu este nici răzbunare, nici măcar război, este o crimă în masă, un genocid, cel mai îngrozitor delict împotriva umanității. Întoarce-te la sentimente omenești acum, cât mai ai timp.

— Nu ți-a rămas mult peste un minut, ai grijă! rosti, neschimbată, vocea lui F. Îți repet, gândește-te la tine. Lasă-i pe ceilalți în seama mea.

— Ceilalți mă interesează, ei sunt pe primul plan pentru mine, și aș prelua pe loc asupra mea soarta lor, dacă ai vrea să mi-o dăruiești mie.

— Continuă. Nu mai sunt decât optzeci de secunde.

— Renunță, dacă mai ai ceva de om în inimă. Renunță cât mai e timp.

— Gata. Nu ai cerut nimic pentru tine. Nu sunt dator, deci, să-ți dau nimic. Păcat.

— Ticălosule! Ești un ticălos, care îi judecă pe toți ceilalți după propria lui decădere. Nu mă umilesc într-atâta! Trebuia să-ți dai seama de la început. Ești cea mai joasă speță de ticălos, dacă vrei să știi, un asasin, un dement.

Dar avea impresia că F. nu-l mai asculta. Închisese legătura. Totuși, nu se putu opri.

4. Se istovi astfel, zăcu inert și nenorocit multă vreme, până ce se pomeni concentrându-și gândurile la marea primejdie care-i amenința pe ai săi de acasă și din patrie. Dacă ar putea comunica în vreun fel cu șeful măcar... Dar cum? I-ar spune atât: Atenție la tot parcul de autovehicule F. O bilă de aramă. O bilă de aramă...

Închise ochii și se văzu acasă, între ai săi; se pregăteau de sărbătoare. Fetița cea mică i se adresa peltic: „Tăticule, hai mai lepede."

— Nu am timp acuma, draga mea; fug în altă parte. Nu mai am nici o secundă de pierdut. Îmi pare rău, dar nu pot zăbovi nici cât negru sub unghie, și după cum văd, tu nici n-ai negru sub unghie.

Se vede fugind, fugind, încă explicându-i pelticei lui de ce nu mai poate să stea împreună cu ea, așa cum s-ar cuveni într-o zi de sărbătoare. Nici o clipă pierdută. Tot parcul de autovehicule F din întreaga țară pus sub observație. Comunicate la radio și televiziune, către toate autoritățile locale. Nici o clipă de pierdut. Să fie scoasă bila. Bila aceea mică de aramă care va exploda, ucigând oameni nevinovați. Da, șefule, e o bilă ascunsă în motoare; vor sări în aer toate o dată, ca o orchestră simfonică la bagheta unui dirijor, intonând tragic ultimul cântec al tuturor celor dragi, cunoscuți și necunoscuți. O bilă pe care a imaginat-o nefericitul inventator mort ca un animal într-un pod uitat de lume.

Curentul electric va trece prin el.

— Nu, nu eu contez aici, ci bilele acelea blestemate, care trebuiesc căutate în toate motoarele autovehiculelor F. Verificați-le, găsiți bila! Smulgeți moartea din motoare,

înainte de a pleca în curse, spre păduri, spre pajiști, spre râuri, spre litoral și spre munte. Căutați bila când vă spun. Și nu mai pierdeți nici o clipă...

Îl întrerupse din aceste impulsuri ale gândurilor sale puterea nemărginită care îl smulse brutal din inerție, înnegurându-l, de parcă-l pulveriza în haos. Crezu că s-a sfârșit cu sine. Dar nu. Din adâncul pământului, o rachetă purtătoare țâșnea spre ceruri, opunând a nu știu câta oară forței de gravitație a Pământului, forța geniului uman. F. primi o înștiințare scurtă. O ascultă cu un zâmbet satisfăcut.

În câteva minute, efectul lansării se risipi. Omul cu picior plat se reconstitui din particulele de pulbere, deschise ochii, își văzu vârfurile ridicole ale pantofilor, își înțelese deplin neputința și începu să plângă. În sine, ca în fața unui microfon, continua să repete la infinit: Atenție la bilă. Căutați bila. Descotorosiți-vă de ea... Nu „descotorosiți-vă", e prea lung, ineficace; ci simplu de tot: Aruncați bila, aruncați bila, aruncați bila...

5. După o noapte nedormită, bărbatul blond se ridică de pe fotoliul pe care moțăise, ațipise, adormise, se trezise; își întinse brațele în lături, se apropie de masa cu dictafon și întrebă:

— Tot nimic? Hei! strigă apoi și, imediat, se auzi un mormăit drept răspuns. Tot nimic? repetă mai apăsat. Ar fi trebuit să fie aici de la miezul nopții. În orice caz la cel mai mic semn să mă anunți.

Bărbatul se apropie de fereastră și-și umplu ființa amorțită încă, cu dimineața aceea de cristal, care prevestea o zi senină. Senină și pașnică pentru alții, nu pentru el, care nu-și va găsi liniștea până ce omul cu piciorul plat

nu se va înapoia din misiune sau nu-i va da un semn de viață. Revenit la grijile astea, se apropie din nou de dictafon, dar, uitându-se la ceas, își dădu seama că nici măcar trei minute nu trecuseră de când mai întrebase o dată.

Simțindu-și atunci oboseala, se lăsă iarăși în fotoliu. Adormi cumva? Visă? Zăcuse doar într-o semitrezie pe jumătate lucidă, pe jumătate nebuloasă? Se pomeni întrebând cu glas tare:

— Ce spui? Vorbește mai lămurit. Când te-ai întors?

Privi treaz, complet treaz în jur și se miră că nu e nimeni. Doar mobilele obișnuite și dictafonul. Și totuși, vocea venise până la el distinct. Se repezi la buton, apăsă și imediat i se răspunse.

— Ce-mi spuneai adineauri? A venit?

De dincolo i se replică răspicat.

— N-a venit nimeni, nici cel mai mic indiciu; cu dumneavoastră am vorbit acum o jumătate de oră.

Se uită la ceas. În adevăr, trecuseră mai mult de treizeci de minute de când se interesase la dictafon dacă nu se înapoiase omul cu picior plat.

— Ești sigur că nu ai vorbit cu altcineva, uitând alături de tine dictafonul deschis? Mai precis: nu ai vorbit cu cineva despre o bilă? Ce fel de bilă e aia? Ai visat? Mai ești cu cineva și jucați... bile?

De dincolo nu veni altceva decât un protest: Nici o bilă; nu era nimeni; nimeni nu putuse vorbi la dictafon pentru că nu-și părăsise postul o singură clipă, iar de dormit nici vorbă nu putea fi.

— Bine. Nu-i nimic. Să mă ții la curent cu orice intervine nou.

Oi fi visat? se întrebă bărbatul blond și se

trânti din nou în fotoliu. Dar dacă era altceva decât un vis? Cuvintele erau imagini, iar imaginile se transformau în cuvinte. Ce naiba!

Cele câteva minute de șovăială avură drept urmare o nouă izbucnire de energie. Chemă din nou la dictafon.

— Comunicați la garaj să supună unei cercetări atente unul din autobuzele F. Să fie căutată o bilă de aramă. În motor, sau în caroserie. Imediat. Mi se va răspunde pe loc.

Până să vină răspunsul trecu mai bine de un ceas, timp de tensiune chinuitoare, dureroasă, întreruptă doar ca să deschidă și să închidă dictafonul, întrebând ce se aude de la garaj? Primele răspunsuri au fost negative. Nu se găsește nimic. Căutarea continuă.

— Căutați, căutați bila!

Și, deodată, un răspuns afirmativ.

— Da, e o bilă, a cărei utilitate nu pare lămurită.

— La analiză cu ea. Mă duc și eu la laborator.

Dar de unde-i răsărise imaginea acelei bile de care nimeni nu știa? Întrebă din nou dacă omul cu picior plat s-a întors din misiune.

— Nu. Nu avem nici un indiciu, nici un semnal din partea lui.

— Ascultă, ce părere ai despre... telepatie?

În partea cealaltă - tăcere...

— Atenție la bilă. Căutați bila. Distrugeți-o! repeta la infinit omul cu picior plat amețit de efort, de forța de concentrare.

Capsula spațială care-l ținea prizonier alerga pe traiectoria calculată cu o precizie de tip F. Ah, dacă ar fi putut scoate capul afară ca să strige către întreg Pământul: Aruncați bila aducătoare de moarte. Deși nu mai sunt nimic altceva decât un înfrânt. Nu mai sunt învestit cu o misiune specială, sau cu vreo responsabilitate colectivă. Mi-am pierdut

acest drept. Nu mai reprezint pe nimeni; sunt mort într-un coșciug zburător. Un coșciug e același lucru oriunde. Nu mai pot ajuta pe nimeni. Pur și simplu sunt un tată, un soț, un om pierdut fără urmă în lumea umbrelor, de unde nu mai este niciodată întoarcere...

Apoi, pe neașteptate, vocea lui F., apropiată, plină, pătrunzătoare:

— Plângi degeaba, caraghiosule. Îți poruncesc să deschizi ochii. Ai în față un ecran de televiziune; privește-l cu atenție. Nu pierde momentul decisiv! Totul e acordat electronic la cea mai înaltă precizie posibilă azi. Când voi apăsa butonul sute și mii de antene din bilele mele de aramă, plasate în locuri sigure, vor tresări sincron, toate cu ochii pe mine. Ele îmi vor transforma voința în faptă. Atenție. Cinci. Patru.

— Căutați bila! Oameni buni, bila! Distrugeți bila! Căutați-o, distrugeți-o!

— Trei. Doi.

6. Omul cu picior plat nu-și acoperi ochii; îi închise totuși în secunda când răsună cifra unu. A, dacă și-ar fi putut constitui trupul și voința ca pavăză în calea impulsului criminal, pornit fără putință de oprire din butoanele aparaturii F., giganticei aparaturi de ucis oameni în masă!... Sau dacă moartea sa ar concentra întregul impuls și l-ar opri din cale... atunci cu bucurie l-ar aduna în trupul său diform și inutil.

Nici nu-și dădea seama că timpul înainta.

Un scrâșnet de mânie îl făcu să deschidă ochii. În locul unui strigăt de triumf, F. scotea un fel de gâfâială ca după o alergătură îndelungată, într-un efort concentrat la maximum.

Își fixă ochii pe micul ecran; pământul se vedea de aproape. Colosala orgă electronică a lui F. continua să funcționeze cu siguranță,

deși catastrofa nu se produsese, cel puțin așa cum o descrisese, de atâtea ori, F. Putea deosebi detalii câtă vreme ochii nu i se umplură de lacrimi. Giganții F. lunecau pe șosele ca niște broaște țestoase. În ferestre ghicea chipuri omenești, surâsuri, eșarfe fluturând vioi. Copiii făceau cu mâna și zburdau. Fete tinere trimiteau bezele celor care mergeau pe jos...

— Am fost trădat! auzea glasul lui F. surescitat la culme, umplându-i întreg spațiul cabinei. Își astupă urechile. Am fost vândut! Sau au prins de veste că bila mea de aramă avea scopul ei... Ah! Nefericitule! Tu ești prizonierul meu. Mă auzi?

— Da, te aud. Te aud bine. E un dezastru gigantic de tip F. Eu l-am împiedicat, eu... De aici, din capsulă. Mi-am trimis toată puterea jos și ea a străbătut spațiile ajungând unde trebuia.

F. îi strigă:

— Ești nebun. Doar te afli în mâinile mele. Din tot ce a fost am rămas numai noi doi. Acum între noi!

Dar omul cu picior plat, zâmbind larg, fericit, privindu-și cu satisfacție vârfurile scâlciate ale pantofilor, îi răspunse sleit de puteri:

— Ei, da! Și acum între noi doi!

CUPRINS

Cuvânt înainte 3

Horia Aramă 7

CIUMATUL 7

Dorel Dorian 50

ALERTĂ DE GRADUL „ZERO” 50

Cecilia Dudu 72

REPAUZATUL INSPECTOR NARBON ACȚIONEAZĂ 72

Ion Hobana 168

FURTUNĂ ÎN ADÂNCURI 168

Eduard Jurist 240

MISTER LA -179°C 240

Radu Nor 314

CELE TREI IPOSTAZE ALE LUI BONIFACIU RĂU 314

Gheorghe Săsărman 341

AUTOPSIA 341

Mircea Șerbănescu 357

BILA CARE UCIDE 357

Lector: VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor: CORNEL CRISTESCU

Coli de tipar: 12,5.

Întreprinderea poligrafică „Crișana" Oradea,
Str. Moscovei nr. 5.
Republica Socialistă România
Comanda nr. 234.

Lei 7

[1] Denumirea populară (de la C B F) în sec. XXII pentru cibernofreni, cei mai moderni roboți de pe atunci.

[2] Nuclei Internaționali, monedă constantă și universal convertibilă în sec. XXII.

[3] Manual pentru uzul ucenicilor spărgători.

Table of Contents

Cuvânt înainte 2
Horia Aramă 6
CIUMATUL 7
1 7
2 9
3 12
4 13
5 15
6 17
7 18
8 22
9 24
10 28
11 29
12 30
13 34
14 36
15 37
16 39
17 42
18 44
Dorel Dorian 48
ALERTĂ DE GRADUL „ZERO” 49
Cecilia Dudu 70
REPAUZATUL INSPECTOR NARBON ACȚIONEAZĂ 71
1 71
2 72
3 75
4 79

5 82
7 86
8 89
9 93
10 98
11 103
12 107
13 109
14 114
15 117
16 118
17 120
18 122
19 127
20 130
21 132
22 136
23 140
24 142
ULTIMUL CAPITOL 152
Ion Hobana 158
FURTUNĂ ÎN ADÂNCURI 159
Eduard Jurist 225
MISTER LA -179°C 226
Radu Nor 295
CELE TREI IPOSTAZE ALE LUI BONIFACIU RĂU 296
Gheorghe Săsărman 320
AUTOPSIA 321
Mircea Șerbănescu 336
BILA CARE UCIDE 337
I 337
II 348
III 362